

ГЛАС

Бања Лука Година LXIV
5. и 6. август 2006.

СРПСКЕ

ДОДИК И РАДОЈЧИЋ
О ПРИЈЕДЛОГУ ИВЕ САНАДЕРА

ПУЦАЊ У ПРАЗНО

Страна 2.

НЕДЕЉНИ ДОДАТАК

ГЛАС ПЛУС

www.novabanka.com

РЕЗОЛУЦИЈА ПОРОДИЦА
НЕСТАЛИХ И УБИЈЕНИХ СРБА
ИЗ КРАЈИНЕ

Кажите истину о „Олуји“!

БЕОГРАД - Породице несталих и убијених Срба у акцији хрватске војске „Олуја“ затражиле су јуче од званичних Хрватске да, у циљу помирења и саживота, каже истину о овој акцији из августа 1995. године и престане да је слави.

У Резолуцији, коју су прочитали на Тргу Николе Пашића у Београду, а преијела Бета, од Хрватске се захтијева да српском народу обезбједи основна људска права, повратак на раније остварена политичка права, статус равноправног народа, сагласно са Резолуцијом Парламентарне скупштине Савјета Европе и статус културно-политичке аутономије на јединственом крајинском простору, са европским стандардима.

У документу се најоштрије осуђује геноцид над српским народом из Крајине и Хрватске и затирање српског народа и његових културних и духовних вриједности.

ЗАВРШЕНА АКЦИЈА
„ГЛАС СРПСКЕ“ - БИРАМО
ИДЕАЛНИ ТИМ БОРЦА

ОД ЈАНТОЉАКА ДО КОВАЧЕВИЋА

Страна 1.
спортског додатка

ПОТПИСАН СПОРАЗУМ
О РЕКОНСТРУКЦИЈИ
БАЊОЛУЧКОГ АЕРОДРОМА

Прво писта, па нови летови

Страна 3.

У СРПСКОЈ И СРБИЈИ ОБИЉЕЖЕНА ГОДИШЊИЦА ПРОГОНА КРАЈИШКИХ СРБА ЗАВИЧАЈ У ИЗМАГЛИЦИ

Срби у Хрватској не могу да врате ни своје куће, а о становима да се не говори. Тамо сви, осим Срба, имају право да раде и да славе све што желе, па чак и злочине које су починили, рекао премијер Милорад Додик... Није важно колико нас се окупља, важно је да не заборавимо шта се десило, не само Србима у Крајини, него и овдје у БиХ, као и на Космету, истакао Саво Штрбац

БАЊА ЛУКА - Срби из бивше Републике Српске Крајине, који живе у Републици Српској и Србији, обиљежили су у петак једанаесту годишњицу страдања у акцији хрватске војске и полиције „Олуја“, која је изведена уз

ма Хрватске, било 582 хиљаде Срба и 106 хиљада Југословена, да би 2001. године та бројка „спала“ на 201 хиљаду Срба и 79 Југословена.

Једанаест година после „Олује“ Штрбац је рекао да може бити задово-

друге Хрвате одговорне за страдања Срба, али се надам да ће и за то доћи вријеме. Јер, Хрватска неће бити примљена у све евроатлантске интеграције, док не ријешит српско питање. То подразумева повратак и процесуирање злочинаца - оцијенио је Саво Штрбац.

Истакавши да се, ни после једанаест година, Срби не враћају у Хрватску, премијер Српске Милорад Додик казао је да то, као ни чињеница да је „Олуја“ била злочничка акција у којој је извршено етничко чишћење, очигледно није сметало

СВИЈЕЖЕ

Као и сваке године, Крајиници су 3. августа, уочи „Олује“, запалили 7.000 свијећа испред бањолучког Храма Христа Спаситеља, у знак сјећања на све жртве српског народа у Хрватској и бившој Републици Српској Крајини од 1991. до 1995. године.

ра на оптимизам који понекад шире странци, у БиХ нема договора ни о чему, па ни о овој акцији, у којој је из Хрватске избачено стотине хиљада Срба - рекао је премијер Додик.

Одговарајући на новинарско питање о статусу избјеглих крајинских Срба који живе у БиХ, председник Владе Републике Српске је рекао да се у њиховом случају примјењују различити аршини у односу на друге.

„Нама у Српској држе лекције како смо лоши момци, а код нас је враћена сва имовина претданим власницима. Срби у Хрватској не могу да врате ни своје куће, а о становима да се не говори. Тамо сви, осим Срба, имају право да раде и да славе све што

подршку и одобрење НАТО-а, те помоћ припадника Хрватског вијећа одбране и Армије БиХ. Са вјековних огњишта, 4. августа 1995. године, протјерано је око 220 хиљада Крајиница, док их је 1.943 убијено и нестало.

У бањолучком Храму Свете тројице служен је парастос свим пострадалим крајинским Србима, а на гробљу „Свети Пантелија“ положени су вијенци и припљугане свијеће.

Обиљежавању једанаесте годишњице „Олује“ присуствовали су, између осталих, републички премијер Милорад Додик, савјетник председника Републике Српске Огњен Тадић, те бројни представници невладиних организација и републичких органа.

Неке смо тужне и ружне догађаје за Србе заборављали, па су нам се периодично понављали. Није важно колико нас се окупља, важно је да не заборавимо шта се десило, не само Ср-

љан само квалификацијом, коју је Хакоб тужилаштво дало у оптужницама против хрватских генерала Анте Готовине, Младена Маркача и Ивана Чермака. Ријеч је, да подјетиво, о „удруженом злочинском подухвату, чији је циљ био присилно и трајно истребање Срба са подручја Крајине“.

„Задовољан сам, такође, што је оптужницама против њих обухваћено и комплетно војно и политичко руководство Хрватске у то вријеме, сви живи и мртви. Али, незадовољан сам чињеницом што све то претуго траје и што суђење неће почети до краја ове године, иако је било обећано да хоће - навео је он.

Срби не могу да буду задовољни ни тиме што је Хаг озбиљно радио само три истраге, кад је ријеч о догађајима у којима су Срби били жртве. То

члану Председништва БиХ Иви Миви Јовићу да упути честитке Хрватској.

„Његова изјава, као члана Председништва БиХ, говори да без обзи-

желе, па чак и злочине које су починили - закључно је премијер Милорад Додик.

■ **Г. КЛЕПИЋ**
(Оширије на 3. страни)

КОЛО СРПСКИХ СЕСТАРА

Чланице бањолучког „Кола српских сестара“ организова-ле су јуче помен страдалим крајинским Србима.

- Сваке године организујемо парастос за погинуле Крајинице и закусу у просторијама Кола за оне који су остали без својих домова. Ово је најмање што можемо да учинимо за њих. Трудимо се и даље да њихова страдања не буду никад заборављена - казала је предједник Кола Јадранка Савић.

■ З. Д.

бима у Крајини, него и овдје у БиХ, као и на Космету - истакао је шеф Документационо-информационог центра „Веритас“ Саво Штрбац, који је рекао да је - између два пописа - из Хрватске, у којој се однос према „српском питању“ није нимало промијенио, нестало више од 400 хиљада Срба.

Он је то објаснио чињеницом да је на попису 1991. године, према подаци-

Novi Banjaluka Banka
KURSNA LISTA

Kursevi iz ove liste primjenjuju se od 7.8.2006. godine
Kursevi u konvertibilnim markama (BAM)

Zemlja	Oznaka za devize i efekt. valutu	Jedinica za devize	Kupovni za devize	Srednji za devize	Prodajni za devize
SAD	USD	1	1.504169	1.528948	1.533642
V. Britanija	GBP	1	2.863320	2.899368	2.924119
Švajcarske	CHF	1	1.226852	1.239515	1.252902
Japan	JPY	100	1.302602	1.324550	1.355769
Australija	AUD	1	1.147685	1.165808	1.174997
Kanada	CAD	1	1.328369	1.349593	1.359981
Danska	DKK	1	0.258843	0.262123	0.265003
Norveška	NOK	1	0.245199	0.248092	0.251034
EMU	EUR	1	1.955830	1.955830	1.955830
Švedska	SEK	1	0.209319	0.211929	0.214409
Hrvatska	HRK	100	26.358642	26.855468	27.352294
Srbija i Crna Gora	CSD	100	2.251045	2.356422	2.438632
Slovenija	SIT	100	0.799764	0.816085	0.832407
Turska	TRY	1	0.989302	1.026900	1.071744

78000 Banja Luka, Marije Bursac br. 7; telefoni: 051/243-239 i 051/243-228, telefaks 051/243-343, SWIFT: BLBABA22 E-mail: info@novabankabanka.com Web: www.novabankabanka.com

ДАНАС И ОВДЈЕ

СВЕ ЈЕ ИСТО, САМО БОСНА НИЈЕ

Пише Томо МАРИЋ

ИСТОРИЈА увјек листа само своје стране...

У периоду између два свјетска рата вођена је велика и опсежна дискусија у одговорности за Први свјетски рат.

Питање: ко је крив - интересовало је и широке народне масе, и тако је истраживање дошло пред суд цијеле Европе, која је хтјела да зна зашто се ратовало, и зашто се опет припрема рат који су сви осјећали у ваздуху. Питање одговорности за минули и питање одговорности за долазећи рат постало је тако једно практично политичко питање, па је и разумљиво да су у свим земљама тој теми биле посвећене књиге и студије. У не малој литератури, врло важно мјесто заузимало је и питање ратне одговорности у вези са „Сарајевским атентатом“...

Критику разних апстрактних испитивања и мишљења о узроцима свјетског рата у вези са „Сарајевским атентатом“ требало је историјски и приказати и образложити.

Тог замашног посла прихватио се врхунски интелектуалца двадесетог вијека млади Веселин Маслеша (иначе, рођени Бањолучанин), који је увелико крстарио Европом, уживао велики углед, и његово се мишљење узимало као мериторно.

„Видјели смо како се од великих свјетских супротности, у тражењу најповољнијег рјешења, у ствари у жељи за етапним рјешењима, проблем империјалистичких супротности свео на Балкан, и још даље на унутрашњу консолидацију и јачање Аустро-угарске, при чему је Босна као политичка и стратешка тачка играла важну улогу, и како се после његовог отварања вратио на његово поласну тачку. Борба за колоније је, у једном часу историје, добила вид борбе за БиХ, а борба за Босну добила је свој прави смисао борбом за колонију и свјетску превлаку. У том смислу, и само у том смислу, сарајевски атентат, као дио борбе за БиХ јесте један од узрока рата, а одговорност за рат лежи искључиво на онима који су ту борбу за БиХ водили, а не на „Младој Босни“ која је хтјела да БиХ буде слободна и независна од ма чијих империјалистичких интереса...“

Тако је, дакле, у својој студији „Млада Босна и питање ратне одговорности“, писао умни Веселин Маслеша који је, касније, мистериозно погинуо у бици на Сутјесци.

Како данас изгледа наша планета у обрису свих политика које се негде преплићу, а негде сударају?

Све је у свијету, када је рјеч о доминацији и диктату пра-

вила „новог свјетског поретка“ остало, ипак, непромијењено, једино у БиХ која је и данас у центру пажње моћних сила, нико не покажује ни жељу, а камоли намеру, да та несрећна држава буде слободна и независна и ничијим империјалистичким интересима подређена“.

Штавише, сва три народа у БиХ, које, после минулог крвавог међусобног рата и поделе на Федерацију БиХ и Републику Српску, ништа није привело памети, већ свако и даље тражи свог покровитеља и заштитника изван граница рођене државе. Што је још горе, а за цијело окружење и опаснији, ни Срби ни Хрвати ни Бошњаци не желе равноправност, или је желе изнијансирану из свог угла, а још мање показују жељу да БиХ буде грађанско друштво. Због историјског искуства, сви гледају искључиво и једино свој национални интерес, што по логици ствари апсолутно негира било какву заједничку државу чак и у далеку будућности. Преднак Бошњаци, као најбројнији народ, увијек на штету Срба, а понекад и Хрвата, иако цијели свијет желе да убиједу у супротности!

БиХ тако постаје глобално свачија, а локално - национална, оних који у њој живе, што би требало да буде најважније, баш ничија...!

У том свјетлу ваља анализирати и приједлог Иве Санадера, премијера Републике Хрватске, који је претходно обилазио велики дио Европе и Балкана, вјероватно да би добио зелено свјетло за сазивање евентуалне конференције о територијалном преуређењу БиХ. Кажу, идеју му је дао нико други до Аднан Терзић!

Није због знало с ким има посла!

Истог часа пробудио се велики револут, а помало и инат, код председника Републике Српске Драгана Чавића који је рекао:

„То је захтјев за изазивање хаоса. Нека не живи у заблуди (мисли се на Иву Санадера) да ће тај хаос остати само у БиХ. То је опасно изазивање ватром које би могло да захвати све земље у окружењу и зато би боље и паметније било да се Санадер смрви...“

Сви би, заправо, у БиХ требало да се смире...

Зар нешто слично, на данашњој релацији Санадер - Чавић, у другом контексту, а на исту тему, прије равно 80 година, није писао и Веселин Маслеша?

Све се мање или више кроз дуге године мијењало изузев тужне Босне и њеног мрком херцеговачког камења. ■

БАЊАЛУЧКА БЕРЗА

„Привредник“ поправио вриједност

УКУПАН промет на свим тржиштима Бањалучке берзе у петак је био 1,1 милион марака, оставри поре 663 трансакције.

Берзански индекс већи је за 0,65 одсто, док су индекси фондова и предузећа из система „Електропривреде“ забилиježили пад од 0,32 одсто односно 0,51 одсто. Од акција ПИФ-ова највећи промет, од 44.466 марака, остварен је са акцијама „Балкан

инвестмент“ фонда, по просјечној цијени од 7,19 марке за акцију. Акције шест фондова су оствариле раст просјечне цијене, од чега су највећи раст имале акције „Привредника“ чија је цијена порасла за 3,33 одсто. Добитник дана су акције предузећа „Јединство“ ГП АД Градичка чија цијена је порасла за 35,48 одсто, трговало по цијени од 2,1 марке по акцији. ■ Љ. Ч.

Томо МАРИЋ, гласани и одговорни уредник

Први број „Гласа“ изашао је као орган НДП-а за Босанско Крајину у Жупији код Дрвара, 31. јула 1943. године. После ослобођења 1945. године „Глас“ излази у Бањој Луци као орган Обласног народног фронта до јуна 1951. године. Од септембра 1953. излази као орган СРПН под именом „Бањалучке новине“. Од 13. маја 1963. године лист поново излази под именом „Глас“. Указом председника СФРЈ од 18. јула 1969. године „Глас“ је одликован Орденом заслуга за народ са сребрним заштитом. Указом председника Републике Српске од 9. јануара 1994. године лист „Глас српски“ одликован је Орденом Његова првом редом. Указом председника Републике Српске од 31. јула 2003. године лист „Глас Српске“ одликован је Орденом заставе Републике Српске са сребрним вијеници.

РЕПУБЛИЧКИ ПРЕМИЈЕР И ПРЕДСЈЕДНИК НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ СРПСКЕ О ПРИЈЕДЛОГУ ИВЕ САНАДЕРА

ПУЦАЊ У ПРАЗНО

Сви који желе да БиХ буде мирна, морају уважити чињеницу која се зове Република Српска, поручио премијер Додик.

Уколико би то била нека економска или донаторска конференција, онда је тај приједлог добар, оцијенио је Игор Радојичић

ОД међународне конференције о територијалном преуређењу БиХ, коју је предложио хрватски премијер Иво Санадер, неће бити ништа, сматрају председник републике Владе Милорад Додик и први човек Народне скупштине Игор Радојичић.

Ако Санадер мисли да може доћи до међународне конференције, јер су се они преварили па у Вашингтону прихватили Федерацију БиХ и тиме

ЖИВКО МАРЈАНАЦ

Реагујући на изјаву Иве Санадера о новој конференцији за БиХ, генерални секретар Социјалистичке партије Живко Марјанац је оцијенио да би на свако мијењање са стране у унутрашње уређење БиХ функционери у БиХ требало да реагују, али не да одобравају, као што то чини дио бошњачких странака и предједавајући Савета министара БиХ Аднан Терзић.

Марјанац је у изјави Срби дошао да је Иво Санадер, као представник државе која је суоптисник Дејтонског мировног споразума, требало своју идеју да представи Контакт групи, а не да позива међународну заједницу на нову конференцију.

Он сматра да је изјава Санадера резултат чињенице да хрватски народ у БиХ није добио оно што је жељено.

Милорад Додик: Санадер је имао прилику да подржи промјене Устава БиХ

Игор Радојичић: Организовање БиХ завршено 1995. године

ити чињеницу која се зове Република Српска - рекао је у петак премијер Додик.

Он је напоменуо да је Санадер имао прилику да подржи оне који су хтјели да промијене Устав БиХ, и да би то био његов најбољи допринос.

само са циљем евентуалног разилажења.

Десет година после потписивања Дејтонског споразума, БиХ може да се преуређује само унутрашњим договором домаћих политичких субјеката, а сваки други начин је неприх-

У ПЕТАК ОБЈАВЉЕН ТЕНДЕР ЗА ПРИВАТИЗАЦИЈУ „ТЕЛЕКОМА СРПСКЕ“

УТАКМИЦА ЈЕ ПОЧЕЛА

ОБЈАВЉИВАЊЕМ тендера за продају 65 одсто државног капитала „Телекома Српске“ дат је знак за почетак, веома важне, тржишне утакмице од чијег резултата се у Републици Српској очекује много.

Предсједник Владе Републике Српске Милорад Додик тим

РОКОВИ И УСЛОВИ

Дирекција за приватизацију Републике Српске у петак је званично објавила тендер за продају 65 одсто државног капитала у „Телекому Српске“. Рок за подношење понуда је 4. октобар, до када сви заинтересовани могу да поднесу захтјев за откуп тендерске документације која кошта 50.000 марака.

поводом је рекао да се од пронај - „Телекома“ очекује значајан новат“ и подвукао да се понуде испод 400 милиона евра неће озбиљно разматрати.

Очекује се да понуде буду веће од овог износа. Охрабрени сам продајом телекома „Моби 63“ у Србији и мислим да ће то значајно повећати интересовања партнера те да ћемо имати једну успешно спроведену приватизацију од почетка до краја - казао је Додик.

Према његовим ријечима, новац од продаје „Телекома“ биће употребљен за санирање социјалног сектора, један дио овојће се за реформу Фонда пензионисаних осигурања, а дио ће бити искоришћен за изградњу инфраструктуре. Он је дошао да ће се пола нова директно искори-

Нећемо озбиљније разматрати понуде мање од 400 милиона евра, подвукао премијер Додик. Закони Српске дозвољавају могућност продаје „Телекома Српске“ путем лиценцације, како је то рекао министар Чубриловић

стити за стимулацију нових запошљавања.

Приватизацију „Телекома“ треба искористити и као иницијалну капиталску за промијене инвестиционе радове у Републици Српској и мислим да је то могуће учинити - казао је Милорад Додик.

Министар саобраћаја и веза Републике Српске Недељко Чубриловић изјавио је да закони Српске дозвољавају могућност продаје „Телекома Српске“ путем лиценцације, како је то учинио са мрежом „Моби 63“ у Србији.

Према његовим ријечима, о овој могућности може да одлучи Дирекција за приватизацију Српске. Он је појаснио и уједно истакао да се „Телеком Српске“ и „Моби 63“ разликују по броју претплатника, приходу и чињеници да се у Српској приватизује 65 одсто, а у Србији је то урађено са свих 100 одсто капитала предузећа.

Министар саобраћаја навео је да су сви потенцијални купци, који су раније изразили заинтересованост за куповину „Телекома“, и даље у „игри“ и истакао да се интензивније преговори очекују тек у септембру када ће се знати ко је откупио тендерску документацију. Да узбуђење у вези са продајом „Телекома Српске“ почиње да расте, показује и тргована на

Бањалучкој берзи од петка, гдје су акције овог предузећа достигле просјечну цијену од 2,1 марке по акцији, што је њихова рекордна вриједност у 2006. години. На-

НЕДОБРОНАМЈЕРНО

Демократски покрет Српске оцијенио је да приједлог Иве Санадера представља недобронамјерно и најдиректније мијењање у унутрашње ствари друге, независне државе.

За ДЕПОС је посебно изненађујућа чињеница да на Санадеру изјаву није реаговао Министарство спољних послова БиХ. Најмање што је министар спољних послова, сматрају у овом покрету, могао учинити је да позове на консултације амбасадора БиХ из Загреба, а да амбасадор Хрватске учини протестну изјаву.

Партија демократског прогреса сматра да је Санадеров приједлог доказ оспорити политике Хрватске према окружењу и БиХ.

ватљив. Овако је јуче Санадеру иницијативу оцијенио председник Народне скупштине Републике Српске Игор Радојичић истакавши да је организовање БиХ уз помоћ међународне заједнице посао који је завршен 1995. године на конференцијама у Дејтону и Паризу.

Уколико би то била нека економска или донаторска конференција, онда је тај приједлог добар. Све остало није прихватљиво. БиХ је на путу самоодрживости и свако сазивање међународне конференције било би у супротности са намерима Европске уније, Сједињених Америчких Држава и осталих битних фактора - истакао је Игор Радојичић.

И. Г. КЛЕПИЋ
Ж. МАРКОВИЋ

АКЦИЈЕ

Од почетка године акције „Телекома Српске“ забиљежиле су раст од 20 одсто (1,75 марака по акцији на почетку године), а укупан принос на ову акцију од почетка године (раст цијене, плус дивиденда) је 28 одсто, што је изузетно велики принос за сигурну и ликвидну акцију у коју готово да нема ризика улагања.

С обзиром на то да је укупно емитовано 491.383.755 акција „Телекома Српске“ и ако се узме у обзир цијена од 2,1 марака, укупна тржишна капитализација је 1,32 милијарде марака. Ако се зна да се продаје 65 одсто државног капитала, то би данас по тржишној вриједности било 670 милиона марака или 343 милиона евра.

Немамо ми пуно опција, објављен је тендер, и сад треба да се надамо најбољем, јер цијена коју је постигнула у Србији, не треба да нас понесе. Треба да подјестимо и на искуства са „Бањалучком пиваром“, иако се ова два предузећа не могу поредити. Дакле, ту нам није била довољно добра цијена од двије марке за акцију „пиваре“, па шта смо добили на крају - упозорава Јефтић.

Он каже да очекује велику борбу међу купцима и трговци цијене, али ни у чему не треба претјеривати.

■ Љ. ЧИЧИЋ

Рајко РАДОВАНОВИЋ, директор

ГЛАС
СРПСКЕ

Од 8. фебруара 1983. године „Глас“ излази као дневни лист. Од 15. септембра 1992. године, одлуком Народне скупштине Републике Српске излази као дневни лист Републике Српске. Под именом „Глас српски“ излази од 28. септембра 1992. године, а од 5. маја 2003. године као „Глас Српске“. Оснивач је Народна скупштина Републике Српске. Редакција и маркетинг је у улици Веселина Маслеша 13. Телефони редакције: 212-844, 212-848; телефакс 211-759. Телефон маркетинга 212-004. Директор Друштва 212-264, 212-263; телефакс 212-283.

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО e-mail: redakcija@glassrpske.com; marketing@glassrpske.com

ПОТПИСАН СПОРАЗУМ О РЕКОНСТРУКЦИЈИ БАЊОЛУЧКОГ АЕРОДРОМА ПРВО ПИСТА, ПА НОВИ ЛЕТОВИ

Посао вриједан више од 3.3 милиона марака. Сав новац обезбиједила Влада Републике Српске. Обновљена писта биће мамац за нове авио-компаније, које Бању Луку треба да повежу са европским дестинацијама

БАЊА ЛУКА - Представници „Аеродрома Републике Српске“ и „Интеграл инжењеринга“, у присуству републичког министра саобраћаја и веза Недељка Чубриловића, потписали су јуче у Бањој Луци уго-

народном тендеру за избор извођача радова.

- Надамо се да ће извођач радова поштовати све што је тендером предвиђено. Неки рокови су и скраћени, јер аеродром не може дуго да буде за-

саобраћај, док се не окончају радови на самој писти.

Он је подсетио да је реконструкција бањолучког ваздушне луке посао вриједан више од 3.3 милиона марака, које је у цијелости обезбиједила Влада Ре-

вић нагласио је да су екипе овог предузећа већ спремне за почетак радова, као и да је набаљен неопходан материјал за реконструкцију писте на бањолучком аеродрому. Самим тим, радови би могли да почну већ ових дана.

Обновљена писта, без сумње, биће мамац за нове авио-компаније, које Бању Луку треба да повежу са европским дестинацијама. О томе су Чубриловић и Бобић јуче разговарали са директором београдског Аеродрома „Никола Тесла“ Небојшом Недељковићем, који је најавио скоро успостављање саобраћаја на линији Бања Лука - Београд.

Недељковић је на конференцији за новинаре казао да је недопустиво да пословни људи од Београда до Бање Луке путују по 4,5 сата, чак и више, када у оба града постоје аеродроми и услови за успостављање авио-саобраћаја.

- Спремни смо да пружимо сваку врсту помоћи и да улажемо у бањолучки аеродром, као што смо и до сада радили. Желимо да Бању Луку, али и друге градове на овим просторима увежемо у једну регионалну цјелину, да људима омогућимо што краћа и удобнија путовања, да се сусрећу и раде - нагласио је Недељковић.

Конкретнијих детаља о успостављању авио-линије Бања Лука - Београд, истакао је министар Чубриловић, биће више почетком септембра, када се очекује потписивање нових протокола о сарадњи између Републике Српске и Србије. Оно што се за сада зна, долао је он, је потреба да се овај регион, са око 600 хиљада становника, што боље повеже са простором на којем живи око четири милиона људи.

■ Д. МАЈСТРОВИЋ

ЗАЈЕДНИЧКА КОМИСИЈА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ И ВИЈЕЋА НАРОДА Информација на доради

БАЊА ЛУКА - Заједничка комисија Народне скупштине и Вијећа народа Републике Српске, на сједници одржаној у петак, није услазила усвојени Закључак републичког Парламента о усвајању Информације о примјени члана 3 Закона о локалној самоуправи.

Како је новинарима послје сједнице саопштио потпредсједavajuћи Вијећа народа Пејо Крњић, информација ће предлагу, Влади Републике Српске, бити враћена на дораду.

- Затражено је да републичка Влада да информацију шта је учинила на примјени члана 3 Закона о локалној самоуправи, за који је на сједници заједничке комисије констатовано да се не примјењује. Тражило се да се направи информација која би осликала садашње стање, јер су, у оној која је понуђена раније, садржани исти подаци као и у информацији која прије годину и по такође није усвојена у Вијећу народа - истакао је Крњић.

СУВИШНО

Предсједник Народне скупштине Републике Српске Игор Радојичић оцијенио је да је за Закон о локалној самоуправи било сувишно покретање процедуре заштите виталног националног интереса.

- Тачно је да примјена члана 3 није савршена, али то питање је проблем у цијелој БиХ. Када бисмо узели у обзир Федерацију БиХ, могли бисмо наћи мноштво сличних примјера. Владина информација представља преглед података и ви се са тим можете slagати или не, али то није разлог за покретање иницијативе за заштиту виталног националног интереса - рекао је Радојичић.

Он је и ме хрватског клуба у Вијећу народа рекао да се непријатељством члана 3 Закона о локалној самоуправи, који подразумијева запошља-

вање према попису из 1991. године, омета повратак Хрвата и да је нормално да се они враћају када знају да неће моћи пронаћи посао.

ОБРАЗОВАЊЕ

Заједничка комисија је догодила да се 14. августа одржи сједница Вијећа народа, на чијем ће дневном реду бити покретање процедуре заштите виталног националног интереса на Закон о високом образовању Републике Српске.

- Тражили смо да у управном одбору факултета буду под једнаким условима запосљени сви конститутивни народи. Уколико то се не измени, закон неће добити нашу подршку - рекао је у име Клуба Хрвата Пејо Крњић.

Члан комисије Крстан Симић рекао је послје сједнице да је у петак поново докренуто суштинско питање како направити реалну и постојану БиХ.

- Стажем се да је питање повратак битно, али то питање људи, који су из појединих општина одлазили на разне начине, поставља се тако да морамо имати геометрију. Мени је жао и што је данас у Федерацији БиХ мање од 30 хиљада Срба и што у федералном Дому народа није оформљен Клуб Срба. Али, ни то није битно, јер да је оформљен, тај клуб нема чије интересе да брани - казао је Симић.

Он је напоменуо да је за Закон о локалној самоуправи у Народној скупштини гласао Хрват, а да је његов страначки колега касније у Вијећу народа уложио вето.

Заједничка комисија Народне скупштине и Вијећа народа услазила је у петак амандман на Закон о изменама и допунама Закона о правобраништву Републике Српске.

■ Ж. МАРКОВИЋ

Бобић, Чубриловић, Недељковић и Станковић: Регионално увезивање (Снимки М. ШУКАЛО)

вор о реконструкцији бањолучког ваздушне луке.

Потписима на уговору, казао је министар Чубриловић, стављена је тачка на вишемјесечне напоре надлежних да обезбиједи првенствено изворе финансирања и што повољније услове за реконструкцију Аеродрома „Бања Лука“ у Маховљанима.

Лакташко предузеће „Интеграл инжењеринг“ доставило је најповољнију понуду на међу-

творен. У суштини, не очекујемо никакве потешкоће, али ако и буде некаких недоумица и нејасноћа, ту је и супервизор, који је ангажован да надгледа цијели посао - казао је Чубриловић.

Директор „Аеродрома Републике Српске“ Велимир Бобић потврдио је да су рокови за завршетак радова значајно скраћени, те да ће бањолучки аеродром можда свега десетак дана бити потпуно затворен за

публике Српске. Реконструкција писте један је од најважнијих пословних подухвата Аеродрома „Бања Лука“, који у овој години, подсетио је Бобић, треба да прође процес сертификације, односно преглед међународне комисије. Тај преглед, нагласио је он, обавиће се и на другим аеродромима у окружењу, који су се мање-више већ припремили за то.

Директор „Интеграл инжењеринга“ Слободан Станко-

У СРПСКОЈ И СРБИЈИ ОБИЉЕЖЕНА ГОДИШЊИЦА ПРОГОНА КРАЈИШКИХ СРБА

ЗАВИЧАЈ У ИЗМАГЛИЦИ

Ради боље будућности и Хрватска и Србија морају да рјешавају на ефикаснији начин питање прогнаних Срба, оцијенио Борис Тадић. Никада неће бити заборављена страшна колона избјеглица од Книна до Београда, која трајно свједочи о великом и некажњеном злочину, рекао Војислав Коштуница

БЕОГРАД - Поводом 11. годишнице страдања Срба у акцији Хрватске војске „Олуја“, јуче је у цркви Светог Марка у Београду парастос жртвама ове акције служио викарни епископ хрватски Атанасије (Ракита).

Парастосу су присуствовали предсједник Србије Борис Тадић, премијер Војислав Коштуница, предсједник Координационог центра за Космет Санда Рашковић - Ивић, министри у Влади Србије Радомир Наумов, Драган Којадиновић, Предраг Бубало, Слободан Вуксановић и многи други, јавља Бета.

Према подацима Документационо-информационог центра „Веритас“, 4. августа 1995. оружане снаге Хрватске, уз одобрење и подршку НАТО-а, у садејству са снагама Хрватског вијећа од-

бране и бошњачке Армије БиХ, извршиле су агресију на српску област у саставу Републике Српске Крајине, из које је за само неколико дана протјерано 220.000 Срба, преноси Срна.

ЈЕДАН ОД НАЈВЕЋИХ ЗЛОЧИНА

Црногорска опозициона Српска народна странка саопштила је да је хрватска војна акција „Олуја“ из 1995. године, која је довела до протјеривања више од 200.000 Срба, један од највећих злочина у Европи послје Другог свјетског рата.

СНС је у саопштењу издатом поводом једанаесте годишнице „Олује“ навео да положај Срба у Хрватској није побољшан и да су Срби који су се вратили у Хрватску изложени нападима и пријетњама.

У акцији је убијено 1.934 Срба, међу којима 1.196 цивила, од којих је половина била старија од 60 година. Међу жртвама су 524 жене и 14 дјеце, а од укупног броја жртва до краја августа 1995. године убијено је 1.883 људи или по 68 дневно. Око 1.500 припадника Српске војске Крајине је заробљено, од којих се 15 још налази у хрватским затворима, због пресуде за ратне злочине.

Предсједник Србије Борис Тадић изјавио је јуче да се овај погром над Србима никада не смије заборавити.

- Чињеницу да је у тој акцији прогнано 250.000 Срба и убијено око 2.500 морамо заувјек памтити - истакао је Тадић.

Он је подсетио да се данас жртвама одаје помен, „уз стално подсећање да сви који су починили злочин морају да одговарају пред лицем правде“.

- Ради боље будућности и Хрватска и Србија морају да рјешавају на ефикаснији начин питање прогнаних Срба - истакао је Тадић.

Он је оцијенио да је то приоритетни задатак и предсједника Хрватске и премијера, Стјепана Месића и Иве Сандера, као и његов и премијера Србије Војислава Коштунице.

Предсједник Србије је истакао да се Србија - повратницима мора обезбиједити безбједност, право на запошљавање и сва права да живе и раде као равноправни грађани Хрватске.

Предсједник Владе Србије Војислав Коштуница поручио је да је рјеч о великом и некажњеном злочину и да последице те трагедије никада не могу да буду исправљене.

- Када се под пријетњом уништења прогнати један народ, јасно је да се највећим дијелом последице ове велике трагедије никада не могу исправити - навео је Коштуница и истакао да се мора тражити начин да ова неправда буде умањена.

Коштуница је додао да никада неће бити заборављена страшна колона прогнаних од Книна до Београда, која трајно свједочи о великом и некажњеном злочину.

Он је подсетио да српски народ данас обиљежава сјећање на хиљаде невино побијених људи, прогон више стотина хиљада Срба Крајиница, који су за само неколико дана прогнани и искоријењени из домова у којима су вијековима живјели.

Породице несталих: Још чекају истину

- Зато је наша обавеза да не престанемо радимо да се омогући повратак избјеглих кућама и да им се обезбиједи пуна безбјед-

на данашњи дан прије 11. година, али се процјене крећу од 700 погинулих цивила, што је податак Хелсиншког одбора Хрватске, до

САНДА РАШКОВИЋ - ИВИЋ

Предсједник Координационог центра за Косово и Метохију Санда Рашковић - Ивић изјавила је да је истина о несталим и убијеним Србима у акцији хрватске војске „Олуја“ угледати свјетло дана, чиме ће бити отворено ново поглавље у причи о кривци за југословенску кризу, јавља Срна.

Србија чини све да истина о злочинима у „Олуји“ изађе на видјело, али су за чињенице и за резултат потребне обје стране, рекла је она новинарима у Београду након парастоса за жртве „Олује“.

- Ако имате једну страну која стално минимизира број жртва, тврдећи да их није било три хиљаде, него је било 400, онда не можемо далеко стигли. Међутим, то је питање које ће стално бити на столу и стални притисак да се истина на крају расвијетли - истакала је Рашковић - Ивић.

Она је оцијенила да повратак избјеглица у Хрватску „не иде добро“, те да се углавном враћају само стари људи.

Међу бројним нерјешеним питањима, када је ријеч о повратку Срба у Хрватску, она је, као основне, навела питање стварних права, обнове кућа и запошљавања повратника.

ност и поштовање људских права - закључио је премијер Србије Војислав Коштуница.

Нема прецизних података о жртвама „Олује“, која је почела

1.960 погинулих и несталих Срба, од којих 1.205 цивила, колико их је у свједеници Документационо-информационог центра Веритас.

Санда Рашковић - Ивић, Војислав Коштуница и Борис Тадић: Погром Срба у „Олуји“ заувјек памтити

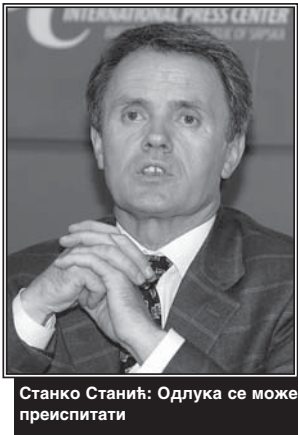
РЕКТОР БАЊОЛУЧКОГ УНИВЕРЗИТЕТА СТАНКО СТАНИЋ

ШКОЛАРИНА КАО ЛАНИ

За студенте чије се школовање не финансира из републичког буџета за школску 2006/2007. годину школарина није повећана ни за марку

БАЊА ЛУКА - Ректор Универзитета у Бањој Луци Станко Станић саопштио је у петак да школарина за студенте чије се школовање не плаћа из републичког буџета за школску 2006/2007. годину није повећана ни за једну марку. Он у саопштењу подсјећа да је Савет Универзитета, на сједници одржаној 7. јула ове године, доnio одлуку о трошковима студија за школску 2006/2007. годину, којом је прописано да је висина школарине за поменутог студенте иста као и у 2005/2006. школској години.

Висина ове школарине неколико је пута мања од оне коју сами плаћају студенти на универзитетима у Србији, Црној Гори и Федерацији БиХ. Треба напоменути да је Савет одредио да се одлука, у дијелу који се односи на висину школарине, може преиспитати прије почетка љетњег семестра школске 2006/2007. године - истакао је Станић.

Станко Станић: Одлука се може преиспитати

У саопштењу се наводи да је оваква одреба усвојена као „изјесни вид резервног рјеше-

ња за дјелимично побољшање материјалног положаја Универзитета у Бањој Луци”.

Наиме, у вријеме доношења одлуке о висини школарине започели су иницијални преговори Универзитета и републичке Владе и њихов је исход тада био неизвјестан. Међутим, сада су ови преговори одмакли и можемо слободно да кажемо да Универзитет стоји на одређеном стању да ће он и даље бити успешан у остваривању својих циљева и да ће одлука Савета Универзитета остати непромијењена - нагласио је Станић. У саопштењу се додаје да је новина у овој години

то што је одлуком Савета прописано да факултети Универзитета самостално одређују цијену додипломских студија за ванредне студенте.

Тако је ове школске године дошло до извјесног повећања цијене школарине за ове студенте. Сматрамо да је оно било оправдано, када се узме у обзир то да број ових студената није велики (највише 400) и да они студирају углавном на неколико факултета, односно Филозофском, Економском и Правном факултету. У питању су студенти који нису постигли добар успјех на пријемним испитима и нису се нашли унутар уписних квота које је одредила Влада Српске, а међу њима има и оних који су запослени, тако да за њих ове школарине не представљају превелико финансијско оптерећење - нагласио је у саопштењу.

Ректор Станко Станић у саопштењу истаиче да су и такве школарине, од хиљаду марака, два и по пута мање од оних које вријде за приватне факултете у Српској и земљама у окружењу.

■ С. МИЛЕТИЋ

СПОРАЗУМ БиХ и ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ
За реформе 43,8 милиона

САРАЈЕВО - Предсједavajuћи Савета министара БиХ Аднан Терзић и отпорних полова Делегације Европске комисије у БиХ Ренцо Давиди потписали су у петак у Сарајеву Споразум о финансирању „КАРДС“ програма за 2006. годину, вриједан 43,8 милиона марака.

За пројекте демократизације предвиђено је да се издвоји 2,9 милиона марака, за изградњу институционалних капацитета 18,6 милиона марака, од чега за реформу јавне управе 8,4 милиона марака, а за правосудје и унутрашње послове 10,2 милиона. За економски и социјални развој предвиђено је 21,3 милиона марака, а за учешће БиХ у програмима Европске уније милион марака.

туција у БиХ како би дошло до потписивања споразума.

Давиди је истакао да је циљ оваквих споразума да се помогне консолидација БиХ као демократске земље и да се подржи развој функционалних институција, које би требало да предводе процес њене интеграције у Европску унију.

Ова финансијска помоћ треба да подржи реформу привреде и транзицију БиХ према тржишној економији и да јој помогне да се интегриса у Европску унију. Овим покушавамо да помогнемо у одређивању правног оквира за заштиту околине, како то предвиђају закони Европске уније. Такође, на овај начин се помаже сарађа БиХ са другим земљама региона - рекао је Давиди.

Ренцо Давиди и Аднан Терзић: Потписи на споразуму

Овогодишња буџетска линија Европске уније је примјер како институције у БиХ могу прије самог закључивања преговора са Европском комисијом да саме одреде приоритете и саме се договоре о њима - казао је Терзић, поахваљујући да је ријеч о грант средствима које БиХ добија сваке године.

Он је честитао Дирекцији за европске интеграције БиХ, која је током ове године успјела да координира рад инсти-

Давиди је подсјетио да ово није једина финансијска помоћ коју Европска унија обезбјеђује за БиХ, те да, поред билатералне помоћи коју добија од појединих земља чланица Европске уније, постоје програми заједнице који се усмјеравају за пројекте у БиХ.

Ренцо Давиди је изразио наду да ће сви пројекти које овај програм и слични у БиХ обухватају бити спроведени брзо и ефикасно.

■ Ж. Д.

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

Расте број туриста

РЕПУБЛИКУ Српску је у првој половини ове године посетило 89.580 туриста и у том периоду забиљежено је 216.999 ноћења, што је за 24 одсто више него лани.

Подаци Завода за статистику Републике Српске показују да је током протеклих шест мјесеци забиљежено 128.848 ноћења туриста из БиХ, који су углавном посећивали бање и планинска одмаралишта у Републици.

У истом периоду Републику Српску је посетио 88.151 страни туриста, од чега највише из Србије и Црне Горе -

57.086. По броју гостију следе Хрватска (8.832), Словенија (4.941), Немачка (2.890), Италија (2.355), Аустрија (1.846), Велика Британија (1.334), Сједињене Америчке Државе (1.268). Од укупног броја страних туриста, њих 41.255 боравило је у планинским центрима, а 12.978 у бањама.

Република Српска располаже капацитетом од 3.485 соба и 7.362 лежаја. У јуну су регистрована 19.173 доласка туриста и 45.888 ноћења, што је у односу на мај више за 10,5 одсто, односно 22,1 одсто.

■ Д. В. М.

ИГОР РАДОЈИЧИЋ ОДГОВОРНО МЕХМЕДУ ЖИЛИЋУ И СЕАДУ АВДИЋУ

Писмо свима доступно

ПИСМО које сам упутно предсједнику Парламентарне скупштине Савета Европе Рену ван дер Линдену налази се на Интернет страници Народне скупштине и доступно је свима који желе да га виде, рекао је у петак за наш лист предсједник републичког парламента Игор Радојичић.

На овај начин, он је одговорно посланицима у Представничком дому Парламента БиХ Мехмеду Жилићу и Сеаду Авдићу, који су га у четвртак оптужили да је главни кривцем за стање у БиХ окарактерисао Федерацију БиХ.

■ Ж. М.

ФОРУМ РОДИТЕЉА О ИНИЦИЈАТИВИ СИНДИКАТА ОБРАЗОВАЊА, НАУКЕ И КУЛТУРЕ

Намет мимо Устава

БАЊА ЛУКА - Форум родитеља основних и средњих школа очекује да ће републичка Влада и Народна скупштина Републике Српске одбацили Напрт закона о измјенама и допунама Закона о средњој школи, којим је предвиђено учешће родитеља у плаћању трошкова ученика.

Иницијативу за наплату школарине покренула је Републичка организација Синдиката образовања, науке и културе и очекујемо да она неће проћи. Иако се у образложењу поменутог напрта наводи да постоји уставни основ за доношење закона, Устав није регулисао наплаћавање образовања. Уколико би поменута измјена била усвојена, spremни смо да родитеље повоземо да своју дјетну не плаћу у школу - истакао је јуче у Бањој Луци Борко Џајић.

Он је додао да Републичка организација Синдиката мора да повуче своју иницијативу.

Сматрамо и да чланови овог синдиката треба да покрену иницијативу за смјену свог руководства - нагласио је Џајић.

Према његовим ријечима, Форум родитеља је 30. јуна по-

сланицима седам партија у републичкој Народној скупштини упутно захтјев за одржавања скупштинске расправе о стању у шкоству.

У захтјеву смо навели бројне проблеме у шкоству, као што су узимање новца од родитеља, куповање оцјена, злостављање ученика, незаконито уступање школског простора и друго. За сада је само клуб посланика Српске радикалне странке Републике Српске затражио да се на дневни ред уврсти информација о стању у основном, средњем и високом образовању у Српској. Остали нису ништа урадили по том питању, па очекујемо да ће на следећим сједницама подржати иницијативе Форума родитеља - казао је Џајић.

Он је додао да надлежни што прије треба да утврде тачан број ученика у основним и средњим школама.

Према нашим информацијама, број ученика је фиктиван и у школу, умјесто пријављених 178.000 ђака, заиста иде негде око половине тог броја, тако да треба што прије ријешити тај проблем - тврди Џајић.

■ С. Ми.

СЕМИНАР МИНИСТАРСТВА ЗА ИЗБЈЕГЛА И РАСЕЉЕНА ЛИЦА

РЕВИЗИЈА ШТЕДИ ПАРЕ

У Републици Српској алтернативни смјештај користи 6.851 лице, или 3.451 породица, рекао министар Омер Бранковић

ВИШЕГРАД - У Рехабилитационом центру „Вилина Влас“ код Вишеграда у петак је републичко Министарство за избјегла и расељена лица организовало семинар за руководиоце радника овог Министарства и шефове одјека, на коме се разговарало о рјешавању проблема избјеглих и расељених и повратника.

Послије поздравне ријечи начелника општине Вишеград Миладина Милићевића и уводних напомена министра Омера Бранковића, извјештај о ревизији алтернативних смјештаја, социјалним случајевима и новим захтјевима поднио је помоћник министра Драго Вулета.

Начелници одјељења у Министарству избјеглих и расељених лица Ђилана Орешковић и Јагода Петровић говориле су о ревизији статуса расељених лица, а помоћник министра Ненад Ђокић представио је ЦЕБ пројекат, истичући његов значај, задатке, начин и процедуру одабира корисника.

Вршилац дужности помоћника министра Јасмин Самарџић и начелник одјељења у Министарству Борислав Бојанић учесници су упознали са обавезама првостепеног и другосте-

пеног органа у рјешавању предмета по жалбама и судским пресудама, а жалба је ријеч о здравственом осигурању и материјалним трошковима одјека Министарства.

Према ријечима министра Омера Бранковића, ревизијом алтернативних смјештаја до краја године уштеђено се близу милион марака.

Утврдили смо да у Републици Српској алтернативни

смјештај користи 6.851 лице, или 3.451 породица. Од тога, 414 корисника нема законско право на тај смјештај. Међутим, због тога што готово половина спада у изразито тешке социјалне случајеве, а не желећи да изађу на улицу, Влада Српске је из буџетске резерве издвојила око 400 хиљада марака, тако да ће и они до коначног рјешења ипак остати у алтернативним смјештајима -

■ С. ХЕЛЕТА

Скуп у бањи „Вилина Влас“: Брже до рјешења

ПРЕДСТАВНИЦИ ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ ПОСЈЕТИЛИ МРКОЊИЋ ГРАД

ДВИЈЕ СТРАНЕ ЈЕДАН ИНТЕРЕС

Разговарано је о сарадњи у области производње ПВЦ столарије, електричне енергије и текстилне индустрије. Гости закључили да мркоњићка привреда има шта да понуди тржишту Србије

МРКОЊИЋ ГРАД - Успостављање привредне сарадње између мркоњићких и предузећа из Србије била је тема разговора представника Привредне коморе Србије и руководства општине Мркоњић Град.

Двије стране разговарале су о сарадњи у области производње ПВЦ столарије, електричне енергије и текстилне индустрије.

Делегацију Привредне коморе Србије предводили су директор Представништва за БиХ др Зоран Бојовић и представник Компаније „Вујић“ из Ваљево Дубравко Парезановић.

Они су разговарали са начелником општине Зораном Телетићом, начелником Одељења

за привреду и друштвене делатности Крстаном Томићем, директором Агенције за привредни развој Томиславом Тодоровићем и власником предузећа „Јаги столарија“ Лазом Јагузовићем.

На састанку је поред осталог закључено је да мркоњићка привреда има шта да понуди тржишту Србије, односно да постоји обостран интерес за улагања у заједничке производне програме.

Тако су представници Компаније „Вујић“ из Ваљево показали спремност за сарадњу са предузећима која се баве производњом ПВЦ столарије, односно паковања флаширане воде.

У производњи и пласману ПВЦ столарије постоји заједнички интерес Компаније „Вујић“ и мркоњићких предузећа - каже директор Представништва Привредне коморе Србије за БиХ др Зоран Бојовић.

Ускоро ћемо покушати у Мркоњић Град да доведемо привреднике из још неколико компанија из Србије, који би требали да нађу интересе за заједничка улагања.

Циљ нам је да успоставимо проток роба на обје стране, јер нам на руку Споразум о слободној трговини између Србије и БиХ којим је изабегнуто плаћање царине на увезене производе - објашњава Бојовић.

Гости из Србије: Заинтересовани за сарадњу

Он је додао да је разговарано и о могућности успостављања сарадње општине Мркоњић Град и неких општина из Србије. Та сарадња заснована би се на партнерским односима и учешћу у заједничким пројектима међународних организација и

Европске уније. Директор Агенције за привредни развој општине Мркоњић Град Томислав Тодоровић рекао је да је задовољан резултатима разговора са представницима Привредне коморе Србије и њиховом првом посетом мркоњићкој општини.

Уз размјену искустава постигнута су и начелни договори о сарадњи у области производње ПВЦ столарије, електричне енергије и текстилне индустрије - рекао је Томислав Тодоровић.

■ С. ДАКИЋ

„ДАЛМАЦИЈАЦЕМЕНТ“ КУПИЛА ГРАЂЕВИНСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ИЗ ПРИЈЕДОРА

Милион за „Мраковицу“

Душан Ковачевић: Уплаћен аванс

ПРИЈЕДОР - Предузеће „Далмацијацемент“ из Хрватске, које послује у саставу корпорације „Цемекс“, купило је грађевинско предузеће „Мраковица“ из Приједора за милион марака.

Ово је за „Глас Српске“ потврдио стечајни управник „Мраковице“ Душан Ковачевић истичући да је ових дана уплаћен аванс од 200.000 марака чиме су обезбијеђена средства за уплату обавеза према радницима. Преосталих 800.000 марака биће уплаћено до октобра мјесеца.

Презимањем техничке документације у уторак ће бити

обављена примопредаја, након чега ће се приступити реконструкцији постојећих капацитета односно силоса и бетонара - навео је Ковачевић.

„Далмацијацемент“ је купила ово предузеће са циљем да га оживи и организује производњу. По ријечима Душана Ковачевића у почетку ће се радити паковање и дистрибуција цемента у ринфузу те производња бетонске галана-терерије, а касније ће почети и израда елемената за бетонске хале. Предузеће ће запошљавати стотину радника.

■ Д. Б.

УСЛОВИ ДОБИЛИ НЕОПХОДНУ ВЛАГУ

Киша натопила оранице

БИЈЕЛИНА - Обилна киша, која је у ноћи са четвртка на петак пала у Републици Српској, погодила је развоју кукуруза и соје који су још на њивама и повољно ће утицати на њихов род, изјавио је помоћник министра за пољопривреду Републике Српске Милорад Јовановић, јавља Срна.

Према његовим ријечима, у Бањој Луци је током поменуто ноћи пало, за усјево оптималних 30 литара кише по квадратном метру, док је у Бијелини пало 15 литара по метру квадратном.

Кукурузу и соји, који су већ били у тешком стању, ово освјежење је дошло у правом тренутку, јер им је у овој фази развоја неопходно око 30 литара воде по квадратном метру - рекао је Јовановић.

Он сматра да ће приносити кукуруза и ове, као и прошле године, остати на нивоу доње границе исплативости за произвођаче, која се креће од пет до шест тона по хектару, док је европски просјек принос од 10 тона по хектару.

Јовановић је рекао да, са становишта пољопривреде, ова година касни и поједијетно да у вријеме сјетве владала поплава, након чега је у периоду ницања успједила суша.

ЗАХТЕВ ПРЕДУЗЕЋА „ФАМОС“ ИСТОЧНО САРАЈЕВО

У реду за репрограм

ИЗ ПРЕДУЗЕЋА „Фамос“ из Источног Сарајева на адресу Дирекције за приватизацију упућен је захтев за припремање програма за репрограм дугова према Закону о финансијском реструктурирању дугова.

Како сазнајемо у овом предузећу са Пореском управом је услагашен износ неизмирених дугова „Фамоса“ по основу пореза и доприноса.

Приликом савјештања заосталих обавеза, рачуница је показала да је укупан дуг у „Фамос“ 3.193.721 марку, од чега је по основу пореза и доприноса предузеће задужено два милиона 933 хиљаде и 681 марку, а 260 хиљада и 040 марку износе рачунате камате.

Међутим, Дирекција за приватизацију израдиће програм репрограм према једном од начина предвиђеним законом.

У току је тендер за продају већинског државног капитала у „Фамосу“, а како кажу биће обављени и разговори са потенцијалним купцем. ■ Д. П.

„БАЛКАН ИНВЕСТМЕНТ БАНКА“

Финансијски извјештај

БАЊА ЛУКА - Балкан Инвестмент банка“ АД Бања Лука, према неревидираном финансијском извјештају, за прво полугодје ове године, послужила је са нето добити од 149 хиљада марака.

На крају овог периода укупна актива банке била је 90,9 милиона марака, а укупни капитал 19,1 милиона марака. Према подацима, од 30. јуна кредитни портфолио је 52 милиона марака, а депозити 70,6 милиона марака. ■ Ј. Ч.

ПРОМЕТ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА У СРПСКОЈ

Трупци најпродаванији

У РЕПУБЛИЦИ Српској је у првом полугодју ове године продато је 715.609 кубних метара разних шумских сортимената, што је више за 20,6 одсто него у истом периоду прошле године, подаци су Завода за статистику Српске.

Од укупне продајне масе, 417.599 кубних метара чине сортименти од лишњарског, а 298.010 кубика сортименти од четинарског дрвета, јавља Срна.

Највише је продано трупца и то у маси од 245.964 кубика од четинарског и 190.296 кубика од лишњарског дрвета. ■

ПОСЛОВАЊЕ ЛУТРИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У ПРВИХ ШЕСТ МЈЕСЕЦИ

ПУНА КЕСА ПАРА

„Лутрија Републике Српске“ у овој години је остварила промет од 6.613.241 марке. Укупан приход је 2.533.684, а расход 1.792.694 марака

БАЊА ЛУКА - Јавно предузеће „Лутрија Републике Српске“ је за првих шест мјесеци 2006. године остварила бруто добит од 740.999 марака, што је знатно више у односу на прошлу годину када је добит била 201.932 марака.

Према извјештају о пословању достављеном из „Лутрије Републике Српске“, предузеће је у овој години остварило промет од 6.613.241 марака.

Фонд добитака је био 3.695.394 марака, а за социјална и хуманитарна давања издвојена су и уплаћена средства у вредности од 437.677 марака. Укупан приход је 2.533.684 марака, а расход 1.792.694 марака.

Извјештај показује да су у овој години остварени много бољи резултати у пословању у односу на 2005. годину када је промет био 5.125.119 марака. Фонд добитака тада је био 2.973.910 марака, за социјална давања издвојено је 292.782 марака.

Укупан приход у 2005. години био је 1.685.271 марака, а расход 1.483.339 марака. Треба нагласити да је у прошлој години за порез на промет услуга плаћено 215.120 марака, док у овој години ни су издвојена средства за ову намену.

У информацији о пословању „Лутрије Републике Српске“ коју је потписао генерални директор предузећа Ми-

ланко Лазић, наглашено је да губитак који је наведен у ревизорском извјештају за 2003. годину и „блидије резултати пословања из прошлх година“ представљају историју.

На основу закључака и препорука Главе службе за ревизију јавног сектора Републике Српске, менаџмент јавног предузећа „Лутрија Републике Српске“ успио је да отклони недостатке и неправилности које се наводе у извјештају ревизора, као и да унаприједи послова-

Миланко Лазић: Губици припадају прошлости

ње које је резултирало оваквом износу добити - наводи се у саопштењу предузећа „Лутрије Републике Српске“.

■ М. МИЛУНОВИЋ

ГРЦИ И АМЕРИКАНЦИ СТВАРАЈУ ЈЕДИНСТВЕНО ТРЖИШТЕ НА БАЛКАНУ

Све се врти око струје

ЛОНДОН - Грчка електропривреда и једна америчка фирма спремају се за заједничка улагања у изградњу јединственог тржишта електричне енергије на Балкану, пише Фајнешил тајмс, а преноси Срна.

Лист подјећа да је уз подршку Европске уније прошле године потписан споразум о стварању јединственог тржишта, што значи да ће на југоистоку Европе бити интегрисани капацитети за производњу и пренос струје.

То јединствено тржиште са 55 милиона становника чиниће Грчка, Албанија, Македонија, Бугарска, Румунија, Црна Гора, Србија, БиХ и Хрватска. Како

пише Фајнешил тајмс, у првој фази стварања тржишта потребно је јачање постојећих система за пренос струје између појединих држава, а након тога постојаће потреба за улагањем у изградњу нових електрана.

Америчка фирма „Каунтур глобал“, која са Грчком електропривредом намјерава да инвестира на јединственом балканском тржишту, процјењује да ће потрошња струје на Балкану расти темпом од четири одсто годишње.

Американци и Грци су спремни и да у процесу приватизације купују постојеће термо и хидроелектране и да граде нове, наводи британски лист. ■

САВЕЗ СИНДИКАТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

РЕГРЕС ОБРАДОВАО ПРОСВЈЕТАРЕ

Радује нас што министар има разумијевања за проблеме запослених у просвјети, науци и култури и надамо се још бољем дијалогу са гранским синдикатом, каже Ранка Мишић

БАЅА ЛУКА - Синдикат је прездовољан због одлуке републике Владе да се запосленима у просвјети, науци и култури исплати регрес, изјавила је у петак за наш лист председница Савеза синдиката Ранка Мишић.

Она је нагласила да је ово први регрес који ће бити исплаћен у последње четири године. Исплати ове накнаде, додала је, регулисана је појединачним колективним уговором, који је грански Синдикат образовања, науке и културе недавно верификовао са ресорним министром Антоном Касиповићем.

Радује нас што министар Касиповић има разумијевања за проблеме запослених у просвјети, науци и култури и надамо се

ОЧЕКИВАЊА

Коментаришући одлуку Владе Републике Српске да се измире заостала дуговања за плате свим буџетским корисницима, Мишићева је рекла да су обавезе према просвјетарима давно измирене, али да се запосленима у култури и правосуђу дугује половина једне плате. Председник републичког Савеза синдиката очекује да ће, у складу са поменутом одлуком, Влада Српске исплатити и ова дуговања.

да ће и убудуће дијалог са гранским синдикатом бити још бољи, како би се заштитила права радника - нагласила је Мишић.

Она је додала да на овоме неће стати борба синдиката за побољшање материјално-социјалног положаја радника. Јер, како је рекла, синдикат никад није у потпуности задовољан и увијек тражи боља и квалитетнија рјешења.

Према њеним ријечима, гранским колективним уговором регулисано је да регрес буде исплаћен у висини двије најниже плате у Републици Српској, односно 410 марака.

Договорено је да регрес, у складу са могућностима БУ-

Ранка Мишић: Први регрес у последње четири године

та, буде исплаћен у два дијела. Први дио регреса од 246 марака просвјетари и запослени у сектору културе примиће заједно са јулском платом, док би преостали дио регреса требало да буде исплаћен са платом за август. ■ **М. МИЛУНОВИЋ**

ОБНОВА У ДРВАРУ

На реду Девета кућа

ДРВАР - Покренут је пројекат реконструкције једне од најстаријих зграда у Дрвару, такзване Девете куће, која је изграђена још 1903. године.

Према ријечима председника Општинског вијећа Дрвара Велимира Кунића, у овај посао биће уложено готово 400.000 марака. Реализатор пројекта обнове Девете куће је Избегличко-повратнички сервис из Дрвара. Новац за обнову ове зграде са 18 станова обезбједили су Развојни програм Уједињених нација (УНДП), Свјетски савез цркава, Влада Пивњског кантона, Министарство за изједњавање и раселена лица Републике Српске и општина Дрвар. Радове изводи грађевинарска предузеће „ВАМА“ Дрвар. ■ **М. Б.**

УДРУЖЕЊЕ ОМЛАДИНЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Бољи услови студентима

БАЅА ЛУКА - Представници Удружења омладине са инвалидитетом „ИнфоПарт“ разговарали су са републичким министром просвјете и културе Антоном Касиповићем о проблемима са којима се стоком студирања суочавају студенти са инвалидитетом и о начинима њиховог решавања.

У саопштењу овог удружења је наведено да је министар током састанка казао да ће студенти са инвалидитетом до краја августа добити одговарајућу канцеларију у којој ће бити сједиште Центра за помоћ овим студентима, који би требало да буде формиран на Универзитету у Бањој Луци.

Поред основних проблема, као што су архитектонске баријере, неприлагођено праћење предавања и полагања испита, велики проблем представља и неприлагођеност студенских домова. Зато се велики број студената са инвалидитетом, који не живе у Бањој Луци, одлучује да студира ванредно, јер немају основне услове за становање. Министар Касиповић обећао је да ће учинити све да се у Студентском дому прилагоде најмање двије собе, како би могле да служе студентима са инвалидитетом - истакнуто је у саопштењу. ■ **С. МИ.**

У ПОНЕДЈЕЉАК ПОЧИЊЕ ПРИПРЕМНА НАСТАВА ЗА УЧЕНИКЕ

Учење па поправни испит

У ОСНОВНИМ и средњим школама у Републици Српској у понедељак, 7. августа, почиње припремна настава за ученике који ће полагати поправне испите. Настава ће се организовати на основу упутства које је свим школама упутно републички министар просвјете и културе Антон Касиповић.

Све школе су обавезне да од 7. до 18. августа свакодневно организују одржавање по два часа припремне наставе за сваки наставни предмет који ће ваци полагати. Предметни наставници су обавезни да припрему наставу обављају у оквиру радне обавезе за вријеме ваннаставних радних седмица. Директор бањолучке Гимназије Славница Ивошевић-Њежић каже да је све спремно за почетак припремне наставе.

Сви наставници који ће држати поправне испите припремили су по два часа дневно за ученике, односно укупно 20 часова при-

премне наставе. На поправне испите из математике, страних језика, хемије и других предмета ће изаћи око 150 гимназијалаца - рекла је Ивошевић-Њежић.

Директор Медицинске школе у Бањој Луци Мирко Јовић нагласио је да је на ову школу стављено обавештење о припремној настави и да ће у понедељак почети ове активности, према упутству министарства.

На припремну наставу требало би да иде између 120 и 130 ученика који ће да полагају поправни испит. Највише ученика треба да изађе на поправне испите из предмета анатомија, здравствена нега, хемија, физика и других - истакла је Јовић.

Поправни испити у Медицинској школи одржаће се 21. августа. Према ријечима директора бањолучке Основне школе „Георги Стојков Раковски“ Душана Мишљеновића, и ученици и предметни наставници ове школе обави-

СВИ УСПЕШНИ

У Основној школи „Иво Андрић“ у Бањој Луци припремне наставе нема, јер нико од њака неће полагати поправни испит. Сви наши ученици успјешно су завршили прошлу школску годину. Можемо да се похвалимо да смо и претходних година имали веома добре њаке и да нема проблема када се ради о учењу - каже директор школе Љубомир Старчевић.

јештени су о припремној настави и она ће почети у понедељак.

Поступили смо према допису министарства, тако да ћемо припремну наставу држати 10 дана. У том времену сваки наставник ће држати по два часа дневно из свог предмета. Поправне испите из математике, физике, историје и географије полагаће 12 ученика - казао је Душан Мишљеновић.

И у овој школи поправни испити заказани су за 21. август. ■ **С. МИЛЕТИЋ**

ПРЕД 131. НЕВЕСИЊСКО ОЛИМПИЈАДУ

ЗА СВАКОГ ПОНЕШТО

Овогодишња Олимпијада почиње 17. августа. Спортисти из свих крајева БиХ, Србије и Црне Горе такмичиће се у тридесетак спортских и витешких дисциплина. Фонд награда 15.000 марака

НЕВЕСИЊЕ - Позната културно-спортска и туристичка манифестација „Невесињска олимпијада“, која се ове године одржава 131. пут, почеће 17. августа кривиз такмичењима у самом Невесињу, а завршиће се четири дана касније.

Спортисти из свих крајева Босне и Херцеговине, Србије и Црне Горе такмичиће се у тридесетак спортских и витешких дисциплина, а најбољи међу њи-

ма освојиће медаље и новчане награде. Другог дана манифестације биће одржано отворено првенство Невесиња у шаху и баскету и Десети фестивал младих гуслара Републике Српске. Свечано отварање овогодишње „Невесињске олимпијаде“, уз богат културно-забавни програм, заказано је за суботу, у 20 часова, у касарни „Невесињска пушка“. Претходно ће на градском стадиону бити одржан

Атлетски митинг Републике Српске, док ће на Градској пијаци (као и прошле године) бити приређен сајам прехрамбених производа и рукотворина. Такође, у суботњем програму Олимпијаде су и отворено првенство града у стоним тенису и финале омладинског турнира у малом фудбалу. Централни догађаји манифестације су у недељу, 20. августа, на Братачком луку, који је још од времена Прве невесињске пушке постао право олимпијско борилиште у спортским и витешким дисциплинама, а гледаоци ће се забавити уз традиционалне дисциплине, као што су пењање на стуб, скакање на надувани мијех, трка с јајетом у кашичи, трка у врећама (цаковима)...

Потом ће услиједити и најатрактивније двије дисциплине цијелокупне Олимпијаде: трка пунокрвних и трка брдокопанинских коња.

Организатор Олимпијаде је општина Невесиње, а покровитељ Секретаријат за спорт и омладину у Влади Републике Српске. ■ **Ж. ЈАЊИЋ**

Невесиње: У очекивању традиционалне манифестације

Tropic d.o.o. Ivana Gorana Kovačića bb, Banjaluka, je već dvadeset godina među liderima u maloprodaji prehrane na prostorima Bosne i Hercegovine. Široki asortiman proizvoda visokog kvaliteta i vrhunski nivo usluge, osobine su kojima smo zadobili povjerenje naših kupaca.

Ako ste zainteresovani da se pridružite našem mladom i ambicioznom timu, ako ste spremni na usavršavanje da u saradnji sa kolegama razvijete svoje sposobnosti i ostvarite uspješnu karijeru u modernom opremljenom supermarketu koji uskoro otvaramo u centru

BIJELJINE

prijavite se na naš

KONKURS

za sljedeća radna mjesta:

1. Administrativni radnik
2. Rukovodilac smjene u supermarketu
3. Radnik u obezbjeđenju
4. Administrativni radnik na prijemu robe u magacinu
5. Magacioner
6. Trgovac
7. Trgovac na odjelu suhomesnatih proizvoda
8. Trgovac na odjelu pečenja
9. Noćni čuvar
10. Radnik na održavanju
11. Higijeničarka

Potrebne kvalifikacije i radno iskustvo:

Za radno mjesto 1:
- Srednja, viša ili visoka stručna sprema ekonomskog smjera
- Iskustvo u administrativnim poslovima
- Poznavanje rada na računaru

Za radno mjesto 2:
- Srednja, viša ili visoka stručna sprema trgovačkog ili ekonomskog smjera
- Iskustvo i sklonost ka trgovini
- Osobine vođe, razumijevanje rukovođenja, te spremnost prenošenja znanja na kolege
- Samostalnost i inicijativnost u obavljanju poslova i rješavanju problema

Za radno mjesto 3:
- Srednja stručna sprema
- Iskustvo na poslovima obezbjeđenja objekata i imovine
- Taktičnost i ljubaznost u ophođenju s klijentima
- Poznavanje rada na računaru

Za radno mjesto 4:
- Srednja stručna sprema
- Iskustvo u administrativnim poslovima
- Poznavanje rada na računaru

Za radno mjesto 5:
- Srednja stručna sprema
- Poznavanje rada na računaru

Za radna mjesta 6, 7 i 8:
- Srednja stručna sprema
- Preciznost, spremnost i ljubaznost u ophođenju s ljudima te visok stepen motivisanosti za rad s kupcima
- Poželjno iskustvo na navedenim poslovima i sklonost ka trgovini
- Poželjno iskustvo rada na kasi

Za radno mjesto 9:
- Srednja stručna sprema
- Iskustvo na osiguranju objekata u noćnim smjenama

Za radno mjesto 10:
- Srednja stručna sprema elektro ili mašinskog smjera
- Iskustvo na održavanju objekata i opreme

Za radno mjesto 11:
- Završena osnovna ili srednja škola
- Poželjno iskustvo na poslovima održavanja higijene

Пошaljite:

- Biografiju sa obavezno navedenim brojem telefona na koji Vas možemo kontaktirati, detaljnim opisom prethodnog radnog iskustva i podacima osoba (prezime, ime, adresa i telefon) koje Vas mogu preporučiti.
- Fotokopije diploma o završenoj školskoj spremi i potvrda o završenim kursevima i seminarima
- Fotokopiju lične kartice
- Fotografiju u boji, dimenzija 5 x 4 cm
- Fotokopija radne knjižice

Na adresu:

TROPIC d.o.o.
Poštanski fah 81
78102 BANJA LUKA
s naznakom : „PRJAVA NA KONKURS“

- Konkurs ostaje otvoren do petka, 18.08.2006.
- Kandidati koji uđu u užbi izbor će biti obavješteni u roku 15 dana od dana zaključenja konkursa
- Nepotpune i nekompletne prijave se neće razmatrati
- Prispjelu dokumentaciju ne vraćamo

КО ЋЕ КОМАНДОВАТИ ОРУЖАНИМ СНАГАМА СРБИЈЕ

ВОЈСКА СЛУША И ПРЕМИЈЕРА

БЕОГРАД - Премијер Србије Војислав Коштуница контролисаће убудуће антитерористички батаљон, који ће бити у саставу Специјалне бригаде.

Из Министарства одбране саопштено је да ће Влада Србије одређивати „доследно противтерористичких дејстава“.

Противтерористичке операције припремају се и изводе ради пружања помоћи и подршке у онемогућавању терористичких активности, а у случају ескалације тероризма, Војска може да буде ангажована за разбијање и уништавање терористичких састава.

Министар одбране Зоран Станковић рекао је да је употреба антитерористичког батаљона посљедица донесене војне доктрине, коју је потписао први човек у земљи, председник Србије Борис Тадић. Министарство одбране саопштило је да, према новој доктрини Војске Србије, одлуку о употреби војске у миру доноси Скупштина

Према новој доктрини Војске Србије, одлуку о употреби војске у миру доноси Скупштина, а у случају да не може да се састане, то чини председник Републике

на, а у случају да не може да се састане, то чини председник Републике.

Војни аналитичар Бојан Димитријевић рекао је за Б92 да се у нацрту војне доктрине јасно каже да ће о употреби јединица одлучивати Влада Србије, али да је то још увијек у нацрту и да још важе стара правила, према којима председник одлучује о употреби војске.

Војни аналитичар Александар Радић каже да у пракси не постоји случај да извршна власт неке земље одлучује о ангажовању борбених јединица оружаних снага, као и да о таквим стварима може одлучивати једино шеф државе.

Радић је казао да владе појединих земаља могу да анга-

НАДЛЕЖНОСТИ

Војском Србије тренутно управљају и премијер и председник Србије. На столове у њиховим кабинетима стижу идентични извјештаји војних безбједносних служби. Међутим, утицај председника и премијера на српске оружане снаге није исти.

Влада Војислава Коштунице одлучује о средствима за свакодневне активности Војске, док је у надлежности Бориса Тадића командовање и постављање највиших официра, самим тим и начелника Генералштаба.

жују неке неборбене потенцијале својих војски, али и то са-

мо у случају елементарних непогода или сличних ванредних ситуација.

У Чешкој, на примјер, влада може да одлучи да војска превезе хеликоптером на мјесто пожара и да руководи акцијом санирања посљедица ванредних ситуација - нагласио је Радић.

Он је казао да је у већини земаља правило да се полицијске снаге упорно подређују војсци у случају потребе и као

Војислав Коштуница и Борис Тадић: Трка за командну палицу

примјер навео Жандрмерију у Француској, која је и у миру

подређена Министарству одбране.

ПРЕДРАГ МАРКОВИЋ О ДВОЈНОМ ДРЖАВЉАНСТВУ

Два пасоша по жељи

ПОДГОРИЦА - Председник Скупштине Србије Предраг Марковић изјавио је у петак да би сви грађани Црне Горе, који то желе,

вим колективним правима - казао је Марковић подгоричком „Дану“. Он сматра да би Србија требало да помогне свим грађанима Црне Горе у заштити људских права.

- Србија је и до сада помагала Црној Гори, па би тако требало да буде и убудуће. То је нешто најприродније - нагласио је Марковић.

На истом фону је и министар за дијаспору Србије Војислав Вукчевић, који је за исти лист изјавио да српска влада, у том смислу, чека захтјеве Срба у Црној Гори.

- Захтеви Срба из Црне Горе биће прослијеђени Министарству за дијаспору ради испуњења, које ће, у границама својих могућности, са највећим задовољством то учинити - истакао је Вукчевић.

Он је навео да се Срби, за сада, нависте интересују за стицање држављанства и очекује да ће им Влада Србије помоћи да са мало формалности и за кратко вријеме добију двојно држављанство. У организацији Српска народне странке, више десетина хиљада грађана Црне Горе до сада је потписало петицију којом се тражи отварање могућности за стицање двојног држављанства.

Пасоши: Велики интересовање

НА БУДВАНСКОЈ РИВИЈЕРИ ВИШЕ ОД 36 ХИЉАДА ТУРИСТА

Сваки трећи странац

БУДВА - На подручју Будванске ривијере тренутно борави нешто више од 36 хиљада туриста, од чега је скоро трећина странаца. Укупан број гостију у односу на претходну годину већи је за пет одсто, саопштила је Туристичка организација Будве. У хотелима су 12.823 госта, од чега 7.890 странаца, што је за десет одсто више него у истом периоду 2005. године. Туриста је шест

одсто више у кампови дуж Будванске ривијере, у којима је 1.650 домаћих и 450 страних туриста. Према процени Туристичке организације Будва, у приватном сектору је 16.600 туриста, од чега 2.600 странац, што је пет одсто више него у истом прошлогодњем периоду. У одмаралиштима је број гостију опао за десет одсто - на 4.500 домаћих гостију.

Будва: Гужве на плажи

ВЛАДИКА АРТЕМИЈЕ ЗА „ВАШИНГТОН ТАЈМС“

Слаб напредак на Космету

ЊЕГОВЕ цркве и гробља су вандализована, стадо раштрано и под опсадом, свијет као да симпатизе њихове прогонице, али духовни лидер Српске православне цркве на Космету владика Артемије каже да не може себи да дозволи луксуз самосажалења, објавио је „Вашингтон тајмс“.

- Песимизам није одлика човјека од вјере - изјавио је епископ рашко-призренски у интервјуу конзервативном вашиingtonском дневнику.

Лист тим поводом оцењује да порука, коју је владика Артемије прошле недеље доnio у Вашингтон, „показује колико је мало политичког напретка учиње-

но на Косову и Метохији од бомбардовања НАТО-а 1999” и увођења међународног протектората УН у покрајини.

Упркос напорима САД и њихових савезника да се нађе рјешење за Косово и Метохију до краја године, током „разочаравајућих разговора у Бечу није учињен велики напредак“ указао је лист.

Владика Артемије је, како се наводи, чест гост у Вашингтону, гдје позива на уозбуну због све чешћих напада косметских муслимана на мањинске Србе и њихове цркве. Према писању вашиingtonског дневника, владика је током посљедње посјете САД наишао на „нешто више разумијевања“ у Бушовој администраци-

ји, али је признао да је на дипломатском и политичком плану ситуација тешка. Наводећи Артемијевије ријечи да је са Косова и Метохије прогнано више од 200 хиљада Срба, уништено преко 15 православних цркава, док преостали Срби живе у енклавама, лист подјећа и на сукобе десетих када су, како се износи, српске снаге жестоко реаговале на нападе ОВК, а у сукобима погинуло између 10 хиљада и 12 хиљада косметских Албанаца и три хиљаде Срба, цивила.

НАТО је 78 дана водио кампању бомбардовања како би приморао српске снаге да се повуку са Космета, уништавајући електране, фабрике и друге цивилне мете широм тадашње СР Југославије, пише „Вашингтон тајмс“.

КОНТАКТ ГРУПА ЗАБРИНУТА ЗБОГ СИТУАЦИЈЕ НА СЈЕВЕРУ КОСМЕТА

Поштовати права свих

ПРИШТИНА - Контакт група је у петак изразила забринутост због ситуације на сјеверу Космета, гдје су недавни догађаји изазвали напетост, и позвала Београд, Приштину и становнике покрајине да предузму кораке како би се осигурало да сјеверни дио остане стабилан регион у којем се поштују права свих.

Контакт група је у саопштењу нагласила да жели да се статус Космета ријешити на начин који ће осигурати права и безбједност свих грађана, а којим се по-

стављају темељи мирољубивог, демократског и мултиетничког друштва.

Међународна заједница ће се, најавила је Контакт група, много више ангажовати на сјеверу Космета, и прије и послије утврђивања статуса покрајине, како би осигурала остварење ових циљева.

Контакт група сматра да ће, без обзира на то каква ће бити будући статус Косова и Метохије, косметски Албанци и косметски Срби морати да разраде практичне договоре за сјевер

Космета, а којима ће бити промовисана ефикасна управа, економски развој и међусобно повјерење.

Позивамо Приштину и Београд да се што прије споразумију у вези са овим договорима у контексту преговора о будућем статусу којима руководи специјални изасланик УН Марти Ахтисари - наводи се у саопштењу које је проследила Канцеларија САД у Приштини.

Контакт група указује да децентрализирана локална власт може помоћи заједницама на сјеверном дијелу Космета да очувају свој идентитет и заштите своја права.

ИЗВЈЕШТАЈ ИНСТИТУТА ЕУ ЗА БЕЗБЈЕДНОСНЕ СТУДИЈЕ

НЕСПОСОБНИ ДА ВЛАДАЈУ

УНМИК и косметске власти нису доказали да „управљају земљом, која пати од нефункционалне политике, нефункционалне економије и територијалних подјела“, пише у извјештају

ПОДГОРИЦА - Чак и да се постигне рјешење за статус Космета у преговорима Београда и Приштине, питање је да ли ће он бити одржив, јер ни УНМИК, ни косметске власти нису доказали да су способни да управљају, оцјењено је у најновијем извјештају Института ЕУ за безбједносне студије.

УНМИК и косметске власти нису доказали да „управљају земљом, која пати од нефункционалне политике, нефункционалне економије и територијалних подјела“, прецизирано је у извјештају Института. Случај Косова и Метохије правно и

политички потпуно је различит од Црне Горе, па ће се до коначног рјешења косметске ситуације доћи на сасвим други начин, наведено је у извјештају, чији је аутор европски стручњак за Балкан Џуди Бат.

У документу, чије су изводе објавиле подгоричке „Вијести“, оцјењено је и да рјешење о статусу Космета неће аутоматски произвести резултате, већ ће значајни почетак транзиције према „некој врсти независности“, ограниченој условима и продуженим присуством војних и цивилних међународних снага.

- Чак и да постигнемо „статус“ Космета, питање је да ли ће он бити одржив - констатовано је у извјештају и указано да ЕУ мора са Србијом радити на „свеобухватном пакету“, који ће ову земљу припремити за „олујне дане“ у наредних неколико месеци.

У извјештају је указано да преговори о коначном статусу Косова и Метохије улазе у значајну фазу и наведено да је општи став међународне заједнице да све треба обавити по принципу „што прије то боље“.

Наглашено је да су питања Црне Горе и Космета потпуно

НОВА РУНДА ПРЕГОВОРА БЕОГРАДА И ПРИШТИНЕ

Српски тим у Бечу

НОВИ састанак о децентрализираној на Космету у оквиру преговора о техничким, статусно неутралним питањима биће одржан у понедељак, 7. августа у Бечу, на јављено је из канцеларије главног међународног посредника Мартија Ахтисарија. Канцеларија специјалног изасланика УН за преговоре о Космету још није добила званичну потврду београдске делегације да ће учествовати на том састанку, рекла је у петак агенцији Бета Ахтисаријев портпарол Хуа Бијанг.

- Они су, међутим, своју намеру да учествују јасно изнјели у медијима - казала је Хуа Бијанг и додала да се, пошто одговор Београда још није стигао, Канцеларија припрема да се одржавање састанка о питањима права мањина који је планиран за уторак, 8. август. У најави за медије нису поменути никакви детаљи везани за тај други састанак. Члан београдског преговараоачког тима Марко Јакшић изјавио је у петак за Бету да ће српска делегација учествовати у наставку преговора у Бечу почетком идуће недеље, али да не пристаје да се на њима косметски Срби третирају као мањинска заједница у покрајини. Јакшић је објаснио да за Београд на преговорима проблем није био термин састанка, већ намера организатора суцрета да се разговара о заштити мањинских заједница.

различита, тако да се рјешење за косметско питање не може тражити на исти начин, као у случају Црне Горе.

- Не смо да је у случају Космета правно и политички различит од Црне Горе, већ ће се и до коначног рјешења ситуације на Космету доћи на сасвим други начин“, наведено је у документу и упозорено да ЕУ по питању Космета треба да обрати пажњу на „дубинске економске проблеме, као и на питања безбједности и владавине права“.

У дебатни су, поред експерата Института, који је једно од савјетодавањих тијела ЕУ, учествовали представници министарства спољних послова чланница ЕУ, најближи сарадници високог представника ЕУ за спољну политику и безбједност Хавијера Солане и независни аналитичари.

УПРКОС ПРИЈЕТЊАМА ХЕЗБОЛАХА ИЗРАЕЛСКИ АВИОНИ БОМБАРДОВАЛИ ПРИЈЕСТОНИЦУ ЛИБАНА

БЕЈРУТ ПОД КИШОМ БОМБИ

За мање од једног сата, у више од 24 налета, израелски авиони напали јужна предграђа либанског главног града

ТЕЛ АВИВ, БЕЈРУТ - Израелски борбени авиони бомбардовали су у петак путеве и три моста који повезују Бејрут са сјевером Либаана, погодивши неколико возила, рекли су безбједносни извори и очевици, преноси Танитг. Раније у петак нападнута су јужна предграђа либанске пријестонице у више од 24 налета за мање од једног сата, упркос пријетњама Хезболаха да ће у знак освете напасти Тел Авив. Мета је било упориште Хезболаха, послје упозорења израелске стране да ће уништити либанску инфраструктуру, ако се пријетње вође те шиитске организације Хасана Насралаха остваре. Израелски борбени авиони су такође у три наврата напали област крај Балбека у ис-

точном Либаану, рекли су очевици и телевизија Хезболаха „Ал-Манар“, али за сада нема података о могућим жртвама и штети. Авиони су напали јужно предграђе Бејрута Оузаи, први пут од почетка сукоба. Либанска независна телевизија је приказала велики пожар на неколико мјеста у том предграђу, где путеви иду паралелно пистама на бејрутском аеродрому. Није за сада јасно да ли је аеродром погођен. Јужна предграђа Бејрута била су већ више пута мета израелских напада од почетка сукоба 12. јула. Израелска армија је рекла да је овог пута гађала, између осталог, зграду Хезболаха и канцеларију Хамаса. Армија је потврдила да бомбардује циљеве Хезболаха широм Либаана, али није наве-

ла локације. Опасност од ескалације сукоба појавила се у тренутку када се у Уједињеним нацијама настоји да се постигне договор о резолуцији о прекиду ватре. Либански премијер Фуад Сињора тврди да је до сада у израелским војним операцијама погинуло више од 900 људи, док је на израелској страни 67 жртва. Број погинулих у Израелу у четвртак је драстично повећан након погубије осам Израелаца у ракетним нападима са сјеверни дно земље и четири војника у жестоким сукобима у јужном Либаану. То је рекордан број израелских жртва у једном дану од почетка сукоба. Вођа Хезболаха је изјавио: - Ако ви бомбардујете наш главни град Бејрут, ми ћемо бомбардовати... Тел Авив.

Израелски авиони су прије тога бацали летке над јужним Бејрутом, упозоравајући становнике три кварта да се евакуишу. Израел је и раније нападао јужни Бејрут, где живе шити. Насралах је понудио и неку врсту прекида ватре, изјавио је: - Било кад да одлучите да зауставите вашу кампању против наших градова, села, цивила и инфраструктуре, ми нећемо испаливати ракете ни на једно израелско насеље ни ти град. Израелски одбрамбени извори рекли су за први канал израелске телевизије да ће Израел уништити либанску инфраструктуру, ако Хезболах испали ракете на Тел Авив.

Бејрут: Бомбе сију смрт

МОСУЛ Погинуо шеф полиције

МОСУЛ - Шеф полиције и двојица његових тјелохранитеља погинули су у петак у Мосулу у експлозији аутомобила бомбе, пренили су извори из полиције. У експлозији у мултиетничком граду, удаљеном 390 километара сјеверно од Багдада, погинуо је полицијски генерал Дасим Мухамад Биал и двојица његових тјелохранитеља. У самоубилачком нападу на град Хадад, 90 километара јужно од Мосула, погинуло је 10 особа, укључујући три ирачка полицијца, саопштили је полиција.

АУСТРАЛИЈА И ИНДОНЕЗИЈА ПРОВЈЕРАВАЈУ ТВРДЊЕ ИСЛАМИСТА

Пријетње озбиљно схваћене ЦАКАРТА - Аустралија и Индонезија провјеравају тврдње индонезанских исламских вођа према којима је више стотина самоубица спремно да нападне јеврејске интересе у Великој Британији, САД и Аустралији, и у току је њихова провјера. Аустралијско Министарство иностраних послова спроводи истрагу о овим информацијама, које смо веома, веома озбиљно схватили - изјавио је аустралијски министар за социјална питања Џо Хокс. Портпарол индонезанске националне полиције Антон Бахрул Алам потврдио је да је истрага у току и да најрије морају бити открити који су циљеве исламиста. Суаи Диду, званичник Покрета младих муслимана Азије, изјавио је да је 217 кампања, међу којима су 72 Индонезанца, а остали из шест држава југоисточне Азије, већ укључено у мисију, објавио је дневник „Аустралијан“. Диду тврди да ће „промојати“ три хиљаде циљевима бити организована у суботу, у граду Понтијаку, на индонезанском острву Борнео, а њих 200 одам ће бити послато да нападне јеврејске интересе у Великој Британији, САД и Могабе у Аустралији.

УКОЛИКО ДОЂЕ ДО САНКЦИЈА, ИРАН ЋЕ ДИЋИ ЦИЈЕНЕ НАФТЕ

Барел 200 долара ТЕХЕРАН - Цијене сирове нафте на свјетском тржишту могле би да достигну 200 долара за барел уколико Сједињене Америчке Државе наставе да раде на томе да се Ирану уведу међународне санкције, упозорио је ирански министар спољних послова Манучер Мохамеди, али су његове ријечи аналигичари протумачили као „звездица оружјем“. Ова изјава је успједила недугото пошто су, у понедељак, Уједињене нације затражиле од Ирана да у року од мјесец дана обустави рад на свом нуклеарном програму или да се сучи са пријетњом санкција, али је Иран одговорио да као независна држава има право на сопствени нуклеарни програм, пренио је Ројтерс. Аналитичар за питања енергетике у компанији „Стигмат“ Фиучер ресерч“ Тим Еванс сматра да званичници Ирана сигурно не желе да њиховој земљи буду уведене санкције, па зато покушавају да „прогурају“ идеју да ће штета изазвана санкцијама бити изузетно велика. По његовој оцјени, мала је вјероватноћа да ће цијене нафте порастати на 200 долара за барел. Упркос пријетњи санкцијама, изгледа да Ирану не мањка купаца за нафту, истину анали-

НОВЕ ЖРТВЕ У ТРОПСКОЈ ОЛУЈИ У КИНИ „Папирун“ однио шест живота

ГУАНГЦОУ - Број погинулих у тропској олуји у Кини попео се у петак на шест, пошто је потврђено да је још једна особа преминула, јавила је кинеска агенција Синхуа. У тропској олуји „Папирун“, која је јуче ударила у кинеску обалу, срањено је 840 кућа, уништено 337 хектара засијаних поља у 18 округа у Гуангсију, у јужној Кини. Државни Штаб за контролу поплава саопштио је раније у петак да је петоро људи погинуло у провинцији Гуангдонг када се на њих срушила кућа. Вјетрови „Папируна“ дували су у четвртак брзином од 33 метра у секунди, али је снага вјетра у петак опала.

Кина: Забрањена пловидба због тајфуна

КУБА ОШТРО РЕАГОВАЛА НА БУШОВУ ПОРУКУ Бескористан позив

ХАВАНА - Куба је у петак оштро реаговала због позива америчког председника Џорџа Буша, упученог становницима тог карипског острва, да изграде демократско друштво. Међутим, ниједан од двојице браће, ни Фидел, ни Раул, да кога је Кастро пренио власт, нису се појавили у јавности послије Бушовог позива, већ је коментар на Бушов позив кубанског народа да формира прелазну владу послије 47 година Кастрове владавине дао новинар на кубанској телевизији. Уредник комунистичког листа за младе Рогелио Полањо изјавио је на кубанској телевизији да је Бушов позив бескористан. - Једини начин да се оствари Бушов план о промјени режима на Куби је силам, а силам неће успјети - рекао је он.

- Раул се чврсто налази на челу нације и војних снага, које су се показале као успјешне у акцијама и имају међународно искуство - упозорио је Полањо. Амерички председник Буш отворено је позвао Кубанце да раде на демократским промјенама у земљи, након што је кубански председник Кастро због болести привремено пренио овашћења на свог брата Раула. Буш је отбацио пуну и безусловну помоћ становницима тог карипског острва који желе демократске промјене. Кубански коментатор оптужио је Буша да игра на карту града које су против Кастро у Мајамју, које је назвао „крвоједном мафијом“, да би подстакао побуну против кубанске владе.

НОВА „ОФАНЗИВА“ У ОРУЖАНИМ СНАГАМА ЈУЖНЕ КОРЕЈЕ

ВИШЕ БЕБА, ВИШЕ ВОЈНИКА

СЕУЛ - Припадници оружаних снага Јужне Корее стигла је „наредба“ која им и није тешко пала: Водите љубав! Суочена са све малобројнијим младим генерацијама из којих се регрутују свјеже снаге, јужнокорејска војска је заузела став да ће више војника бити ако буде више беба. Војни врх је вијећао и одлучио да крене у нову офанзиву, овога пута политичку, која је стартовала 1. августа. Ради се о бројним олакшицама које се нуде брачним паровима, запосленим у оружаним снагама, уколико рађају дјецу. И њихова дјеца ће имати олакшице у школовању и одрастану, судећи према локалним штампи, на коју се позивају агенције. Јужна Кореја има најнижу стопу natalитета међу развијеним земљама у свијету - 1,08 дјеце по жени, а та стопа је још нижа међу војним брачним паровима - 0,83 одсто. - Тако ниска стопа natalитета ће, сасвим извјесно, угрозити нашу економију, политику и националну безбједност - изјавио је генерал Хонг Кунгмун, „персоналац“ у јужнокорејској армији. - Сада смо урадили читав систем и вјерујемо да ће резултат бити веома добар - рекао је Хонг у телефонском интервјуу Ројтерсу. Према том „систему“, армија ће настојати да младе војне брачне парове не „шета“ из тарнизова у тарнизове ради службе широм земље, већ ће им омогућити да најмање пет година остану у истом мјесту како би могли да стварају породу. Уколико се војна породица увећа трећим дјететом, онда ће им војска омогућити да изабере географску локацију гдје желе да даље живе

Брачним паровима, запосленим у оружаним снагама, нуде се разне олакшице уколико рађају дјецу. Њихови потомци ће имати олакшице у школовању и одрастању

Војска: Ниска стопа natalитета

и раде за војску. Јужна Кореја се поном брачним паровима који рађају потомство, како при-мјешују неки коментатори, угледала на сјеверног сусјета Демократску Народну Републику Корееју (Сјеверну Корееју), у којој се рађање беба сматра дугим према отаџбини, а парови са бројним потомством се проглашавају херојима револуције. Сјевернокорејски тврдокорни режим и власти Јужне Корееје су технички у рату већ деценијама јер је оружани сукоб данашње двије државе на подијељеном Корејском полу-

острву, који је трајао 1950-1953, само „примирен“ јер, послје примирја, никада није склопљен мир. И док сјевернокорејска држава полаже пуно на војну технологију на уштрб народа, који је све сиромашнији и гладнији, јужнокорејска власт је земљу, која је 1960-их година била на нивоу неразвијених афричких народа, довела на 11. мјесто у свијету по укупном националном доходу, оставивши иза себе и такве земље као што су Швајцарска, Аустрија или Белгија, може се прочитати на сајтовима. Јужна Кореја је 2002. имала укупан друштве-

ни производ од 500 милијарди долара, а Сјеверна Кореја је достигла 15 милијарди, уз много помоћи из иностранства. Трлице се да је посљедњих година умрло од глади послје серије катастрофалних сушних на плаваних година. Сјеверна Кореја са 24 милиона житеља је земља са највећим бројем војника по становнику - има 1,14 милиона припадника оружаних снага и 745 милиона резервиста, док Јужна Кореја са 45 милиона становника има 650 хиљада припадника активног састава и три милиона резервиста.

ТРАГИЧНА СУДБИНА ЉУБЕ КАЛОПЕРОВИЋА И ДУШАНА ВУКИЋЕВИЋА

СМРТ ПОКОСИЛА КУМОВЕ

Послије дружења у куглани и растанка. Љубу Калоперовића задесио смртоносни мождани удар на степеништу властите куће, а Душан Вукићевић је погинуо послје превртања трактора

ДЕРВЕНТА - Љубо Калоперовић (58) из Доње Осине код Дервенте и његов кум Душан Вукићевић у четвртак су последњи пут друговали. Смрт је била јача од обојце. Провела су цијелу ноћ у осинској куглани. Негађе око четири ујутро кренули су кући.

Судбина је хтјела да Душан возећи се трактором слети с пута, удари у бандеру и погине. Љубу Калоперовића смрт је задесила у властитој кући. Пењући се уз степенице спакоа се и пао. Обдукцијом је утврђено да је смрт узрокована можданим ударом.

Пред зору у сну чујем некаку лупу у кући. Устала сам из кревета и скаменила се кад сам видјела оца обавиеног крвљу. Лежао је на степеништу - прича кћерка Љубе Калоперовића Љилана.

Љилана заједно са супругом и дјететом живи у оџевој

породичној кући. Кћерка прича да је Љубо био успјешан трговац. Прије рата радио је једно вријеме у државној фирми, а касније је одлучио да се сам окуша у трговини. Отворио је

Љубо Калоперовић: Умро у кући

САХРАНА
Комшије које смо затекли кажу како овдје од четвртка, када су кумови настрадали, стало пада киша.

Падаће све док не буду сахрањени - каже једна комшиница.

Сахрана Душана и Љубе је у суботу. Љубо ће бити покопан на мјесном гробљу Осине, а Душан у Горњим Церањима у сусједном селу.

више продавница и све су добро радиле.

Био је вриједан и честити домаћин. Заједно са супругом Марицом изродио је три кћери Биљану, Љилану и Слађану. Све су се поудале и дједу Љуби подариле троје унучади.

А Љубо је волио друштво и често знао да почати и незнана. Зато је био омиљен међу људима. Скрхана од бола супруга Марица прича да је њен муж

Калоперовићи: Остали без главе породице

прије петнаестак година имао срчани удар. Болест је санирана и никада се касније није жалио. Живјели смо скромно као и већина наших комшија, нисмо имали ни превршице ни премало - прича Марица.

Каже да су она и њен супруг Љубо били срећни што су у тешка времена дјену извели на прави пут. Радовали су се доласку у госте кћери и унучади, а исто тако туговали кад су одлазили.

Кућа Калоперовића је од тренутка када се сазнало да је Љубо умро пуна комшија, пријатеља, који заједно са Марицом и дјецом желе да подијеле бол и тугу.

■ Б. ТЕОФИЛОВИЋ

ЗВОРНИК

Приведен фалсификатор

ЗВОРНИК - Службеници Граничне службе БиХ из Зворника ухапсили су Д. П. (38) на основу потјернице Одјела за спречавање организованог криминала Центра јавне безбједности Бања Лука, потврдио је наше листу начелник Сектора криминалистичке полиције ЦЈБ Бања Лука Дарко Буџум.

Како сазнајемо у Центру, Д. П. је ухапшен због сумње да је починио кривично дјело фалсификовање исправе. Током кри-

миналистичке обраде утврђено је да је осумњичени користио лажно име и да је његов стварни идентитет М. Н. (38), настањен у Приједору. Далом провером утврђено је да су за њим расписане двије потјернице и то Основног суда Бања Лука и Основног суда Приједор.

Послије обраде М. Н. је предат у надлежност Судске полиције, која га је спровела у Казнено-поправни завод Туњице.

■ О. М.

ТРЕБИЊЕ

Нападнут полицајац

ТРЕБИЊЕ - Четири млађиња насрнула су на криминалистичкој полицији Центра јавне безбједности Требиње М. Б. у петак нешто послје поноћи. Међутим, послје одлучног отпора полицајца, нападачи су побјегли.

Напад се догодио у улици Обале Луке Вукаловића. Млађиња су покушали да полицајцу у цивилном одјелу отму торбу.

Како је М. Б. познат и као врстан пуштак, он се супротставио нападачима. Приликом напада лакше је повријеђен. Млађиња су побјегли, а полиција за њима интензивно трага.

Из Основне школе "Вук Караџић" у Требињу у четвртак навече украдени је рачунар - саопштила је полиција.

■ М. Б.

ТЕЛЕГРАФ

БАЊА ЛУКА - Новчаник са 1.900 марака и личним документима Д. К. украден је у просторијама Министарства просвјете и културе Републике Српске у улици Вука Караџића.

ЛАКТАШИ - Картон цигарета и двије вреће сирове кафе украдени су из дисконта „Антонић трјед“ у Трњу. Штета је око 1.800 марака.

КРУПА НА УНИ - Мјештани Доњих Петровића М. Ш. (53) приведен је јер је запалио ловачку кућину власништво Ловачког удружења „Вискова“, која се налазила на његовој земљи. Штета је око 1.000 марака.

ПРЊАВОР - Полиција је поднијела извјештај Тужилаштво БиХ у Сарајеву против М. С. из Лакташа, због основа сумње да је починио кривично дјело прање новца.

■ О. М.

ДОБОЈ - Полиција из Шамца ухапсила је М. Т. (19) из тог града због основа сумње да је покушао да изврши разбојничтво над малолетним лицем у стубишту зграде у улици Цара Душана у Шамцу.

■ Сл. П.

ПОЧЕО ГЛАВНИ ПРЕТРЕС СЕНАДУ ЖЕРИЋУ ИЗ ЈАЈЦА

Страх повукао обарач?

БАЊА ЛУКА - Сенаду Жерићу (42), из Јајца, оптуженом за покушај убиства, почело је у петак у банолучком Окружном суду по руку и шињолу. Њему је прије 15 година укинута ослобађајућа пресуда.

Жерић се терети да је хицем из шињолке калибра 7,63 милиметара покушао да убије Драгана Ковачића (рођеног 1963. године), из Језера. То се догодило у вечерњим часовима 5. децембра 1990. године, у Жерићевој кафани „Плива“ у Језеру код Јајца.

Прије тога дошло је до краће свађе. Жерић је тражио да Ковачић напусти кафану. Међутим он је кренуо према Жерићу, који је из унутрашњег џепа јакне извадио шињолу. Испалио је у Ковачића један метак и погодио га у стомак, наносећи му тешке повредe од којих се касније опоравио.

Нисам имао намјеру да убијем Ковачића. Он је кренуо према мени док сам сједио и ручао у кафани. Преплао сам се. Говорио сам му

да напусти кафану. Он је наставао да ми прилази, а уз то је скинуо горњи дио одјеће. У страху сам извадио шињолу. Он ме је зграбио за руку и шињолу је опалио. Не знам како се то догодило. Видио сам да се Ковачић срушио на под - казао је Жерић.

Он је пред Вијећем петорице, којем је председавао судија Желмир Лепир, навео да је одмах пронашао познаника који му је помогао да Ковачића одвезу у болницу.

Свједок Зоран Бабић навео је да је видио кад је Ковачић кренуо према Жерићу који се повлачио.

Ковачић је пружио руку према Жерићу и тад је одјекнуо пуцањ. Послије рањавања Жерић је заједно са другим гостима кафане помогао да Ковачић буде одвезен у болницу. Могу само да кажем да смо се бојали Ковачића, који је мени раније пријетио у суду - рекао је Бабић.

Суђење је прекинуто, а наставиће се 25. августа.

■ М. Д.

ЦЈБ ДОБОЈ

Двојица повријеђених

ДОБОЈ - Једно лице је теже, а једно лакше повријеђено у саобраћајној несрећи која се догодила у мјесту Црна Ријека на регионалном путу Теслић - Блатина. Тешко је повријеђен возач „голфа“ Ч. Ц. (51) из Бијелог Бујаца у општини Теслић, а лак-

ше његов сувозач М. Ц., када је аутомобил слетео са коловоза.

На путевима добојског региона у петак се догодило још седам саобраћајних несрећа у којима није било настрадалих, него је на возилима причињена материјална штета.

■ Сл. П.

УКИНУТА ПРЕСУДА ОПТУЖЕНИМА ЗА ТРГОВИНУ ДРОГОМ

СВЕ ИЗ ПОЧЕТКА

У рјешењу о укидању пресуде Окружног суда наводи се да је таква одлука донесена због битне повреде кривичног поступка. Ново суђење биће заказано пред Врховним судом

БАЊА ЛУКА - Врховни суд Републике Српске укинуо је пресуду бањолучког Окружног суда (16. фебруара ове године) којом је 13 лица осуђено на укупно 59 година и шест мјесеци затвора због неовлашћене производње и промета опојних дрога.

У рјешењу о укидању пресуде Окружног суда наводи се да је таква одлука донесена због битне повреде кривичног поступка.

Ново суђење биће заказано пред Врховним судом.

Осуђени су: Младен Милдраговић (32), Перо Савић (38)

и Бошко Билић (49), из Бање Луке на по шест година затвора, Давор Чергић (25) и Богдан Бокан (26), из Бање Луке на по пет година, Јован Јошић (22), из Градишке на четири године и шест месеци, Љубиша Билић (21), Милорад Вуковић (26), обојица из Бање Луке, Игор Билија (28), из Доњих Орловаца код Приједора, Милан Вучић (28), из Градишке и Синиша Јелишић (32), из Козарске Дубице на по четири године, а Борис Торбина (27), из Приједора и Петар Леквић (34), из Градишке на по три године и шест мјесеци затвора.

На ову пресуду, која је изречена 16. фебруара ове године, браниоци оптужених адвокати Јасминка Јовишевић, Јадранка Ивановић, Марица Тулум, Живко Бојић, Бранко Гудало, Мирко Дабић, Весна Рудојевић, Горан Бубић, Крстан Сињић и Синиша Марић уложили су жалбе Врховном суду.

У жалбама је наведено да су првостепеном пресудом учињене битне повреде кривичног поступка и да је погрешно и непотпуно утврђено чинствено стање. Ове жалбе Врховни суд је прихватио, па је пресуда укинута.

АПЕЛАЦИЈА

Браниоци Младена Милдраговића, Јасминка Јовишевић и Јадранка Ивановић су на рјешење Врховног суда о продужењу притвора уложили апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине.

Сматрамо да послје укидања пресуде Окружног суда није било основа за продужење притвора нашем браташенику. Том незаконитом одлуком повријеђена су његова основна људска права загарантована Уставом БиХ и европском конвенцијом - рекла је Јасминка Јовишевић.

Иако је пресуда укинута, Врховни суд је продужио притвор Младену Милдраговићу, Пери Савићу, Давору Чергићу, Богдану Бокану и Бошцу Билићу.

Остали оптужени бране се са слободe.

■ М. ДИЗДАР

БРОДАР КОД ВИШЕГРАДА

Ухапшено девет имиграната

ВИШЕГРАД - Полиција је открила девет албанских имиграната приликом рутинске контроле саобраћаја на магистралном путу Вишеград - Устијана. Италасци су заустављени на раскрсници Бродар у четвртак нешто прије поноћи. Они су путовали у два аутомобила из правца Рудог према Сарајеву. Албанци су признали да су у БиХ ушли илегално на подручју Мокронога.

Имигранти су откривени у „мерцедесу“ којим је управљао Г. З. из Прибоја и „дези“ његовог сууграђанина Р. Ф. Том приликом је утврђено да су Ал-

банци на територију БиХ ушли илегално - потврдио је за „Глас Српске“ командир Полицијске станице Вишеград Зоран Ушумљичић.

Девет албанских држављана предато је Суду за прекршаје Вишеград, где им је изречена мјера затвора, послје чега ће бити пребачени у Казнено-поправни завод „Кула“ у Источном Сарајеву.

Поменици возачи су уз извјештај о почињеном кривичном дјелу илегалног krijумчарења људи предати Тужилаштво БиХ у Сарајеву.

■ С. Х.

ЈЕДНА ОД ЖРТАВА СИЛОВАЊА У ФОЧИ СВИЈЕДОЧИЛА ПРЕД СУДОМ БИХ ПРОДАТА У ЦРНУ ГОРУ

САРАЈЕВО - Саслушањем једног заштићеног свједока тужилаштва „87“, у петак је у Суду БиХ настављено суђење Гојку Јанковићу за кривично дјело злочин против човјечности почињен у Фочи током 1992. и почетком 1993. године.

Свједок „87“ је изјавила да је оптуженог Јанковића први пут видјела 3. јула 1992. године, након напада српске војске на село Трошањ у којем је живјела.

- Из оближње шуме у којој смо се крили војска нас је одвела на једну ливаду гдје је било још војника. Та тада нисам знала ко је Гојко Јанковић, а нешто касније су ми рекли да је он ту био главни и да је то била његова јединица. Јанковић је био у маскирној униформи и са неким се стално договарао преко радио станице шта ће радити -

По мене и још двије жене дошла су двојица војника и одвели нас у други стан. Одатле смо продате војницима из Црне Горе који су нас пребацили преко границе, рекла је заштићени свједок „87“

казала је свједок „87“. Према њеној причи, након што су одвели жене и дјеца од мушкараца, неколико војника је повело

НОВА ОПТУЖНИЦА

Наставак суђења Гојку Јанковићу заказан је за 31. август за када је најављено читање друге, нове оптужнице и изношење уводних ријечи тужилаштва и одбране.

жене у Бук Бијелу. Када су кренуле, убрзо се чула пуцања са ливаде на којој су остали мушкарици.

- Када смо стигле у Бук Бијелу, одвели су нас у неки хотел и ту појединачно испитивали. Мене је прво неки војник одвео у једну собу гдје ме силовао са упереним пиштољем у главу. Након тога сам одведена на испитивање и поново силована од више лица. Тог дана ме силовало најмање четири војника. Тада сам имала 15 година - свједочила је „87“ и додала да је упамтила само име Драгана Зеленовића.

Како је изјавила свједок, Зеленовић ју је силовао и у Средњошколском центру гдје је била двије недеље, а то су чинили и други војници чијих имена се не сјећа. Међу њима није био Гојко Јанковић.

- После ме сам одведена у Спортску дворану „Партизан“ и ту остала скоро мјесец дана. Одатле сам одведена сваку другу или трећу ноћ када су ме силовали Гојко Јанковић, Драган Зеленовић и Бебан Василић. Јанковић и још један војник су мене и једну упату жену одвели и у кућу у Трновачи и ту ме обојица силовали - казала је свједок „87“.

Након сексуалног злостављања и у кући у Алади, свједок „87“ је одведена у Караманову кућу у Миљевини у којој је више пута силована, да би поново била враћена у Фочу.

- Прву ноћ смо провели у нечијем стану, а међу војницима су били Јанковић и Зеленовић који ме, по то зна који пут, силовао. Сутрадан су по мене и

Гојко Јанковић: Тешке оптужбе

још двије жене дошла двојица војника и одвели нас у други стан. Одатле смо продате војницима из Црне Горе који су пребацили преко границе - завршила је своје свједочење заштићени свједок „87“.

■ В. БУТАРИН

У РУСКОЈ ВОЈСЦИ ОФИЦИРИ СЕ ИЖИВЈАВАЈУ НА ВОЈНИЦИМА

„Дједовшчина“ узима животе

МОСКВА - Од почетка године у руској војсци пријављено је више од 3.500 војника које су официри физички злостављали. У тим инцидентима њих 17 је изгубило живот а више од 100 задобило је повреде које остављају посљедице по здравље, јавиле су агенције.

Како је саопштио главни тужилац Русије Јуриј Чајка на проширеном састанку Војног тужилаштва, обим кривичних дјела међу војним лицима у првом полугодју повећан је за више од 13 одсто, док је број случајева иживљавања над „обичним“ војницима - за које у Русији постоји и посебан назив „дједовшчина“, повећан за три одсто.

- Такво стање захтијева мобилизацију свих снага и нови приступ решавању проблема - рекао је Чајка, укоруивши истовремено војне тужиоце да су посљедњих година заузели позицију која им није својствена - улогу „спољег посматрача“ и критичара органа војне управе.

Главни тужилац је предложио да се у руској војсци формирају посебне структуре које би се бавиле откривањем случајева са елементима кривичних дјела, које командни кадар скрива.

Главни војни тужилац Сергеј Фридришин је на састанку којем је присуствовао и министар одбране Сергеј Иванов, рекао

САМОУБИСТВА

Током протрпеле године је 250 војника одузело себи живот а у пракси се сматра да су сви случајеви самоубиства - који представљају приближно трећину укупног броја смртних случајева, могу сматрати посљедицама скривених случајева злостављања.

да је број самоубиства за првих шест месеци смањен за 10 од-

сто, број смртних случајева у „дједовшчини“ за 28 одсто а случајеви „довођења до самоубиства“ за 40 одсто.

Истичући да руске власти неће уљешавати слику стања у армији, министар одбране је рекао да су током 2005. године 99 одсто случајева кршена закона у војсци прикривали командири и начелници. Према подацима војног тужилаштва,

прошле године је у војсци и морнарици живот изгубио 561 војник, а међународна организација за заштиту људских права „Хјуман рајтс воч“ је на основу трогодишњег истраживања закључила да у оружаним снагама Русије цвјета садизам, гдје старији војници туку млађе и иживљавају се над њима, излажу их сексуалном насиљу или убијају.

ОТМИЦА НА ДЕЛТИ НИГЕРА

Радници као таоци

АБУЦА - Екстремисти у подручју нафтом богате делте ријеке Нигера отели су три филипинска радника на нафтним постројењима, јавио је државни радио а пренијеле агенције. Претходно су у четвртак у Порт Харкорту отети један њемачки држављанин и његов нигеријски возач.

Представница полиције је у Порт Харкорту изјавила је да тек треба да дође званичан извјештај обласне полиције на острву Бони гдје су отети Фи-

липинци, јавила је њемачка агенција ДПА. Још није познато за коју су нафтну компанију они радили, али се претпоставља да су имали везе са пројектом везаним за нигеријски течни гас на острвима Бони и Финија.

Отмице радника нафтних компанија у делти Нигера дошле су врхунац две године с изливима бјеса млађих припадника локалног становништва који стране компаније оптужују за крађу нафте која припада Нигерији. ■

ЗАГРЕБ

Маргетић пркоси Хагу

ЗАГРЕБ - Новинар Домагој Маргетић у петак је у загребачком Жупанијском суду одбио да прими налог Хашког суда о забрани јавног објављивања пописа од 102 заштићена свједока са суђења генералу Хрватског војне одбране Тихомиру Блашкићу, јавио је Танјуг.

Маргетић је раније био оптужен пред Хашким судом због непоштовања суда и објављивања исказа заштићеног свједока, али је поступак обустављен.

Хрватски новинар је колегама изјавио да је налог који

је данас одбио да прими у супротности хрватским законима и уставном закону о сарадњи с Хагом и да би кршио хрватске законе кад би на тај начин примио налог из Хага.

Тврдећи да му није речено шта Хаг од њега тражи, Маргетић је рекао да је налог видио и да се односи на забрану објављивања пописа 102 заштићених свједока с хашког процеса Блашкићу.

Маргетић је тај попис објавио на интернет страници преко америчког сервера која је угашена прије неколико дана. ■

АВИОНСКА НЕСРЕЋА У КОНГУ

Погинуло 17 људи

КИНШАСА - Седмаест особа је погинуло приликом пада авиона у провинцији Јужни Кингу у Демократској Републици Конго, изјавила је портпарол Уједињених нација Силви ван ден Вилденберг а пренијеле агенције.

До несреће је дошло када је авион руске производње „антонов 28“, приближавајући се аеродрому у граду Букаву, у ниском лету закачио планински врх и срушио се у шуму. Несрећа се догодила само 15 километара од аеродрома. У авиону је било 14 путника и три члана посаде и нико од њих није успио да преживи.

саде и нико од њих није успио да преживи.

- Спасилачки тим стигао је брзо на лице мјеста, али није било преживјелих. Авион је потпуно изгорео - изјавила је Ван ден Вилденбергова. Авион „антонов“ је припадао малој конганској компанији. Летови Уједињених нација били су суспендовани због лоших временских услова. Међународно удружење за авио-транспорт оцијенило је у јуну безбједност ваздушног превоза у неким афричким земљама, као „непријатност“ за читава привредну грану. ■

УДЕС НА ПУТУ ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ - ЧАЧАК

Троје мртвих

ЧАЧАК - На Ибарској магистрици, између Горњег Милановца и Чачка, у селу Семедражи, у петак ујутро око два час дошло је до тешког судара аутомобила и камиона, јавио је Танјуг.

У сиреканом аутомобилу „алфа ромео“ са чачанским регистарским таблицама, погинули су возач Бранко Јоковић (28) и Сања Совљ (31), док је сувозач Сања Кузмановић (28) преминуо неколико часова касније у чачанској болници гдје је био смјештен послије краћег задржавања у горњемилановачкој болници. Сви пострадали су из Лучана.

До удеса је, према првим резултатима истраге, дошло када је аутомобил, на улазу у Брђанску клисуру преко луке није прешло на ливеву страну коловоза и налето на камион који му је долазио у сусрет, а којим је управљао Фчад Прелевић из села Мур код Новог Пазара.

Зависно од посла на коме раде, осуђеници примају плату између двије и три хиљаде динара мјесечно коју, заједно са новцем који добијају од куће, троше у затворској кантини.

- Највиши износ који затвореник може да потроши мјесечно је 70 одсто просјечне зараде

КАЗНЕНО-ПОПРАВНИ ЗАВОД „ЗАБЕЛА“ НАЈСТРОЖИ У СРБИЈИ (4)

НЕМА ЗЛОСТАВЉАЊА ЗАТВОРЕНИКА

Током посјете осуђеницима је дозвољено да са својим најближим комуницирају непосредно, да ставе дијете на крило, да се љубе са женом или дјевојком. На западу осуђеник с посјетом комуницира преко разних препрека, непробојног стакла и телефоном

у Србији - казао је Штуговић, додавши да осуђеници углавном новац троше на цигарете и хигијену.

Затворска трпезарија има два реда столова у дугом низу, а у њеном продужетку су кухиња и пекара, у којој, уз помоћ једног цивила, осуђеници сами пеку хљеб.

Новаковић је рекао да се храна припрема према прописаним калоријским вредностима, јеловник се мијења недељно, а јела су разноврсна - грашак, боранија, паприкаш, гулаш и пасуљ који, како је рекао, затвореници највише воле па се он спрема два пута недељно. Три оброка се „службе“ у правилним размацима, а осуђеници који су радно ангажовани на тежим пословима имају и по двије ужине.

КУЋА ЉУБАВИ

„За добро владање предвиђене су многе стимулативне мјере.“

- Не ријетко се осуђеницима се „прогледа кроз прсте“, посебно када је ријеч о правима кориштења „куће љубави“ - рекао је Штуговић.

„Кућа љубави“ осуђеницима имају право да користе три сата сваког трећег мјесеца, а Штуговић објашњава да има 12 соба опремљених као у хотелу, као и да је дан раније у „Забели“ обављено једно затворско вјенчање што је, кажу, уобичајена појава.

У простору ограђеном за спортске активности, крај базена неколико тушева и осуђеника. Упркос врелини летњег

дана, „олимпијаци“ је празан, јер је његово кориштење очито регулисано кућним редом. Према кућном реду, осуђеници могу да се купују два пута недељно.

Новаковић показује на павилеону с обновљеним крововима и дојаје да све зграде имају централно грејање. У једној од њих осуђеницима, вјерницима је на располагању капела. Соба величине петнаестак квадрата украшена је иконама, крстом и кандилом, а на средишњем постолу отворена Библија. У посудама с пијеском није било ниједне упуљене или угашене свјеће.

Осуђеник М. В. задужен је за одржавање капеле. Млад чојкев, осуђен на 16 мјесеци за кривично дјело тешке крађе на издржавању је дошао у фебруару. ■

(Наставља се)

БРАТУНАЧКО ГРАЂЕВИНСКО ПРЕДУЗЕЋЕ „МЕГА ПРОЈЕКТ“ ДАРОВАЛО СТАН САМОХРАНОЈ МАЈЦИ

ИГЊИЋИ ПОД СВОЈИМ КРОВОВОМ

Боранка Игњић са покојним супругом Михајлом и троје дјеце у Братунацу је избјегла из Витеза. Када јој је умро муж изгубила је сваку наду да ће малишанима обезбиједити топли дом

БРАТУНАЦ - Самохрана мајка троје малолетне дјеце и избјеглица из Витеза Боранка Игњић, након година проведених у туђој кући, коначно је добила свој стан.

Грађевинско предузеће „Мега пројект“ овој жени додјелило је једнособан стан у новоизграђеној ламели 12 у Братунацу. Идеја за овај несвакидашњи гест потекла је од директора предузећа Милоша Гаврића.

Поводом седме годишнице рада нашег предузећа, које је у неколико општина БиХ до сада изградило 200 станова, одлучили смо да овај, у неком смислу јубиларни стан, дарујемо сиромашној породици. Хтјели смо

да то буде породица са више дјеце, која нема изгледа да сама, или уз нечiju помоћ, ријеши своје стамбене проблеме - каже Гаврић.

Он је додао да им је у избору помогла Братуначка Борачка организација.

С обзиром на то да се у Братунацу само ова организација бави збрињавањем угрожених категорија склопили смо са њом уговор о даровању стана. Породици су они изабрали према одређеним критеријумима - рекао је директор „Мега пројекта“ Милош Гаврић.

Од десет поднесених захтјева Предједништво Борачке организације одлучило је да се новоизграђени стан површине 44 ква-

УСЛОВИ

Услови даровања стана, регулисани уговором са Борачком организацијом, били су да укупна примана свих чланова домаћинства породице не премазе 300 марака мјесечно. Осим тога, они не смју имати у свом власништву стан или кућу на територији БиХ. Један од услова је био и тај да нико од ужих чланова породице није јавно осуђиван или осуђен за криминал и ратне злочине.

дратна метра додјели Боранки Игњић, чији је покојни супруг Михајло био њихов члан.

У „Мега пројекту“ Боранку су први пут видјели када је дошла у ово предузеће да им захвали на помоћи. Пред људима добре воље и широког срца заплакала је не налазећи ријечи којима може да исказе захвалност.

Прије него што су усељени у нови стан, живјели су код Боранкиних родитеља, јер нису имали довољно новца да плаћају кирију.

Након што смо прогнати из Витеза покојни супруг Михајло и ја дошли смо 1993. го-

дине у Братунац са најстаријом кћерком Невеном. Друга кћерка Јелена рођена је 1997, а син Невен двије године послје. Михајло се запослио у сребреничком руднику „Сае“. Ту је радио до 2001. године када је, након инфаркта, изненада умро - присјећа се Боранка грелћи сина и говорећи да је имао само двије године када је остао без оца.

Судбина је тако прије пет година, почела да испишује још једну туђу причу о дјецима које расти без оца. Невена, Јелена и Невен никада нису упознали завичај својих родитеља који су у ратном вихору морали да напусте Витез.

Иако су били мали кад је Михајло умро брзо су схватили шта за нашу породицу значи његов губитак. Знали су да их више никада неће обрадоваати чоколадашима, које им је од скрмене рударске плате увијек куповао - каже Боранка, додајући да је њен Михајло вјеровао да ће у Братунацу изградити топли дом за своју породицу.

За Боранку, Невену, Јелену и Невена Михајлов сан постао је, ипак, јавна. Топлим домом обрадовао их је неко кога нису познавали.

Боранка Игњић са дјецом: Остварена жеља

Желимо да захвалимо предузећу „Мега пројект“ и његовом директору Милошу Гаврићу на овом веома важном поклону за нас. Захвални смо и Борачкој организацији, која је одабрала управо нас. Од 213 марака пензије није било никакве шансе да створим дом својој дјечи - каже Боранка.

Да прехрани дјecu ова самохрана мајка ради сезонске послове у хладњачи, али јој, вели, ништа није тешко сада кад имају кров над главом.

Захваљујући добрим људима стан број 16 у поткровљу ламеле 12 у Братунацу постао је стална адреса четворочлане породице Игњић. Даровањем стана нада се да његов примјер неће остати усамљен јер оваква

ДЈЕЦА

Боранка не крије задовољство што су јој све троје дјеце одлични баци. То јој, каже, даје снагу да се избори са свим недаћама које је прате.

Ове године је, вели, планирала да од оно мало новца што заради купи дјечи књиге, одјећу и обућу. Нада се да ће нешто новца преостати и за мјесечну аутобуску карту Невени, која ће у септембру кренути у други разред Хемингвејеве техничке школе у Сребреници.

и слична дјела враћају вјеру у племенитост и солидарност људи.

■ К. ЂИРКОВИЋ

Ламела 12 у Братунацу: Нови дом за љепшу будућност

ОПШТИНСКО ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ОПШТУ УПРАВУ ТЕСЛИЋА

Све више обољелих од туберкулозе

ТЕСЛИЋ - У првој половини године, осим од приврених инфекција и дјечије оспне болести, Теслићани су најчешће обољјевали од туберкулозе.

Ово се наводи у извјештају које је израдио Општинско одјељење за општу управу у сарадњи са инспекцијама, комуналном полицијом, службом правне помоћи и Домом здравља „Свети Сава“.

Према подацима хигијенско - епидемиолошке службе теслићког Дома здравља, годишње се појави близу 50 нових болесника. Прошле године у Теслићу регистровано је 113 активних болесника који пате од ове заразне болести. Када се узме у обзир да је у свијету просјечно 42 обољелих од туберкулозе на стотину хиљада становника, онда је јасно са коликим се проблемима суочавају становници Теслића.

Када је ријеч о другим инфекцијама у посљедње двије године у Теслићу није било епидемије заразне жутнице, која се раније често јављала. Да би се овакво повољно стање одржало неопходна је даља изградња водоводне и канализационе мреже. У протекле двије године на подручју теслићке општине није евидентиран ниједан случај обољелих од сиде, али у теслићком Дому здравља истичу да се наредних година

могу очекивати озбиљнији проблеми и са овом обољешу.

Много већи проблем у Теслићу представљају незаразна обољења, која су посљедица лоших животних навика. У првом реду ту су пушење, алкохол, гојазност, наркоманија и слаба физичка активност. То доводи до значајног пораста кардиоваскуларних обољења и дијабетеса. Када је ријеч о зависности о дрогама, нема прецизних података о броју наркомана у Теслићу. Према подацима неких невладиних организација у овој општини је 150 зависника.

Како би заштитила становништво од заразних болести Санитарна инспекција општине Теслић, у оквиру својих овлашћења надире производњу и промет животних намирница. Хигијенско - епидемиолошка служба Дома здравља овој инспекцији пријављује лица која су клиничносе и њима се забрањује рад. Надлежне службе препоручују да се појачају активности у области изградње инфраструктурних објеката у појединим насељима, како би се могло одржавати повољно хигијенско - епидемиолошко стање. Такође би било неопходно наставити израду локалног акционог плана за сузбијање и спречавање појаве могућих епидемија заразних болести.

■ В. Т.

Лопту нема ко да шута

ТРЕБИЊЕ - Фудбал можда и јесте најважнија споредна ствар на свијету, али у селу Орашу, у доњем дијелу Поповог поља, одавно нема ко да га игра. У њему су остала само 24, углавном старија становника. Они се данас са носталгијом сјећају овдашњих пријератних љетњих турнира који би окупили „сву младост Поповог поља“. Као играче или гледао-

це - свеједно. Бијаше живахно, разиграно и лијепо...

А онда, од рата лопта се више није закротрљала под селом. Игралиште зараста у коров и сјекавицу, а и из саме пречке источног гола изникла је трава! Зелена трава заборави! Јер из године у годину све је мање и оних који знају како је некад било...

■ Ж. Ј.

У ОБЈЕКТИВУ

ИЗГРАЂЕНО ШКОЛСКО ИГРАЛИШТЕ НА ДЕЛИБРДУ У РИБНИКУ

ОБРАДОВАЛИ МАЛИШАНЕ

РИБНИК - Ученици четвороразредне подручне школе на Делибрду, али и остала омладина овог мјеста ускоро ће моћи на свом игралишту да играју кошарку, фудбал одбојку...

У дворишту ове школе асфалтирано је игралиште површине 300 квадратних метара за које је општина из буџета издвојила више од 9.000 марака.

Како су протекли радови ујерно се и заменик начелника Рибника Стеван Јовичић који је истакло да ученици и омладина на Делибрду нису имали никакво игралиште где би се могли бавити спортом и утростити своје способност вријеме.

Игралиште је рађено у оквиру програма развоја спорта и

У дворишту ове школе асфалтирано је игралиште површине 300 квадратних метара. Рађено је у оквиру програма развоја спорта и физичке културе

физичке културе општине Рибник. У оквиру овог програма до сада су освијетљена игралишта у Доњој Превији и Горњем Рибнику. Уз помоћ донатора уредили смо кошаркашко игралиште прописане димензија у Горњем Рибнику - нагласило је Јовичић. Општинске власти оваквим активностима показују бригу за развој спорта и физичке културе. Планава имају и за будуће.

Намјеравамо и да градимо и остале спортске објекте. Колико ћемо у томе успјети не зависи само од нас. Општински буџет је скроман тако да мало новца можемо извршити за ове намјене - каже Јовичић.

Он је додао да и наредној години очекују помоћ. За сада им је

новац обећало Министарство за породицу, спорт и омладину.

Вјерујемо да ћемо следеће године у Основној школи Никола Мачкић у Доњој Превији, која ће се градити ове године, направити ману спортеку дворацу. Она ће се градити у мјесто предвиђене физкултурне сале која би имала прописане такмичарске димензије - рекао је

Радови на игралишту: Из буџета издвојено девет хиљада марака

Preduzeće za izvođenje građevinskih radova, inženjering i projektovanje

HG Inženjering

d.o.o. Foča

Telefon/fax 858/213-108 Ulica Cara Dušana bb 73 300 Foča RS BiH

“INTAL”

MILICI

замјеник начелника Рибника Стеван Јовичић.

Он је нагласило да би се овако створиле претпоставке за оснивање кошаркашких, одбојкашких и рукметних клубова. У дугорочном плану, кад то финансијске могућности дозволе, у Рибнику ће се градити и фудбалски терени.

■ В. КЕВАЦ

ОПШТИНА МРКОЊИЋ ГРАД НАГРАДИЛА ЗАНАТЛИЈЕ

ПРИЗНАЊЕ ЗА ВРИЈЕДНЕ РУКЕ

Начелник општине Зоран Тегелтија, уз пригодне поклоне, награђенима је уручио и по 200 марака. Награђено је 14 занатлија међу којима су се нашли фризерски, кројачки, молери, чистачи улица, трговци...

МРКОЊИЋ ГРАД - У оквиру Илинданских свечаности начелник општине Мркоњић Град Зоран Тегелтија организовао је пријем за 14 занатлија који су својим радом задужили град подно Лисине.

Том приликом, уз пригодне поклоне, награђенима су додјелене и новчане награде по 200 марака.

Награђени су лекар Миодраг Илић, фризерка Ерна

ниша Павловић. Међу награђенима су се нашли и обућар Зоран Томић, трговац Јела Јованчевић, молер Сафет Арнаутовић, бабица Јованка Црнчевић, сластичар Зулха Јахај, куварница Анђа Вученовић, медицинска сестра Вера Бркић, ковач Стиво Демировић и чистач улица Миле Опарница.

- Општинска управа захвална вам је на свему што сте урадили за наш град. Својим несе-

Добитници награда: Понос Мркоњић Града

воју нашег града. Признање је требало да добијете раније, али вјерујем да никада није касно да вам кажемо хвала за све оно што сте урадили - рекао је начелник општине Зоран Тегелтија.

Он је додао да размишљају да одреде дан у години када ће додјелјивати признања „обичним“ људима који су значајна карика у животу града. Тај дан би био 2. август, када је и слава општине.

Анђа Вученовић радни вијек је провела као куварница у Угоститељском предузећу „Крајина“.

- Награде и признања нам годе, али је од свега битнија чињеница да се и нас неко сјети. Поносна сам на све године које сам провела радећи у

„Крајини“ и што никада нисам закасила на посао - каже Анђа.

Пензионер Јела Јованчевић била је трговац у „Задружној трговини“ и тврди да јој недостају продавница и кућица.

- Када сам одлазила на посао, увијек сам гледала да барем пола часа прије будем на радном мјесту. Била су то лијепа времена и сви смо живјели као једна породица. Сада се радници мало цијене - вели Јела.

Бабица Јованка Црнчевић је из Баната, преко Сарајева, стигла у Мркоњић Град 1954. године.

- Било је то вријеме када нико није имао новца и када у граду није било ни метра асфалта. Ово признање ми мно-

ЧАСОВНИЦИ

Осим награда занатлијама, општинска управа додјелила је и својим радницима ручне часовнике за десет и више година рада.

Часовнике су добили Илија Дошлов, Ранка Подрашћанин, Гордана Буровић, Љиљана Перичевић, Душко Убишара, Милан Вујић, Милорад Пејић, Драгица Павловић, Драгица Ковачевић, Златинка Којадновић, Добринка Гајић, Боса Гверо, Лепа Милашиновић и Новак Грабеж.

го значи, јер сам 36 година радила на порођајном одјељењу Дома здравља. Породила сам близу десет хиљада жена, што је много за овако мали град. Осим тога, кроз моје руке

„прошло“ је више од двадесет хиљада беба - прича Јованка.

Она се присјећа да је 1954. године у Мркоњић Граду на Порођајном одјељењу рођено 1.300 беба. Тај број сваке године био је мањи и сада се годишње у просјеку рађа двије стотине дјете.

Без Миле Опарнице улица Мркоњића не би биле тако чисте.

- Раније сам радио у „Мањачи“, а сада сам „Парку“. Плата је редовна и није тешко радити. Знам да би комуналцима било лакше када би грађани више бринули о чистоћи града. Надам се да ће се и то промијенити, јерје свима важно да наш град буде лијепа и чист - каже Миле Опарница.

■ С. ДАКИЋ

Миле Опарница: Брине о чистоћи улица

Арнаутовић, кројачица Јованка Бабић, фотограф Милорад Блажевић и часовничар Ста-

вичним радом помогли сте да стајају и одрасту бројне генерације које су дале печат раз-

СРБАЦ ДОБИО ПРВИ СЕМАФОР**Безбједнији саобраћај**

СРБАЦ - Ових дана у Српцу је продрало први семафор на самом улазу у град, на највећој раскрсници којом пролази магистрални пут Нова Топола - Дервента.

На овој раскрсници у последњих неколико година догодило се највећи број саобраћајних несрећа. Због тога су у Административној служби општине Србац одлучили да поставе свјетлосну сигнализацију, у чему им је помогао град Бања Лука дарујући им опрему. Извођач радова било је предузеће „Телефонија - Видоковић“ из Добоја.

У Полицијској станици Србац очекују да ће сада бити мање проблема у саобраћају. ■ С. К.

Семафор: Поклон града Бање Луке

ОРГАНИЗАЦИЈА ЦРВЕНОГ КРСТА НОВО ГОРАЖДЕ**Охрабрили немоћне**

НОВО ГОРАЖДЕ - У оквиру пројекта под називом „Унапређење рада са младима“ Општинска организација Црвеног крста Ново Горажде до сада је предузела бројне акције.

По ријечима председника Општинске организације Црвеног крста Ново Горажде Томислава Чарапића, млади активисти планирају да обиђу 107 старих, болесних, лица са посебним потребама и дјете повратника у подручној школи у Поткозари.

Пројекат траје од јуна до децембра ове године, а у његово спровођење укључено је десет чланова подмлатка Црвеног крста из ове општине.

Током јула чланови подмлатка Црвеног крста боравили су на Јентштишту са вршњацима из пет општина Старе Херцеговине. Слично

окупљање, учење и дружење чланова подмлатка из општина Старе Херцеговине планирано је на Јентштишту и током августа, уз новчану помоћ шпанског Црвеног крста.

- Општинска организација Црвеног крста Ново Горажде има добру сарадњу са ЕУФОР-овим тимом канцеларије у Горажду. Њихови чланови су у више наврата долазили и помагали наше бројне акције. Помогли су нам да припремимо и пакетиће за Светог Саву, а даровали су нам пелене и постељину за непокретне - каже секретар Општинске организације Црвеног крста Ново Горажде Светлана Велковић.

Она додаје да су припадници овог тима посетили и мјесну заједницу, где су уз помоћ чланова подмлатка подијелили одјећу и играчке најмлађима. ■ С. Х.

УЛИЦЕ БИЈЕЉИНЕ ОСВАНУЛЕ У ЉЕПШЕМ РУХУ**НОВИ КИОСЦИ У ЦЕНТРУ ГРАДА**

Продавци који већ имају регистроване самосталне занатске радње досадашње киоске замијениће новим. За остале, који су до сада овдје продавали цигарете, наочаре и осталу робу, убрзо ћемо пронаћи неко ријешење, каже Мићо Мићић

БИЈЕЉИНА - Најаве начелника општине Бијељина Мићо Мићића да ће из центра града уклонити импровизоване тезге и уместо њих поставити киоске коначно су се обистиниле.

Према његовим ријечима, тезге, лимене и дрвене кућице у којима се продаје све и свашта годинама су нарушавале изглед града.

- Продавци који већ имају отворене, регистроване самосталне занатске радње, само ће досадашње киоске замијениће новим. За остале, који су до сада овдје продавали цигарете, на-

очаре и осталу робу, морамо да пронађемо неко ријешење. За сада је најбитније уљепшати центар најкасније до славе града - рекао је начелник Мићо Мићић.

У општинској управи у петак је одржана и лиценцијација, а почетна цијена киоска била је до 4.000 марака.

- Продају и бетон на којем ће стајати киосци и метар квадратни се плаћа марку и по. Осим што су киосци јако скупи, забрањени су нам и да продајемо шта хоћемо. Не можемо чак да држимо ни „Бинго“ листиће. Овим се бавим последњих седам година, а сада продавницу

не могу да региструјем као самосталну занатску радњу, јер је „Бинго“ продаја већ регистрована. Морам ово престати да радим. Не знам од чега ћу преживјети, јер ми је пензија 150 марака - каже један од уличних продаваца Радојка Митровић.

Она наводи да су од њених колега и ње тржили да се региструју и плаћају књиговођу. Осим тога, вели, мораће плаћати разне дажбине.

Овај потез општинске власти изазвао је нове проблеме, међутим, тако је нешто слично било и прије товоу деценију када је „укинут“ стари

Садашњи изглед центра града: Уклоњене импровизоване тезге

бувак код жељезничке станице и измјештен на нови Агротржни центар. Истина, на том буваку су биле вели-

ке зараде. Добри познаваоци прилика кажу да је дневни обрт био око милион марака! Да ли ће се ово завршити са,

како рече Митровићева, „новим ударом на спротињу“, остаје да се види. ■ Д. ГЛИШИЋ

ИЗГРАДЊА ЦЕНТРА ЗА ПРИКУПЉАЊЕ И РЕЦИКЛАЖУ ОТПАДА У ДЕРВЕНТИ

БАЦИШ СМЕЋЕ, УРЕДИШ ГРАД

Када се заврши центар, сматрају надлежни, град ће бити уређенији, а посебно ријека и потоци, гдје се највише баца отпад, који се, иначе, може прикупити и продати

ДЕРВЕНТА - Дервента ће бити једна од првих општина у Републици Српској која ће започети са еколошким прикупљањем отпада од папира, стакла и пластике.

Захваљујући томе, сматрају надлежни, град, паркови, улице биће уређенији, а посебно ријека и потоци, гдје се највише баца отпад од пластике, стакла и папира, који се,

иначе, може прикупити и продати.

Новцем Европске комисије гради се центар за прикупљање и рециклажу отпада у Кинској улици, а општина је обезбиједила земљиште за градњу са свим потребним документима и ријешеним имовинско-правним односима.

Прије нешто више од 20 дана изградњу је започело При-

дови треба да буду готови до краја августа, када би центар за прикупљање и рециклажу отпада требао да почне са радом. Осим тога, у граду ће бити уре-

Изградња центра за прикупљање отпада: Рок за завршетак крај мјесеца

ватно предузеће „Геокон“ из Дервенте.

У оквиру планираних послова предвиђена је изградња оградне, специфичне надстрешнице гдје ће бити смјештене контејнери за одлагање отпада, те асфалтирање подлоге и просторија за боравак радника. Сви ра-

ђена мјеста, такозвана зелена острва, гдје ће бити смјештени контејнери за одлагање пластике, стакла и папира одвојено. Исто тако, три таква зелена острва биће смјештена на селу.

Један од услова које је поставио донатор је да се управљање центром за прикупљање и рециклажу повери фирми која ће уредно обављати послове и која неће бити у било каквом односу с локалном влашћу кад је у питању управљање и рад предузећем. Предузеће треба да брине о прикупљању отпада на

АНКЕТА

Драган Пајић:
- Сами смо већ требали покренути такав програм. Ово је шанса да искористимо помоћ која нам се пружа и да то развијемо до краја. Грађане треба навикнути на то, а то се може постићи обавештавањем и образовањем како би схватили значај чистог града и околине. Ми млади смо спремни да подржимо сваку такву активност и, ако треба, волонтирамо. Штета би било да све пропадне.

Далиборка Вржина:
- Ако грађани не прихвате навике да у контејнере одвојено одлажу отпад, тешко да ће то функционисати. И комунална полиција мора да помогне да би се стекле навике код Дервентана. Доста је флаша, пластике и

другог смећа на сваком хошку. Младе томе треба учити, јер они себи на тај начин граде љепше и чистије улице и зелене површине. У сваком случају, центар за прикупљање отпада нам је неопходан.

Миленко Марић:
- Ових дана су биле велике врућине, а поједини грађани су, у недостатку мјеста за одлагање отпада, палили пластике. Смрад и дим се широко градом, што је било просто немогуће издржати. То је веома лоша навика, па зато мислим да ће се прикупљањем отпада и то ријешити. Људи ће имати гдје да одложе пластику, стакло и папир. Мораће се предвијети и санкције, јер ће се многи, вјерујем, тешко ријешити својих навика.

Драган Пајић

Далиборка Вржина

Миленко Марић

економској основи. Другим ријечима, рециклиран отпад папира се на тржиште за откуп. До краја мјесеца треба да стигне возило које ће довозити от-

пау у Центар за прикупљање - каже начелник Одјелjenja за просторно уређење општине Дервента Војо Мартић.

■ С. ПЕЋИЋ

ПЛАНИНАРСКО ДРУШТВО „ТРЕСКАВИЦА“

Поход манастиру Острог

ТРНОВО - Ношени спортистким ентузијазмом и љубављу према својој православној вјери, јуче је тридесет чланова Планинарско-спортског друштва „Трескавица“ из Трнова кренуло на нови поклонички поход светом Василију Острошком и манастиру Острог.

- Пут од Трнова, преко Трескавице, Зеленогор, Грештишта, Трновачког језера, Матлиња, Пивског манастира, Јаворка и Никшића, до Острога, планирали смо да пређемо за осам дана - каже вођа пута Неад Јокић.

Планинари су се јуче ујутро окупили испред храма Светог Ђорђа у Трнову, одакле су уз молитву и благослов локалног свештеника кренули пут Острога. Повратак је планиран 12. августа аутобусом.

- Подршка нам је комора која ће бринути о храни и кампу на унапријед одређеним локацијама, као и два лекара који ће заједно са планинарима пјешачити наведену маршруту - дојаје Јокић.

Не треба заборавити да су се чланови трновског планинарског друштва Драго Голи-

Са прошлогодишњег путовања у Острог: Пут ће трајати осам дана

јанин и Слободан Симић, заједно са 15 планинара из других планинарских друштава из

Српске, 28. јула ове године попети на Монблан, највећи врх Европе.

■ Н. З.

БИЈЕЉИНА

Малишани летују у Кумбору

БИЈЕЉИНА - Малишани из Бијељине, Угљевика и Лопара отпутовали су у четвртак на љетовање у Кумбор.

Из ових општина на пут је кренуло 14-оро дјеце, а њима ће се придружити вршњаци из Зворника, Коњевих Поља, Влашице и Источног Сарајева.

Путовање је наставак програма „Социјализација и рекреација дјеце Републике Српске“, коју организује републички Јавни фонд за дјечју заштиту. У Кумбору ће овог љета укупно бити око 1.500 малишана. У пројекат је укључена и републичка Борачка организација, која та-

ко помаже дјечу погинулих бораца и ратних војних инвалида. - У десет дана љетовања дјеца ће похађати школу пливања, глуме, плеса, учествовати у мекенбалу, а према плану и програму, с њима путују и васпитачи, љекари, спорски аниматор и један родитељ - рекла је стручни сарадник у Фонду Слађана Цветковић.

У овај пројекат су укључена дјеца која остварују право на социјалну заштиту, затим дјеца самохраних родитеља и дјеца без родитељског старанја, посебно талентована дјеца.

■ Д. Г.

УСПОМЕНЕ РАЈКА ПРЕДИЋА, ЈЕДНОГ ОД ПОТОМАКА СТАРЕ ЛОЗЕ ПРДИЋА

ОД МАРЈАНА СВЕ ПОЧЕЛО

Прдићи су у челиначки крај дошли из Равне Врховине. Ту су се раширили, а неки и презиме промијенили. Данас међу њима има, поносно истиче Рајко, љекара, инжењера, правника

ЧЕЛИНАЦ - Прије више од два вијека Марјан Прдић, са рођаком Гавром из Мокрог Луга из Равне Врховине, кренуо је да тражи нови завичај. Послејне дана хоћа зауставио се на једном брду изнад Челинца и Бање Луке, у засеку Помбе и одлучио да ту започне нови живот. Неколико деценија касније неки од Марјанових и Гаврилових потомака сншли су у долину ријеке Врбаве, у пољскоје брја и истоименог села Бараковац. У међувремену, ова породица се проширила, а неки од њених припадника одлучили су да изворно презиме, које су схватили као погрдно, замијене новим, углавном у Предић, што је и Рајко учинио. Славе Бурбевдан.

Последњи домаћин породице задруге у којој је, што у Цомбама, што у Бараковцу, било педесетак чледица, звао се Ристо. Држао је млин и биртвију поред Врбање. Ристини потомци подијелили су се 1921. године. Јаков, Стана и Симеун остали су уз пут, на самој дана-

шњој граници Челинца и Бање Луке. Ристо и Јово отишли су нешто узводно, гдје је било аутобуско пристаниште звано Јовин амбар, а Стојко је остао у Цомбићима - објашњава осамдесетогодишњи Рајко Предић, један од најстаријих чланова ове угледне породице, квалети се својим рођацима докторима наука, инжењерима, економистима, правницима, просвјетним радницима. Бараковац, село и брдо између Челинца, Бање Луке и Лакташа, било је некад станиште чувеног хајдука Михајила Томића, који се овдје крио бежећи пред турским погјерама из Раме. Путујући преко Бараковаца, Иван Франо Лукић назвао га је планином образлом великим храстовима и буквама. Данас се по старим косама расуло педесетак кућа, до којих се стиге лошим путевима. Од столетних и витких букова и храстова остале су углавном само шипкаре.

Рајко Предић: Штета што се не рађа више дјеце

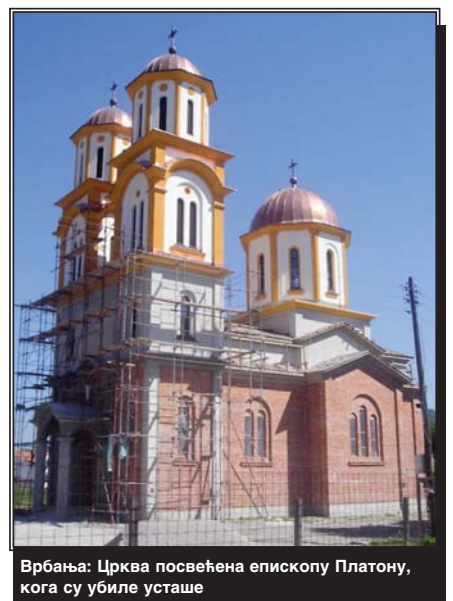
ВЛАДИКА ПЛАТОН

На ушћу Приог потока у Врбању усташе су на звјерски начин ликвидирале љубијског проту Живка Даниловића и бањолучког пекара Николу Турчију. Ја сам пронашао њихове лешеве. Недалеко одатле, у близини данашњег предузећа „Швјетар“, усташе су уочи Бурбевдана 1941. године убиле и епископа бањолучког Платона и проту Душана Суботића - казује Рајко.

је било много живље. Куће су биле пуне дјеце, а кроз наше село пролазили су важни путеви. Уз мало више разумијевања и воље, стале би се могло поправити јер је овај крај веома лијепа - са сјетом казује Рајко, који је пензију зарадио на жељезници.

Са супругом Славком, која је умрла прије пет година, стекао је Недељку, Бранку и Зорана, од којих има троје унучади и двоје праунучади.

Кад се 1939. године почела градити пруга Бања Лука - Добој, кроз наше село сараћец је мурел дуг 488 метара, а на том мјесту Врбања је премошћена навођаком. Изградњу тунела руководили су инжењер Антић, мж

Врбања: Црква посвећена епископу Платону, кога су убили усташе

моје учитељске Наде Челина, а пословеће су били Далматинци Иван и Лука Кнез, и Челичанин Нико Матијевић. У тунелу су радили мјештани, а током рата служило је и Бањолучанима за заштиту од немачке и усташке авијаци-

■ Б. МАКСИМОВИЋ

РАДНИЦИ „МЛИНА“ ИЗ НОВЕ ТОПОЛЕ НЕЗАДОВОЉНИ УСЛОВИМА РАДА

ЖИТО МЕЉУ, ЗА ХЉЕБ НЕМАЈУ

Плата је нередовна. Не зна се колико предузеће дугује. Пензионо и социјално осигурање радницима није плаћено већ пола године. Упркос нашим жалбама, још ништа није ријешено, каже Остоја Слијепчевић

ГРАДИШКА - Нередовне плате, неуплаћивање пензионот и социјалног осигурања, неплаћање прекоремених и лоши услови за рад главни су разлози незадовољства радника „Млина“ из Нове Тополе.

Према ријечима председника синдиката Остоје Слијепчевића, за њихове проблеме купиа „Млина“ не мари много. „Млин“ је раније био радна јединица предузећа „Жито-продукт“, потом је био издвојен у предузеће „Андреј“, а прије годину и по, кажу радници, продат је приватном предузећу „Продекс агро“ из Градишке, чији је власник Перо Дукић.

Плата је нередовна и никада се не зна колико предузеће коме дугује. Али пензионо и социјално осигурање није плаћено већ пола године - каже председник синдиката радника „Млина“.

Радник овог предузећа Никола Маријановић каже да су радници у незавидном положају. Кућне издатке не могу да планирају јер никад не зна-

ју када ће и колику плату примити.

Маријановић каже да љекару не могу отићи, јер им није уплаћено социјално осигурање.

ДУКИЋ

Иако смо ступили у контакт са власником предузећа „Продекс агро“ Пером Дукићем, он није желио да даје било какве коментаре у вези са жалбама и оптужбама радника „Млина“.

- Супруга ми је болесна. За њено лијечење сам мислио подићи кредит, али немам услове јер ми се плата не исплаћује преко банке - каже Никола Маријановић.

Радник Петар Милаковић вели да би за шест мјесеци требало добити рјешење за пензију, али радни стаж није повезан. Пита се да ли ће уопште моћи отићи у заслужену пензију.

Иза Душка Букића је 30 година радног стажа. Десет годи-

на ради у „Млину“ и тврди да никада права радника нису била мања, а обавезе веће.

Нисам могао ни сањати да нећу имати од чега живјети. Нису ми измјерени доприноси за четири године и седам мјесеци. Седам мјесеци „Продекс агро“ није уплатио социјално и пензионо. Дужни су ми и „Жито-продукт“ и предузеће „Андреј“ - каже Слободан Тодоровић.

Он вели да једино у предузећу имају топли оброк. С обзиром на то да плате нема, а и када је приме није довољна, код куће више готово да немају шта да једу.

Често радимо и прекоремено. Радамо има пуно посла, власник предузећа Перо Дукић доведе испомоћ. Радници који дођу са стране приме дневницу, а нама није исплаћена ни плата, ни доприноси, а камолни прекоремени рад - вели Остоја Слијепчевић.

Обраћали смо се општинском синдикату, градском синдикату, грањском синдикату пољопривреде, каже Слијепчевић, и додаје да су по-

Радници „Млина“: Неплаћен прекоремени рад

мој тражили и од инспектора рада, штрафовали, али проблеми нису ријешени.

На захтјев радника из „Млина“ од 9. марта, била сам у контроли и тада издала рјешење да се исплате плате за јануар и фебруар. С обзиром на то да је предузеће био блокиран рачун, плате су исплаћене за та два мјесеца преко благајне -

каже инспектор рада Брана Голић.

Она појашњава да инспекција рада није надлежна за контролу плаћања доприноса и да је то посао Пореске управе.

Председник општинског синдиката у Градици Бошко Гргђи изјавио је да је синдикат неколико пута разговарао са Пером Дукићем о проблемима

радника из Млина, покушаће мо још једном разговором ријешити проблеме.

Дукић до сада ниједан договор са радницима и представницима синдиката није испомоћвао. Правна служба синдиката помоћи ће радницима да ријеше своје проблеме - истакао је Бошко Гргђи.

■ Б. ВЕЛЕНЧИЋ

БИЈЕЉИНА

Шах за пензионере

БИЈЕЉИНА - Символичном партијом шаха, од петка је свим грађанима на располагању шаховска табла на Тргу краља Петра у Бијелини, где се већ годинама окупљају пензионери.

Захваливши представницима општине Бијељина и Рајфајзен банке, који су дали новац за постављање шаховске табле, председник регионалног Удружења пензионера Саво Пантелић је рекао да је то значајан доказ да неко води рачуна о пензионерима.

Кутак у парку је мјесто гдје се пензионери иначе окупљају, посебно љети, тако да ће им оваква могућност разоноде свакако много значити - рекао је Пантелић.

Први потез повукао је замјеник начелника општине Мило-

ко Тодоровић, који је овом приликом истакао да је из општинског буџета издвојено око 6.000 марака за израду шаховске табле. Осим тога, овогодшњим буџетом планирано је укупно 50.000 марака за помоћ бијељинском Удружењу пензионера.

Кључеве сандука за шаховске фигуре председнику Удружења пензионера уручио је директор бијељинске филијале Рајфајзен банке Бранислав Влачо.

Ријеч је о заједничкој акцији Рајфајзен банке и Вестерн јуниона усмјереној према локалној заједници и пензионерима, која ће бити спроведена у пет градова у Републике Српске и БиХ, међу којима су и Бања Лука и Трбиње - рекао је Влачо.

■ Н. Г.

Саво Пантелић и директор Рајфајзен банке: Прилика за разоноду

КОТОР ВАРОШ

Шта мути Врбању

КОТОР ВАРОШ - Све већи број грађана који се у посљедњих петнаестак дана жале на стомачне тегобе и приговори Спортског риболовног друштва да се из погона за производњу кожа „Лаки лидер“ загађује ријека Врбања, били су повод да представници которварошког „Еко-опстанка“ и рибара посету поменути фирму.

Према ријечима председника „Еко-опстанка“ Миодрага Мише Петровића, разговарано је са комерцијалним директором предузећа „Лаки лидер“ Маринком Нишевићем.

Он нам је рекао да су недавно из погона за производњу коже у Врбању испуштене отпадне воде, наводно због квара на канализационом си-

стему. У истом погону за нам рекли да се сада отпадне воде испуштају преко таложника, у непосредној близини Акционарског друштва „Пролекс“ - рекао је Петровић.

Необичну појаву, пјену која је плутала на ријеци први су запазили кулаци. У Служби хитне помоћи которварошког Дома здравља „Свети Пантелејмон“ кажу да је посљедњих дана повећан број обољелих од стомачних тегоба.

Представници Спортског риболовног друштва се жале на смањен улов овог љета на ријеци Врбања.

„Еко-опстанак“ је предложио да се вода из Врбање упути на анализу - рекао је Мишо Петровић.

■ Д. К.

МОДРИЧКИ ДОМ ЗДРАВЉА

Швеђани донијели помоћ

МОДРИЧА - Захваљујући дојрој сарадњи невладине организације „Центер квинорно“ из Стокхолма и Удружења грађана „Будућност“ из Модриче, модрички Дом здравља добио је значајну медицинску помоћ.

Помоћ се састоји углавном од помагала која олакшавају живот

инвалидима. У пакету помоћи која је синоћ стигла, поред осталог, лет тинеклошких и пет обичних болничких кревета, 25 инвалидских колича, 10 ролатора за ходање инвалида, 25 столица за купање инвалида, 50 штатлова за ослањање старијих лица и 300 медицинских јастућића. Наведену опрему сакупила је по болницима у Шведској фондација „Агапе“ из Фолкенберга.

Одлучили смо се да помогнемо модрички Дом здравља јер знамо да је у овој здравственој установи опрема дотрајала. Мислим да ће ова помоћ пуно значити за инвалиде нашег краја - рекао је директор Удружења „Будућност“ Гордана Видовић из Модриче.

У пакету помоћи из Шведске стигло је и 20 кутија играчака намијењених склоништу Сигурна кућа у Модричи за дјецу жртве насиља у пројекту. Један дио опреме Дом здравља је уступио Заводу за лијечење душевних болесника „Јакеп“ и одјелу физијатрије Дома здравља у Шапцу.

■ Б. Б.

РАДОВАН СТЕВАНОВИЋ, УЗГАЈИВАЧ ПЧЕЛА ИЗ ЗВОРНИКА

НАДМАШИЛИ ЊЕМАЧКЕ ПЧЕЛАРЕ

Мед који овдје произведем, у Њемачкој продам по цијени од 15 евра за килограм, а свима је познато да је њемачко тржиште пробирљиво. Међутим, проблем је што немамо организован извоз, каже Стевановић

ЗВОРНИК - Зворнички пчелари треба да буду задовољни, јер могу да се похвале да производе веома квалитетан мед. Наш је мед далеко бољи него онај који се прави у Њемачкој.

Ово је оцена председника зворничког Удружења пчелара „Багрем“ Радована Стевановића, који се пчеларством бави 20 година.

Стевановић је добар познавалац производње меда, како на нашим просторима, тако и у Њемачкој гдје је на привременом раду.

У Кисељаку гдје сам рођен имам 80 друштава са просјечном годишњом производњом од 20 килограма по кошници. У зависности од годишњих доба, селим пчеле, јер без тога нема меда. У Њемачкој гдје радим имам десетак кошница. За разлику од наше државе, тамо је област пчеларства и те како уређена. Држава вам даје субвенције. Ако бих,

на примјер, хтио да се бавим производњом меда са 1.000 сандука, добио бих од државе субвенцију за све што ми је потребно - напомиње Стевановић.

Он наглашава да је наше поднебље у односу на Њемач-

ку много квалитетније са квалитетнијим производом.

Мед који овдје произведем, у Њемачкој продајем по цијени од 15 евра за килограм. То је еколошки исправан мед, а свима је познато да је немач-

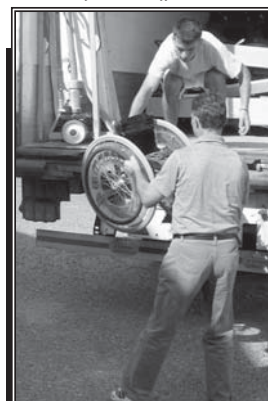
ко тржиште пробирљиво. Тамо имамо купце, а и Словенци су изузетно заинтересовани за наш мед. Међутим, проблем што немамо извозника није организован извоз, а немамо ни закон који уређује област пчеларства - истакао је Стевановић, који у својој мени лабораторији производи око 70 врста пчелињих производа.

Због свега тога, пчелари из зворничке општине произведу и по двије до три тоне меда, који немају гдје да продају, јер је тржиште сушено.

„Багрем“ има готово 70 чланова са 2.000 до 2.500 кошница и производњом од око 40.000 до 50.000 килограма меда годишње. Ово поднебље је племенито за пчеларе са још нетакнутом природом, па зато сматрам да овдашњи пчелари производе најквалитетнији мед у Европи - оцењује Стевановић.

Цијена меда по килограму креће се од осам до 10 марака, а пет пчелара су учествовала са разним врстама производа и на изложби у оквиру Зворничког културног љета.

■ С. САВИЋ

Опрема из Стокхолма: Поред осталог, 25 инвалидских колича

Радован Стевановић: Наше поднебље погодније за производњу меда

НЕЗАБОРАВНО РОЂЕНДАНСКО СЛАВЉЕ ОСАМДЕСЕТОГОДИШЊЕ ИЛИНКЕ КНЕЖЕВИЋ

НАЈВЕЋА ЈЕ БАКИНА СРЕЋА

Када је видјела породицу за столом, само што се није срушила у несвијест. У први трен од узбуђења никога није препознала, сем своје најстарије кћерке Драгице

ДАЈТЕ столицу за баку! Биле су ово ријечи Наде Кнежевић која је своју мајку Илинку довела на прославу, њеног 80. рођендана. Наравно, ово је за баку Илинку, која иначе има слабо срце, било велико изненађење. Али, на срећу све је добро прошло.

Све је било одлично испланирано. У бањолучком ресторору „Врбас“ окупили су се Илинки најмилији. Четири кћерке, шест унучади, петоро праунучади и три снахе. „Главни кривац“ за рођенданску журку била је Илинкина најмлађа кћерка Нада. Све је

испланирала и уз помоћ сестара Драгице, Невене и Јелене организовала. - Жељеле смо да изненадимо мајку, да јој овај 80. рођендан остане у сјећању. Дуго сам смислила како изненађење да јој приредимо и на крају смо одлучили да то буде породично

ЦВЈЕТАРКА
Илинка Кнежевић је добро позната Бањолучанима јер деценијама продаје цвијете на градској тржици. И дан-данас са 80-љета башта и цвијете које сама узгаја су јој најбоља разонода. Кад окопава и бере каранфили, маргарете... не боли је ништа. Није ни чудо што је једна од унукана и данас зове „бака цвијетара“.

Торта за слављеницу: Нада се чукунучету

окупљање јер су сви они које највише воли - прича Нада Кнежевић.

Каже да се помало плашила како ће бака Илинка реаговати, јер јој је здравље нарушено.

Када је видјела породицу за столом само што се није срушила у несвијест. У први трен од узбуђења никога није препознала, сем најстарије кћерке Драгице, али убрзо је све било у најбољем реду. Драго ми је што је изненађење успјело и што смо нашли најбољи начин да је обрадујемо - додаје Нада.

Бака Илинка рођена је 2. августа 1926. године у Буквалуку. Каже да је име, с обзиром на то да се родила на Илиндан, добијела сама са собом. Да је била мушко, сигурно би била Илија.

Прича да је живот није мазио, па је већ 1972. године остала удовица. Иза мужа Милана остале су јој четири кћери, од

којих је најстарија Драгица имала 25 година.

Иако млада, Илинка се више није удавала. Живот је посветила дјети, трудећи се да им буде и отац и мајка и да их изведе „на прави пут“.

Срећом, како каже, у томе је успјела. - Како не бих била срећна када видим своју дјецу, унучад и праунучад, сви на једном мјесту. Хвала им на овом слављу -

каже ова, још увијек витална старица.

Ни ова прослава није прошла без шампањца и рођенданске торте на којој је био број 80. Бака Илинка морала је угасити свјећнице, а њени најмилији пожељели су јој да још дуго живи.

Бар толико да дочека и чукунуче.

■ Ж. МИЈАТОВИЋ

Најмилији: Бака Илинка са кћеркама

КОЛО СРПСКИХ СЕСТАРА

Одмор до септембра

ЧЛАНИЦЕ хуманитарног удружења „Коло српских сестара“ обавјештавају своје штићенице да до 4. септембра, њихова канцеларија у улици Симе Шолаје неће радити.

и уредимо наше просторије, а у септембру наставаљамо са свим досадашњим активностима - каже председник Кола Јадранка Савић.

Она је додала да ће почетком септембра организовати хуманитарну акцију за помоћ старим и сиромашним суграђанима.

■ З. Д.

ИЗ МАТИЧНИХ КЊИГА

Рођени:

Лана Врањеш, кћи Новиче и Ранке; Ивона Поточник, кћи Бориса и Александре; Ањела Кутић, кћи Остоје и Андреје; Маја Ђелић, кћи Ратка и Стојанке; Немања Кременовић, син Дубравка и Ане; Анамарија Кос, кћи Мирка и Звездане; Лена Радиковић, кћи Зорана и Јелене; Горан Јеличић, син Горана и Снежане; Нађа Вученовић, кћи Синише и Мире; Огњен Павичић, син Славољуба и Далиборке.

Умрли:

Милосавка Буковица, рођена 1929. године; Ђуја Драгичевић, рођена 1934. године; Милadin Крагић, рођен 1949. године; Цвиeta Крварушић, рођена 1924. године; Јелка Вуковић, рођена 1924. године; Стана Топић, рођена 1939. године; Влада Мужевић, рођена 1934. године.

ФОТО-ВИЈЕСТ

(Снимио М. ЗУБОВИЋ)

ЗБОГ проширења трећег дијела улице Јована Дучића које су прије неколико дана почели радници „Мркоњићпутева“, било је неопходно уклонити и неколико старих стабала у дрвореду. Када се посао приведе крају, Дучићева улица ће увелико допринијети смањењу саобраћајних гужви у граду.

СЕРВИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

ПОРОДИЛИШТЕ - На Гинеколошко-акушерском одјељењу Клиничког центра на Папиковцу обављено је 12 порођа. Рођене су четири дјевојчице и осам дјечака.

матолошкој ординацији помоћ је затражило 25 пацијената.

ВОДОВОД - Екипе сектора „Одржавање“ отклањаће су у петак мање кварове на водоводној мрежи у дијелу Српске улице. У вријеме извођања радова на поменутој локацији дошло је до поремећаја у водоснабдијевању.

■ Припремила В. П.

ХИТНА ПОМОЋ - Дежурни лекари Службе хитне помоћи прегледали су 90 одраслих пацијената и 18 дјеце. Мобилне екипе обавиле су 11 кућних посјета. У сто-

ПРЕДСТАВЉЕН ТУРИСТИЧКИ ВОДИЧ ГРАДА

БАЊА ЛУКА НА ЕСПЕРАНТУ

У водичу се налазе занимљиве информације о Бањој Луци и кратак опис главних излетишта и културних споменика

Сви туристи који пожеље доћи у Бању Луку, од сада ће о њепотама нашег града моћи да сазнају и на есперанто језику. Представници Есперанто друштва „Ла Мондо“ и Градске туристичке организације на-

радили су туристички водич, који је у четвртак увече представљен у галерији „Децешин“.

Председник Туристичке организације Стево Келечевић нада се да ће водич допринијети бољој промоцији града у свијету.

Друштво есперантиста је, уз нашу новчану подршку, направило превод досадашњег водича на есперанто језик. Очекујемо да ће сада сви зналци есперанта доћи упознати њепотичу на Врбасу - рекао је Келечевић.

У водичу се налазе занимљиве информације о Бањој Луци и кратак опис главних излетишта и културних споменика.

Председник Есперанто друштва Мићо Врхован каже да је водич намијењен свим есперантистима свијета, поготово онима који воле да путоју.

Одштампали смо 500 примјерака водича и они ће бити доступни на свим туристичким и јавним мјестима у граду - казао је Врхован.

Представљању туристичког водича у галерији „Децешин“ присуствовало је и шест чланова есперанто друштва из Немачке, Француске, Русије, Холандије и Шпаније.

Они су Бањолучанима поручили да ће град на Врбасу и његове њепоте представити у својим земљама.

Информација о овом региону на есперанто језику готова да и није било. Ово је један велики напредак - казао је есперантиста Холандије Иво Мејсен.

Туристички водич Бање Луке до сада је био преведен на енглески и њемачки језик. У Туристичкој организацији најављују његов превод и на друге европске језике.

■ Н. ТОМАШЕВИЋ

Стево Келечевић: Промоција града широм свијета

Водич на есперанто језику: Позив новим туристима

„ОМ КАФА“ ОРГАНИЗУЈЕ ТРОДНЕВНУ ХУМАНИТАРНУ АКЦИЈУ НА ТВРЂАВИ „КАСТЕЛ“

ДА МАЛИШАНИ БРЖЕ ОЗДРАВЕ

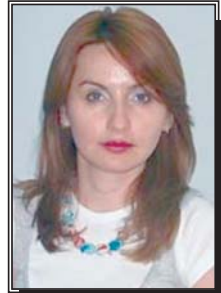
ИАКО им је основни задатак производња најпопуларнијег топлог напитка, предузеће „Ом кафа“ годинама има и хуману мисију.

Циљ им је, кажу, да помогну својим суграђанима, али и

Циљ ове акције је набавка опреме за дјечје болнице у Бањој Луци, Приједору, Добоју, Бијељини и Источном Сарајеву. Надамо се да ће наши суграђани показати велико срце и придружити нам се у што већем броју, каже Маја Ђаковић

Према ријечима маркетинг менаџера „Ом кафе“ Маје Ђаковић, акција ће трајати три вечери, а почеће 11. августа представом „Догодине у исто вријеме“, коју изводе београдски глумци Милан Гуговић и Мина Лазаревић.

- У суботу, 12. августа, предвиђен је концерт групе „Неверне бебе“. Надамо се да ће тврђава „Кастел“ бити препуна, јер ово је прилика да уз добру забаву покажемо да смо спремни помоћи другима - рекла је Маја Ђаковић.

Маја Ђаковић: Најбољи начин да се одужимо потрошачима

Дан за најмлађе биће недеља, 13. август, када ће малишани моћи да уживају у представи „Шалабалабајка“ са глумцима Слободаном Нинковићем и Весном Тривићем.

- Приход од улазница подијелићемо поменути дјечјим клиникама. Сигурни смо да ће им наша помоћ добро доћи, поготово малишанима који добу на лијечење - казала је Ђаковићева. Као и ранијих година, „Ом кафа“ је и ово лето започела дружења са својим потрошачима у неколико градова Републике Српске. До сада су забаве организоване у Приједору и Добоју, а осим топле кафе, вјерни потрошачи су награђени пјесмом Маје Татић и Бориса Режака.

- Ово двоје младих пјевача изабрали смо да буду наши промотори ове године. У њиховој музици до краја лета уживаће становници многих градова Републике Српске. Желимо да организована ових дружења покажемо својим потрошачима да их цијенимо и да смо им захвални за дугогодишњу вјерност - поручила је Маја Ђаковић.

■ С. МИЛАНКОВИЋ

Дружења са Борисом Режаком: Концерти широм Српске

свим становницима Републике Српске, кад год се за то укаже прилика.

Да би помогли набавку опреме за педијатријске клинике у Бањој Луци и болницама у При-

једору, Добоју, Бијељини и Источном Сарајеву, ово предузеће, у оквиру Бањолучког љетњег

фестивала организује велику хуманитарну акцију на тврђави „Кастел“.

РЕПЕРТОАР • РЕПЕРТОАР • РЕПЕРТОАР • РЕПЕРТОАР • РЕПЕРТОАР •

БИОСКОПИ

ПАЛАС
Ревизија филмова термини: 19, 21, 30

МУЛТИПЛЕКС КОЗАРА ПИРАТИ СА КАРИБА: МРТВАЧЕВА ШКРИЊА
режиа: Гор Вербински
улоге: Џони Дејп, Орландо Блум, Кеира Најтли
термин: 18, 21

ГАРФИЛД 2 - анимирани
Синхронизовано на српски
Улоге: Гордан Кичић, Небојша Глоговац, Стефан Капчић и Иван Томић.

термин: 16, 30, 18, 15, 20, 21, 45

БАНСКИ ДВОР КУЛТУРНИ ЦЕНТАР
Креативна радионица плеса „Ухвати ритам града“. Инструктори Биљана Тешановић, Тихомир Стефановић и Сања Личина.

Креативна радионица „Израда накита“. Водитељ радионице Мирјана Кубурић-Маџура.

Креативна радионица новинарства. Водитељи Нада Колак и Данијела Наерац.

Десета клупска изложба фотографија и дијапозитива Универзитетског фото кино клуба.

ТВРЂАВА КАСТЕЛ
„ЧЕТИРИ ЕВИНА ЛИЦА“, монодрама у извођењу Горда-

не Милиновић. СУБОТА, 5. август, у 21 час.

НАРОДНА И УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Изложба „150 година од рођења Николе Тесле“.

МУЗЕЈ САВРЕМЕНЕ УМЈЕТНОСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Изложба „Танисерије и цртежи“, академског сликара Милице Кеџман из Новог Сада.

Изложба Раула Валенберга „Један човјек може промијенити свијет“.

Изложба „Друга међународна уметничка колонија градова партнера - Бања Лука 2006“ Радно вријеме музеја сваки дан од 10 до 22 часа. Улаз бесплатан.

МУЗЕЈ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Изложба „Либада“, хаљетка женске градске хришћанске ношње с краја 19. и почетка 20. вијека.

Изложба фотодокумената и оружја „65 година од устанка у БиХ“, кустос Драго Трнинић. Стална изложбена поставка Музеја Републике Српске „Од историје до савременог доба“. Музеј је за посјетиоце отворен сваким радним даном осим празницима, од осам до 19 часова, суботом од 11 до 19 часова и недељом од 11 до 17 часова. ■

НЕВЛАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА „ЗДРАВО ДА СТЕ“ Мјесец креативног развоја

ПРЕДСТАВНИЦИ невладине организације „Здрavo да сте“ организују у августу кампању „Мјесец креативног развоја“.

Почетак кампање је 7. августа у 17 часова на Академији умјетности у Бањој Луци, представљањем редовних активности ове организације.

Модерни и индијски плес, брeкк денс, сликарство, вајарство, фотографија, стрип и театар секције су које ће бити актуелне у првој половини августа. Суграђани ће у другој по-

ловини мјесеца моћи изабрати школу гитаре, поезије, луткарства и веб дизајна.

Учеће на секцијама, које ће се одржавати свим данима осим недеље, од 17 до 20 часова, је бесплатно. Представници невладине организације „Здрavo да сте“ позирају све заинтересоване, који желе да науче нешто ново, да се прикључе овој кампањи и увеличају ове догађаје.

На крају мјесеца одржаће се завршна манифестација на којој ће сви учесници кампање показати шта су научили. ■ А. Б.

АДМИНИСТРАТИВНА СЛУЖБА ГРАДА Обуставна саобраћаја

САОБРАЋАЈ преко моста у Крупи на Врбасу, који води ка Круминама, биће обустављен 5. и 6. августа због његове обнове.

У саопштењу Административне службе града наводи се да је извођач радова предузеће „Завривач“ из Приједора. За вријеме обуставе и моторног и пје-

шачког саобраћаја преко моста за Крумине, аутобуси на линији приградског превоза Бања Лука - Крупа на Врбасу - Крумине биће преусмјерени за Бочац, Агино Село према Тисовцу, до раскрснице Тисовац - Агино Село - Бања Лука.

■ А. Б.

Рониоци „Пелагоса“: Спремни за грeбен Галиолу

РОНИОЦИ „ПЕЛАГОСА“ ОДЛАЗЕ У ЦРНУ ГОРУ Нове подводне авантуре

ЧЛАНОВЕ Ронилачког клуба „Пелагос“ од неједне очекују нова подводна искуства и изазови на Црногорском приморју.

Десет ронилаца из овог клуба путују у недељу у ауто-камп Јаз код Будве, гдје ће остати десет дана и имати стажна роњења, која ће им омогућити да обнове своју статус рониоца.

- Ова роњења највећи значај имају за нове чланове, који су недавно завршили наш курс. Они ће се упознати са карактеристикама дубинског роњења, до тридесет метара. Наши искуснији чланови роњеће и на већим дубинама - рекао је председник Ронилачког клуба „Пелагос“ Мирослав Галић.

Тамо ће их, каже он, чекати колеге из Ронилачког клуба „Хидроареолог“ из Београда.

- Са њима ћемо обилазити све занимљиве локације за роњење, као што су грeбени Галиола, Платамуни, Кревацница. То су локалитети пуни занимљивих морских риба, шкољки... Највише се радујем сусрету са Галиолом - грeбеном чији се врх налази испод површине воде, пун пелина и лавирината - прича Галић.

У плану је и обилазак „Посејдоновог града“, подводне пелине у близини Будве, која се не види док се не зарони дубоко у воду, што је права атракција за све рониоце.

■ А. Б.

СМЈЕШТАЈ УЧЕНИКА У СРЕДЊОШКОЛСКИ ЦЕНТАР КО ПРИЈЕ ДО ДОМА, ЊЕГОВ КРЕВЕТ

Ђацима је на располагању 250 кревета и то 150 за дјечаке и 100 за дјевојке. Приликом задуживања кревета уговор треба да потпише један од родитеља

УЧЕНИЦИ који наредну школску годину желе да бораве у Средњошколском дому своја документа могу да предају до 20. августа.

Директор овог дома Ранко Гајић каже да ће резултате овог конкурса објавити најдале до 28. августа, па ће средњошколци имати довољно времена да се смјесте у своје собе прије почетка наставе.

- Након затварања конкурса увијек оставимо неколико дана за оне ђаке који живе у

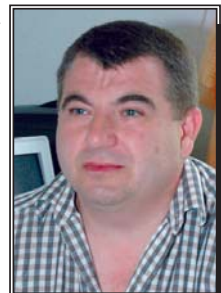
удаљеним градовима, како би и они стигли предати своја документа - рекао је Ранко Гајић.

Да би конкурисали за кревет у Средњошколском дому, ученици треба да донесу фотокопију свједоцанства о завршеној основној и потврду о упису у средњу школу, љекарско увјерење, родни лист, двије фотографије малог формата и фотокопију личне карте једног од родитеља. Дјеца палих бораца и инвалида од прве до пете категорије уз остала документа пре-

РАЧУНАРИ

Руководство Средњошколског дома тврди да ради све како би побољшало услове живота ђака који овдје бораве. С тим циљем прошле године једну учioniцу опремили су са шест рачунара.

- Ученици овдје могу бесплатно да куцају и штампају своје семинарске радове, траже податке са Интернета и слично. Осим тога, покренули смо домске новине и радиостаницу. Надам се да ћемо у сарадњи са Министарством просвјете и културе успјети да им обезбидемо смјештај како заслужују - каже Ранко Гајић.

Ранко Гајић: Резултати конкурса до 28. августа (Снимко М. ЗУБОВИЋ)

вор треба да потпише један од родитеља - каже Ранко Гајић. Он додаје да још не знају колико ће коштати смјештај ђака, али да крајем августа треба да се донесе закон о ученичком стандарду који ће одредити ову цијену.

Директор Средњошколског дома наглашава да би по овом Закону родитељи требало да плаћају само храну, а остали трошкови ће се намиривати из буџета Републике Српске. Дјеца палих бораца и ратних војних инвалида од прве до пете категорије не плаћају смјештај у Средњошколски дом.

■ З. ДАКИЋ

Ђачки дом: За дјецу палих бораца бесплатан смјештај

РАЗГОВОР ШПИРО ГУБЕРИНА, ГЛУМАЦ, О ПОЗОРИШТУ, КАРИЈЕРИ И ПЛАНОВИМА

СТРИКАН ЧЕКА БОЖУ

Када видим да глумећи могу да развеселим људе, који после представе одлазе задовољни, онда сам сигуран да глума има племенит циљ, казао Губерина

ВЕЛИКИ писци попут Бекета су ми недостајали у каријери, а мимошао ме и Чехов. Али, ни улога у комаду „Са ће“ Божа сваки час“ није ми дала могућност да одигра оригиналан Бекетов лик. Ова доња верзија приче ми је много ближе, фокусирана је на далматинско поднебље. Има карактеристичне детаље и сцене типичне за балкански народ. Људи нашег поднебља имају другачији начин размишљања. Фабијан из ове представе ми је ближи него Владимир из драме „Чекајући Годуа“. Колега Ивица Видовић и ја говоримо да нам те улоге савршено одговарају, јер се у њима осјећамо као рибе у води. Одлично смо се саживјели са ликовима који говоре типичним далматинским језиком и изразима.

Ово је за наш лист рекао глумач Шпиро Губерина, који се недавно представио бањолучкој публици као један од актера у комаду „Са ће“ Божа сваки час“, који је према тексту Ивице Иваншевића режирао Марио Ковач.

Улога Стрикана у серији „Вело мисто“ је она по којој ће Вас памтити цијели живот. Колико Вас још поистовећују са ликом досјетљивог далматинског метара?

- Та серија је једно вријеме била веома популарна. Тада су људи више гледали телевизију и саживјавали се са ликовима. Улога Стрикана ми је несумњиво донијела велику популарност. Али са друге стране, схватио сам

ваз поистовећују са тим ликом. Ипак, драго ми је да ме и после је толико времена публика воли због те улоге. И данас када ме људи срећу, увијек ме примају са симпатијама, баш због серије „Вело мисто“.

Многе генерације Вас се сјећају из дечије серије „Јеленко“. Каква Вас сјећања вежу за то остварење?

- Дјеца која су ме гледала у тој серији сада су већ велика, али

СРЕЋА

У глумачком послу је важна срећа, да добијете праву улогу у право вријеме. Сада сам већ при крају каријере, већ сам и у пензији, али ме улога Фабијана вратила на позорницу. Радује ме што је ову представу публика добро прихватила, истакао је Губерина.

јер су она најприроднија. Дјеца увијек открију ако почнете глумати и кажу да сте незаинтересовани. Такве улоге су биле опуштајуће, али ипак нису дозвољавале да превише одем у естраду. Срећан сам што је дио моје каријере посвећен дјецима. Вјероватно бих био ускраћен за дивно искуство, да нисам глумио и за најмлађу публику.

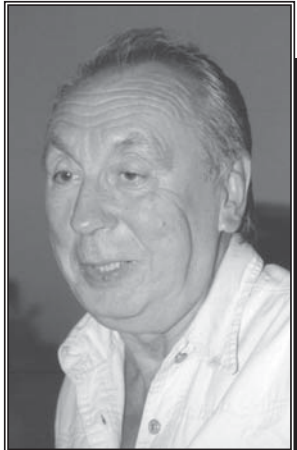
Има готово 50 година како сте у глумачком војводу. Шта је то најбешче што глумач може доживјети у каријери?

- Самим тим да се читав живот можете играти као дјетета добијате велику привилегију. Осим тога, иза мене је много ликована која сам одиграо. Ниједном глумцу се није лако помирити са чињеницом да стари. Али, играм много са младим људима који ме

инспиришу да се и даље бавим овим послом. Глума никако није досадан посао, мада има и лоших страна. Пружа могућност за упознавање нових средина. Са овом новом представом сам поново видео нека стара мјеста. Стекао сам и нову публику, што је такође важио. Најважније ми је што сам схватио да посао којим се бавим није јалов. Када видим да глумићи могу да развеселим људе, који после представе одлазе задовољни, онда сам сигуран да глума има племенит циљ.

Да ли се спремате за нове улоге и какви су Вам планови?

- Имам театар „Киклоп“, у коме најчешће радим текстове Ранка Маринковића. Ускоро планирам и нову представу. То ће бити модерна варијанта једне Чеховљеве драме. Мада, то је још све идеја у зачетку и не знам шта ће од тога бити. Желим да са сцене одем са добром улогом и

Шпиро Губерина: Као риба у води (Снимио Р. ОСТОЈИЋ)

„БАЊАЛУЧКИ ЛЈЕТНИ ФЕСТИВАЛ“

Монодрама Гордане Милиновић

БАБА ЛУКА - Монодрама „Четири Евина лица“, у извођењу глумице Гордане Милиновић, биће изведена вечерас (субота) у 21 час у Народном позоришту Републике Српске.

Ова представа, која је у оквиру „Бањалучког лјетног фестивала“, требало је да буде на тврђави Кастил, али је одлучено да се одигра у позоришту.

■ А. Р.

umjetnost i javni prostor

— Park Petar Kočić, Trg Krajine

— umjetničke radionice (public art, performance)

06. avgust - 10. avgust

protok

an association

БЕТОВЕНОВА ФОНДАЦИЈА

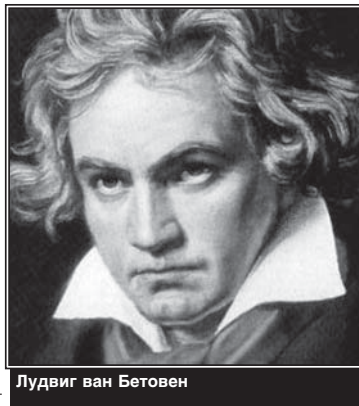
Засвирала стара виолина

БЕРЛИН - Виолина, која је припадала славном немачком композитору Лудвигу ван Бетовену (1770-1827), коришћена је први пут за снимање компакт-диска са његовим сонатама за виолину и клавир, саопштила је Бетовенова фондација, а преноси Танјуг.

Компакт-диск је издат заједно са брошуром која садржи историјат овог драгоцјеног музичког инструмента. На инструменту је свирао реномирани њемачки виолиниста Данијел Шепек.

Виолина је била у посједу Бетовенове породице све до почетка 19. вијека. Касније је пронађена код једне Американке, чија је тетка емигрирала из Аустрије у САД тридесетих година прошлог вијека.

Она је прије 11 година продала виолину Бетовеновој фондацији за симболичну суму. Инструмент, који има

Лудвиг ван Бетовен

угравирано слово „Б“ и композиторов печат, реставриран је 1848. године после је преузимања од стране Бетовенове фондације.

НОВА КНИГА АЛЕКСАНДРА ГАТАЛИЦЕ

„Дијалог са опсенама“

ЈЕДНА од најреномиранијих издавачких кућа на нашем простору, „Глас српски - Графика“, објавила је недавно нову књигу Александра Гаталице „Дијалог са опсенама“.

Ријеч је о двије новеле које као заједничку пртну носе разговоре са историјским личностима (са Сапфом, античком песникињом, једном од најзначајнијих женских поетских гласова свих времена, те са Петером Паулом Рубенсом, једним од највећих сликара барока). Рађна је, пак, смјештена у савремено доба, па је наслов књиге више него „оправдан“.

Новеле „О љубави“ (Разговори са Сапфом) и „О закулсној политици“ (Разговори са Рубенсом) носе препознатљив Гаталичин стил, премда, као и у сваком новом дјелу, аутор помало експериментира са властитим књижевним поступком. Но, сасвим је сигурно да ће „Дијалог са опсенама“ наићи на солидан пријем код књижевне критике и публике.

Александар Гаталица један је од водећих српских писаца нове генерације. Објавио је више романа, збирки

ГАТАЛИЦА

Дијалог са опсенама

ГЛАС СРПСКИ

ГРАФИКА

МАНИФЕСТАЦИЈА „ЗВОРНИЧКО КУЛТУРНО ЛЈЕТО 2006“

МИРИС ДЈЕВОЈАЧКИХ ОРМАРА

Снежана Алемпић представила је суграђанима 21 слику, које је стварала током посљедњих шест година. На њима преовладавају етно и мотиви из српске традиције

ЗВОРНИК - У оквиру манифестације „Зворничко културно лјето“, у четвртак је у Основној школи „Свети Сава“ начелник општине Зворник Будимир Ахимовић отворио самосталну изложбу слика Снежане Алемпић.

Зворничанка Снежана Алемпић, којој је ово друга самостална изложба, представила је суграђанима 21 слику, које је стварала током посљедњих шест година. На сликама преовладавају етно и мотиви из српске традиције.

- Слике су рађене техником уља на платну, а међу њима има и оних које приказују нашу лепу природу - каже Алемпићева.

Она најављује да ће након ове изложбе започети нови ци-

клуб слика, на којима ће доминирати Зворник из старих времена.

О стваралаштву ове сликарке говорили су њени пријатељи, књижевници и новинари Тихомир Несторовић и Љубомир Ђорђевић.

Торилић је истакао да од преко 100 изложби и сликара које је видео и упознао, Снежана спада међу десет најбољих.

Алемпићева каже да је љубав према сликарству осјетила у раног младости, али тада тога није била свјесна.

И књижевник Грујо Леро у каталогу изложбе закључује да

Снежана Алемпић: Слике лијече душу

њене слике лијече душу и воје је тајанственим пролазима кроз мјеста и времена, по Дрини, њеним обалама и облацима, завирују у давнине, вајате, дјевојачке ормаре, напоје се хладне воде из крчага, загрну сочну јабуку, па њежно додирну струну виолине и разљују миловзвук.

Центар културних и забавних збивања је и лјетна позор-

ница поред ријеке Дрине, гдје су, у оквиру друге вечери зворничке манифестације, пред више хиљада посетилаца наступили глумци Владан Гајовић са комедијом „Ало, оће мобилни“, те београдска група „И пријатељи“.

Изложба слика Снежане Алемпић биће отворена до 8. августа.

■ С. САВИЋ

СУСРЕТ КЊИЖЕВНИКА И РИБАРА

Илиндански вихори

ДЕРВЕНТА - Пети традиционални сусрети књижевника и рибара под називом „Илинданско књижевно дружење - Прљача 2006“ одржаће се данас на мјесту званом Прљача у Доњим Церанима поред ријеке Укрине, у организацији Српског књижевног клуба „Вихор“ и Спортског риболовног друштва „Укрини“ Дервенте.

Ови сусрети су започели прије пет година као манифе-

стација чији је циљ заштита ријеке Укрине. Покровитељ манифестације је начелник општине Дервента Милорад Симић.

Уз програм дружења, биће организовано рибарско такмичење и припрема фиш чорбе, мали брзи наградни конкурс за најбољу пресму, на тему о заштити природе, а тему о Укрини, који ће се одвијати у току дружења.

■ С. П.

НАСЛЕЂЕ БЕЗ НАСЛЕДНИКА

Српска баштина у огледалу тузланске стварности

Витимир ПАРЛОВИЋ

ВРБЕ ЗНАК КОБИ ЗА СРБЕ

Видели смо шта је записао Словенац, аустроугарски официр на служби у Доњој Тузли, о српским заробљеницима окованим у ланце, истичући да су то тврди и поносно људи, што је наравно романтичарско претеривање, како већ рекосмо у претходном наставку.

А да ли претерује један други писац, овог пута бошњачке провинцијске, по имену Сафветбег Башагић? Он се данас изучава у школској лектури, као значајна личност бошњачке литературе прве половине двадесетог века. Не можемо да кажемо како, колико и на каквим идејним основама се изучава, па ћемо за размишљање зато навести одломак једне песме Сафветбегове, у којој се обраћа неседобно Бошњаку, а све у вези са житељима у Босни. Наш песник каже овако:

Чуј, Бошњаче, није било давно, Свог ми свијета нема петнаест љета
У поносној Босни и Херцеговини
Од Требиња па до Бродских врата
Није било Срба ни Хрвата
А данас се кроза своје хире
Оба странца ко у своје шире.

Поистовећивање са нижим расама

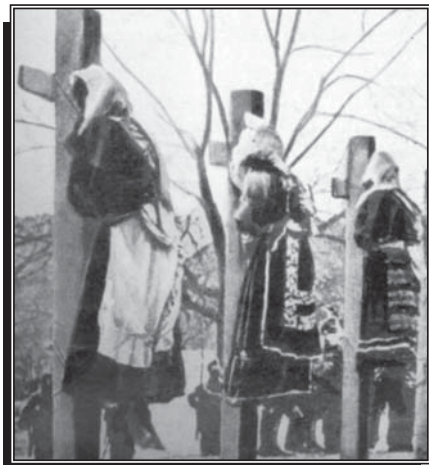
То значи да су босански Срби и Хрвати странци, па - следствено томе - ту им и није место; само су на привременом аргату у иноземству! Песма је испевана и објављена неколико година пред Први светски рат, када су се провлачиле многе тезе и многе расистичке теорије о Србима и њиховом пореклу када су Срби идентификовани са Власима и којекваком другим племеном.

Поистовећивању су Срби чак и са Иберима у Шпанији, у сваком случају са „нижим расама“, нарочито у списима неких творца хрватског националног програма, од праваша до усташа, преко Марка Натлаченца, с фамозном крилатицом „Србе на врбе“, која се за време и после недавног минулог рата могла читати и на неким тузланским зидовима.

Натлачен, додуше, није био Хрват, али не смета; веома је користан весник мржње. Часопис *Словенац* 27. јула 1914. објављује песме „Србе на врбе“ и „Бојни гром“ Марка Натлаченца, који је, да не буде забуне, у Краљевини Југославији доспео до положаја бана Дравске бановине. Овде је,

Сафветбег Башагић се данас изучава у школској лектури као значајна личност бошњачке литературе, а у песми каже за Србе и Хрвате у Босни да се „Оба странца ко у своје шире“. То је време пред Први светски рат када су се провлачиле многе тезе и расистичке теорије о Србима. Идентификовани су са „нижим расама“ у програмима праваша и усташа, преко Марка Натлаченца с фамозном крилатицом „Србе на врбе“

свакако, Анте Старчевић најзначајнији теоретичар анти-српства, а у вези с њим врбе постају знак коби за Србе, јетко опеване у горини народног гнева, нарочито после упада Аустројанаца у Србију, баш преко Дрине, као у временима инвазије султанових ордија, да се пристемто Првог српског устанка. Ево једног од тих стихова:

Аустројска зверства у Србији (Фотос из књиге „Светски рат“, Винстона Черчила)

Колико је покрај Дрине врба, толико је прогутала Срба! да би много година касије настала варијанта: Слободане, српски сине / Де погледај преко Дрине / Де погледај преко врба / И у Босни има Срба. Ту се сад пречи претешко питање: Зашто, откуд, из каквих разлога, због чега Срби певају о врбама, вешању и даљењу своме? Није ваљда да измишљају несреће и трагедије само из великокрпних разлога? Не, чим поменеш неминовност трезвог размишљања о појединим појавама, одмах ћеш

бити сасечен „у корену“; то ће рећи да није било ни врба, ни ти је Дрина гутала Срба!

Познати историчар Милорад Екмечић у књизи *Суверен цивилизација и српски однос према Европи* (Нови Сад, 1997) бави се тиме шире. Он каже да је Старчевић расне теорије Гобина, Фалмерјера, Јозефа Етвеша и других, у суштини, само преуео у своје књиге и применио

моћи Народном вијећу у Тузли 1918. године. Пилар пише да је „национална свијест православних Босанаца потпуно дјело православне цркве. Православно становништво у Босни је искључиво производ једне средњовековне миграције, слично каква је била सेवा Албанаца у Грчку и на Косово Поље. Ово православно, по порijekлу ненационално становништво тек је у току деветнаестог вијека претворено у Србе...“

То „ненационално становништво“, по њему, били су Власи, народне коже који је говорио посебним језиком. Тек је, дакле, Православна црква у 19. веку од њега створила српску нацију, како је Пилар писао и у промомеариј генералу Пућуреку 1914. тражећи од њега оштре мере против Срба, да би, ето, 1918. својим прилогом Народном вијећу потпомао стварање државе Срба, Хрвата и Словенаца!

Теорија о влашкој кожи

Екмечић каже да је кулминација теорија о расној неједнакости на Балкану књига Доминика Манџића *Постанак Влаха* (Buenos Aires, 1956). Влахе је описао као народ „који има јако затворену мрку боју тијела. Из тога морамо извести да прародитељи средњовјековних Влаха нису припадали бијелог раси.“ У том влашком пријесом су створени грчки, бугарски и српски народ. Црна влашка кожа је црња него код Сицилијанаца. Сматра се да су ти Власи остаци афричких принаца које су Римљани у својим легијама довели у Панонију! Иако је оспорио овај закључак о афричким дринцама („Теорија вероватно не може бити исправна“), јер су њихове римске легије биле око данашњег Беча, Британски публициста Ноел Малколм је 1994. ову теорију пренео на европски запад у књизи *Bosnia A short History*, Лондон 1994, обавештава нас Екмечић. ■

Православци по Пилару

Овде ће нас, међутим, занимати један други писац, Тузлак Иво Пилар, аутор књиге *Јужнословенско питање и светски рат*, објављене у Бечу 1918. на њемачком језику. Њега помиње и тузлански мемоариста Раде Пелеш као приложника по-

(Наставиће се)

ДОГОДИЛО СЕ НА ДАНАШЊИ ДАН

1583 - Хемфри Гилберт основао је прву енглеску колонију у Сјеверној Америци, у Сент Џону на Њуфаундленду.
1716 - Аустријски принц Еуген Савојски је, са армијом од 40.000 војника, у бици код Петроварадина, нанео тежак пораз турској војсци од 150.000 људи под командом Дарнада Али-паше. У бици је погинуло око 30.000 турских војника. Годину дана касије Еуген Савојски освојио је Београд, који је остао под аустријском влашћу до 1739.
1844 - Рођен је руски сликар Иља Јефимовић Рјепин, главни представник реализма у руском сликарству. Извршио је велики утицај на уметнике свога времена, а совјетски социјалистички реалисти сматрали су га својим узором („Бурлаци на Волги“, „Литија“, „Иван Грозни и његов син Иван“, „Царевна Софија“).

1960 - Горња Волта (Буркина Фасо) стекла је независност од Француске.

Монро

1962 - Америчка филмска глумица Мерилин Монро, једна од највећих холивудских звијезда и секс-символ педесетих година прошлог вијека, извршила је самоубиство у 36. години („Цунгла на асфалту“, „Аутобуса станица“, „Неки то воле вурве“).

1963 - СССР, САД и Велика Британија потписале су у Москви споразум о забрани нуклеарних проба.

1974 - Председник САД Ричард Никсон признао је да је учествовао у прикривању афере Вотергејт и блокирању истраге о упаду у сједиште Демократске странке у последном центру „Вотергејт“. Поднио је оставку 9. августа.

1984 - Умро је британски позоришни и филмски глумац Ричард Бартон, који се прославио у позоришту у креацијама Шекспирових ликова, а потом и на филму „Клеопатра“, „Ко се боји Вирџиније Вулф?“, „Бекет“, „На игуане“. У југословенском филму „Сутјеска“ играо је лик Јосипа Броза Тита.

1994 - Авioni НАТО-а бомбардовали су положаје Срба око Сарајева, након што су припадници Војске Републике Српске узели димно оружјања из складишта мировних снага УН на планини Игман.

1995 - САД и Вијетнам успоставили су дипломатске односе након вишедеценијског непријатељства и заложни се за унапређење међусобне сарадње.

Живков

1998 - Умро је бугарски комунистички лидер Тодор Живков, секретар Комунистичке партије Бугарске од 1954, шеф државе (председник Државног савета) од 1971. до 1989, када су га реформисти унутар Комунистичке партије присиљили да поднесе оставку.

2000 - Умро је британски глумац Алек Гинис, добитник Оскара за филм „Мост на риједи Квал“ за 1957. године, и Оскара за укупан допринос филмској уметности 1980. („Банда са Лавендер Хила“, „Велика ишчекивања“, „Оливер Гвист“, „Лоренс од Арабије“, „Ратови звијезда“). ■

НА РУЧКУ У СЈЕВЕРНОЈ ЊЕМАЧКОЈ

СТИДЉИВА ЗЕМИЧКА

Ево нас у гостима у Њемачкој да будемо прецизнији, у сјеверној, протестантској Њемачкој, гдје смо се нашли на ручку. Сјеверни Њемци, које њихови земаљци с југа константно задиркују због шкртости у храни и емоцијама, веома су штедљиви кад је ријеч о исхрани.

Дакле, ова Њемачка је сушта супротност баварској или рајнској Њемачкој, гдје се до добро пије и још беле једе. Обрци су далеко мање издани.

Код сјеверних Њемцама постоји један занимљив обичај приликом сервирања хране. Они, наиме, сервирају веома мало хлеба. Готово је устаљен

обичај, чак и у најмунијим породицама, да се количина хлеба на столу мјери према броју присутних гостију, плус један.

Није вам јасна ова математика? Ево овако: има вас петоро за столом; рачунајте да ће на сто бити изнето тачно шест земички - за сваког по једна и још једна резервна, за оног ко је баш гладан. Та резервна земичка служи само за крајњу нужду и не би требало пренешто поседати за њом.

Ево истинитог примјера. Гост из наших крајева, оставиши глатко последње једне земичке, питао је учтиво: „Мору ли?“, на шта су му домаћини

насмјешени одговорили: „Наравно, изволи!“ - Сутрадан се ситуација понавља - гладни гост тражи дозволу да земичку приде, а њемачки домаћини сада нешто мање љубавно кажу: „Изволи!“ - Трећег дана гост из јужне Европе пита за екстра земичку, а домаћини полунабројени кажу: „Само напријед!“ - Четвртог дана гост се не усудије да пита и земичка се враћа у кутију за хлеб.

Решење ове сјевернонемачке мистерије гласи: ова земичка није ни предвиђена за пошљење. То је тазовани стидљивко, који се по локалном бонтону мора врагити у кутију. Зато на њему не инсистирајте, а ако сте и даље гладни, купите нешто иза угла! ■

75. ГОДИШЊИЦА ПОСТОЈАЊА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У ХРВАЊАНИМА КОД ПРЊАВОРА

Девети разред школске 2005/2006. године

Најстарија осмогодишња школа у прњаворској општини

ИСТОРИЈА У ШКОЛСКИМ КЛУПАМА

У школу је до сада уписано 70 генерација основаца, кроз које је профелифовано 3.831 ученик и они који су их учили. Осморазредну наставу завршило је 45 генерација, а деветоразредну три

ОСНОВНА школа у Хрвањанима 5. и 6. августа прославља два значајна јубилеја: 75 година постојања основне и 50 година рада осмогодишње школе. Школа је данас подручно одељење ОШ „Милош Црњански“ из Поточана.

Школа у Хрвањанима, као и многе друге установе, морала се прилагодити друштвено-политичким кретањима у условима у којима је дјеловала. Промјене су се огледале у начину организовања и повезивања са другим културно-образовним институцијама, али и у промени назива. Од некадашње Народне основне (четворогодишње) школе, преко шестогодишње и осмогодишње, школа у Хрвањанима сада је подручно одељење централне (деветогодишње) основне школе „Милош Црњански“ у Поточанима.

Расположиви архивски подаци кажу да је основна школа у Хрвањанима почела са радом 17. децембра 1930. године. Радила је све до 23. новембра 1941. године, када је запалена.

Послије Другог свјетског рата Народна основна (четворогодишња) школа започела је рад у веома тешким условима. Није

имала одговарајући учioniчки простор. У почетку се радило у магацину. Због последица рата било је много полазника прераслих за школу. У то вријеме би-

Педесетих година прошлог вијека стање се почело нормализовати. Дошло је неколико учитеља, а и школски простор се проширио изградњом нове

МНОШТВО НАЦИОНАЛНОСТИ

Школа у Хрвањанима специфична је и по томе што су у њеним клупама сједили ђаци разних националности. То је резултат специфичних историјских околности, јер је Аустроугарска крајем 19. вијека, са одређеним циљем, населила прњаворско подручје Украјинцима, Пољацима, Чесима, Словацима, Италијанима, Мађарима, Нијемцима и другим националностима. Прњавор и шира околина су познати као многонационални, с обзиром на то да ту живи и ради двадесетак националности. Многи од њих су прва знања стицали у хрвањанској школи, па им је она по томе остала у неизбрисивом памћењу.

Хрвањанску школу похађао је велики број дјце украјинске, полске и друге националности. С обзиром на то да је почетком двадесетог вијека, Деветина била једно од највећих села, насељена углавном Украјинцима и Пољацима, у хрвањанску школу ишао је велики број ђака из овог села. И не само из Деветине, већ и из Хрвањана и других околних села.

Било би погрешно не споменути и посебну етничку групу, Карваљаке, који су населили Деветину по завршетку Другог свјетског рата (15. августа 1946). Школу у Хрвањанима похађало је до сада неколико десетина ове етничке групе, а данас их у школу иде око двадесет.

ло је мало учитеља, али су они ипак успјели организовати наставу са редовним ученицима, па чак и курсеве. Радили су по десет и више часова дневно.

школске зграде (1950). Тадашњи учитељи у Народној основној школи нису штејдели свој труд и знање. Њихова имена треба споменути и на овом мјесту: Луција Каић, Десанка Лазић (Никић), Станко Никић, касније Десанка Јевђић, Драго Јањић и Душко Брагић.

Године 1955, због наглог повећања броја ученика, указала се потреба за отварањем шестогодишње школе. Вен управник био је Драго Јањић, који је и предавао у петом разреду.

ШКОЛА У БРОЈКАМА

У хрвањанску школу до сада је уписано 70 генерација основаца, кроз које је профелифовано 3.831 ученик и они који су их учили. Осморазредну наставу завршило је 45 генерација, а деветоразредну три.

Из периода 1930-1941. године пронађен је једино списак ученика у школској 1937/38. години. Тада је у првом разреду било 32, другом 25, трећем 33, а у четвртном 22 дјце - укупно 112 ученика. Радили су двоје учитеља - један учитељ (такозвана „положајна група ИЦ“) и учитељица-приправник. Забљежено је, такође, да је ученица било 45, а ученика 67. Наставу је уредно похађало 91,08 процената ђака.

У збирне податке нису урачунати полазници курсева, мада су и они сједили у клупама ове школе. Постоје подаци да је 1945/46. године било 167, а 1946/47. чак 312 полазника. Такође, остао је евидентиран и „домашински курс“, на којем је 1958. године знање стекло 38 полазника женског пола. То је оно што је забљежено и сачувано, а оправдана је претпоставка да је било још много полазника, иза којих није остао никакав писани траг.

Школа у Хрвањанима школске 1958/59. године била је једна од двије осмогодишње школе у општини Прњавор и прва сеоска осмогодишња школа у општини. Те године из ове школе излази прва генерација за завршеном осмогодишњом школом, а овог прољећа њене клупе је напустила 48. генерација.

ни по кадру ни по опремењености заостајала иза градске школе.

Дана 27. децембра 1961. у састав школе Хрвањани улазе и четвороразредне школе Кокори и Црквена ИИ. Непуних осам година касније, 4. октобра 1969. одлуком Наставничког вијећа Осмогодишња школа Хрвањани добија назив „Руди Чајавац“ Хрвањани.

Послије само 23 дана школа је општењена у јаким земљотресу и од тада ради под веома тешким условима, све до преласка у нову зграду, 21. септембра 1975. године.

Дана 20. јуна 1972. новом реорганизацијом школа на општини, школа се удружује у ЗОШ (Заједница основних школа) Прњавор, као и све остале школе задржавајући свој назив као радна заједница ЗОШ-а.

Десетог маја 1977. године школа добија назив ПООШ (Центар основних школа), радна јединица ОШ „Руди Чајавац“ - Хрвањани.

Године 1981. новом реорганизацијом основних школа, школа се удружује у ЈДУ (Јавна друштвена установа) ОШ „Поточаник“ - Поточани, у чији састав улазе ОШ „Руди Чајавац“ - Хрвањани и ОШ „Младен Стојановић“ - Кокори, као и подручна одељења.

Године 1987. поново се врши реорганизација у ЦОШ Прњавор, а од 1. септембра 1992. године школа у Хрвањанима носи назив Основна школа „Милош Црњански“ - Подручно одељење Хрвањани.

Садашња зграда школе у Хрвањанима је прва изграђена школа из амбициозног програма „Хиљаду школа“, а уселиена је и почела са радом 21. септембра 1975. године.

Школско подручје хрвањанске школе обухвата села двије општине - Прњавора и Лакташа. Некада су у ову школу ишли ђаци из двадесет и пет села, а данас само из седам (укључујући и саме Хрвањане).

■ Живко ВУЉИЋ

Школа у Хрвањанима после отварања...

... по ослобођењу 1946. године...

... и данас

ПАПАРАЦИ И ЗВИЈЕЗДЕ, ЗАКЛЕТИ НЕПРИЈАТЕЉИ ИЛИ ИПАК... (2)

ТРАГЕДИЈА ЧЕСТ ИСХОД

Најбољи примјер проблема са папарацима је смрт принцезе Дајане 1997. године. Три фотографа осуђена су због кршења француског закона о приватности, односно покушаја да је фотографишу у ноћи у којој је погинула у саобраћајној несрећи у Паризу

У КАЛИФОРНИЈИ су предузети конкретни кораци ради спречавања папараца да пређу дозвољену границу, па су сада фотографи суочени са великим износом казни, које је тамо увео гувернер Арнолд Шварценегер, и сам велика холивудска звијезда.

У посљедњих годину и по дана, иначе, било је неколико инцидената између славних и фотографа који су их пратили.

Глумица Линдзи Лоан посјекла се када се возило једног фотографа сударило са њеним аутом.

Скарлет Јохансон такође је доживјела мањи удес док су је, наводно, пратили папараци, а оscarовка Риз Витерспун тврдила је да се уткривала са фотографима који су покушали да је укљоне са пута.

Пјевачица Бритни Спирс изјавила је да се плаши па-

параца, који је спречавају да изводи свог сина у јавност.

Најбољи примјер проблема са папарацима је смрт

Бритни Спирс: Не може побјећи од објектива

принцезе Дајане 1997. године. Три фотографа осуђена су због кршења француског закона о приватности, односно покушаја да је фотографишу у ноћи у којој је погинула у саобраћајној несрећи у Паризу.

Британски принчеви Виљем и Хари недавно су изјавили да су били „дубоко ожаловљени“ када је италијански магазин „Chi“ објавио фотографију њихове мајке како лежи на асфалту мртва.

Ипак, изгледа да нема много шанси да се такво понашање фотографа заустави.

Јавност више интересује сцене из реалног живота славних, односно незванично снимљени свакодневни тренуци, него оно што звијезде и њихови менаџери желе да прикажу.

■ Припремила М. КУКАВИЦА

Леди Дајана: Папараци је отјерали у смрт

У ОБЈЕКТИВУ

На сајму стрипа

ХОНГ КОНГ - Жена обучена као лик из јапанског стрипа позира на сајму стрипа у Хонг Конгу.

Она је обучена у такозвани „Козплеј“ лик, што је дио субкултуре из јапанских Манга - стрипова и видео-игара. ■

МЕЛ ГИБСОН ПРЕД ВРАТИМА ЗАТВОРА

Претјерао у пићу

ГЛУМАЦ Мел Гибсон би се од војње у пијаном стању и жестоких опаски на рачун Јевреја могао лијепо охладити током шест мјесеци у затвору. Не помаже му ни то што је имао отворену флашу алкохола у аутомобилу.

Против глумца и редитеља Мела Гибсона подигнута је оптужница због војње у пијаном стању и могла би да му буде одређена затворска казна од шест мјесеци.

- Мел Гибсон је у сриједи оптужен због војње у пијаном стању - рекао је замјеник тужилаштва Ралф Шапиро. Оптужен је и због посједовања отворене флаше у ауту.

Читање оптужнице је предвиђено за 28. септембар на суду у Малибуу. Ако се утврди да је крив, могао би у затвору да проведе шест мјесеци. ■

ДАРА БУБАМАРА У БУДВИ

Опсједнута моторима

ПОПУЛАРНА Новосађанка, пјевачица Дара Бубамара, одраније је позната по својој опсесији „бијесним“ аутомобилима. Ова пјевачица посљедњих година поседује, мијења и вози луксузне четвороточкаше.

Још једна од Дариних скривених страсти су и моћни мотоцикли. Папараци је недавно „ухватили“ пјевачицу како се воза будванском ривјером на најпрестижнијем мотору на свијету - чувеном „Харлију Дејвидсону“.

Модел који Дара вози на фотографији је из лимитиране VIP колекције.

Поводом стогодишњице постојања бренда „Харли Дејвидсон“ направљено је само хиља-

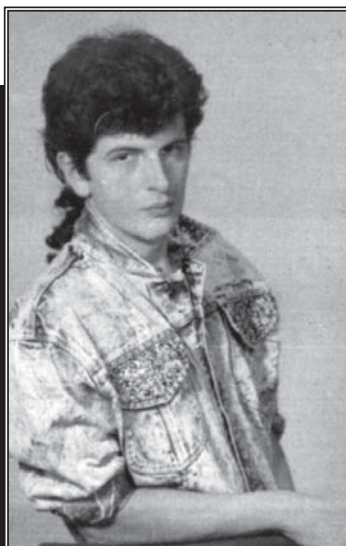

Дара Бубамара: Воли брзу војњу

да комада ове линије. Сваки мотор је продаван по цијени од 30 хиљада свра широм свијета, а по један њепотан нашао се у власништву Дејвида Бекама и Бреда Пита. ■

КАКО СУ НЕКАДА ИЗГЛЕДАЛИ ПОЗНАТИ МУЗИЧАРИ

Поглед са бомбоњере

Бајага некада: Сан свих добрих дјевојчица...

ДОБРИ дечко, сан свих мама које би да удају своју ћеру за принца на бијелом коњу, Момчило Бајагић Бајага и није се, истина, пуно промијенио. Његова прошлост одговара његовој садашњости. Какав је био, такав је и остао. Додуше, када се мало боље загледамо у ту његову прошлост, откривамо неколико ситних детаља, некада присутних, а данас одсутних...

Признајемо: Бајага је некада био секс-симбол. Висок, црнокош, тужног погледа, са цигаретом у рукама, популаран музичар, фронтмен једне од најпопуларнијих група некадашње Југе... Данас се Бајага ријешито, чини се, тек цигарете, тужног погледа и нама чудног, а за она времена уобичајеног начина облачења. Све остало је исто. Срећом. ■ Гр. Д.

Бајага сада: Садашњост блиска прошлости

Поштовани читаоци,

Настојимо да не припадамо никоме осим читаоцима. Трудимо се да будемо новине - поштене и непристрасне, отворене за сва мишљења. То је наш прилог Републици Српској какву сви желимо, толерантну, помирену и креативну. „Глас Српске“, на који вас позивамо да се претплатите, је још један допринос томе. Важно је да знате да се у нашем листу објављују тендери, огласи и конкурси свих републичких и других институција, као и многих предузећа с којима имамо годишње уговоре и уколико се претплатите, имаћете редовне, у послу важне информације. Осим тога, као стимулацију да се претплатите, нудимо и попуст, и то на годишњем нивоу 20%, полугодишњем 10% и тромјесечном 5%.

ЗАОКРУЖИТЕ КОЈУ ПРЕТПЛАТУ ЖЕЛИТЕ

	Тромјесечна	Полугодишња	Годишња
	60 КМ	110 КМ	190 КМ

НАРУЧБЕНИЦА

Тачан назив и адреса претплатника _____

Претплаћујем се на:

1. „Глас Српске“ број примјерака _____

Контакт телефон и факс у служби пласмана штампе, за лист „Глас Српске“ је
 051/212-263
 051/212-283 факс
 051/212-264

Уплате на жиро-рачун код „Нове бањалучке банке“ 551001-00016019-84

М. П. _____

Читак потпис и тел. _____

ОД 1943. ГОДИНЕ ШТО СТАРИЈИ СВЕ БОЉИ

УПРАВА ДРУШТВА:
ТЕЛЕФОНИ:
051/212-263, 212-264
ФАКС: 051/212-283

РЕДАКЦИЈА ЛИСТА
„ГЛАС СРПСКЕ“:
ТЕЛЕФОНИ:
051/212-844, 212-848
ФАКС: 051/211-759

МАРКЕТИНГ ЛИСТА:
ТЕЛЕФОН: 051/211-968
ФАКС: 212-004

www.glassrpske.com

Са првим сунчевим зрацима!!!

 ГЛАС
 СРПСКЕ

вјеран Вама и истини!

<p>Дана 11.8.2006. навршава се година од смрти наше драге</p> <p>ЉИЉАНЕ МОЦОЊА</p> <p>У неђељу, 6.8.2006. године, у 11 часова посјетићемо њену вјечну кућу, положити цвијеће и запалити свијеће. Мајка Милосава, браћа Десимир, Мирослав и Здравко</p> <p>000003 Б-2 М</p>		<p>Дана 9.8.2006. навршава се тужна година дана од преране смрти наше драге</p> <p>БИЉАНЕ ПРЕРАД</p> <p>у неђељу, 6.8.2006. године, у 11 часова посјетићемо њену вјечну кућу на гробљу Бабићи, положити цвијеће и запалити свијеће. Позивамо родбину, пријатеље и комшије да нам се придруже. Ожалошћени: отац Милорад, мајка Милена, сестре Сњежана и Свјетлана</p> <p>000051 Б-2 М</p>			
<p>Тужно сјећање на једину сестру и сватнику</p> <p>ЉИЉАНУ</p> <p>Вријеме пролази, а бол и туга за тобом су све већи. Смиља, Борко и Марија</p> <p>000003 А-8 М</p>	<p> <p>ЉИЉАНА</p> <p>Вјечно ћу се сјећати твоје добре и племените душе. Тања</p> <p>000031 А-3 М</p> </p>	<p>Дана 6.8.2006. год. навршава се шест мјесеци од смрти нашег драгог</p> <p>АДАМА ОСТОЈИЋА</p> <p>и четрнаест година од смрти наше драге</p> <p>ДАНИЦЕ ОСТОЈИЋ</p> <p>Велико хвала за неизмјерну љубав и доброту коју сте нам несегично пружали. Кћерка Бранка, унук Данијела и Дејана, прауника Андреа и зет Данило</p> <p>000021 А-9 М</p>	<p>Тужно сјећање на драгу</p> <p>БИЉАНУ</p> <p>Породица Берих</p> <p>000051 А-3 М</p>		
<p>Тужно сјећање на нашу драгу теткницу</p> <p>ЉИЉАНУ</p> <p>Никада нећемо заборавити твој племенити лик и твоју доброту. Немања, Јелена, Ана и Марија</p> <p>000003 А-8 М</p>	<p> <p>ЉИЉАНЕ МОЦОЊА</p> <p>Бранка, Миле, Миња и Никола Штрбац</p> <p>000014 А-3 М</p> </p>	<p>Сјећање на наше драге</p> <p>АДАМА ДАНИЦУ ОСТОЈИЋ</p> <p>Вјечно ћемо памтити вашу племенитост, несегичност и доброту. Бане и Драган</p> <p>000021 А-7 М</p>	<p>Дана 5.8.2006. навршава се шест тужних мјесеци од смрти нашег драгог</p> <p>РАЈКА САВАТИЋА</p> <p>Тога дана у 11 часова посјетићемо његову вјечну кућу, запалити свијеће и положити цвијеће. Супруга Слободанка, синови Ранко и Боро, снахе Милена и Стана, унук Слободан и унука Данијела Арабаџић са породицом</p> <p>000019 А-4 М</p>		
<p>Тужно сјећање на драгу колегиницу</p> <p>ЉИЉАНУ МОЦОЊА</p> <p>од радних колега „Тропика“.</p> <p>000031 А-6 М</p>	<p>Дана 10.8.2006. навршава се 40 тужних дана од смрти нашег драгог</p> <p>РАДЕНКА ШТРПАЦА</p> <p>У суботу, 5.8.2006. године, у 10 часова посјетићемо његову вјечну кућу. Позивамо родбину, пријатеље и комшије да нам се придруже. Ожалошћени: отац Боро, мајка Смиља и кћерке Сања и Николина</p> <p>000018 А-3 М</p>	<p>Тужно сјећање на нашег драгог колегу</p> <p>ЛИМУНА ПАПИЋА</p> <p>Сјећамо га се са сјетом, љубављу и поштовањем. Колектив „Гласа Српске“</p> <p>А-8 Р</p>	<p>Тужно сјећање на dedu и прадеду</p> <p>РАЈКА САВАТИЋА</p> <p>Твоји најмилији: унук Данијела са породицом</p> <p>000026 А-1 М</p>		
<p>Дана 6.8.2006. године на гробљу у Друговићима у 11 часова одржаће се помен на наше драге родитеље</p> <p>ВОЈИНА 1.9.1981 - 1.9.2006.</p> <p>и</p> <p>САВКУ 12.8.2005 - 12.8.2006.</p> <p>ПОПОВИЋ</p> <p>Бјечно ћете живјети у срцима оних који ће вас вољети до краја живота. Кћерка Гордана и зет Душко</p> <p>000001 А-7 М</p>	<p>Тужно сјећање на</p> <p>РАДЕНКА</p> <p>од Јелене Ожеговић.</p> <p>000018 А-1 М</p>	<p>Дана 5.8.2006. навршава се тужна година дана од смрти нашег драгог супруга, оца, свекра и дједа</p> <p>МИЛОРАДА ВУЈАСИНА</p> <p>Тога дана у 11 часова одржаћемо парастос на Пердувовом гробљу. Сјећамо Те се с поштовањем. Заувјек његови: супруга Станка, синови Синиша и Милан, снахе Сњежана и Наташа и унук Милица и Ирина</p> <p>000001 А-6 М</p>	<p>Тужно сјећање на драгог</p> <p>МОМЧИЛА ВУЧЕНОВИЋА 5.8.2003 - 5.8.2006.</p> <p>Породица</p> <p>000014 А-1 М</p>		
<p>Тужно сјећање на драгог</p> <p>РАДЕНКА</p> <p>од ујака Марка са породицом.</p> <p>000005 А-1 М</p>	<p>Тужно сјећање на драгог</p> <p>РАДЕНКА</p> <p>од ујака Петра са породицом.</p> <p>000005 А-1 М</p>	<p>Тужно сјећање на драгог брата</p> <p>РАДЕНКА</p> <p>Сестра Раденка и зет Перо са дјецом Дајаном и Давидом</p> <p>000018 А-1 М</p>	<p>Тужно сјећање на драгог</p> <p>РАДЕНКА</p> <p>од тетке Јагоде са породицом.</p> <p>000022 А-1 М</p>	<p>Тужно сјећање на драгог пријатеља</p> <p>МИЛОРАДА ВУЈАСИНА</p> <p>од породице Томић.</p> <p>000001 А-1 М</p>	<p>Тужно сјећање на драгог брата</p> <p>МИЛОРАДА ВУЈАСИНА 5.8.2005 - 5.8.2006.</p> <p>од сестре Радојке са породицом.</p> <p>000027 А-1 М</p>

ПРЕПОРУЧУЈЕМО

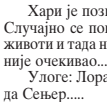
ФИЛМСКИ ПРОГРАМ

КЗ 17.00 Ужичка република

Шпански борац, прекаљени комуниста, добија задатак да организује устанак у западној Србији. Народ се окупља око партизана и убрзо су ослобођени Бајана Башта, Пожега, Ужича. Чачак.... Врховни штаб партизанске војске долази на ослобођену територију. Упркос нападима Нијемаца, Ужичка република живи...
Улоге: Борис Бузанчић, Божидарка Фрајт, Марко Николић, Ружица Сокић

КЗ 22.40 Хари, пријатељ који жели добро

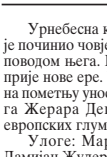
Хари је познавао Мајкла у средњој школи. Случајно се поново срећу и испреплићу им се животи и тада настају промене које нико о њих није очекивао...
Улоге: Лоран Лукас, Сержи Лопез, Матилда Сењер....

БХТ 1 16.50 Снажна љубав

Рос је очајан. Његовој породици пријети банкрот и пропаст, а он их покушава спасити по сваку цијену. Spreman је чак и продати породичну колекцију вина неobicном кинеском бизнисмену, господину Тангу. Росов ујак Кален жели му помоћи и усмјерити његову енергију на успавани таленат велике музичке звијезде...
Улоге: Најџел Хоторн, Мини Драјвер, Рупус Сјуел, Амелија Хајл

БХТ 1 20.00 РРРррр!

Урнебесна комедија о првом убиству које је починио човек и првој полицијској истрази поводом њега. Рађа се одвија 37.000 година прије нове ере. У идилични живот два племена пометну уноси једино... коса! Одлична улога Жерара Депардје, једног од најбољих европских глумаца данашњице.
Улоге: Марина Фоа, Жерар Депардје, Дамијан Жулеро

ТВ БН 23.45 Само пољубац

Није лако бити млад, секси, самац и човек од каријере који живи на Менхетну и тражи љубав. Узмите, рецимо, Хали, ауторку видео-радова њежног срца; или Паулу, жестоку конобарицу у куглани, Дага, дрског редитеља ТВ реклама... Све што су жељели је остварити везу о којој су сањали. А све што су добили је ноћна мора која је почела... само пољупцем.
Улоге: Таје Дигс, Рон Елдард

ХРТ 1 22.35 Танка црвена линија

Рагна драма. 1942. је година, јапанске непријатељске војне снаге држе острво Гвадалканал. Америчка војска по сваку цијену жели да га врати како би зауставила напредовање непријатеља према Пацифику. Јединица америчких војника, чета "Чарли", добија тај задатак. Да би га извршили, најприје морају уклонити непријатељски бункер који се налази на брду, а тек потом се пробијати у унутрашњост. Од исхода те битке зависи много тога...
Улоге: Бен Чаплин, Цим Кавизел, Ејдрилиј Броди, Шон Пен, Ник Нолти

НОВА 20.05 Одрбојавање

Рајан Герети је Ирин терориста и стручњак за експлозив, који захваљујући том таленту бјежи из затвора. У експлозиве се разумије и бостонски полицајац Цими Дов, који напушта службу и одлучи предавати регрутима. Када Бостоном почну одекивати експлозије и гинути Довени колеге, испоставиће се како је Дов, заправо, бивши Геретијев саборац и ученик чијом је заслугом Герети завршио у затвору.
Улоге: Цеф Бриџс, Томи Ли Џонс, Лојд Бриџс, Форест Витакер, Сузи Ејмис

РТЛ 20.05 Црвена планета

У скорој будућности, живот на Земљи налази се у великој опасности, планета полако умире. Једно од очајничких рјешења је оснивање колоније на негостољубивом Марсу па свјетски моћници окупљају групу научника са задатком одласка у прву људску експедицију на Црвену планету. Шест астронаута ће морати надвладати међусобне разлике и идеолошка неслагања како би преживјели не само они, него и човјечанство у цјелини. Када им се опрема неповратно поквари, биће приморани ослонити се једни на друге јер им страво окупљење Марса неће дозволити лако извршење мисије, а бројна питања о њиховој судбини, Богу и природи свемира вапије за одговорима.
Улоге: Вал Килмер, Кери Ен Мос, Бенџамин Брат

РТРС

8.00	Вијести
8.15	Кулинарски дуел
8.40	Спремање рува, репортажа
8.55	Несташни духови, цртани филм
9.20	Фазони и форе
9.55	Фантомацин, цртани филм
10.25	Дјеца фестивала
10.50	Тин рок
11.05	Има везе
11.20	Егзит 2006. - трећи дан
12.00	Вијести
12.15	Омладински форум
13.15	Доживотна казна, серија
13.45	Мало сутра
14.00	Вијести
14.05	Монд
14.50	Искрено - Драгољуб Ђуричић
15.00	Близанке у Лондону, филм
16.30	Дипломац
17.00	Вијести
17.05	Суботом о спорту
17.30	Прозорница
18.00	Ликовна колонија „Ласта 2006.“
18.30	Године пролазе, серија
19.00	Ноци, цртани филм
19.30	Дневник
20.05	Пут у свету земљу
20.30	Отворена врата, серија
21.00	Зврк
21.30	Без филтера
22.30	Вијести
22.35	Фидел, серија
2.15	Суботом о спорту
2.40	Дипломац
3.05	Без филтера
4.05	Чаролија, серија

@

7.00	Јутарњи програм
8.00	Универзум, док. програм
9.10	Шлиманова баштина, док. програм
9.55	Вијести
10.00	АТВ клинци
11.55	Вијести
12.00	Бијес у зору, филм
14.00	Ф1, квалификације
15.00	Ауто шоп магазин
15.30	Мушкарци, жене и пси, серија
16.00	Суботом уз Дон кафе
17.30	Љетњи талас
18.00	Спорт центар
18.05	Серија
19.00	Вијести
19.30	Ауто мото шоп
20.00	Посејдонова авантура, серија
21.00	Вијести
21.05	Спорт центар
21.10	Бијег, филм
23.00	Сопранови, серија
00.10	Бјекство из кањона дивље мачке, филм

1.00	Хороскоп
1.10	Стажисти, серија
-	Сопранови, серија
-	Серија
-	Суботом уз Донкафе

БН

6.30	Музички излог
7.30	Путопис
8.30	Случајни партнери
10.05	Нестрпљиви снови
10.30	Свијет на длану, путопис
11.10	Путопис: Брвенијар
11.40	Стил
12.30	Аутошоп магазин
13.00	Репортажа
14.05	Сусрети прве врсте
14.50	Тотал плус магазин
16.20	Стар
17.00	Тајне изгубљених цивилизација
18.00	Новости
18.10	30 у гладу
19.05	Спорт флеш
19.30	БН монитор
20.00	Алтернатива медика
20.20	Уз шанк
21.15	Мага саунд
23.45	Само пољубац, филм
1.30	Амерички јакуза, филм
3.20	Кољач, филм
4.50	30 у гладу
5.40	Мелос

PINK БН

6.20	Сити
6.30	Сарајево на линији
6.35	Мејд ин Бања Лука
6.40	Спортсисмо
7.00	Заточеница љубави, серија
8.00	Идеалне везе, серија
8.45	Скривена камера
8.55	Вријеме
9.00	Балкан нет
10.45	Сити кидс
10.50	Вријеме
11.00	Ритам
11.30	Да се најежиш
11.35	Прет а Портер
12.00	Инфо топ
12.10	Сутра за
12.20	Сити кидс
12.30	Сарајево он лајн
12.40	Мејд ин Бања Лука
12.50	Спортсисмо
13.00	Програм за дјецу
14.00	Инфо топ
14.10	Голд мјузик
15.35	Сутра за
15.50	Инфо топ
16.00	Заточеница љубави, серија
17.00	Идеалне везе, серија
17.50	Спортсисмо
18.00	Инфо топ
18.15	Вријеме
18.20	Секс и село, серија
19.00	Лас Вегас, серија
20.00	Да се најежиш
20.15	Скривена камера
20.30	Савршен свијет, филм
22.45	Све се врти око пара, филм

00.35	Сарајево на линији
00.40	Мејд ин Бања Лука
00.45	Спортсисмо
00.50	Сити
1.00	Савршен свијет, филм

RTCG

7.00	Јутарњи програм
9.00	Музички времеплов
9.30	Меридијани
10.00	Вијести
10.05	Мода
10.35	Такт
11.00	ТВ архив
11.30	Програм за дјецу
12.00	Вијести
12.10	Концерт
12.45	Еко
13.15	Градови
13.55	Такт
14.00	Вијести
14.05	Печат
14.55	Три приче
15.25	Берза
15.30	Дневник 1
15.45	Такт
16.00	Мозанку
17.00	Такт
17.30	Теме
18.00	Вијести
18.05	Црногорска дијаспора
18.50	Фокус
19.25	Календар
19.30	Дневник 2
20.00	Туристички магазин
20.30	Сат спот
21.00	Вијести
21.05	Дијаспора
22.00	Сат спот
22.45	Берза
22.45	Дневник 3
23.05	Спортска субота
23.35	ТВ архив
0.30	Понोћни концерт
1.30	TV Montenegro by satellite

B&L

10.02	Хороскоп
10.15	22 часа
10.50	Свијет природе
11.50	Свијет природе
12.50	Живот после олује, док. програм
13.50	Концерт - Ђорђе Балашевић
15.25	Мој град
15.55	Телефакт
16.25	Тренд сетер
17.20	На граници могућег
17.40	Временско
18.00	БЕЛ дан
18.45	Цртани филм
19.50	Супер Биле, пртани филм
20.00	Причалица, квиз
21.20	Закони здравља
22.00	22 часа
22.40	Невен, серија
23.35	Глас Америке
00.00	Филм
-	Балканмедиа ТВ

B&L

9.30	Вијести
9.40	Студенти, серија
10.20	Студенти, серија
11.00	Ток шоу
12.00	Вијести
12.05	Фолк шоу
14.10	Туризам плус
16.05	Опстанак
17.00	Ужичка република, филм
18.30	Музика
19.00	Новости КЗ
19.30	Дневник РТС
20.05	Панорама регије
21.05	Скупштински преглед
22.00	Новости КЗ
22.20	Спорт кафе
22.40	Хари пријатељ који жели добро, филм

B&K

6.00	Серија
7.00	Фејмили разгледница
7.30	Коњи поново јуре
8.00	Сашине авантуре
8.25	Цртани филм
9.00	Филм
10.50	Топ спид
11.20	Прије и послеје
12.00	Образовни програм
12.25	Арсенал
13.00	На западном фронту
13.25	Цртани филм
13.45	Филм
15.55	Телефакт
16.15	Серија
17.15	Квиз
18.25	Серија
18.55	Телефакт
19.00	Жилет свијет спорта
20.30	Од бисера грана
21.30	Одрбојавање
22.00	Фудбал
23.55	Телефакт
00.30	Глас Америке
1.00	Улови трофеј
1.30	Образовни програм
1.50	Одрбојавање
2.15	Од бисера грана
3.30	Фејмили разгледница
4.00	На западном фронту
4.35	Прије и послеје
5.00	Серија

B&E2

7.00	Рен и Стимпи
7.25	Топшоп
8.00	Временска прогноза
8.03	Регретси
8.30	Хеј Арнолд
9.00	Регретси
9.30	Матилда
11.30	Мачкер
12.00	Вести B92
12.10	Национална географија: Африка
13.10	Место под сунцем, серија
14.00	Формула 1: Квалификације за велику награду Мађарске
15.05	Корак напред, серија
16.00	Вести B92

16.03 Корак напред
18.30 Вести Б92
19.00 Секс и град, серија
20.00 Битанге и принцезе, серија
21.20 Операција Шакал, филм
23.00 Вести Б92
23.40 Yellow cab
0.15 Чинч
0.40 Како год, филм
2.30 Секс и град, серија
3.30 МТВ Адрија

8.00 Породица Тибо, серија
8.55 Природна баштина БиХ
9.20 Програм за дјецу
9.25 Марсупијанци, цртани филм
9.50 Свијет животиња
10.05 Дјечији фестивали
10.25 У дивљини, серија
10.50 Школа енглеског језика
11.25 Жене у транзицији
12.00 Говор тишине
13.00 Вијести
13.05 Географске ширине
13.40 Брчко дистрикт
14.15 Салон љепоте, серија
14.50 Европски коријени
15.40 Снажна љубав, филм
18.25 Краљ блуза, цртани филм
18.50 Програм за дјецу
19.00 БХТ вијести
19.25 Географске ширине
20.00 PPRrrr!!!, филм
22.00 БХТ вијести
22.15 БХТ спорт
22.30 Аутомобилизам
22.45 Ватрени плес, филм
00.45 Природна баштина БиХ
1.10 PPRrrr!!!, филм

8.20 Декстеров лабораторија, цртани филм
8.40 Скуби Ду, цртани филм
9.05 Јагодица Бобица, цртани филм
9.30 Б-Даман, цртани филм
9.50 Луд за тобом, серија
10.45 Јадици, филм
12.55 Прозор у дворште, филм
14.25 Прави позив, серија
16.05 Истјеривач правде, филм
17.40 Звијезде екстра
18.40 Вијести
19.10 Жута минута
20.05 Црвена планета, филм
21.50 Најтраженији, филм
23.40 Плејбој: Игра мачке и миша, филм
1.20 Сахара, филм

8.00 Сломљено срце, серија
8.55 Бунтовник без разлога, филм
10.25 Сити кидс
10.45 Млади вукодлак, филм
12.55 Хајдук, филм
14.30 Годд музика

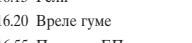
15.35 Инфо топ
15.40 Спортсисмо
15.45 Африка експрес, филм
18.00 Магазин ин
19.25 Дневник
19.55 Сломљено срце, серија
20.55 Официр и центлмен, филм
23.10 Градска скупштина, филм
1.05 Официр и центлмен, филм

6.00 Вијести
6.05 Јутарњи програм
9.00 Вијести
9.05 Жикина шареница
10.00 Вијести
10.05 Жикина шареница
11.00 Вијести
11.05 Свијет здравља
12.00 Дневник
12.15 Спорт плус
12.30 Чудесна авантура, филм
14.25 Досије затвор
15.00 Вијести
15.05 Тесла, господар муња, образовни програм
16.30 Вијести
16.45 Недозвољена трговина, филм
18.25 Квадратура круга
19.00 Слагалица, квиз
19.30 Дневник
20.00 Преваранти, серија
21.05 Сломљена стријела, филм
23.00 Игре на мрежи, филм
00.45 Вијести
00.50 Недозвољена трговина, филм
2.20 Преваранти, серија
3.15 Вијести
3.17 Тесла, господар муња
4.45 Квадратура круга
5.30 Слагалица

4.55 Одбојка: САД - ЦГ
6.30 Ју-Ги-Ох, цртани филм
8.35 Бебе животиња
9.00 Школски програм
9.30 Мој љубимац
10.00 Квиз - Здравео Европо
11.00 Бескрајна прича, серија
12.30 УНХЦР
13.00 Приче из Њемачке, спортски програм
13.30 Књига утисака
14.30 Евронет
14.55 Тотал тенис
15.25 Формула рено
16.15 Рели
16.20 Вреле гуме
16.55 Пливање ЕП
19.00 7 ТВ дана
19.30 Стерео
19.55 Кошарка: ЦГ - Македонија
22.00 Одбојка: САД - ЦГ
23.30 Свијет спорта
00.00 Гитараријада - Зајечар
3.00 Кошарка: ЦГ - Македонија
4.20 Пливање ЕП

7.55 Жутоклунац
8.55 Парлаоница
9.50 Спортске игра младих
10.05 Кућни љубимци
10.35 Духовни изазови
10.50 Колумбо иде на гилотину, филм
12.15 На рубу науке
13.15 Аутомагазин
13.55 Ф1, квалификације
15.10 Гилморице, серија

7.30 Велика авантура
Чарлија Брауна, цртани филм
8.45 Пауер Ренцери, цртани филм
9.35 Ју-Ги-Ох, цртани филм
10.35 Родни, серија
11.35 Чаробнице, серија
12.30 Смолвил, серија
13.25 Одвјетница, серија
14.20 Мурјак, плавуша и пас, серија
16.10 Вијести
16.15 Аутомотив
16.45 Навигатор, научички магазин
17.15 Новац, магазин
17.45 Преживјети катастрофу, док. програм
18.45 Реконструкција
19.15 Дневник
20.00 Одбрађивање, филм
22.05 У краљицу и државу ја верујем, филм
23.50 Вип ДД
00.25 Потољени, филм
1.55 Кантерберјске приче, серија
2.45 Дневник

7.40 Вијести
7.50 Славни парови
8.15 Малтешки соко, филм
10.00 Вијести
10.10 Инспектор Рекс, серија
10.55 Чудесна свјетлост
12.00 Дневник
12.30 Против вјетра и олује, серија
13.15 Призма
14.00 Вијести
14.15 Сити фолк: Даблин
14.45 Свугдје је боље него овдје, филм
16.35 Вијести
16.50 Вила Марија, серија
17.40 Природни свијет
18.30 ТВ бинго шоу
19.15 Лото
19.30 Дневник
20.10 Образовни програм
22.15 Вијести
22.35 Танка црвена линија, филм
1.15 Вампири, филм
3.05 Створ, филм
4.50 Славни парови
5.20 Природни свијет
6.10 Сити фолк: Даблин
6.40 Против вјетра и олује, серија

7.55 Жутоклунац
8.55 Парлаоница
9.50 Спортске игра младих
10.05 Кућни љубимци
10.35 Духовни изазови
10.50 Колумбо иде на гилотину, филм
12.15 На рубу науке
13.15 Аутомагазин
13.55 Ф1, квалификације
15.10 Гилморице, серија

16.00 Серија
16.55 ЕП у пливању
17.55 Одбојка: Хрватска - Грчка
19.30 Невјероватне приче
20.00 Фудбал: Ријека - Камен Инград
22.05 Црна Гуја, серија
22.40 Фудбал, емисија
23.30 Закон и ред, серија
00.15 Оз, серија
1.05 То је као оно, серија

7.30 Бунтовници, серија
8.25 Бунтовници, серија
9.15 Бунтовници, серија
10.05 Бунтовници, серија
11.00 Бунтовници, серија
12.00 Изгубљени свијет, серија
13.00 Фелисити, серија
13.50 Мимоход, ток шоу
14.45 Забавна емисија
15.05 Битанге и принцезе, серија
15.40 Бојно поље, док. програм
16.10 Свијет брзине
16.45 Сакупљач, серија
17.30 Принц из Бел Ејра, серија
18.00 Мјечачница
19.05 Адио памети, музички програм
20.00 Битка за школу, филм
22.20 Ањеоуске очи, филм
23.55 Камуфлажа, филм
1.30 Музички таленти, риалити шоу

6.00 Јутарњи програм
10.00 Вијести
10.05 Ризница знања
11.00 Вијести
11.05 Звездано небо дјетињства
12.00 Подневне вијести
12.10 Музички програм
13.00 Вијести
13.05 Зврк
14.00 Вијести
14.05 Спортско забавно поподне
18.00 Вијести
19.00 Вечерње новости
19.15 Емисија народне музике
20.05 Евергрин клуб
21.00 Поетски нокурно и мелодије звучних боја
22.00 Хроника дана
22.15 Музика народа
23.00 Музика за лаку ноћ
23.05 Поетски нокурно
00.00 Поноћне вијести
00.05 Рада гука (р)
2.00 Музички програм
5.00 Емисија народне музике

Фреквенције: Бања Лука - 90.9; Бања Лука, Приједор; Градска - 92.7; Добој - 90.7; Петрово - 93.5; Бијељина - 89.9; И. Сарајево - 88.7; Требиње - 92.8; Хан Пијесак - 90.3; Фоча - 87.3.

КАБЛОВСКА И САТЕЛИТСКА МРЕЖА

8.30 YOZ магазин, 9.00 Екстремни скокови у воду са стијења, 9.30 Будимпешта: ЕП у пливању, 11.30 Пливање: ЕП у Будимпешти, 12.00 Пливање: ЕП у Будимпешти, 13.30 Капи у ливљани водама, 14.15 Одбојка на плисаку, 15.00 Одбојка на плисаку, 16.00 Мотоспорт, 17.15 Пливање: ЕП у Будимпешти, 18.30 Будимпешта: ЕП у пливању, 19.00 Скијашки скокови - љетна турнеја, 20.45 Будимпешта: ЕП у пливању, 22.00 Сан Дијего: Тенис (ж), 23.45 YOZ магазин, 0.15 Мотоспорт, 0.30 Борилачки спортови

6.00 Покер, 6.45 Рекламин спотови, 8.45 Репортаже, 9.45 Biker Lifestyle, 10.15 Мотобик, 10.45 Моторвиж, 11.45 Нормал магазин, 12.15 Фудбал: Мајами - Ливерпул, 14.00 Покер есклузив, 14.15 ДСФ спортеки квиз, 17.00 Мотобик, 17.30 Твнинг ТВ, 18.00 Моторвиж, 19.00 Покер есклузив, 22.00 ДСФ спортеки квиз, 0.00 Спортеки клипови

8.45 Масивни мотори, 9.40 Пецаошки клуб Буена Виста, 10.35 Ловци на мистерије, 11.55 Разоткривање митова, 12.50 Светско такмичење грађевла мотора, 13.45 Амерички хоџоуд аутомобили, 14.40 Најбоље крађности, 15.35 Масивни мотори, 16.00 Гигантске селибе, 17.00 Машине за велике брзине, 18.00 Најбољи свих времена, 19.00 Даље од Бермудског троугла, 20.00 Амерички човери, 21.00 Амерички човери, 22.00 Аутомобили, 23.00 Чудо да сам жив, Чезуети смрти, 0.00 Чудо за секс: Сканинге се, 1.00 Час напада, 2.30 Машине за велике брзине, 3.45 Масивни мотори: Копачи, 4.10 Екстремне машине, 5.05 Аутомобили, 6.00 Ловци на мистерије

6.00 Тајанствена жена, 7.45 Цејни пратилац, 9.30 Пут у средине земље, 11.15 Прекршена обавеза: Отмица Емили Бек, 13.00 Мексдолове герке, 14.00 Дивљи у срцу, 15.15 Уобиста у Мидсомеру, 17.15 Убиста у Мидсомеру, 19.15 Мексдолове герке, 20.15 Поплава: Побеснела река, 22.00 Закон и ред: Криминална намера, 23.00 Од обале до обале, 1.00 Мама Флорина породица, 2.30 Поплава: Побеснела река, 4.15 Мама Флорина породица, 6.00 Освојити врх

6.00 Ed, Edd 'n' Eddy, 6.25 Codename: Kids Next Door, 6.50 The Powerpuff Girls, 7.15 Dexter's Laboratory, 7.40 Cramp Twins, 8.00 Johnny Bravo, 8.30 The Grim Adventures of Billy & Mandy, 9.00 Courage The Cowardly Dog, 9.30 Ed, Edd 'n' Eddy, 9.45 Spaced Out, 10.10 Dexter's Laboratory, 10.35 Johnny Bravo, 11.00 Cramp Twins, 11.25 Cow & Chicken, 11.50 I Am Weasel, 12.15 Time Squad, 12.40 Codename: Kids Next Door, 13.05 Johnny Bravo, 13.30 Dexter's Laboratory, 13.55 King Arthur's Disasters, 14.20 Codename: Kids Next Door, 14.45 Foster's Home For Imaginary Friends, 15.10 Ed, Edd 'n' Eddy, 15.35 The Life & Times of Juniper Lee, 16.00 Hi Hi Puffy Ami Yumi, 16.25 Cramp Twins, 16.50 The Powerpuff Girls, 17.15 The Grim Adventures of Billy & Mandy, 17.40 Megas XLR 18.05 Samurai Jack, 18.30 Foster's Home For Imaginary Friends, 18.50 Dexter's Laboratory, 19.05 Johnny Bravo, 19.20 Ed, Edd 'n' Eddy, 19.45 Codename: Kids Next Door, 20.10 The Powerpuff Girls, 20.35 Dexter's Laboratory

6.00 Kickstart, 6.50 Pure Adria, 7.00 Music Non Stop, 8.00 Music Non Stop, 9.00 Music Non Stop, 9.30 Goal, 10.00 Pure Adria, 10.05 Top 10 - 10, 11.00 Music Non Stop, 12.00 Lick Shots, 13.00 Pure Adria, 13.10 Music Non Stop, 14.00 Footballers' Clubs, 15.00 MTV Live: Kanye West, 15.30 MTV Live: Shaggy, 16.00 MTV Live: Kelis, 16.30 MTV Live: Korn, 17.00 MTV Live: KT Tunstall, 17.30 MTV Live: Red Hot Chili Peppers, 18.30 Adria top 20, 19.30 MTV Live: Garbage, 20.00 Pure Adria, 20.05 Doza, 20.30 Goal, 21.00 Festival Report, 21.30 Making the Vide: Red Hot Chili Peppers Around the World, 22.00 MTV Live: Metallica, 0.00 Afterhours

6.20 Тајна мумије, серија, 6.50 Туристички водич, 7.20 Куповина уживо, 8.30 Добра времена, лоша времена, серија, 11.00 Формула 1: Велика награда Мађарске, 12.20 Трговци аутомобилима, 12.50 А - Тим, серија, 13.45 Формула 1: Велика награда Мађарске, 15.55 против 100, 16.55 Смолвил, филм, 18.45 Актуелно живане, 19.05 Експлозивни видео, 20.15 Ко жељи бити милионер?, 20.15 Тинисна жена - типична мушкарци, 20.15 Ја и Ирина, филм, 22.50 Рамбо 1, филм, 0.20 Open Water 2, 0.50 У борби - спектакуларне полицijske смичке, 1.40 Вијести петком увече, 2.20 Мед ТВ, 3.10 Саут Парк, серија, 5.30 Моћни ренери, серија

6.00 La Mujer De Lorenzo, 6.55 La Mujer De Lorenzo, 7.50 La Mujer De Lorenzo, 8.45 La Mujer De Lorenzo, 9.40 La Mujer De Lorenzo, 10.40 Muneca De Trapo, 11.40 Secret life of us, 12.40 El amor las vuelve locas, 13.50 El amor las vuelve locas, 14.20 El amor las vuelve locas, 15.10 El amor las vuelve locas, 16.00 El amor las vuelve locas, 16.55 Three Man And A Maid, 18.40 Girls Behaving Badly, 19.05 Girls Behaving Badly, 19.35 Vivir Asi, 20.15 Secret life of us, 21.20 Muneca De Trapo, 22.15 Girls Behaving Badly, 22.40 Girls Behaving Badly, 23.05 Three Man And A Maid, 1.10 Maria Rosa Buscame Una Esposa, 2.10 Maria Rosa Buscame Una Esposa, 3.05 Maria Rosa Buscame Una Esposa, 4.05 Maria Rosa Buscame Una Esposa, 5.00 Maria Rosa Buscame Una Esposa

21.00 Welcome to Hard Times (1967), 22.40 The Rounders (1965), 0.05 The Last Run (1971), 1.40 The Gypsy Moths (1969), 3.25 BRidge to the Sun (1961), 5.10 MGM: Whet the Lion Roars - part 7

6.00 Прогресена Земља: Мегавулкан, 7.00 Истраживање планета Земља: Контакт с ванземалцима, 8.00 Крокодилске хронике 3: У потрази за удавом, 8.30 Крокодилске хронике 3: Отровни крокодили, 9.00 Мајмунска посла, 9.30 Мајмунска посла, 10.00 Створени за убијање: Мачка, 11.00 Калахари: Поплављена пустина, 12.00 Мегаструктуре: Туенл кроз Канал, 13.00 Мегаструктуре: Аутобан, 14.00 Мегаструктуре: Најроумнија лука на свијету, 15.00 Секунда до катастрофе: Пропаст воза Сансет Лимитид, 16.00 Истраге авионских несрећа: Летјети наслијето, 17.00 Гепарди: Смртоносна трка, 18.00 Битка бродова Хуа и Бизмарк, 19.00 У материци, 21.00 Истраживање планете Земље: Суперпегрес, 22.00 Истраживање планете Земље: Бијесно небо, 23.00 Истраге авионских несрећа: Забуна идентитета, 0.00 Мафија: Мафија, каква мафија?, 1.00 Је ли то истина?: Бигфут, 2.00 Битка бродова Хуа и Бизмарк, 3.00 У материци, 3.50 0 особа, 5.00 Истраживање планете Земље: Суперпегрес

ПРЕПОРУЧУЈЕМО

ФИЛМСКИ ПРОГРАМ

АТВ 21.10 **Владавина ватре**

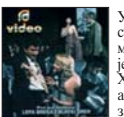
У данашњем Лондону 12-годишњи Квин гледа како његова мајка буди огромног змаја који је спавао цијели вијек. 20 година касније, змај и његов потомак уништили су већи дио свијета. Квин је на челу једне од посљедњих заједница људи које се боре за опстанак.
Улоге: Кристијан Бејли, Метју Меконахи

БХТ 1 16.55 **Елвис (ни)је ту**

Хармони, продавачица козметике, рођена је на дан Елвисовог концерта и због тога свој живот повезује са овом великом певачком легендом. Једног дана она проузрокује аутомобилску несрећу у којој настрада један Елвисов имитатор. Упалашена Хармони бјежи са мјеста удеса, али ФБИ упорно трага за њом...
Улоге: Ким Бејсингер, Џон Корбет, Ени Потс, Шон Ејстин

К3 15.00 **Тесна кожа**

У претрпаном стану свако тражи своје мјесто под сунцем. Варнице сивејају са свих страна, Митина мала плата је недовољна за све породичне прохтеје. Најмлађег сина мучи школа и снови о половној Хонди, старији је вјечити апсолвент астрономије, а ћерка, дипломирани правник, безуспјешно трага за послом. Мити је на послу све горе, па му је спортска прогноза посљедња нада која би му помогла да се извуче из све тјешње коже, распанете између слабашије чиновничке плате и скупог живота.
Улоге: Никола Симић, Руџица Сокић, Милан Гутковић, Ирфан Менсур, Јелена Сретенковић

К3 22.40 **Хималаји**

Редитеља подједнако интересују и пејзаж и карактери, што је увијек заједно упарено у малопокретном, статичном филму који примораво да се апсорбује сваки детаљ нама страног начина животног пута. Драма настаје због шефа који има своје лично путовање, од антагонизма и предрасуда ка здравом разуму и толеранцији. Његова обуздавана топлина, која је коначно исплвала на површину, у нескладу је са његовом „сјежњеном смрћу“.
Улоге: Тилен Лондуи, Гургон Кјан, Лапки Цамцо

ПИНК БХ 20.00 **Сиви камион црвене боје**

Филм помало необичног наслова је балкански „филм улице“ који за тему има посљедње дане мира у бившој Југославији и сусрет младића из Босне и девојке из Београда, који свако за себе има велики проблем. Ратко је далтониста и ситни криминалац, а Сузана Београђанка која, сазнавши да је трудна, одлучује да оне у Дубровник. Њихов сусрет постаје судбоносан, јер, иако се све око њих руши, они откривају чудо љубави.
Улоге: Александра Балмазовић, Богдан Диклић и Срђан Тодоровић

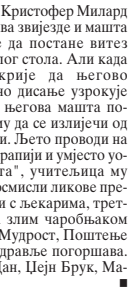
ХРТ 1 22.20 **Сајонара**

Романтична драма. Кореја, 1951. Мајор америчког ратног ваздухопловства Лојд „Ејс“ Грувер и његов најбољи пријатељ и саборац у рату на Корејском полуострву Џо Кели немају исто мишљење о романтичним везама. И док Лојд планира вјенчање са сународњакињом Ејлин Вебстер, кћерком генерала Марка Вебстера, Џо је заљубљен у Јапанку Кацуми. Иако Лојд, баш као ни правила америчке војске, не одобрава Џоову везу са странкињом, ипак му пристаје бити кум. Али, приликом доласка у Јапан нажму му привуче прекрасна плесачица у клубу Хана-оги. И док новопечени брачни пар Џо и Кацуми три несношљивост с обе стране, Лојдов приватни живот почиње се све више компликовати због везе са младом Јапанком...
Улоге: Марлон Брандо, Патриша Овенс, Џејмс Гарнер, Марта Скот

НОВА 12.40 **Четири дијаманта**

Млади Кристофер Милард проучава звијезде и машта о томе да постане витез Округлог стола. Али када се открије да његово отежано дисање узрокује тумор, његова машта помаже му да се излијечи од болести. Љето проводи на хемотерапији и уместо уобичајеног есеја „Шта сам радио током лета“, учитељица му дозволи да напише измишљену причу и Крис осмисли ликове према људима који га окружују. Док се Крис бори с љекарима, третманима и болести, витез Милард се бори са злим чаробњаком како би вратио четири дијаманта: Храброст, Мудрост, Поштење и Снагу, квалитете које Крис добије док се здравље погоршава. Глуме: Том Гвајери, Кристин Лаhti, Кевин Дан, Џејн Брук, Мајкл Бекол

РТРС

- 8.00 Вијести
- 8.15 Кулинарски дуел
- 9.00 Несташни духови, цртани филм
- 9.25 Супер Били, цртани филм
- 9.30 Фазони и форе
- 10.00 Фантомацан, цртани филм
- 10.30 Животињско царство
- 11.00 Приче из Брчког
- 11.30 Лов и риболов
- 12.00 Вијести
- 12.15 Сноп
- 12.55 Зврк
- 13.20 Грка, путопис
- 14.00 Вијести
- 14.05 Сафари експрес, филм
- 15.35 Трагач за водом, док. програм
- 16.00 Прича о...
- 17.00 Вијести
- 17.05 Пут у свету земљу
- 17.30 Неки други Холивуд
- 18.25 Године пролазе, серија
- 19.00 Ноди, цртани филм
- 19.30 Дневник
- 20.05 Ах, та планета
- 20.25 Отворена врата, серија
- 21.00 Туризам плус
- 21.50 Египт 2006. - четврти дан
- 22.25 Има везе
- 22.50 Вијести
- 22.55 Спортски преглед
- 23.15 Гори моја госпођице, филм
- 00.30 Музика

@

- 6.02 Ружна Бети, серија
- 7.05 Бијес у зору, филм
- 9.00 Забавни програм
- 9.55 Вијести
- 10.00 АТВ клинци
- 11.55 Вијести
- 12.00 Посејдонова авантура, серија
- 13.00 Топ 12
- 14.00 Ф1 за Велику награду Мађарске
- 16.00 АТВ такси
- 18.35 Стажисти, серија
- 19.00 Вијести
- 19.30 Музика
- 20.00 Љетни талас, забавна емисија
- 20.55 Вијести
- 21.05 Спорт центар
- 21.10 Владавина ватре, филм
- 23.00 Спорт центар
- 23.05 Спортски програм
- 00.20 Спорт центар
- 00.25 Хороскоп
- 00.35 Бијег, филм
- АТВ такси

RTCG

- 07.00 Јутарњи програм
- 09.00 Спортска субота
- 09.30 Такт
- 10.00 Вијести
- 10.10 Програм за дјецу
- 11.00 Сат спот
- 11.20 Екологија
- 12.00 Вијести
- 12.10 Концерт
- 14.00 Вијести
- 14.05 Звијезде и звијездице
- 15.00 Народна музика
- 15.25 Берза
- 15.30 Вијести
- 15.35 Дијаспора
- 16.30 Драмски програм
- 17.15 Мали концерт
- 17.30 Три приче
- 18.00 Вијести
- 18.05 Туристички магазин
- 18.35 Фестивали
- 19.25 Календар
- 19.30 Дневник 2
- 20.00 Запис
- 20.30 Мали концерт
- 21.00 Вијести
- 21.05 Top Volley

BN

- 6.20 Свијет Реномеа
- 7.50 Пут око света, филм
- 9.20 Приче завичајне
- 9.50 Временко
- 10.00 Село
- 10.30 ЈВ комерц: Цврчак на сат
- 12.00 Клеопатра

- 12.30 ВИП старс-велика дигитала
- 14.00 Лето на базенима: Градишка
- 19.15 Маркетинг
- 19.30 БН монитор
- 20.00 Маркетинг
- 20.10 Витафон: Звук који лечи
- 20.40 Маркетинг
- 20.45 Нико није савршен, драма
- 22.00 Утисак недеље
- 00.00 Случајни партнери
- 1.30 Сателитски програм БН ТВ

PINK BH

- 6.20 Сити
- 6.30 Сарајево на линији
- 6.35 Мејд ин Бања Лука
- 6.40 Спортсимо
- 7.00 Лас Вегас, серија
- 8.00 Умсоманиа
- 8.15 Једна бајка
- 8.25 Сити кидс
- 8.35 Вријеме
- 8.40 Да се најежиш
- 8.55 Скривена камера
- 9.00 Балкан нет
- 10.50 Вријеме
- 10.55 Скривена камера
- 11.00 Инфо топ
- 11.10 Голд мјузик
- 12.30 Сутра за
- 13.00 Програм за дјецу
- 14.00 Магазин ин БиХ
- 14.40 Сити кидс
- 15.00 Сутра за
- 15.30 Све за љубав, серија
- 17.10 Лас Вегас, серија
- 18.00 Инфо топ
- 18.15 Вријеме
- 18.20 Аутомобил
- 18.55 Скривена камера
- 19.20 Ретро
- 20.00 Сиви камион црвене боје, филм
- 21.50 Скривена камера
- 22.00 Полуједли град, филм
- 0.00 Сукоб интереса, филм
- 1.40 Сарајево онлајн
- 1.50 Мејд ин Бања Лука

- 22.05 Сат спот
- 22.15 Арт магазин
- 22.40 Берза
- 22.45 Дневник 3
- 23.05 Документ
- 23.30 Live baby live
- 0.10 Поноћни концерт
- 1.30 TV Montenegro by satellite

BA

- 10.03 Хороскоп
- 10.15 22 часа
- 10.45 Свијет природе
- 11.50 Свијет природе
- 12.45 Правослање
- 13.50 Фарма, емисија о пољопривреди
- 14.50 Принцеза Дајана, док. програм
- 15.55 Телефакт
- 16.30 Вреле гуме
- 17.00 Мултимедија лук
- 17.45 Временко
- 18.00 БЕЛ дан
- 18.45 Шарени кувар
- 18.55 Цртани филм
- 20.00 Еко дневник
- 20.10 Причалица, квиз
- 21.05 Вече са...
- 22.00 22 часа
- 22.40 Невен, серија
- 23.30 Глас Америке
- 00.00 Филм
- Балканмедиа ТВ

100

- 9.10 Изворњаци
- 10.00 Земља, извор живота, емисија о пољопривреди
- 10.45 Народна кухиња
- 11.05 Мултимедија лук
- 12.00 СМС музика
- 13.00 Панорама регије
- 14.00 СМС музика
- 15.00 Тесна кожа, филм
- 16.45 Фолк шоу
- 19.30 Дневник РТС
- 20.00 Добро ти вече Србија
- 21.00 Народна радност - Јане
- 22.00 Музика
- 22.40 Хималаји, филм
- 23.10 Укључење у РТС

БК

- 6.00 Серија
- 6.45 Од бисера грана
- 8.10 Серија
- 8.25 Цртани филм
- 9.00 Образовни програм
- 10.55 Филм
- 12.50 Филм
- 15.00 Није српски љутати
- 15.55 Телефакт
- 16.15 Таблоид
- 17.40 Квиз
- 18.55 Телефакт
- 19.30 Фејмили разгледница
- 20.00 Ипак се окреће
- 21.00 Спорт
- 23.00 Бисери
- 23.55 Телефакт
- 00.30 Лопта
- 00.35 Глас Америке
- 1.00 Козь поново јуре
- 1.30 Улови трофеј
- 1.55 Таблоид

B=92

- 6.00 Матилда, филм
- 7.45 Топшоу
- 8.00 Временска прогноза
- 8.05 Регрети
- 8.30 Водич за родитеље
- 9.00 Знање на поклон
- 10.30 Битанге и принцезе, серија
- 11.50 Операција Шакал, филм
- 12.00 Вести Б92
- 13.55 Формула 1: Трка за велику награду Мађарске
- 16.00 Вести Б92
- 16.03 Марфијев закон, серија
- 17.00 Гламурама
- 18.00 Yellow cab
- 18.30 Вести Б92
- 19.00 Све о животињама
- 19.30 Фазони и форе, серија
- 20.00 Супервулкан
- 1/2, филм
- 22.00 Фатална отмица, филм
- 23.00 Вести Б92
- 23.03 Дечко из снова, филм
- 1.00 Марфијев закон, серија
- 1.50 Све о животињама
- 2.25 МТВ Адрија

BHT

- 7.45 Салон љепоте, серија
- 9.15 Либети ТВ
- 9.45 Атлетски сан
- 11.30 Наведи добар разлог за твоје сутра
- 13.00 БХТ вијести
- 13.05 Мали град у Монтани, серија
- 13.55 Географске ширине
- 14.25 Поздрави са Косова
- 15.25 Амаркорд Атина 2004
- 16.00 Шуме, док. програм
- 16.55 Елвис (ни)је ту, филм
- 18.25 Краљ блуза, цртани филм
- 19.00 БХТ вијести
- 19.30 Непролазна пјесма
- 20.15 Хиросима: 10 судбоносних секунди
- 21.20 Жене у транзицији
- 22.00 БХТ спорт
- 22.15 Вијести
- 23.00 Изузетан дан, филм
- 00.50 Мали град у Монтани, серија
- 1.35 Непролазна пјесма

RTS

- 8.10 Луд за тобом, серија
- 9.05 Ед, Ид и Еди, цртани филм
- 9.30 Крава и пиле, цртани филм
- 9.50 Б-Даман, цртани филм

10.15	Јагодича бобица, цртани филм	21.10	Царева жена, филм	00.30	Вип ДД	9.30	Телетабиси
10.35	Диплома живота, филм	23.00	Концерт Дајана Ривс	1.10	Кантерберijske приче, серија	9.50	Покемони, цртани филм
12.05	Никола, серија	00.00	Дневник	2.00	Преживјети катастрофу, док. програм	10.10	Покемони, цртани филм
13.00	Цијена савјести, серија	00.15	Недозвољена трговина, филм	2.50	Дневник	10.30	Покемони, цртани филм
13.50	Школске тајне, серија	1.40	Стерија на ТВ			10.50	Покемони, цртани филм
14.40	Црвена планета, филм	2.00	Вијести			11.10	Покемони, цртани филм
16.30	Ауто мото ТВ	2.45	Слагалица, квиз			11.35	Ју-Ги-Ох, цртани филм
17.00	Салто	3.00	Лети, лети, пјесмо моја мила			11.55	Ју-Ги-Ох, цртани филм
18.00	Ексклузив	4.45	Сат			12.20	Ју-Ги-Ох, цртани филм
18.45	Вијести			7.40	Вијести	12.45	Талични Том, цртани филм
19.10	Необични људи			7.45	Филм	13.15	ЦИСИ - Мјесто злочина, серија
20.05	Мјењачница			9.10	Лило и Стич, цртани филм	14.05	Пен и Телер, забавни програм
21.00	Убојите мисли, филм	4.55	Одбојка: САД - СЦГ	9.30	Вини Пу, цртани филм	14.35	Најсмјешнији видео
22.50	ФБИ: Истрага, серија	6.00	Музика за добро јутро	9.55	Вијести	15.00	Суچهљавање, политички ток шоу
23.45	Нови форензичари, серија	7.00	Амен адјес	10.20	Викендица у шуми, филм	16.00	Недјељно поподне
00.35	Аутопсија, серија	7.45	Агроинфо	12.00	Дневник	19.05	Музички програм
1.05	Плејбој: Игра мачке и миша, филм	8.00	Емисија	12.25	Плодови земље	20.00	Тако је слатка, филм
		9.00	Дозволите	13.20	Море	21.50	Битка за школу, филм
		10.00	Животињски меч, филм	13.55	Шкриња	23.30	Нико као ја, забавни програм
		11.25	Спортски програм	15.10	Како је умјетност стварала свијет	1.10	Тако је слатка, филм
3.15	Сити	11.55	Датум	16.05	О.Ц., серија	3.00	Нико као ја, забавни програм
3.25	Градска скупштина, филм	12.00	Саборник	16.45	Вијести	4.40	Музички таленти, риалити шоу
7.00	Сити	12.30	УНХЦР	16.55	Сињска алка		
7.15	Гранд шоу	12.55	Формула рено	19.15	Лото		
8.55	Пони експрес	14.00	Ми смо та екипа	19.30	Дневник		
10.35	Пријатељи, серија	14.20	Срби у свијету	20.10	Јел' јасно, пријатељу, филм		
12.30	Инфо топ	15.10	ТВ лица... као сав нормалан свијет	21.55	Вијести		
12.35	Спортсисмо	16.00	Политичке идеје у Срба	22.20	Сајонара, филм		
12.40	Гранд хитови	16.25	ПЦ ТВ	00.30	Изненадна смрт, филм		
14.30	Прекобројна, филм	16.55	Спортски програм	2.15	Алијас, серија		
15.55	Танка линија између љубави и мржње, филм	19.00	Ми смо та екипа	2.55	Зиска, серија		
		19.30	Одбојка: САД - СЦГ	3.55	Лас Вегас, серија		
		21.00	Александар Велики, док. програм	4.35	Слободна зона		
17.55	Поновно посједнута, филм	21.00	Александар Велики, док. програм	4.50	Невјероватне приче		
19.05	Да се најежиш	21.30	Пливање ЕП	5.20	Симпсонови, серија		
19.25	Дневник	23.30	Свијет спорта				
20.00	Сломљено срце, серија	00.00	Концерт Лепе Лукић				
21.00	Резерве, филм	1.30	Александар Велики, док. програм				
23.00	Јануарски човјек, филм	2.00	Спортски програм				
1.15	Резерве, филм	3.45	Пливање ЕП				
		7.45	Велика авантура				
6.00	Вијести		Чарлија Брауна, цртани филм				
6.05	Јутарњи програм		Пауер Ренџери, цртани филм				
9.00	Вијести	9.00	Пауер Ренџери, цртани филм				
9.05	Жикина шареница	9.50	Ју-Ги-Ох, цртани филм				
10.00	Вијести		Национална географија				
10.05	Жикина шареница	10.45	Национална географија				
11.00	Вијести	10.50	Неспретни шпијун, филм				
11.05	Профил и профит	12.40	Четири дијаманта, филм				
12.00	Дневник	14.20	Детектив Харт: Посљедњи случај				
12.15	Спорт плус	16.00	Вијести				
12.25	Лети, лети пјесмо моја мила	16.10	Одбојкавање, филм				
13.15	Агроинфо	18.15	Црвени теших				
13.30	Образовни програм	19.15	Дневник				
13.45	Пелине ђаконије	20.00	Даниела Стил: Савршени странац				
14.00	Вијести	21.40	Врати се, филм				
14.05	Балканском улицом	23.40	Црвени теших				
15.00	Вијести						
15.05	Сат						
16.00	Вијести						
16.03	Ексклузивно						
16.45	Недозвољена трговина, филм						
18.25	Авантура, репортажа						
19.00	Слагалица, квиз						
19.30	Дневник						
20.00	Стерија на ТВ						

КАБЛОВСКА И САТЕЛИТСКА МРЕЖА

8.30 Кану на дванаест водама, 9.30 Будимпешта: ЕП у пливању, 11.30 Одбојка на пијеску, 12.30 Сквијашки скокови, 13.00 Мотоциклизам, 15.00 Скок-јашки скокови - летња турнија, 17.00 Пливање: ЕП у Будимпешти, 18.30 Будимпешта: ЕП у пливању, 19.00 Пливање: ЕП у Будимпешти, 20.30 Мотоспорт виједи, 21.00 Гетеборг: ЕП у атлетици, 22.00 Одбојка на пијеску, 23.00 Сан Дијего: Тенс (ж), 0.45 Сквијашки скокови

6.00 Покер, 6.45 Рекламни спотови, 8.45 ДСФ репортаже, 9.00 Бундеслига класици, 11.00 Дупли пас, 13.00 ДСФ спортски квиз, 14.30 Покер ексклузив, 14.45 Ковачки спорт, 17.45 Твининг ТВ, 18.15 Моторвијака, 19.15 Мотогајк, 19.45 Biker Lifestyle, 20.15 Покер ексклузив, 22.15 ДСФ спортски квиз, 0.00 Спортски клипови

12.00 Сурова природа, 12.55 Војне снаге: снага у ваздуху, 13.50 Европска прича: Сила краља, 14.20 Европска прича: Пожњети олову, 14.45 Аутомобил: Брзо претовањање, 15.40 Како се прави?, 16.35 Кранови, 17.00 Премошћавање ријеке Харлем - Њујорк, 18.00 Паметљак, 19.00 Амерички чоперс: Прича удовица, 21.00 Разоткривање митова: Шверлет опремљен млазним мотором, 22.00 Уништители, 0.00 ФБИ досије: Глас терора, 1.00 Корективна хирургија: Породични нос

9.30 Путовање у средине Земље, 11.15 Дуг пут до куће, 13.00 Меклодове ћерке, 14.00 Освојити врх, 15.45 На једну ноћ, 19.15 Меклодове ћерке, 20.15 Анастасија: Мистерија о Ани, 22.00 Закон и ред, 23.00 Бонано: Прича једног кума, 1.00 Мама Флорина породица, 2.30 Анастасија: Мистерија о Ани, 4.15 Мама Флорина породица, 6.00 П. Т. Барнуз

6.00 Ed, Edd 'n' Eddy, 6.25 Codename: Kids Next Door, 6.50 The Powerpuff Girls, 7.15 Johnny Bravo, 7.40 Cramp Twins, 8.05 The Life & Times of Juniper Lee, 8.30 Courage 60, 9.25 Foster's Home for Imaginary Friends, 9.45 Camp Lazlo, 10.10 Dexter's Laboratory, 10.35 Cramp Twins, 11.00 Hi Hi Puffy Ami Yumi, 11.25 Courage The Cowardly Dog, 11.50 Time Squad, 12.15 Sheep In The Big City, 12.40 Evil Con Carne, 13.05 The Grim Adventures of Billy & Mandy, 13.30 Codename: Kids Next Door, 13.55 Dexter's Laboratory, 14.20 Cramp Twins, 14.45 Johnny Bravo, 15.10 Ed, Edd 'n' Eddy, 15.35 The Powerpuff Girls, 16.00 Codename: Kids Next Door, 16.25 Dexter's Laboratory, 16.50 Samurai Jack, 17.15 Megas XLR, 17.40 The Grim Adventures of Billy & Mandy, 18.05 Courage The Cowardly Dog, 18.30 Foster's Home for Imaginary Friends, 18.50 Dexter's Laboratory, 19.05 Johnny Bravo, 19.20 Ed, Edd 'n' Eddy, 19.45 Codename: Kids Next Door, 20.10 The Powerpuff Girls, 20.35 Dexter's Laboratory

6.00 Music Non Stop, 6.50 Pure Adria, 7.00 Music Non Stop, 8.00 Adria Top 20, 9.00 Music Non Stop, 9.30 Bario 19, 10.00 Pure Adria, 10.05 Top 10 - 10, 11.00 Dfc, 12.00 Music Non Stop, 13.00 Pure Adria, 13.10 Music Non Stop, 14.00 TRL, 15.00 MTV Live: Franz Ferdinand, 15.50 MTV Live: Placebo, 16.00 MTV Live: Depeche Mode, 17.00 MTV Live: Nelly Furtado, 17.30 MTV Live: Arctic Monkeys, 18.00 TRL, 19.00 Making the Video: Red Hot Chili Peppers Around the World, 19.30 MTV Live: Kanye West, 20.00 Pure Adria, 20.05 Themed Music, 20.30 MTV Live: Greenday, 21.00 MTV Live: Kelis, 21.30 Best of Pure Adria, 22.00 MTV Live: Red Hot Chili Peppers, 23.00 Superock, 0.00 Hbb, 1.30 VJ Afterhours

6.15 Татабрада, серија, 6.40 Нова породица Адамс, серија, 7.05 Туристички водич, 7.35 Куповина уживо недељом, 8.35 Међу нама, серија, 11.00 Упис, 12.00 Air force, 12.45 Формула 1: Велика награда Мађарске, 14.00 Формула 1: Велика награда Мађарске, 16.30 Формула ексклузив, 17.15 Трговачки аутомобили, 17.45 Ексклузивни викаци, 18.45 Актуелно викаци, 19.05 Позив у помоћ, 20.15 Неразривљиви, филм, 22.30 Огледало ТВ, 23.25 Велика репортажа, 0.10 Сат Парт, серија, 0.35 Лов на Црвени октобар, филм, 0.40 Prime time, 1.05 Неразривљиви, филм, 3.00 Оливер Гајсн шоу, 3.45 Породични суд, 4.30 Суд за малолетнике

6.00 Calypso, 6.55 Calypso, 7.50 Vivir Asi, 8.45 Girls Behaving Badly, 9.10 Girls Behaving Badly, 9.40 Vivir Asi, 10.40 Muneca De Trapo, 11.40 Secret life of us, 12.35 Three Man And A Maid, 14.25 La Mujer De Lorenzo, 15.15 La Mujer De Lorenzo, 16.05 La Mujer De Lorenzo, 16.55 La Mujer De Lorenzo, 17.45 La Mujer De Lorenzo, 18.35 Three Man And A Maid, 20.30 Secret life of us, 21.20 Muneca De Trapo, 22.10 Vivir Asi, 23.05 Three Man And A Maid, 0.55 El amor las vuelve locas, 1.45 El amor las vuelve locas, 2.35 El amor las vuelve locas, 3.25 El amor las vuelve locas, 4.15 El amor las vuelve locas, 5.10 Vivir Asi

21.00 Sweet Bird of Youth (1962), 23.00 The Prize (1963), 1.10 Shaft in Africa (1973), 2.55 Hotel Paradiso (1966), 4.30 The Story of Louis Pasteur

7.00 Истраге авионских несрећа: Забуна идентитета, 8.00 У потрази за змајевима, 9.00 Инксти из пакла: Једна буба на дан, 9.30 Инксти из пакла: Отров, 10.00 Чудни дани на планети Земљи: Освајачи, 11.00 Библи: Ускршњи зекот, 12.00 Хватајући крокодила убуш, 13.00 Напад инсеката: Нападачи, 14.00 Еволуција: Зашто секс?, 15.00 Загонетка брода Флоринг Ентерпрајз, 16.00 Скривени свијет: Аустралијско острво дивног паса, 17.00 Уловљени ловац: Уочица медузска кодифика, 18.00 Истраге авионских несрећа: Летећи наспјело, 19.00 Скукла до катастрофе: Свемирски брод Колумбија, 20.00 Мегаструктура: Поправна установа Норт Бренк, 21.00 Истраге авионских несрећа: Летећи са правним спремником горива, 22.00 Јевањење по Јули, 23.00 Катастрофе: Суперторнадо, 0.00 Истраге несрећа: Сулар возова

ТВ СТАНИЦЕ ЗАДРЖАВАЈУ ПРАВО ИЗМЈЕНЕ ПРОГРАМА

Нови рачун АД „Глас Српске“ Бања Лука у платном промету отворен је код Нове банаључке банке АД Б. Лука 551001-00016019-84. Развојне банке југоисточне Европе 5620900016587-09 и Zertel комисије банке 567162-11005289-71. Ријешен Министарства информација Републике Српске број 01-413-93 лист је уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 35, а ријешен Министарства просвјете и културе број 6-09-1581/03 од 12. маја 2003. године лист мијења назив у „Глас Српске“.

Издаје и штампа АД „Глас Српске“, ул. Веселина Маслеше бр. 13, Бања Лука.

ПИСМО ХАРИСА СИЛАЈЏИЋА ДОМАЋИМ И СТРАНИМ ПОЛИТИЧАРИМА

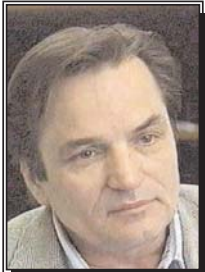
ОТРОВНЕ СТРЕЛИЦЕ НА ДОДИКА

Предсједник Странке за БиХ увјерен да постоји реална опасност, оличена у политичкој радикализацији којом је предсједник Владе Републике Српске правно неутемељену тезу о српском референдуму за самоопредељење у БиХ претворио у нови концепт разбијања БиХ

САРАЈЕВО - Предсједник Странке за БиХ и кандидат за члана Предсједништва БиХ Харис Силајџић упутио је отворено писмо ОХР-у и домаћим и страним политичким круговима у којем оцењује да предсједник Владе Републике Српске Милорад Додик представља, оличене политичке радикализације, која води ка разбијању БиХ.

Силајџић сматра да се БиХ налази на великом политичком испиту и провери зрелости свих фактора укључених у њену државно-правну и политичку стабилност.

„Не могу а да, након новог тешког напада Милорада Додика на организацију наше државе и будућности њених народа, не изразим своје мишљење и упозорим најширу јавност, те домаће и међународне политичке кругове, на опасност која се више не смје миноризовати ни игнорисати”, поручио је Силајџић у писму, чији је текст пренијела Срна.

Силајџић: Панични атак на премијера Српске

Предсједник Странке за БиХ је увјерен да је та опасност, оличена у политичкој радикализацији, којом је предсједник Владе Републике Српске правно неутемељену тезу о српском референдуму за самоопреде-

љење у БиХ претворио у нови концепт разбијања БиХ.

Коментаришући текст федералног „Ослобођења”, Силајџић тврди да је потпуно јасно како Додик замислио и планира „троетални процес, у којем би, као прво, биле блокиране и заустављене садашње активности усмјерене на јачање БиХ државности, попут реформе полиције, а друго, непрестано би се отварао простор за федерализацију БиХ, као увод у њен распад”.

„Најаву коначног расплета, као треће етапе свог плана, Додик је пренустио колеги из страначког врха Рајку Васићу, који је у интервјуу „Независним новинама” прецизирао да српски референдум о самоопредељењу - на којем већ мјесецима јавно инсистира Додикова странка - треба да доведе до државног осамостаљивања Републике Српске”, пише Харис Силајџић.

Он наглашава да тим поводом жели да „пренесе своју дубоку забринутост, не толико због даље радикализације антидржавне политике Милорада Додика, колико због чињенице да она не налази на адекватно противљење у дијелу домаће политичке сцене, те у међународним круговима, а посебно у ОХР-у”.

Силајџић је упутио и најоштрије критике на рачун „Додика и домаћих партнера из пројекта пропалих уставних промјена”, а премијера Српске је упоредио са бившим југословенским предсједником Слободаном Милошевићем.

„Нисам сигуран да се овдје ради о добрим процјенама представника међународне заједнице, јер они јако потцењују ефекте које Додикова политика сада производи у српском етничком корпусу, поготово у молониту Републике Српске, гдје на таласу Додикових све радикалнијих антибосанскохрватских ставова нараста јавно мњење слично оном прије агресије”, тврди лидер Странке за БиХ.

Силајџић је увјерен да разлика постоји „само у томе што се сада, уместо оружја, као средство разбијања БиХ у руже узима политика”.

ŠARENI KUVARI

Сваки радни дан на **BN** телевизији у 18.42 часа

Француски ражњићи

- 2 банане
- 1 грозд бијелог грозђа
- 1 грозд црног грозђа
- 2 јабуке
- 3 - 4 мандарине
- 2 колута ананаса
- 1 лимун
- сок од 2 наранџе
- шећер
- густин

На роштиљске штапиће низати воће - наравно изрезано на ситније комаде. Сервирати на овал и прелити са преливом од шећера, сока од наранџе и густина. У шерпи растопити шећер, па онда убацити наранџин сок и густин растворен у мало воде. Без имало муке посуни дезерт за цијелу породицу.

Пријатно!!!

MOZAIK Namještaj mijekara

TRŽNIŠTA А.Д. Биња Лука

SENZOR MP TRADE NEKRETNINE

РЕАГОВАЊЕ ТЕРЗИЋА НА ОДЛУКУ СУЗАН ЏОНСОН

Самовоља супервизора

САРАЈЕВО - Предсједвајући Савјета министар БиХ Аднан Терзић изненађен је што је супервизор за дистрикт Брчко Сузан Џонсон издала налог којим се укида примјена ентитетских закона на подручју дистрикта и проглашава престанак правног значаја међуентитетске границе у дистрикту Брчко.

„Госпођи Џонсон ни на један начин није контактирала са мојим кабинетом, што мислим да није добро, али, сво, то је изгледа пракса да сви у БиХ, а посебно међународна заједница, желе да покажу колико су важни - рекао је Терзић Срни.

Он је подвукао да није имао времена да детаљно проучи најновију одлуку супервизора за дистрикт Брчко, али је оцијенио да је, очигледно, ријеч о спробојењу закључака супервизије, то јест Арбитражне одлуке за Брчко.

„Мислим да је супервизор Џонсон, ипак, требало да се претходно консултује са Савјетом министара БиХ и са мном као предсједavajuћим прије него што донесе ову одлуку, а не

да је о томе будем информиран путем медија - закључио је Терзић.

Супервизор за Брчко Сузан Џонсон издала је налог којим се укида примјена ентитетских закона на подручју Брчко дистрикта и проглашава престанак правног значаја међуентитетске границе у дистрикту, саопштено је у петак из ОХР-а.

„Налог проистиче из Коначне арбитражне одлуке, која предвиђа укидање правног значаја међуентитетске границе у Брчко дистрикту и налаже дистрикту и супервизору да обезбједе да се то уради, а да би се то остварило, захтјева се да се ентитетски закони, који се примјењују у дистрикту, замјене законима дистрикта, који се примјењују на обе стране међуентитетске границе”, наводи се у саопштењу.

Налогом се наводи да сви закони Федерације БиХ и Републике Српске, као и свих институција које су саставни дио било којег ентитета, одмах престану да имају правно дејство у Брчко дистрикту.

ПАРЛАМЕНТ УКРАЈИНЕ

Јанукович премијер

КИЈЕВ - Украјински парламент прихватио је у петак именоване Виктора Јануковича за премијера, мање од двије године након што је тај пројекат политичар свргнут са власти у „наранџастој револуцији”. Јанукович ће дјелити власт са предсједником Виктором Јушченком, човеком који је предводио ту револуцију.

Јушченко је изјавио да је од Јануковича добио врло позудне гаранције да неће покушати да потре прозападне принципе и достигнућа „наранџасте револуције”. Виктор Јанукович, који је прије револуције био премијер, за поновно именоване на ту функцију добио је 271, од 450 гласова у украјинском парламенту.

У ПОНЕДЈЕЉАК СЕ НАСТАВЉАЈУ ХАШКИ ПРОЦЕСИ

Шесторка поново у судници

ХАГ - Послије лјетне паузе, у Хашком суду ће 7. августа бити настављена суђења, јавила је Срна.

Шесторица оптужених у предмету „Тужилац против Милутиновића и других” вратиће се у судницу у понедељак. Оптузбе против Милана Милутиновића, Николе Шаниновића, Драгољуба Ојданића, Небојше Павковића, Владимира Лазаревића и Сретена Лукића, усредсређене су на на-

водну кампању застрашивања и насиља, усмјерену против косметских Албанаца и других несрба који су живјели на Космету.

Суђење Милану Мартићу, некадашњем предсједнику Републике Српске Крајине, биће настављено 15. августа 2006. Он се терети за истребљивање или убиство више стотина нерепубличких цивила на великом подручју Хрватске и БиХ у периоду од августа 1991. до децембра 1995. године.

ФОТО-ЦРТИЦА

Поларна клима за поларног медвједа

АМСТЕРДАМ - Тања, шеснаестогодишња жена поларног медвједа, одмара се од лютине жеге у вјештачкој створеној атмосфери Сјеверног пола у зоолошком врту у Амстердаму.

Неколико машина за прављење вјештачког снијета и одржавање ниске температуре задужене су да овој ријеткој животињи обезбједе климатске услове који јој омогућавају несметани живот.

ЕКСКЛУЗИВНО

Б 92 ДОШАО ДО ВИДЕО-СНИМКА НА КОЈЕМ СЕ ВИДИ УБИЈАЊЕ И МАЛТРЕТИРАЊЕ СРБА У „ОЛУЈИ”

Звјерства „Хамзи” и „Црних мамби”

БЕОГРАД - Београдска телевизија Б92 дошла је до видео-снимка, на којем се види како су се са српским борцима и цивилима који су напуштали Крајину током „Олује” обрачунавали припадници хрватске паравојне формације „Црне мамбе”, али и припадници одреда „Хамзе” Армије БиХ, чије је учешће у овој акцији мање познато.

Снимак се налази у доказном материјалу у хашком тужилаштву, а на њему су забјелужени догађаји од 7. и 8. августа 1995. године. Видео-запис ратних злочина направљен је аматерском камером, док су сниматељи и сами учесници догађаја.

Видео-запис садржи сцену убиства Србина који се предао и сједи на земљи са рукама увис, палење кућа изабјелог српског становништва са подручја од Глине до Двора на Уни, малтретирање старина и избјеглица из пресретнуте колоне.

На снимцима се види како припадници одреда „Хамза”, у којој су били и муџахедини, уз повике: „Ајмо, убијај”, убијају српске борце који су се предали.

Види се како заробљени српски борац клећи са дигнутим рукама, а онда му прилази један из одреда „Хамза” и убија га уз повике: „То се овако рјешава”.

„Ајмо, има ли још кога. Убиј и тога! Убиј! Алаху екбер - узвикују припадници „Хамзи”, након чега се види снимак убијеног Србина.

Затим се види како један од „Хамзи” ногом разваљује врата једне српске куће, види се како гори пласт сијена, а у позадини се чују узвици на лошем домаћем језику: „Гори Жепа! Гори Република Српска”.

Потом се чује други глас који му говори: „Не, не, САО Крајина, буразеру”.

Сљедећи снимак приказује избјегличку колону Срба, коју је пресрела хрватска паравојска „Црне мамбе”, код села Рујевац, на путу Глина - Двор на Уни и како из колоне одводе мушкарце Србе и псују им „мајку четничку”.

Затим се види ливада на којој са дигнутим рукама лежи десетак Срба извучених из колоне аутомобила, која се види у позадини, док припадници „Мамби” тјерају једну старицу. У позадини се чују крици и плач жена.

За протјеривање Срба из Крајине Хашки трибунал је оптужио хрватског генерала Јанка Бобетка, Ивана Чермака, Рахима Адемића, Младена Маркача и Анту Готовићу за заједнички злочиначки подухват с циљем трајног протјеривања Срба из Хрватске.

ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД

Прогноза времена

Промјениво облачно са сунчаним интервалима. У другом дијелу дана уз јачи развој облачности очекује се киша и пљускови праћени грмљавином. Више сунчаних интервала биће у западним и сјеверним крајевима. Вјетар слаб, промјенив. Јутарња температура ваздуха од 10 до 16, на југу до 18, највиша дневна од 16 до 26 степени Целзијуса.

РИЈЕЧ гана

- Наши политичари млате празну сламу. Зато се диже оволика прашина.

Данило Карапетровић

АТКО КАСУМОВИЋ ИЗАБРАН У ИДЕАЛАН ТИМ

Најдраже признање

СЈАЈНЕ партије Атка Касумовића, који је црвено-плави дрес носио пуних осам сезона, у периоду од 1956. до 1964. године, нису остале заборављене. Читаоци нашег листа добро се сјећају његових мајсторија, захваљујући којима је и обезбиједио мјесто у идеалном тиму Борца свих времена.

Атко Касумовић: Хвала „Гласу Српске“

Прво бих захвалио свима који су организовали ову манифестацију. Борца је заслужио да се јубилеј 80 година обилежи на овакав начин. Захвалио бих и онима који су гласали за мене и тако ми подарили част да добијем ово велико признање. У животу сам добијао много награда, али ова је заиста посебна. Такође, драго ми је што сам поново у Бањој Луци и што сам се сусрео са некадашњим саиграчима и осталим пријатељима Борца - рекао је Атко Касумовић.

ВЕЛИМИР СОМБОЛАЦ ПРЕСРЕЋАН ЗБОГ НАГРАДЕ

Велика част

ИАКО се кратко задржао на Градском стадиону, Велимир Сомболац порадио је симпатије многих навијача. Некада сјајни дефанзивац, био је стуб одборане Борца шездесетих година прошлог вијека, због чега је и заслужио да буде изабран у 11 величанствених.

Ова награда представља велику част за мене. Наћи се у идеалном тиму клуба какав је Борца није мала ствар. Посебно ми је драго што сам признање добио када сам већ отишао у фудбалску пензију и што се то десило баш на прославу оваког јубилеја. На крају бих захвалио и читаоцима нашег листа, који су мени дали гласове - истакао је Велимир Сомболац.

Велимир Сомболац: У идеалном тиму

МАРИЈАН ЈАНТОЉАК ЖАЛИ ШТО НИЈЕ МОГАО ЛИЧНО ДА ПРИМИ ПРИЗНАЊЕ

И срећан и тужан

ПРЕМА оцјени читалаца „Гласа Српске“ најбољи голман Фудбалског клуба Борца свих времена је Маријан Јантољак, који је „црвено-плаву“ мрежу чувао седамдесетих година када се Борца такмичило у Првој лиги Угоститељске.

Велико је то признање и пресрећан сам што сам изабран у идеалан тим Борца. Није то мала ствар, јер је кроз Борца, у минутих осам деценија прошло много година и није било лако, у то сам увјерен, стићи на вјечну листу. Бапостучани су цијенили и увјек су знали да награде споменице за постигнуте резултате - рекао је у телефонском јављању за „Глас Српске“ из Ријеке Маријан Јантољак.

Најбоља Борчева „јединица“ тренутно обавља функцију тренера голмана у Фудбалском клубу Ријека. Због професионалних обавеза није био у могућности да допутује у Бању Луку и прими повљу „Гласа Српске“.

Иако сам се силно радуо сусрету са многобројним пријатељима морао сам да откажем долазак у Бању Луку. Тужан због тога, јер ме за град на Врбасу вежу само лијепе успомене. Врњемне које сам провео у Борцу никада нећу заборавити. Поздравите ми све моје Бањолучане и надам се да ћемо се ускоро видјети - истакао је легендарни голман Борца.

ЗАВРШЕНА АКЦИЈА „ГЛАСА СРПСКЕ“ - БИРАМО ИДЕАЛНИ ТИМ БОРЦА

1. Маријан Јантољак

2. Велимир Сомболац

3. Ненад Гавриловић

4. Милорад Билбија

5. Атко Касумовић

6. Момчило Спасојевић

7. Никица Везмар

8. Божур Матејић

9. Томислав Кнез

10. Хуснија Фазлић

11. Абид Ковачевић

Тренер Илија Миљуш

ОД ЈАНТОЉАКА ДО КОВАЧЕВИЋА

Међу 11 величанствених нашли се све сами фудбалски асови. Томислав Кнез најбољи играч, а Илија Миљуш најуспјешнији тренер у историји Борца

БАЊА ЛУКА - У петак је, на свечаности која је у организацији „Гласа Српске“ одржана у Пословном центру „Еуросплет“, изабран идеални тим, пет најбољих фудбалера, најуспјешнији играч и тренер у историји Фудбалског клуба Борца.

Највише гласова од укупно 100 фудбалера који су били у конкуренцији за идеални тим добили су: 1. Маријан Јантољак (1.150), 2. Велимир Сомболац (1.150), 3. Ненад Гавриловић (820), 4. Милорад Билбија (640), 5. Атко Касумовић (710), 6. Момчило Спасојевић (1.090), 7. Никица Везмар (690), 8. Божур Матејић (670), 9. Томислав Кнез (1.210), 10. Хуснија Фазлић (1.110) и 11. Абид Ковачевић (1.240 гласова).

Најбољи фудбалер Борца у протеклих осам деценија, према мишљењу вјерних читалаца „Гласа Српске“, бивших асова, функционера, тренера и навијача Борца, те бањолучких спортских новинара је легендарни Томислав Кнез са 5.220 освојених бодова. Другу позицију са 3.140 бодова заузео је Велимир Сомболац, трећу Абид Ковачевић са 2.890, док је четврто мјесто припаало Хуснији Фазлићу са 2.330 бодова. Пети по броју бодова је Момчило Спасојевић, 2.170.

Изабран је и најуспјешнији тренер у историји Борца. То је Илија Миљуш који је сакупио 1.290 гласова.

Свечаност у пословном центру „Еуросплет“ почела је химном Борца у 19.26 часова, што

симболично представља годину оснивања нашег фудбалског великана, а бројем гостима из политичког, културног, друштвеног и спортског живота прво се обратио главни и одговорни уредник „Гласа Српске“ Томо Маричић.

Фудбалски клуб Борца и „Глас Српске“ имају много тога заједничког. Они су већ дуги низ година саставни дио живота свих Бањолучана и то је главни разлог због ко-

је смо се одлучили да организујемо ову акцију. Конкуренција за мјесто у идеалном тиму била је огромна, то смо и очекивали, а самим тим и наш посао да изаберемо најбоље био је веома тежак. Наравно, ништа лакше нисмо изабрали ни најуспјешнијег играча и тренера. Надам се да нико неће имати замјерки на коначне резултате.

Окупљене је затим поздравно предсједник Скупштине Спорт-

ско-фудбалског предузећа Борца Љубо Ђубић:

Наш Борца ове године слави 80. рођендан, а када су јубилеји у питању они увијек враћају у прошлост. Увјек је лијепо сјетити се оних минулих фудбалских времена за који су многи од нас везани. Акција „Гласа Српске“, избор идеалног тима Борца, прилика је да се подсјетимо свих успјеха и победа, али и сјајних играча, који су тако часно бранили црвено-плаве боје, проносили славу Борца и наше Бање Луке. Знамо да није било лако изабрати најбољи тим и најуспјешније по-

Тимотијевић, Касумовић, Чекеревац и Сомболац: Јубилеј за поносу

Прослављени спортисти и фудбалски радници: Уз „Глас Српске“ и Борца (Снимио М. ШУКАЛО)

јединце, а како би и било када је кроз минутих осам поносних деценија кроз Борца професионално велики број играча, истинских фудбалских мајстора од којих су неки стигли и до репрезентативних виста. Борчеве успомене су лијепе, драге и незаборавне, али од њих се не живи. Мора се мислити на данас, на сутра. Ми који се сада налазимо у руковођству Борца учинићемо све да он иде оним путем који су одредиле бројне генерације, да и даље буде фудбалски светињик Бање Луке, Републике Српске и БиХ.

Генерални секретар Фудбалског савеза Републике Српске рекао је да сви морамо бити поносни на два рођендана, 63. „Гласа Српске“ и 80. Фудбалског клуба Борца и додао:

Заста су лијепе ове акције. Оне буду успомене на она славна прошла времена када су сви за „црвено-плаве“ боје „Глас Српске“ је увијек био уз Борца, Фудбалски Савез Републике Српске и спорт уопште и за то му треба одати признање.

Д. ЦУРАЋ

СЈЕБАЊЕ НА УТЕМЕЉИВАЧА НАШЕ СПОРТСКЕ РЕДАКЦИЈЕ

Тако је писао Лимун Папић...

У ГРАДУ у којем су, прије и послије тога, егзистирали многи фудбалски клубови, оснивање Радничког шпорског клуба Борац изваљало је, ипак, пажњу, радозналост оних који су већ били „заражени“ - фудбалом. Руку на срце: било је доста оних који су, из злобе или што су тако заиста мислили, предвиђали да ће Борац, попут, рецимо Жељезничара, егзистирати годину или двије, највише три и да ће се - угасити. Јер, угасио се Врбас, нестало је Жељезничар, дуго није постојао ни Змај, Макаби такође.

Међутим, Борац је, ето напунио равно 70 година и ушао у своју осму деценију. Увјерени смо да нико, средњом тридесетих година, тако нешто није могао да предвиди.

Фудбал се, у то вријеме, играо на све стране, јер је у граду било колико вам срце жељи слободних површина. Но, Бањалучко поље - дуго и широко - било је стјечениште готово свих оних који су завољели нову, до тада непознату игру. Стигало се ту са свих страна, из центра града највише. Причали су нам да се по васијели дан јурило за лоптом и, пак, много чешије за - крпењачом. Дужни смо новој генерацији да објаснимо шта је то „крпењача“.

Овако: у неку стару, одбачену чарупу натрпа се свега и свачега - крпе, дрвоци... па се то лијепе обликује у округлао предмет. Вјешто се све упише и ето - лопте, ето „крпењаче“.

Тада много, много година касније, све тамо до шездесетих година „крпењача“ је била незамјерљива играчка дјечака, па, богами, и младина. Група трговачких помоћника, који су, најчешће, радиле од зоре до мрака, све до газда неодомањује „затвори“, приграбила је такође, фудбал, као дио живота, разоуде, дружења...

Подношавани од старијих, образованијих, они су, ти трговачки помоћници, размислили, а касније и разним иступима и наступима, настојали да побољшају свој положај, да им, рецимо, радно вријеме буде - осам часова. Окуљајући се у гостионици „Путник“ која се налазила (с лијеве стране) на почетку улице Фра Грге Матића (данас Српској), одлучили су да оснују - фудбалски клуб. Та идеја их више није напуштала и заиста су је претворили у дјело. Дјело које траје.

Тај својеврстан, сада се сасвим слободно може констатовати, историјски договор одржан је, по свему судећи, средином 1925. године. Зато је, једно вријеме, била присутна дилема, када је Борац формиран: да ли 1925. године, или пак, 1926. године?

Но, слиједи догађаја одређено је годину формирања једног од, данас, наших најстаријих клубова.

Разговору - договору присуствовали су: Миле и Бране Стефановић, Никола и Миле Пуцар, Бранко и Бо-

жидар Илић, Руди Хитер, Мустафа Софтић, Здравко Шербић, Саво Новковић, Жарко Врањешчевић, Емил Зрелец и још неколико младина, углавном трговачких помоћника. Сви су они тада и касније били чврсти у одређењу да је сазрело вријеме да се оснује фудбалски клуб, ради спорта, дружења, играња... али и ради тога што ће сматрало се тако организовани, моћи боље и успјешније да се боре и изборе за своја права.

Према многим казивањима, револуционар, стваралац... Веселин Маслеша, иако изузетно млад, у многоме је утицао на одлуку да дође до формирања клуба. У то доба - у родној оца Веселина Маслеше био је запослен Мустафа Софтић!

На тај начин створене је веза између Веселина Маслеше и оснивача клуба. Многи су нам савременици тих бурних догађаја тврдили да је, у неку руку, управо млади Веселин био кум новооснованом клубу.

„Ако се борите, уколико ћете се борити за своја радничка права зашто да вам се клуб не зове - Борац! - предложио је Маслеша“.

Тако је, ето, Раднички шпорски клуб (како се тада говорило и писало) добио име. Часно га је носио и носи свих седам деценија.

Послије одлуке да се крене у акцију и оснује клуб, услједило су уобичајене формалности! Иницијатори су се обратили властима, власти су писале иницијаторима... Све то, трајало је добрих годину дана, а 4. јула 1926. године, одржана је прва главна годишња скупштина Радничког шпорског друштва Борац.

Зато се, дакако, тај датум мора узети и прихватити као дан када је рођен Борац!

За предсједника Радничког шпорског клуба Борац изабран је Рудолф Руди Хитер, потпредсједник је био Саво Новковић (његов син Милорад Милића, послје Другог рата носио је дрес Борца!), Мустафа Софтић је био први, а Никола Куковић други секретар, за благајнике су изабрани: Милан Петровић (први), Душан Балабан (други). У Управи су још били: Вјекослав Ротковић, Милош Јовановић, Омер Исовић, Божидар Илић, Александар Ковач, Душан Петровић, Миливоје Ковачевић. Том приликом изабран је и неизбјежни Надзорни одбор. Њега су сачињавали: Ђоко Јовановић (предсједник), Драгutin Волк, Бранко Кривокућа, Милан Прица, Јоуп Зеба. Из овог списка јасно је да је неколико, тада активних играча, ушло у најдуже руководство Радничког шпорског клуба Борац. На Скупштини су усвојена правила клуба, која су потписали Рудолф Хитер и Мустафа Софтић.

У неколико редова (чланова) наведени су циљеви и задаци клуба. У доброј мјери тих правила Борац се придржавао свих седам деценија!

СТАРТОВАЛО ПРВО ФУДБАЛСКО ПРВЕНСТВО САМОСТАЛНЕ СРБИЈЕ

ДО ТИТУЛЕ ТРИ КРУГА

Кандидати за шампионски трон мораће да прођу три круга такмичења - прва два по класичном систему, а затим слиједи плеј-оф и плеј-аут са по шест клубова

БЕОГРАД - Утакмицом Земун - ОФК Београд кренуло је фудбал на стадионима широм самосталне државе Србије. Титулу из прошле сезоне, одиграли посљедњи пут у заједничкој српско-црногорској држави, брани Црвена звезда која је прољетос унијела у витрине и пехар Куна. Овог пута до шампионског трона у Меридијан Суперлиги мораће да прође три круга такмичења - прва два по класичном систему, а затим слиједи плеј-оф и плеј-аут са по шест клубова.

Све у свему, 32 кола до расплета, који ће одлучити која два клуба испадају, док десетопласирани игра бараж са побједником разигравања из Прве лиге Србије (од трећег до шестог мјеста).

Нова лига бројаће 12 клубова и по процјенама у Фудбалског савеза Србије биће најјефтинија у досадашњој историји играња фудбала на овим просторима. Најдуже релација између два града износиће 320 километара, па путовања авионом на утакмице припадају прошлости!

Елита ће поздравити и један нови клуб - Банат из Жеданяна, настао фузијом Будвањског из Банатског округа и некадашњег прволигаша Пролетера. Нови члан лиге Бежанија играће привремено у Желе-

Томић (Партизан) и Ковачевић (Црвена звезда): Нова трка за двуплу круну

ПРВО КОЛО

СМЕДЕРЕВО: Смедереву - Младост, БЕОГРАД: Хајдук - Војводина, БЕОГРАД: Бежанија - Партизан (субота, 17.30 часова), БЕОГРАД: Црвена звезда - Вождовац (субота, 20), ЧАЧАК: Борац - Банат (недјеља, 17), ЗЕМУН: Земун - ОФК Београд играно у петак.

знику, а новајлија у Суперлиги је и Младост из Апатина. Јесени дено првенства завршава се 2. децембра.

Борба за титулу, као и обично, водиће се између двојице београдских великана који старују са новим стручњацима на клубу. Италијана Зенгу на Маракани је замијенио екс-Мостарца-

знику, а новајлија у Суперлиги је и Младост из Апатина. Јесени дено првенства завршава се 2. децембра.

Борба за титулу, као и обично, водиће се између двојице београдских великана који старују са новим стручњацима на клубу. Италијана Зенгу на Маракани је замијенио екс-Мостарца-

СТРАНЦИ

Први шампионат Србије стартоваће без иностраних тренера (прошле сезоне било их је тројица), али ће зато чак 14 страних играча из 12 земаља носити дресове суперлигаша. Појачања су пристигла са четири континента: Европе, Африке, Азије и Јужне Америке. У Црвеној звезди играће Бразилци Тадеу и Да Силва, Бугарин Георгијев, Сенегалац Гај и Јапанац Сузуки, а у Партизану Боја (Камерун), Одита (Нигерија), Аспрогенис (Кипар) и Стојков (Македонија). Ту су још: Кизито (Уганда) и Војводици, Тамвањера из Зимбабвеа у Борцу, Балдованијев (Македонија) у Смедереву, Пизаро (Колумбија) и Берозо (Чиле) у ОФК Београду.

Душан Бајевић, најтрофејнији тренер у историји грчког фудбала, док ће на клубу комшија сједити повратник Миодраг Јешић, протеклих сезона веома успјешан у Бугарској.

У прелазном року „црвенобијели“ су се опредјелили за квалитет, доводећи играче из Бразила, Бугарске и Сенегала, док је Партизан потпуно реновирао састав доводећи десеторицу играча из других клубова.

За мјесто у Купу УЕФА бориће се Војводина, ОФК Београд, евентуално Хајдук (Кула) и Смедерево, док осталима следеће грчевита борба за опстанак у елитној лиги.

Фудбалска Србија, срећан ти нови почетак!

■ Б. МАРКОВИЋ

ФУДБАЛЕРИ ПРВОЛИГАША ИЗ ЛАКТАША ВРАТИЛИ СЕ СА ГОСТОВАЊА ИЗ СРБИЈЕ

Јагодић појачава ритам

ЛАКТАШИ - У склопу припрема за предстојећи шампионат Прве лиге Српске фудбалери Лакташа одиграли су у Борчи, крај Београда, пријатељску утакмицу са прволигашем Србије БСК-ом која је завршила неријешеним резултатом 1:1.

У циљу проширења спортске сарадње са клубовима из Србије прихватили смо понуду БСК-а за гостовање. Вратили

смо се кући непоражени, а то није мала ствар јер је БСК изузетно добро организован спортски колектив који протеклих годину дана нема ни један пораз. Задовољан сам игром својих играча, поготовто док су на терену били први тимови када смо до 60 минута водили са 1:0 - рекао је шеф стручног штаба Лакташа Владо Јагодић. Оно што је упечатљиво јесте да се у свакој

контролној утакмици пред почетак првенства осјећа позитиван помак.

За свако мјесто у тиму жељесто је конкуренција и мислимо да нам постављени циљ управе клуба, а то је пласман до петог мјеста на табели, не може измаћи. Наше највеће појачање је голман Синиша Мркобрада, али и од Мирковића, Мучаловића, Илића, Тошића, Тривића и Кре-

меновића очекујем да се изборе за мјесто у тиму - каже Јагодић.

За Лакташе је велики добитак и коначно ријешен статус Срђана Баровића који је имао одређене дилеме око преласка у Жупу, али је одлучно да му је императив играње прволигашких утакмица.

Баровић је у прошлом првенству био носилац јер и мислим да је исправно одлучно да остане, јер је на себе скренуо пажњу головима - нагласио је Јагодић.

■ Д. Д.

ВУЧИЈАК

Повјерење Петричевићу

МАЈЕВАЦ - Фудбалери Вучијака почели су своје припреме за предстојећу такмичарску сезону. Сви играчи који су и прошле године носили дрес овог друголигаша остали су вјерни клубу, осим Ведрана Софића који се вратио у Слогу из Добоја.

У минулом првенству остварили смо добар резултат освојивши 12 мјесто у Другој лиги група центар. У новој сезони поново смо на клубу вратили из добојске Слоге искусног стручњака Бранислава Петричевића, у кога имамо потпуно повјерење, и наш циљ је да сачувамо статус друголигаша. Поред тога комплетан је играчки кадар, па сматрам да тај циљ можемо остварити - рекао је предсједник Управе фудбалског клуба Вучијак Зоран Тајић.

Највећи проблем овог, као и многих спортских колектива на нашим просторима, јесте новац.

Ми се максимално трудимо да све обезбједимо како би овај клуб функционисао на најбољи начин. Ипак, ни једини проблем су финансије и овом приликом молимо људе добре воље, првенствено са нашег терена Вучијака, уколико су у могућности да нам изађу у сусрет - истакао је Тајић.

■ Р. М.

ОДРЖАНА СКУПШТИНА ФУДБАЛСКОГ КЛУБА СЛАВИЈА

КУЛИНА УМЈЕСТО ТОШОВИЋА

Досадашњи први човјек клуба из Источног Сарајева још у децембру најавио повлачење, а његово мјесто заузеће Драган Кулина

ИСТОЧНО САРАЈЕВО - Драган Кулина нови је предсједник Управног одбора фудбалског клуба Славија. Он је на тој функцији замијенио Славка Тошовића, који је још у децембру прошле године најавио повлачење због приватних разлога.

Када се укаже повјерење човјек мора бити срећан, ипркос чињеници да је ово за мене још једно додатно оптерећење. Ово је релативно мала средина, сви се познајемо у души, и зато мени прије свега своје прве сараднике, а онда све оно што на било који начин могу помоћи Славији да то учине. Огроман је посао пред нама, а знам да се велика чланова Управе заситила. Међутим, морамо вратити снагу и мотивацију, јер само тако можемо у лепшу будућност. Клуб из године у годину иде лицијом успјеха и нико нема право да то успоравља. Циљ нам је Европа, и сви ћемо бити заједно срећни када дочекамо и тај дан - рекао је нови предсједник Славије Драган Кулина.

Драган Кулина: Размишља о Европи

бор разријешити дужности и изабере нови. Ради бољег и оперативнијег рада, усвојена је измјена Статута, па ће новозабрану управу од сада сачињавати 17

чланова. Поред новоименованог предсједника Драгана Кулине, на Скупштини су повјерење добили: Милан Ковачевић, предсједник општине Источно Ново Сарајево, Препрат Ковач, начелник Општине Источно Илића, Радомир Кеуновић, градоначелник града Источно Сарајево, Славко Тошовић, Славо Крајинић, Јово Тадић, Драган Лукега, Никола Самокувић, Драган Јолић и Трифко Домазет.

Делегати Скупштине су једногласно усвојили извештај о раду клуба који су поднели Бордан Чеко, директор и Жељко Радоња, спортски директор клуба.

■ Г. ИВАНКОВИЋ

МИХАЈЛО БОШЊАК, ШЕФ СТРУЧНОГ ШТАБА БАЊОЛУЧКОГ БОРЦА БИЋЕМО ИЗЕНАЂЕЊЕ

1. Морам нагласити да је шампионат Републике Српске трајао мјесец дана дужије од Премијер лиге БиХ. Међутим, и поред тога желим истаћи да ћемо бити спремни за предстојећу такмичарску сезону у елитном друштву. Имали смо нешто више од мјесец дана за припремни период којег смо искористили на најбољи могући начин. Сви кандидати за први тим су беспријекорно радили на тренинзима, залагање на тест utakmicama било је на завидном нивоу. Било је и одређених грешака, и надам се да нам се оне неће понављати у борби за бодове.

Имамо квалитетну екипу која први дио сезоне може да заврши међу првих пет састава. А на прољеће - ко зна, можда и направимо још неки искорак ка табели.

3. По мојој процјени, актуелни првак Широки Бријег и ове године први је кандидат за освајање шампионског наслова. Имају и сада екипу која је за сваки поштовање и излазак на европску сцену.

4. Они који буду имали новчаних, као и проблема са

слабијим избором квалитетних фудбалера, имаће тешку муку да задрже опстанак у Премијер лиги БиХ. Пратио сам у штабу из БиХа који је и минуле сезоне имао гринх мука, и то у једном дијелу. Међутим, у наставку су се успјели извући, а да ли ће у томе успјети ове године, остаје да се види. И сваком случају, водиле се беспопште на битку за сваки бод као и очување садашње позиције.

■ С. БАБИЋ

слабијим избором квалитетних фудбалера, имаће тешку муку да задрже опстанак у Премијер лиги БиХ. Пратио сам у штабу из БиХа који је и минуле сезоне имао гринх мука, и то у једном дијелу. Међутим, у наставку су се успјели извући, а да ли ће у томе успјети ове године, остаје да се види. И сваком случају, водиле се беспопште на битку за сваки бод као и очување садашње позиције.

■ С. БАБИЋ

ВЛАДИМИР ПЕЦЕЉ, СТРАТЕГ ЛЕОТАРА Што даље од опасне зоне

1. Морам признати да нисмо сто одсто спремни, због тога што смо каснили са припремама петнаест дана, у односу на друге екипе. И поред тога надам се да се можемо равноправно носити са нашим ривалима у Премијер лиги БиХ. Колико смо успјели урадити у протеклом времену видјеће се у наступајућем такмичарском циклусу.

2. Нова управа Леотара од стручног штаба и играча захтијева да се у новом првенству освоји седмо или осмо мјесто. По нама, то су скромни захтеви руководства. Вјерујем и надам се да ћемо их обрадовати баш као и наше вјерне навијаче. Некада смо били шампиони БиХ и играли квалификације за Лигу шампиона, и ради тога заслужујемо да будемо ближи врху него зачељу првенствене табеле.

3. Најозбиљнији кандидат за освајање титуле првака је састав Широког Бријега. Они ће у екипи Сарајева имати најтежег ривала. Потом слиједи Зрински и Железничар који такође имају тим за велика дјела.

4. Незахвално би било у овом тренутку упирати прстом у било коју екипу, јер се још увијек довољно међусобно не познајемо.

Сви клубови су покушали да се појачају, па њихове снаге и могућности у овом тренутку нису познате. Једино могу да тврдим да ће екипе из Републике Српске бити пласирани у средини табеле.

■ М. ПИЉЕВИЋ

ЧЕТИРИ ПИТАЊА - ЧЕТИРИ ОДГОВОРА

1. Колико је екипа спремна за нову сезону?

2. Са којим амбицијама улазите у првенство?

3. Ко су кандидати за титулу?

4. Које пријети селидба у нижи ранг?

2. Илузорно је причати како је Борцу мјесто при самом врху фудбала на простору БиХ. Знам да се од нас очекује да будемо у горњем дијелу лигашке табеле и убијеђен сам да ћемо то и остварити. Изјесно је да се нећемо борити за опстанак као што је то био случај претходних година када је тим са Градског стадиона био члан друштва најбољих.

МИЛОМИР ОДОВИЋ, ТРЕНЕР ПРЕМИЈЕРЛИГАША СЛАВИЈЕ

Круна већ резервисана

1. Потпуно смо спремни за нову фудбалску сезону у Премијер лиги БиХ. Припреме су протекле у жељеном темпу, услови су били изванредни, прво на Јахорини, а потом у Круњу и према свему максимално

бити и неизводљиво. Сада је само питање колико су и остали ривали спремни за лигашко надметање.

3. Нажалост, по мени, трка за шампионску титулу неће бити занимљива. Широки Бри-

ПАРОВИ
У utakmicama првог кола Премијер лиге БиХ састају се: САРАЈЕВО: Сарајево - Јединство, ОРАШЈЕ: Орашје - Вележ, ЗЕНИЦА: Челник - Славија, субота у 17.30 часова, БАЊА ЛУКА: Борац - Модрича Максима, субота 20.30, ЖЕПЧЕ: Жељце - Леотар, ПОСУШЈЕ: Посушје - Железничар, неђеља 17.30, МОСТАР: Зрински - Радник, ТУЗЛА: Слобода - Широки Бријег, неђеља 20.30 часова.

смо их искористили за дочекамо првенствену трку. Овом морам додати да је екипа играчки освежена, и да је мотивисана за нове изазове.

2. У сваку трку такмичар жели бити први. Реално, у овом тренутку ми за тако нешто нисмо спремни, али да премашимо резултат из претходне сезоне увјерен сам да то и можемо. Дакле, мјесто изнад петог би био више него одличан резултат. Знам да наше руководство прижељкује да изборимо пласман у неком од европских клупских такмичења. Убијеђен сам да ћемо то остварити, ако не ове, онда можда већ наредне такмичарске сезоне. Имамо све предуслове за тако нешто, и стога неће бити изненађење када изборимо наступ у фудбалској Европи. Биће тешко и ту нема никакве дилеме, мада сматрам да то неће

јег је главни и једини кандидат, док ће занимљивија борба бити када је у питању друго и треће мјесто за које ће конкурисати Зрински, Сарајево, Железничар, Славија, Модрича Максима...

4. Питање на које нисам никада жељео дати одговор. Све и да хоћу, то је тешко процјенити. Сви су се појачали колико су могли, неки баш да би изјегли нагоре, а колико ће успјети видјећемо. Већ послје три или четири одиграна првенствена кола могао би се назирати одговор на ово питање.

■ Г. ИВАНКОВИЋ

ЗОРАН ЈАГОДИЋ, ТРЕНЕР ФУДБАЛЕРА РАДНИКА ИЗ БИЈЕЉИНЕ

Страховаће пола лиге

1. Мислим да смо физички добро припремљени и да са те стране не би требало да имамо проблема. Од почетка припрема до сада имали смо само два слобода дана, а посебно бих истакао да смо имали врло мали број изостанка са тренинга. Одиграли смо и осам припремних сусрета, и изузимајући utakmicе у Модричи и Угљевку, задовољан сам оним што је моја екипа приказала. Побједе против Слободе у Тузли и Хајдука у Кули потврда је да можемо постизати добре резултате и на гостујућим теренима, што је у прошлом шампионату била велика боља ове екипе. Жељо бих да истакнем да имамо солидан играчки кадар с тим што имамо мало проблема са металним склопом појединих

фудбалера што ћемо током шампионата поправљати.

2. Амбиције руководства клуба су да се у овој сезони изборне борба за опстанак, јер је прошло првенство показало да она доноси велики притисак на оне долази нажалост од решавања осталих проблема, а готово од унапређења рада у оmlадинском погону, у организационом и материјалном смислу. Управа би била задовољна да сезону завршимо у средини табеле, а што се тиче нас из стручног штаба и фудбалера покушаћемо да начинио корак-два ближе врху првенствене лествице.

3. По мом дубоком увјерењу, постоје само три кандидата за освајање шампионске титуле.

То су шампион из прошле сезоне Широки Бријег, затим Зрински и Сарајево. Од клубова из Републике Српске Модрича Максима може бити пријатно изненађење, али не вјерујем да се могу укључити у борбу за шампионску титулу.

4. Што се тиче борбе за опстанак, очекујем да ће се поновити ситуација из претходне сезоне у којој је пола лиге, скоро до самог краја првенства, стрелијело за статус. Многи клубови имају незавидну финансијску ситуацију што се одражава и на квалитет играчког кадра. Мислим да нас очекује занимљив шампионат у коме ће мало клубо-

ва бити безбрижно. Или ће се борити за шампионску титулу, или ће бježити од опасне зоне. Надам се да мој клуб неће бити у групи оних који ће размислити о опстанку.

■ Т. НИКОЛИЋ

МИТАР ЛУКИЋ, УСПЈЕШНИ КОРМИЛАР МОДРИЧЕ МАКСИМА

САМО НАС ВРХ ЗАНИМА

1. Могу бити задовољан урађеним у припремном периоду и сасвим сам сигуран да екипа потпуно спремно дочекује нову првенствену сезону. Имали смо одличну атмосферу на тренинзима, где су сви до једног давали максимум како би се што боље припремили али и наметнули за мјесто међу првих једанаест. Нисмо имали неких већих проблема када су у питању повреде, што значи да су сви у комбинацији за премијерни сусрет који у суботу, 5. августа, играмо на гостовању код бањолучког Борца.

2. Познато је да смо овог љета остали без најбољег стријелца Премијер лиге, уједно нашег капитена Петра Јелића који је каријеру наставио у Њемачкој. Такође, напустили су нас Бојан Магазини и Никола Васљевић, и сигурно је да ћемо бити нешто слабији, него прошле сезоне. И поред тога, убијеђен сам да и овог пута, баш као и у прошлом шампионату, можемо котиражи при врху лигашке табеле. То је наш циљ и од њега нећемо одустати. У овом припремном периоду на

контролним сусретима моји фудбалери су показали да се могу равноправно носити са својим ривалима у друштво најбољих.

3. Нема никакве сумње да ће фудбалери Широког Бријега опет бити фаворити број један. Тим са "Пењаре" је у љетном прелазном периоду довео неколико појачања и сигурно је да ће настојати да по трећи пут заврше на трону. Своју шансу тражиће и Сарајево као и Зрински који ће настојати да покваре планове Широкобријежанца. Уколико се и нама укаже прилика да се докопамо круне, сигуран сам да ћемо је знати и искористити. Током прошлог шампионата доста дуго били смо на челу, да бисмо у фудбалском прољећу поклекли и на крају остали и без Европе. Надам се да нам се тако нешто овог пута неће догодити.

4. Незахвално је причати о екипама који ће се борити за голу прволигашки живот. Хоће ли то бити Јединство, Жељце или било који други састав, заиста је тешко причати у овом тренутку. Ко зна, можда

ће нешто јасније бити послје првих седам лигашких кола. Тада би, по мени, ситуација мога била доста познатија. Не само

када је у питању опстанак, већ се то односи и на сам врх првенствене табеле.

■ С. Б.

ТРЕБИЊЕ У СУБОТУ И НЕДЈЕЉУ ДОМАЋИН ЦУДО ПРВЕНСТВА БАЛКАНА ЗА СЕНИОРЕ

МРДИЋ ЈУРИША НА ПОСТОЉЕ

Имаћу веома тежак задатак јер ће у својој категорији наступити све сама позната и призната имена. Ипак, надам се да ћу пред домаћом публиком остварити повољан резултат и попети се на побједничко постоље, каже Митар Мрдић

ТРЕБИЊЕ - Све припреме за сениорско Балканско првенство у џуду су завршене и сада се само чека излазак такмичара на татами како би борбе у појединачној и екипној конкуренцији могле да почну.

Смотру ће у суботу (18 часова) свечано отворити начелник Општине Требиње Доброслав Ђук који је уједно и председник Организационог одбора првенства, а поред њега на церемонији ће говорити и председник Цудо савеза БиХ Славко Сикирић, те председник Балканске џудо федерације Станиша Трујић.

Љубимац домаће публике Митар Мрдић имаће један од најтежих задатака. Наиме, у његовој категорији (до 66 килограма) пријављени су свјетски студентски и медитерански првак и учесник Олимпијских игара Милош Мијалковић. Ту су још шампион Европе Грк Зин-

РАСПОРЕД

Првог дана Балканског првенства (субота), одржаће се појединачне борбе, а квалификације почињу у 11 часова. Послије свечаног отварања (18 часова) на програму су финалне борбе у појединачној конкуренцији.

Другог дана такмичења (недјеља), одржаће се екипно такмичење. Елиминационе борбе почињу у 11 часова, док ће финалне бити одржане са почетком у 16 часова.

Светлана Кржић (десно): Узданица домаће публике

диридис, као и одлични џудиста из Турске, Демирел.

Имаћу веома тежак задатак, јер ће у својој категорији наступити све сама позната и призната имена. Ипак, надам се да ћу пред домаћом публиком остварити повољан резултат и попети се на побједничко по-

стоље - рекао је Митар Мрдић. На шампионату Балкана учествоваће репрезентације Албаније, Грчке, Македоније, Румуније, Турске, Србије, Црне Горе и БиХ. Из Републике Срп-

ске у Требињу ће наступити: Радомир Стојановић, Драган Лукић, Митар Мрдић, Лука Чолић, Слободан Минић, Предраг Барош и Дражен Суботић, а ко- дама: Сузана Трипковић, Деја-

на Комљеновић, Светлана Кржић, Невена Татомировић, Зорана Драгојевић, Бојана Ивић, Верџа Врљеш и Биљана Петровић.

■ М. ПИЉЕВИЋ

ПРИПРЕМЕ КОШАРКАША БИЈЕЉИНЕ ПЛУСА

Младост у првом плану

БИЈЕЉИНА - Нови тренер Бијељина Плуса Жељко Јефтић и његов помоћник Бранимир Ђокић обавили су прозивку којом су званично почеле припреме бијељинског кошаркашког прволиташа за нову првенствену сезону.

Прва лига Републике Српске биће ове сезоне много јача него у неколико претходних година. У њој ће играти повратници из вишег ранга - Бањалучка пивара и Рудар из Угљевика, те врло јаке екипе Дрине Бирча, Варде, Младости из Гацка, Рогатице и друге. Због тога само одлучили да подмладам стручни штаб и формирамо екипу која се неће борити за опстанак већ ће тражити своје мјесто у средњим првенственим табелама - рекао је председник клуба Предраг Вујић.

Током прелазног рока екипа је појачана са два досадашња кошаркаша Радника. Бијељини Плусу приступили су Владан Андрић и Горан Даниловић. Из прошлогodiшњег

састава остали су Ненад Панџић, Милан Богдановић и највероватније Горан Гушић као и кошаркаши који су имали мању минутовању, али се од њих очекује да потврде свој таленат. Листа појачања није завршена јер ће се тражити још два висока кошаркаша на позицијама "четири" и "пет".

За сада тренирамо два пута дневно. Прије подне у дворани на кошаркашким теренима, а послеподне тренирамо на атлетској стази Градског стадиона. У каснијим фазама припрема настојаћемо да одиграмо што већи број контролних утакмица, што је овој младој екипи неопходно за угравање и стицање искуства. До почетка октобра, када ће почети сезона, требало би да будемо спремни за искушења која нас очекују - истакао је млади тренер Жељко Јефтић који ће у наредној сезони тражити шансу за афирмацију заједно са својим изабраницима.

■ Т. Н.

НИШТА НОВО У РУКОМЕТНОМ КЛУБУ КОСИГ

Ни новца, ни припрема

БАЅА ЛУКА - Рукометни клуб Косиг, који би ове сезоне требао да се такмичи у Првој лиги Републике Српске, налази се у великој кризи. Тренутно се не зна да ли ће и када почети припреме екипе и који су играчи још у тиму, а ни да ли ће бити новца за такмичење.

Финансијски проблеми су и даље присутни тако да не знамо када ћемо и да ли ћемо уопште кренути са припремама. У

наредних неколико дана требао би да се одржи састанак Управе клуба на којем бисмо требали договорити шта и како даље - рекао је тренер Косига Бошко Иванковић.

Он додаје да је једини спас Косига у сарадњи са Борцем. - И прошле године за наш тим је наступала већина играча Борца и надам се да ће се рукометници два клуба договорити о даљој сарадњи.

■ С. П.

ЕВРОПСКО ПРВЕНСТВО У ПЛИВАЊУ

Гламочић бржи само од Мађара

БАЅА ЛУКА - Пливач Олиumpa Милан Гламочић је у другом наступу на Европском првенству за сениоре које се одржава у Будимпешти пливао испод својих очекивања. Наиме, у дисциплини 50 метара прво заузео је претпоследњу позицију. У конкуренцији 54 такмичара у овој дисциплини, диоину од 50 метара испливао је за 30,28 секунди што је било до-

вољно тек за 53. позицију. За побједничком трке, Украјинцем Олемгом Лисогором заостао је 2,55 секунди. Друго мјесто припаде Роману Сладову (27,79), а треће Италијану Терину Алесандру (27,82).

Пливач Олиumpa Милан Гламочић у овој дисциплини био је бољи само од Мађара Даниела Заводског (30,35).

■ Н. Ш.

У ПРЊАВОРУ ЗАВРШЕНА STREET BALL ЛИГА

Поново Добојлије

ПРЊАВОР - На Тргу српских бораца у Прњавору, пред више од хиљаду гледалаца, одржано је завршно вече десетог издања Street ball лиге. Јубиларно издање овог популарног такмичења окупило је 30 екипа у четири старосне категорије. Највеће интересовање владало је за турнир сениора.

Као и прошле године тријумфовала је екипа Глемура Папарацо из Добоја, која је у финалу била успјешнија од домаћег Петрографа-16:11. За побједнички састав играли су: Небојша Закић, Феба Милеушић, Владимир Марковић, Мирослав Петковић, Бојан

Шарчевић и Ведран Кандић. У конкуренцији ветерана екипа ХТП из Прњавора била је успјешнија од градског ривала, Петрографа-16:11. Занимљивост представља податак да је у побједничком тиму запажени партију пружио најбољи играч фудбалског Љубиња, Срболоуб Николић, који је потврдио мајсторство и у игри под кошом.

Један побједнички лехар отпутовао је у Модричу, Састав Маркет Саиди из тог посавског града побједио је у финалу кадета вршњаке Школе кошарке „Бокур“ из Прњавора са 16:12.

У конкуренцији јуниора прњаворска Аљска је у

финалу била успјешнија од Глемура Папарацо из Добоја - 16:12.

Побједник у шутирању тројки постао је Небојша Зекић из Добоја, док је награду намијењену за најатрактивнија закупавања примио Душко Шушак, иначе играч домаћег лигаша Младости.

И овај пут успјешан организатор вишедневне приредбе на централном градском тргу била је Телевизија Канал 3 из Прњавора, а генерални спонзорител предузећа „МЕТАЛЕКС“ из Прњавора. Турнир је трајао 15 дана и протекао је у спортском духу и лијепом амбијенту који је стварао велики број гледалаца.

■ Б. Р.

ПРВЕНСТВО БиХ У КАЈАКУ И КАЊУ

Врбас добио организацију

БАЅА ЛУКА - Кајак - кану клуб Врбас по четврти пут заредом добио је организацију Отвореног првенства БиХ у слалому за све категорије. Ово такмичење ће се одржати од 11. до 13. августа на стази Стари млин. Припреме за ову смотру увелико су почеле и према ријечима организатора све ће бити готово и прије доласка првих такмичара.

Кајакаши и кануисти биће смештени у кампу на плажи Зелени мост, где ће се одржати и церемонија свечаног отварања првенства. Смотру ће свечано отворити у петак наведе Градоначелник Бање Луке Драгољуб Давидовић, а почетак церемоније је заказан за 20 часова. Прве трке ће се одржати у суботу када ће се на стази појавити пионири и јуниори, а за недељу 13. августа предвиђено је такмичење сениора и екипне трке у свим категоријама - рекао је председник Кајак-кану клуба Јарослав Василишин.

■ Н. Ш.

ПРИПРЕМЕ РУКОМЕТАША БОРЦА ТЕКУ ПО ПЛАНУ

КУТИНА ПРВА ПРОВЈЕРА

„Црвено-плави“ ће прву контролну утакмицу одиграти 21. августа у Кутини против истоименог домаћина, а затим слиједи уцешће на турниру у Блацама

БАЅА ЛУКА - Уводни дани припрема рукометаша Борца протичу у раду нешто лакшег интензитета. Акцента је стављена на тестирања играча, послије којих ће успједити тренинзи, а након тога и контролне утакмице.

По завршетку прошле сезоне рукометашима сам дао одређене задатке и сада сам добио резултате како је ко радио преко љета. Све иде својим током, не желимо да кренемо нагло са радом, како се не би десило ништа не предвиђено - рекао је шеф стручног штаба Борца Абас Арсланагић.

Стратег Бањолучана на располагању има чак 27 рукометаша, али ће тај број бити смањен.

Импресивно је видјети толико играча на тренингу. Међутим, ускоро ћемо скратити тај списак, па ће одређен број рукометаша, првенствено млађих, прећи у Косиг.

У наредном периоду планирано је да екипа отпутује на викенд-припреме, али још увијек није познато где ће то бити.

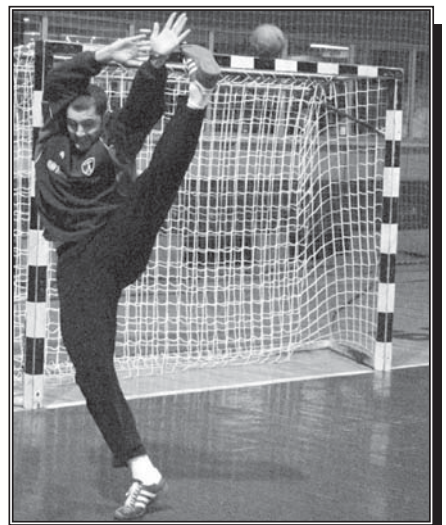
ПОЈАЧАЊА

Бањолучане су до сада појачала два млада рукометаша из Јајца, Марко Панић и Ален Куленовић, а клуб је у потрази за још једним играчем: - У „пет до 12“ нас је напустио Даворин Љубишић, који је играо на позицији десног бека, па би нам добро дошао још један љеворуки рукометаш са попуни уражњено мјесто - истакао је Арсланагић.

У игри су три опције: Кнежево, Сански Мост или Цазин. Која нам пошуда буде највише одговарала, ну ћемо и да прихватимо. На припреме би кренули четвртком навече, а задржали бисмо се три дана, до недеље - додао је Арсланагић.

Прву контролну утакмицу „црвено-плави“ ће одиграти 21. августа у Кутини против истоименог домаћина, а затим слиједи уцешће на турниру у Блацама.

Званично смо потврдили долазак на смотру. Такмичије-

Небојша Граховац: Још увијек лагани тренинзи

мо се у групи са Стеауом. Пролетером и домаћиним, док ће у другој групи играти Партизан, Политехника и Килкис. Понекуда имена говоре о квалитету

турнира и сигурно је да ће нам ови мечеви бити од велике користи - нагласио је Абас Арсланагић.

■ Де. МАРИЋ

КАКО ЈЕ ДАВИД ДАВИДОВИЋ ПОСТАО ЊЕМАЧКИ СРБИН

КАД ТУЂИНА ПОСТАНЕ ДОМ

Давид Давидовић је Други светски рат провео у заробљеништву у Њемачкој, гдје је касније и остао и оженио се Бертом Даб уз коју је провео најљепше дане живота

ДАВИД Давидовић, рођен 1919. у селу Осојци код Дервенте, отишао је прије Другог светског рата на одслужење војног рока у Оточац (Лика), а затим је премјештен на италијанску границу. Имао је само 22 године, а његов живот ће у том тренутку потпуно измијенити, док ће га судбина одвести путем испуњеним патњама у заробљеништву, и тако га заувјек раставити од породице и родног мјеста.

Након распада краљевине Југославије створена је Независна Држава Хрватска. Давид се нашао у веома тешкој и безизлазној ситуацији јер га заробљавају усташе. Са осталим српским војницима одводе га у Загреб и предају Нијемцима 12. априла 1941. године. Нијемци их убрзо транспортују као војне заробљенике у Њемачку.

Нијемци су нас одвели у Марибор. Након три дана прешли смо у Аустрију и возом путовали све до Минхена. У Минхену је воз стајао једно вријеме, а ми смо бацали чутурине да нам цивили донесу воде. Кад су то стражари видели, почели су да пуцају увис, а наше чутурине остале на станици разбијене. Кренули смо даље до неке пољане гдје нас је дочекао Међународни Црвени крст. Тада смо, први пут последи ко зна колико сати, добили мало чаја и хране. Били смо испрљени, гладни и уморни, тако да је одмор добро дошао. Други дан смо стигли у Алендорф, гдје су нас смјестили по 80 у једну ба-

Давидовић са породицом у селу Горњи Детлак 1966.: Сачувана успомена

раку. До децембра 1941. године смо радили на изградњи фабрике муниције „Муља“ - казује њемачки заробљеник Давид Давидовић.

У децембру су доведени руски заробљеници, па су њих подијелили у неколико група да раде као земљорадници. Давид је радио код једног земљорадника који је имао два сина, жену, оца и мајку и каже да му ту није било лоше, чак су му неки мјештани дотурали и новине да

чита. Крајем 1942. године одведени су у већи град, гдје је било више земљорадника и по десет или петнаест у групи су били под стражом. Радили су од шест ујутру до 18 часова навече.

Ту је Давид дочекао крај рата и капитулацију Њемачке. Предали су се америчким војницима који су их одвели у Дортмунд и дали храну и одијело. Одатле су пребачени у касарну у Манхајму, гдје су били од 1947. године, а онда у Минхен,

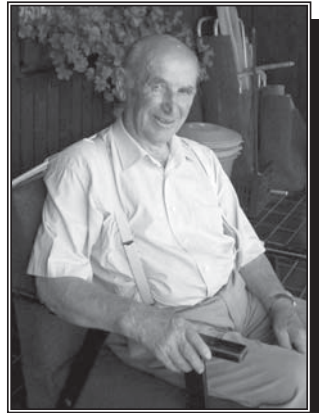
гдје су презимили. Тако је Давид дошао у мјесто првог свог боравка кад је заробљен. Ту у селу се упознаје са Бертом Даб и 18. јануара 1947. године се с њом оженио. Након три мјесе-

нису испунили жељу, а радила је каже и америчка пропаганда.

Говорили су да ко хоће да иде у Југославију, нека иде, али да је у Америци боље. Прикупили смо све документе које и сад чувам, и били смо спремни да идемо у Америку, али Берт са малим Петром није могла да путује па сам тако остао у Њемачкој - прича Давид.

Кад Давид није могао у Југославију, његов полубрат Славко Чолић, који је умро прије неколико година, 1959. године је дошао да види свог брата. Давид га је једва препознао јер га је памтио као дечака кад отишао у војску. Први долазак у Југославију ће се десити 1966. године. Није од власти био дочекан баш како ваља, а сви који су га позивали дошли су да га виде и добро дочекали. Од тад, дефинитивно, Давид одлучује да се врати у Њемачку, јер су му свакодневна испитивања и задржавање пасоша дојалили. Чим се вратио, узео је њемачко држављанство и постао њемачки Србин.

Најљепше дане живота сам провео са својом супругом Бертом. Педесет девет година заједничког живота није мало, а она ме је добро познавала, никад ни кафу нисам сам себи скувао. Умрла је у априлу, па сам остао

Давид Давидовић: Никад није заборавио одакле је

сам, али ме пазу моја кћерка Хелија - говори кроз сузе 87-годишњак кога живот није мазио.

Давид се поноси што његова дјеца носе његово презиме и што знају одакле им је отац. Они знају за сву фамилију и то поштују. Нису му дали никад да заборави свој језик, а он је остао православац Србин, док су они протестанти.

Радост му причињавају три унука и једно праунуче, а највише му помаже кћи Хелија. Нада се да ће живјети још коју годину, долазити у Дервенту, Републику Српску, како би се виђао са познаницима и рођацима у својим родним Осојцима и Горњем Детлаку код Давидовића, Чолића, Јеђића и других.

■ С. ПЕЋИЋ

У СЛИЦИ И РИЈЕЧИ

Министар Радмановић и начелник Којић

НЕБОЈША Радмановић, министар локалне самоуправе, стајно је у акцији и обилази општине Републике Српске. Недавно је боравио у Српцу и са начелником општине Мирком Којићем договорно бројне активности на започетим радовима у изградњи српачке општине.

(Снимко М. ШУКАЛО)

НОМИНАЦИЈЕ ЗА НАЈБОЉЕ ДИ-ЦЕЈЕВЕ НА ИБИЦИ

Мајстори на окупу

КРАЈЕМ септембра на шпанском острву Ибиси по девети пут биће додијелене угледне награде за ди-цејеве у неколико категорија. За награду за најбољег хаус ди-цеја номинисани су Дејвид Гета, Ерик Морилхо, Луи Вега, Боб Синклер и Роџер Санчез. У категорији за најбољег техно ди-цеја налазе се Крис Линбинг, Свен Фет, Ричи Хоутин, Карл Кокс и Џон Аквавина, док

се за признање за најбољег тренс ди-цеја такмиче Тиесто, Пол Ван Дајк, Пол Окенфорд, Фери Костен и Армин Ван Бурен. Саша, Сандер Клајнберг, Стив Лоулер, Џон Дигвид и Дип Дип се такмиче у тек-хаус и прогресив категорији. За титулу најбољег младог извођача боре се Гуидо Шнајлер, дуо „СОС“, Пол Вулфорд, Демијан Лазарус и Еди Халивел.

■ В. К.

Џуниор Цек и Кид Крим: С прошлогодишње додјеле

АЛЕ ШКУЉ НЕ ЗАБОРАВЉА БАЊУ ЛУКУ

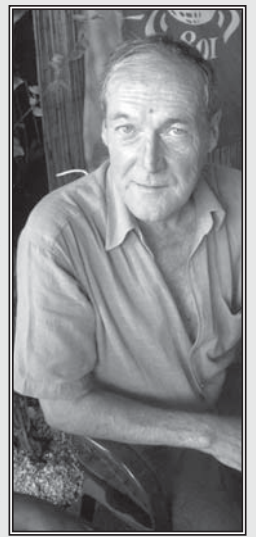
Увијек тамо гдје је лето

ЖИВОТНИ путеви одвели су Бањолучанина Алу Шкуља са породицом у далеку Аустралију. Међутим, даљина га не спречава да готово сваке године дође у родни град, и сретне се са пријатељима и познаницима.

Знао је да одмах из авиона, након двадесетак сати лета, оде и да се нађе са друштвом у својој омиљеној кафани, а свој долазак у град на Врбасу углавном „темпира“ када у Аустралији календарски почиње зима.

Дођем у Бању Луку крајем априла или почетком маја, овдје проведем читаво лето, а у септембру се враћам у Аустралију, гдје ме дочека лето - појашњава Але „начин“ помоћу кога успијева „ухватити“ лето и у Бањој Луци, али и Аустралији.

■ М. В.

A grid of 12 small articles, each with a title, date, and a small illustration. The titles include 'Дневник', 'Бик', 'Близанци', 'Рак', 'Лав', 'Дјевца', 'Вага', 'Шкорпија', 'Стријелцац', 'Јарац', 'Водолија', and 'Рибе'. Each article contains a short piece of advice or a horoscope for that sign.

ОПШТИНСКЕ МЕЂЕ ПО ЕВРОПСКОЈ МЈЕРИ

Стране 2. и 3.

НОВИ ЗАКОН О ОСНОВАМА БЕЗБЕДНОСТИ
САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА У БИХ

КАЗНЕ КРОТЕ САМОВОЉУ

По броју
саобраћајних
незгода, БиХ заузима
неславу позицију
при врху у Европи.
Највише новина
у области обуке
будућих возача. За волан са само 0,3
промила алкохола у крви

Миленко
Мартинић

Страна 4.

ГОДИШЊИЦА СРПСКОГ СТРАДАЊА
У ДОЊЕМ ВОДИЧЕВУ КОД НОВОГ ГРАДА

КРВАВИ ВУРУНСКИ ИЛИНДАН

Они су
преживјели
вурунски покољ

На Илиндан, 2. августа 1941. године,
у засеоку Вуруне код Новог Града
ушаше су убили 75 недужних
људи, жена и дјеце
српске националности

Страна 5.

НЕОБИЧАН ХОБИ БИЛЕЋКОГ
ПОЛИЦАЈЦА РАДМИЛА БОШЊАКА

КАД ДРВО ПРОГОВОРИ

Нестварена жеља
да постане грађевински
инжењер претворила
се у израду предивних
макета кућа, које могу
да послуже као кућни украс

Радмило
Бошњак

Страна 6.

ПРИЈЕДОРЧАНИН ФИКРЕТ БАШИЋ,
МОЗАК АУСТРИЈСКОГ „КАВЕЛХА“

ПАТЕНТ БЕЗ АДРЕСЕ

Стручњаци „Сименса“
покушали да украду
Фикретову формулу
производње специјалне
хемијске супстанце,
али нису успјели

Фикрет
Башић

Страна 7.

(Снимио Момир ЗУБОВИЋ)

И ових августовских ноћи одјекивале су златне трубе са тврђаве Кастел у Бањој Луци. И уз трубе играли су сви. Десет најбољих трубачких оркестара огледају се и надмећу у свирању трубе ево већ пету годину заредом крај брзог Врбаса. Свикли су да овдје долазе још поодавно, са покојним глумцем Данилом Лазовићем. И сада су дошли из разних крајева Србије. Ту међу њима био је и чувени оркестар Дејана Лазаревића, актуелног побједника прошлогодишњег Сабора трубача у Гучи. Трубачи су спарне и монотоне љетне вечери у Бањој Луци нарисили својим мелодијама. А они који посебно воле овај народни инструмент, имали су прилику да се мало опусте уз трубу, да проблеме забораве, да мало живе уз пјесму... А они, мајстори, свирали су весело и лако, по свом избору и, дабоме, по жељама. Нека пјесма и љето потрају...

КУЛТУРА

Стране 8. и 9.

ЗАНИМЉИВОСТИ

Страна 11.

ХУМОР И САТИРА

Страна 12.

ЕНИГМАТИКА

Страна 15.

НЕБОЈША РАДМАНОВИЋ, МИНИСТАР УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ОПШТИНСКЕ МЕЂЕ ПО

Република Српска предлажи у реформи државне управе у БиХ и као лидер у том процесу одлучна је да га брзо оконча и успостави ефикасну, одговорну, непристрасну и деполитизовану јавну администрацију, примјерну европским стандардима и искуствима.

Ово је у разговору за „Глас Српске“ изјавио републички министар управе и локалне самоуправе Небојша Радмановић.

Поред ангажовања домаћих стручњака, Радмановић истиче да је драгоцену помоћ овом процесу пружила и влада Велике Британије, односно њено Министарство за међународни развој (DFID).

Господине министре, како бисте, у најкраћем, оцијенили стање у локалној управи и које бисте проблеме издвојили као најактуелније?

- Имајући у виду достигнути степен развоја Републике Српске и БиХ, не бих могао рећи да сам незадовољан стањем у локалној управи, иако оно, наравно, није још на нивоу развијености земаља Европске уније, чему тежимо.

Проблема има много. Тренутно су најактуелнији они финансијске природе, који лимитирају рјешавање многих других, првенствено развојних, проблема. Истина, они нису исти у свим локалним заједницама, али се, мање-више, намећу као озбиљан проблем, па и оним општинама које имају већа буџетска средства.

Из новчаних проистичу и проблеми са одржавањем комуналне инфраструктуре, која је у таквим срединама у јако лошем стању, затим слаба опремљеност административне службе, па и њена неспособност да рјешава оно што је потребно грађанима.

Поред финансијских, вјероватно има и других проблема?

- У једном броју малих и неразвијених локалних заједница има и озбиљних кадровских проблема. Сасвим је разумљиво што у том погледу постоји огромна разлика између Бање Луке и, рецимо, Источног Дрвара. Не мислим ту на број становника, него на потребе у кадровима који ослужују грађане. То се онда рефлектује како на укупно, тако и расположење грађана према дотичној локалној заједници.

Постоје ли у Влади стратегија рјешавања поменутих и сличних проблема?

Припрема се документ о новој територијалној организацији Републике Српске. Општина Лакташи најуспјешнија локална заједница у Српској. Општине ће од Републике доћи новац за развојне пројекте

у сваја Влада, али који у суштини нису стратегија.

Добили смо и приједлог Стратегије развоја локалне самоуправе у Републици Српској, коју је урадила домаћа екипа стручњака. Та екипа није везана за Владу, али јој је понудила Стратегију на усвајање. Лично мислим да је документ врло добро урађен и Влада ће о њему ускоро спровести озбиљну расправу.

Припремљене су и разматраће се двије стратегије: једна за развој локалне управе у БиХ, а друга о развоју локалне управе у Републици Српској.

Које локалне заједнице бисте издвојили као успјешне у рјешавању проблема на свом подручју?

- Нема сумње да је у развоју локалне самоуправе и рјешавању проблема грађана највише постигла општина Лакташи. Она је, уосталом, за то добила и бројна признања, како у Републици Српској и БиХ, тако и од многих европских комисија.

вријеме, а за разлику од претходних година, доста добре резултате постиже и општина Приједор.

Када се даје оцјена о успјешности неке локалне заједнице, онда се стање у њој мора сагледати са више аспеката. Од оних чисто бирократских: колико има ријешених или неријешених предмета, па до тога како функционише локални парламент и колико њена административна служба, на челу са начелником или градоначелником, реализује развојне планове...

Република Српска има 63 општине. Колико је то, по Вама, оптимална територијална организација?

- Ако бих се ја лично питао, то није оптимална организација. Исто тако, ако бисте ме питали колико би требало да их буде, не бих вам могао рећи.

Па ипак, евидентно је да један број локалних заједница објективно нема основа да се развија као локална заједница. Са друге стране, није лако уки-

ром на то да од 1991. године није вршен попис. Поред људских потенцијала, потребно је сагледати природне ресурсе, комуникације, локалне и регионалне путеве, односе између локалних заједница, достигнути степен развијености и, наравно, низ других ствари.

Тек када се сагледају сви ови аспекти, Влада ће припремити цијеловит материјал о територијалној организацији Републике Српске.

На шта указује досадашњи управни инспекцијски надзор у локалним заједницама?

- И поред стварања Републичког инспектората као посебне владине институције у коју су смјештене све инспекцијске службе, управна инспекција је и даље остала у саставу Министарства управе и локалне самоуправе. Мишљења сам да је то право рјешење и да и убудуће треба да је остане. Ова инспекција има врло јасно прописане задатке и, што је врло важно, неколико врло способних инспектора који раде те послове.

Проблема у локалним заједницама има доста и њих ова инспекција констатује и рјешава. Они се јављају, прије свега, због тога што један број локалних заједница још није усвојио статуте или их ипак услагласио са законом. То су и најкрупнији проблеми.

Уочено је да један број локалних заједница не поштује изборна правила. Константно је, на примјер, да један број изабраних лица за одборнике имају сукоб интереса, али да и поред тога нису замијењени.

које су спремне да изврше одређене територијалне подјеле, као и развијених мјесних заједница које хоће да се издвоје у посебне локалне заједнице. Једна таква иницијатива биће разматрана и у наставку 38. сједнице Народне скупштине Републике Српске, крајем августа или почетком септембра.

Министарство управе и локалне самоуправе сматра да се то не може радити парцијално и онако како се то свиђа појединим интересним групама.

У Министарству управе и локалне самоуправе, а за потребе Владе, ради се на сагледавању

цјелине територијалне организације. Врло брзо биће припремљена једна анализа као подлога за нову територијалну организацију Републике Српске.

У сваком случају, треба полазити од тога да је територијална организација једно крупно политичко и развојно питање, да се оно не треба рјешавати парцијално, и да се о свему, до у детаље, мора водити рачуна.

Какав је однос Владе и Министарства према захтјевима за формирање нових општина, па и градова у Републици Српској?

- Мада сам о томе већ нешто рекао, поновићу да Влада сматра да је неопходно сагледати цјелину територијалне организације Републике Српске. Зато се и припрема анализа, која ће дати одговор на многа питања. Наравно, има и проблема.

Подсјетио бих да немамо прецизне податке о броју становника по општинама, с обзи-

на извршења незаконите одлуке локалних заједница. Већ сам рекао да смо се одредили да прво дајемо мишљења и препоруке како да се неке ствари ријеше.

У ранијем периоду било је, на примјер, много проблема у општини Теслић. Они су настали промјеном парламентарне већине, која је доносила одлуке које смо поништавали јер

НОВАЦ

Да ли ће се ускоро мијењати критеријуми за расподелу средстава неразвијеним и изразито неразвијеним општинама?

- Кад су у питању средства за локалне заједнице, онда треба да се говори о гранту за развијене и изразито неразвијене општине. Имамо једну, благо речено, чудну ситуацију. Од 63 локалне заједнице, 34 су у категорији неразвијених или изразито неразвијених општина. Колики год грант обезбиједите, он је недовољан и од њега нема озбиљније користи. Ове године смо га повећали за 50 одсто, односно са два на три милиона. Дакле, мораће се још повећати грант, а средства додјеливати за развојне пројекте и путем конкурса.

нису биле у складу са законом. То је било у случајевима кад општинска скупштина одлучи о нечем што је из надлежности начелника.

Чини ми се да ћемо сада морати да радимо обрнуто. Послије референдума у Теслићу начелник је ојачао своје позиције, па сада имамо примјед-

Источно Горажде: Једна од најмањих и најнеразвијенијих општина Српске

Даље, у локалним заједницама има различитих мишљења о томе ко доноси какве одлуке, на шта често реагује управна инспекција. У Министарству управе и локалне самоуправе смо се одредили да препорукама и мишљењима указујемо како неке ствари треба рјешавати.

Наравно, кад се дође до појединачних аката, има доста примједби, оспоравања и жалби, које управна инспекција, па ни ово Министарство, не може да ријеша јер су људи незадовољни свим и свачим. Некад су у праву, а некад и нису, када се жале на рад административне службе локалних заједница.

Да ли је било случајева да је Министарство управе и локалне самоуправе поништило или обуставило од извршења неке одлуке или рјешења у општинама?

- Министарство управе и локалне самоуправе има право да поништи или обустави од

бе да он доноси неке незаконите одлуке, те ћемо и око тога морати да се одређујемо.

Па ипак, колико год је то могуће, покушавамо да препорукама и мишљењима усмиримо и обезбиједимо законитост у раду, али постоје и ситуације када морамо да реагујемо поништавањем одлука начелника или скупштине локалних заједница које су у супротности са важећим прописима.

Треба ли очекивати „гиљотину прописа“ у законима и подзаконским актима који се односе на јавну управу и у којим областима?

- Дно оног што подразумева „гиљотина прописа“ односе се и на јавну управу. Концепт је да се обезбиједи брже и боље функционисање јавне управе, од најнижег до највишег нивоа и обрнуто. Дакле, све се то односи на републичку и локалну управу. Постоји велики број прописа који су превазиђени, који су неким законским прописима практич-

Министар Радмановић у разговору са директором „Гласа Српске“ Рајком Радовановићем и нашим новинаром

- Ови проблеми се рјешавају кроз годишње и дугорочне планове Министарства управе и локалне самоуправе, које

Кад посматрамо Републику у цјелини, онда морам похвалити и административну службу града Бања Лука. У посјеђење

ниту или избрисати неку локалну заједницу са мапе Републике Српске. Постоји одређен број локалних заједница

ЕВРОПСКОЈ МЈЕРИ

но стављени ван снаге, али не и званично.

Циљ и јесте да се направе прописи који могу да се примењују једноставније, брже и ефикасније, да грађани буду у бољој позицији и задовољнији. Према томе, и значајан дио спровођења „гиљотине прописа“ односи се на управу и локалну самоуправу.

До сада се често помињало да су и републичка и локална управа „пребукиране“ и да имају вишка административних радника. Ојдједно се све утишало?

- Чини ми се да о томе често напамет говоримо. Понекад се чини да у републичкој и локалној управи постоји велики број радника, а некад се, опет, чини да то није тако.

Када је у питању републичка управа у целини, онда треба рећи да она броји око 11.000 радника. Према неким показатељима, скоро 80 одсто од укупног броја запослених отпада на Министарство унутрашњих послова. У другим министарствима, дирекцијама и агенцијама нема вишка радника.

Истина, појединачно гледано, у неким министарствима или некој државној агенцији има покоји радник вишка. Међутим, гледајући управу у целини, а не рачунајући Министарство унутрашњих послова, она је врло рационална и у њој нема вишка радника.

И кад је у питању локална управа, размишљања су различита. Негде постоје оправдани захтеви за повећањем броја радника, али им за то недостаје буџетских средстава. Некад без правих аргумената кажемо да оне имају вишак запослених. Мени је позната ситуација у Бањој Луци, гдје у административној служби града има највећи број запослених. Не мислим да та служба има вишка запослених.

дио. То треба захвалити стручним људима у државној администрацији Српске, али и Министарству за међународни развој (DFID) Велике Британије, које едукацијом и стручним саветима помаже овај процес.

Сад кад имамо Стратегију реформе јавне управе у БиХ, лако можемо закључити да је Република Српска више напредовала по том питању од Федерације БиХ. Због тога се Република Српске залаже да се у реформи државне управе не

земљиштем и у својим скупштинама доносе одлуке о дојели тог земљишта. Међутим, сву припрему врши Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове и ту постоји низ неспоразума.

Наравно, и у приступу рјешавања овог питања постоје различита мишљења. Страни консултанати за област земљишне политике су мишљења да је прерано да се ти послови пренесу на локалне заједнице. Лично мислим да је то по-

Бања Лука и Источни Дрвар: Највећи и најмањи

враћамо на нулу, него да свако крене од мјеста до којег је дошао.

Ми мислимо да смо, као лидер у овом процесу у БиХ, способни да врло брзо завршимо комплетну реформу државне управе, што није случај са другим ентитетима, који, за разлику од Српске, има других проблема. Прије свега, то је унутрашња неорганизованост и различита рјешења у сваком од десет кантона Федерације БиХ.

Сви у БиХ признају да је много већи напредак у реформи државне управе у Републици Српској. То, опет, не значи да се треба уљуљкати и успавати. Постоје даљи програми реформи, које координише Управни одбор за реформу државне управе у Републици Српској и БиХ, коме председава премијер Милорад Додик.

С поносом треба рећи да смо већ дошли до електронске владе, само што, нажалост, финансијски то не можемо да покоријемо.

Постоји ли потреба да се неке надлежности са локалних заједница врате на ниво Републике и обрнуто?

- Сигурно је да има и једног и другог. Ова Влада се определила за јачање локалних заједница. Ми сматрамо да је то европски тренд и да се грађани, у свим врстама својих захтева, веома сусрећу са локалном заједницом.

Због тога је, што је могуће више, потребно што више надлежности пренијети на локалну заједницу. Кад кажемо што је могуће више, зависи и од тога шта могу да прихвате и шта могу да ураде локалне заједнице.

Кад је у питању оновремена ситуација, идеја ове Владе је да припремање одлука о дојели градског грађевинског земљишта треба пренијети на локалне заједнице. Да то и појасним вашим читаоцима.

Локалне заједнице располажу градским грађевинским

сао који смо већ требали завршити.

Истина, постоји одређена врста ризика када је у питању. Један број малих и неразвијених локалних заједница нема кадрова који то могу квалитетно да ураде. Међутим, због тога не треба да трпе друге локалне заједнице, које су оспособљене да то могу урадити и које у тој области имају и највише посла. Вријеме ће показати, а зависно од приближавања европским стандардима, шта треба да се враћа на локалну заједницу.

Да још једном подјетим, генерални концепт ове Владе је да све са чим се сусреће наш грађанин прво треба смјестити у локалну заједницу, а да републички органи управе буду другостепени.

Каква је сарадња са општиним Сребреница и коалицијом републичких закона?

- Не могу рећи да као Министарство управе и локалне самоуправе имамо неки посебан контакт са општиним Сребреница. Знамо за проблеме који тамо постоје, као и за захтеве садашње скупштинске већине те општине за издвајање Сребренице из уставно-правног система Републике Српске. Истина, нисмо имали званичне захтеве по том питању, али будно пратимо ситуацију.

Такође знамо да се тамо не примјењују неки закони Републике Српске. Будући да се ради о специфичној ситуацији у Републици Српској, па и БиХ, онда благо приступило том проблему. Нисмо посезали ни за каквим мјерама. Покушавамо да дијалогом дођемо до примјене закона јер ми се чини да бисмо, ако бисмо користили неке законске могућности, направили још већи проблем.

Међутим, сви се у Републици Српској и БиХ морамо навикнути на то да је владавина

права важна ствар и да без ње не можемо ићи у Европу. Према томе, и онај коме се то не свиђа мора се придржавати законских прописа.

У којој фази је примјена члана 63. Закона о локалној самоуправи?

КОНСТИТУТИВНОСТ

Доста важње изазива примјена члана 3. Закона о локалној самоуправи. О чему се ради?

- Члан 3. Закона о локалној самоуправи проглашао је из амандмана на Устав Републике Српске који говори о равнојерној заступљености конститутивних народа и осталих у ентитетима и локалним заједницама и у запошљавању. Много полемике било је око тога како и на који начин овај члан може да се изврши.

Наиме, он предвиђа и, у складу са пописом из 1991. године, конститутивни народи морају да буду заступљени у органима локалних заједница. И у избору функционера и у пријему административних радника.

Клуб делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске уложио је вето на информацију о примјени члана 3. Закона о локалној самоуправи јер нису њоме задовољни.

Кад је ријеч о примјени овог члана, лично сматрам да је то процес који се не може законом преломити преко оног. Тачно је да закон треба да се извршава и да нема, како смо написали у информацији, да је дјелнично извршен или да није потпуно извршен. Закон се извршава или не извршава.

Међутим, овај члан закона је круто постављен под притиском међународне заједнице и једноставно га није могуће извршити. Посебно га није могуће извршити у једном кратком временском периоду.

- Чланом 63. Закона дефинисано је да је потребно евидентирати имовину која се односи на локалну заједницу, а која је потребна за њено функционисање. Због тога је ова Влада припремила, а републички парламент усвојио Закон о преносу права својине на јединице локалне самоуправе.

Да би локалне заједнице могле у потпуности да функционисају, морају да знају којом имовином располажу. До сада је све обично подијељено под државну имовину, али није било разграничено коме припада. Овим законом је речено да су објекти које користе локалне заједнице, које су оне изградиле или наслиједили, њихови и да треба, што је врло важно, да их упишу у књиге.

Закон се односи на локалну комуналну инфраструктуру. Први пут је речено да су водоводне, канализационе и топловодне мреже... власништво локалне заједнице. То је важно и због процеса приватизације комуналних предузећа у локалним заједницама који смо почели. Мора се јасно знати да комунална инфраструктура није предмет приватизације. Мо-

гује је приватизовати топлану, водовод, али не и локалну инфраструктуру мрежу, која остаје у власништву локалне заједнице.

Овај закон не само да рјешава имовинска питања и да је већа овлашћења локалним заједницама, он је и темељ да Влада на локалне заједнице може пренијети објекте, инфраструктуру па и предузећа која им припадају.

Предузећа су још увијек у надлежности Републике, у чије име њима управља Влада. Овим законом је створен основ да се она могу пренијети локалним заједницама. Наравно, то је и пут како Влада замисли даљу децентрализацију и преносише на локалне заједнице свега оног што је важно за њихово што боље функционисање.

Влада је недавно најавила да прерасподјелу средстава у корист локалних заједница. О чему се, заправо, ради?

- У новом Закону о буџетском систему утврђен је коефицијент за све локалне заједнице и начин како се издваја средства за њихове буџете. Тај коефицијент је различит од једне локалне заједнице до друге.

Ова Влада је хтјела да чује како на то гледају локалне заједнице. О томе се расправљало на Скупштини градова и општина Републике Српске, која је утврдила коначан приједлог који је Влада прихватила.

Констатовано је да је у првој години примјене пореза на додату вредност један број локалних заједница знатно оштећен. Не можемо тврдити да су неке друге много боље прошле, јер је свима недовољно средстава. Зато је Влада и најавила да ће преиспитати коефицијенте и покушати, колико год је то могуће, да дође до праведних рјешења.

По Закону о статусу функционера јединица локалне самоуправе, многи општински начелници имају веће плате од министара. Ваш коментар?

- То је за сада тако. Ако ја са ове функције кажем да то није у реду, онда ће неко рећи да министар хоће да има већу плату. Чињеница је да се у тој области у целини мора увести више реда.

Парадоксално је да смо дошли у ситуацију да неке неразвијене општине, које примају помоћ и тешко остварују буџет, плаћају своје функционере више него развијене општине. Све плате, генерално гледано, у државној управи су мале: почев од министара па до локалних заједница. Мислим да ће се ово питање ријешити доношењем Закона о платама, на коме ова Влада ради.

■ Гојко ДАКИЋ
Сашко Рако ШИБАРЕВИЋ

ОД УТОРКА СТУПА НА СНАГУ НОВИ ЗАКОН О ОСНОВАМА БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА У БИХ

КАЗНЕ КРОТЕ САМОВОЉУ

По броју саобраћајних незгода, БиХ заузима неславну позицију при врху у Европи. Највише новина у области обуке будућних возача. За волан са само 0,3 промила алкохола у крви

Забрањена употреба мобилних телефона током војње, дозвољена количина од 0,3 промила алкохола у крви за возаче аматере, уапљена свијетла током цијелог дана, кациге за бициклисте... тек је мали дио новитета, са којима ће се учесници у саобраћају суочити већ 8. августа ове године, када званично почиње примјена новог Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у БиХ.

Закон је, кажу његови аутори, услаглашен са европским саобраћајним прописима и стандардима, а његов крајњи циљ је повећање нивоа безбједности саобраћаја на путевима у БиХ и то по сва три сегмента безбједности - возач, возило и пут! Министар саобраћаја и комуникација БиХ Бранко Докић појаснио је још једном да БиХ, по броју саобраћајних незгода, заузима веома неславну позицију у Европи. Расположиви подаци, тврди он, указују само на

на ствари, која треба да буде дефинисана овим правилницима, остаје неуређена до њиховог доношења. С друге стране, министар Докић је казао да су неки од подзаконских аката већ спремни и биће усвојени до септембра, као и да ће се Министарство укљопити у законски рок за доношење правилника, односно тај посао биће завршен до 8. фебруара наредне године.

Значи ли то да 9. августа ипак неће доћи до својеврне пометње, будући да је новим законом предвиђено и преносење надлежности са појединих органа на друге? Примјера ради, комплетна обука будућних возача по новом закону више није у надлежности Министарства унутрашњих послова, већ прелази у руке републичког, федералног и кантоналних министарстава просвјете. Ова министарства, наводе стручњаци, биће задужена за сам процес обуке будућних возача, али и лиценцирање возача - инструктори

на, који ће радити са њиховим кандидатима, ствар је о којој ће се сигурно расправљати ових дана.

Саобраћајни стручњаци, с друге стране, сматрају да надлежни у Министарству просвјете сигурно не би погрјешили када би овај посао повјерили, примјера ради, Техничкој школи у Бањој Луци, која испуњава све услове за тај посао. Наиме, у овој школи већ постоји саобраћајни смјер, као и одговарајући простор, у којем би се обављала настава.

Драгосављевић, међутим, није наводио конкретне примјере, али је рекао да ће све појединости бити јасније после израде правилника, којим ће овај дио бити дефинисан. Стручњаци овог Министарства већ су се прихватили посла, тако да он очекује да би већ у наредних мјесец и по дана неке ствари могле да буду много јасније.

По општим одредбама закона већ сада је јасно да ће највећу реформу доживјети управо област обуке будућних возача. Ево и зашто - осим већ поменутог преноса надлежности са МУП на министарства просвјете, друга новост је лиценцирање возача инструктора и чланова испитних комисије. Тачније, новим законом, сматра Драгосављевић, ова област биће далеко уређенија, односно предност ће бити пружена најстручнијим и најквалитетнијим кадрovima у овој струци. Више се неће десити да, упозорав Драгосављевић, аутошколу отвори било ко, чак и они који имају трећи степен стручне спреме и завршену школу, која нема апсолутно никакву везу са саобраћајем.

Један од приједлога и могућности, које се разматрају, појаснио је Драгосављевић, јесте формирање посебног тијела при Министарству просвјете, у чијој ће надлежности бити издавање сертификата возачима инструкторима и провера знања чланова испитних комисије. И у томе ће се, тврди он, водити рачуна о радном стажу, односно годинама проведеним у струци,

Више пажње на друмовима: Већа безбједност у саобраћају

члановима испитних комисија приближити нова правила и прописе, као и свијетска кретања у овој области, што ће им сигурно помоћи у ширењу њиховог знања - појаснио је Драгосављевић.

Када је већ ријеч о новим возачима, процес њихове обуке није једина ствар, која ће бити реформисана новим законом. Наиме, постоји ту још низ, за наше прилике, потпуно нових одреби, чији је крајњи циљ повећање опште безбједности у саобраћају. Тако, примјера ради, нови возачи млађи од 23 године за волан аутомобила неће моћи да сједу у периоду од 23 до пет часова ујутро, уколико с њима у возилу није особа старија од 25 година, која, наравно, поседује возачку дозволу и одређено искуство у саобраћају.

Даље, млади возачи на својим возилима двије године после полагања возачког испита морају да имају одређену ознаку, а брзина кретања на путевима смањена им је за 10 километара од дозвољене. Уколико не поштују ове одредбе, платиће казну у износу од 50 марака.

Када је већ ријеч о казнама, стручњаци наглашавају да је казна политика новог закона знатно оштрија од досадашње, што би такође требало дати позитивне резултате на терену. Примјера ради, због употребе мобилног телефона у аутомобилу без одговарајуће опреме, по новом закону, возачи ће бити кажњени са 40 марака, нежељене безбједносног појаса из ципа ће им одијети 30 марака. Истим износом возачи ће бити кажњени уколико приликом војње не упале кратка свијетла и тако даље.

Начелник Одјељења за безбједност саобраћаја у Управи полиције Министарства унутрашњих послова Републике Српске Миленко Мартиновић навео је примјер и драстичнијих казни, попут оних за војњу у пијаном стању.

Уколико се провером утврди присуство алкохола у крви изнад дозвољене границе до једног промила, возачи ће бити кажњени од 50 до 250 марака. Прекро те границе казна је од 100 до 300 марака, а изрицаће се и заштитна мјера забране војње од једног до четири мјесеца и уписивање два казна бода. При томе полицијаци, ако утврди да сте под дејством алкохола прекро дозвољене границе, има овлашћеност да одузме возачку дозволу и искључи возача из саобраћаја - образложи је Мартиновић.

Он је даље навео да драстичније казне чекају и оне, који не поштују ограничења брзине на путевима, али и бициклисте и мотоциклисте, који се отуђе

на упозорења о обавезном ношењу заштитних кацига. Исто тако, полиција неће гледати кроз прсте ни оне, који не прописно прелазе улицу. Због тога прекршаја, појаснио је

ма онемогућава се наплата новчаних казни на лицу мјеста. Полицијаци, који уочи учесника у саобраћају - возача или пјешака - да је почио прекршај, после уобичајене процедуре по-

Мартиновић, пјешаци могу буду кажњени са 40 до 50 марака, а возачи, који не пропусте пјешака на обичејеном пјешачком прелазу где нема semaфора биће кажњени са 50 до 250 марака у зависности од степена угрожавања било ког учесника у саобраћају.

Оно што је посебно важно у цијелој причи о кажњавању несавјесних учесника у саобраћају, према Мартиновићевим ријечима, јесте још једна новина - прекршајни налози. Укратко, прекршајним налози-

Ранко Бабић: Одложити примјену закона

ПРАВИЛНИЦИ
Руководилац службе превенције и едукације у Аутомобилној полицији Републике Српске Ранко Бабић истиче да нема комплетне примјене Закона док се не ураде сви правилници.

Било би логично да се примјена Закона одложи до 8. фебруара идуће године док се не услагле сви акти. Јер на примјер, кандидат за полагање возачког испита који дође 9. августа да се пријави, мораће то урадити по старом програму јер нема нико право да му то забрани. Није он крив што нема стручног предавача и лиценцираних испитивача који тражи закон - каже Бабић.

Према његовим ријечима, АМС је заинтересован да презузима одређених послова, прије свега за организовање полагања возачких испита, надзор над испитивачима и радом ауто-школа, што би ово асоцијацију обавезало на организовање посебне службе јер циљ је да наши грађани имају компатибилне возачке дозволе са Европом.

пуњава прекршајни налог. Прекршајци на основу налога у банци или пошти плаћа казну у року од осам дана, а уколико не плати да га потпише, полиција доноси налог за судско одлучивање. Ако ни тада не плати казну, случај се просљеђује Пореској управи на принудну наплату.

Мартиновић сматра да је прекршајним налозима полиција добила већа овлашћења, јер путем њих може да изрекне и заштитну мјеру одузимања возачке на месту прекршаја и уписивање казни бодова. Гледано у цијелин, наводи Мартиновић, нова законска рјешења, урађена по европском образцу, позитивна су и омогућиле полицији брже рјешавање проблема, већ превентивно дјеловање, а не бити тешко да је било застарело, што се, с друге стране, негативно одражава на дисциплину учесника у саобраћају.

Међутим, остаје проблем што ниједан од 22 подзаконских акта, који су морали бити услаглашени са законом, није урађен. Док се то не учини, полиција ће бити веома тешко спроводити закон у потпуности. Немамо избора, на ћемо морати, посебно код тежих прекршаја, примјенљивати прописе који су још на снази - закључио је Мартиновић.

■ Добрила МАЈСТОРОВИЋ
Веселка ЈАЊИЋ

РЕГИСТАР И БОДОВИ

Нови појам у Закону о безбједности саобраћаја су казни бодови. Уколико возач током године, објашњава Миленко Мартиновић, због разних прекршаја заради најмање 10 казни бодова, надлежни органи позива га на додатна предавања о поштовању и познавању саобраћајних прописа. Ако је, међутим, током године скупио 15 казни бодова, во-

зач ће бити упућен на поновно полагање возачког испита, а дозвола ће му бити одузета на мјесец дана. Сви „зарађени“ казни бодови уредно ће бити евидентирани у централном регистру возача, што је такође једна од новина у закону. То значи да ће сви подаци о возачима у БиХ бити сачувани на једном мјесту, а приступ регистру имаће само полиција.

једно - тренутно стање безбједности саобраћаја на путевима у БиХ је заборављиво!

Према његовим ријечима, број саобраћајних незгода, примјера ради само у периоду од 2002. до данас, у благом је порасту, баш као и број погинулих на путевима у БиХ. Ако ни због чега другог, оно бар због црне статистике било је крајње вријеме да се нешто променији. Министар Докић зато сматра да нема разлога да се примјена новог закона одлаже, јер сви су имали довољно времена да се припреме за 8. август! Он је појаснио да је закон ступио на снагу 8. фебруара ове године и да су сви надлежни имали још шест мјесеци да се припреме.

Рад на закону је отпочео 1997. године и у радним групама су учествовали и они, који су дужни да примјенују закон. Осим тога, организовање су и двије расправе током 2005. године, а све што је било објављено, медији су стално преносили и писали о закону. Све ово говори да су и грађани и власт већ морали да буду спремни за примјену овог закона - казао је министар Докић.

Он је нагласио да нема мјеста захтевима за одгањање почетка примјене закона, наводећи да заговорници те идеје имају сасвим другачије разлоге од оних које наводе. Докић је сагласан са примједбама да закон није савршен, наводећи да не постоји савршен закон, али да све недоумице или евентуална лоша рјешења могу да се исправе амандмански и Министарство је то спремно да уради.

Саобраћајни стручњаци у Републици Српској, међутим, прилично су скептични. Као један од разлога за песимизам наводе чинишину да ниједан од подзаконских аката - правилника - још није припремљен, а камули усвојен. То је, сматрају они, реалан проблем, јер већи-

ра и формирање испитних комисија.

Савјетник републичког министарства просвјете Проко Драгосављевић позивао је рјешења предвиђена новим законом, наводећи да је сасвим логично да Министарство просвјете води рачуна о обуци и провери степена знања. Међутим, казао је он, републичко Министарство просвјете и културе у овом тренутку није спремно да ту дужност и преузме, јер још није дефинисан читав низ ствари, које су уско повезане са овом облашћу.

По њему, још се не зна која ће то установа обављати те-

Миленко Мартиновић: Полицији већа овлашћења

оретски дио наставе у обуци кандидата. Законом је, истина, предвиђено да обуку будућних возача може да обавља само саобраћајни инжењер, а јасно је да не могу све ауто-школе да обезбједе по једног или више таквих стручњака. Да ли ће аутошколе између себе да договоре одржавање наставе на једном мјесту и да одреде једног струч-

тако да се неће моћи десити да дугогодишњи инструктори са одговарајућом стручном спремом поново иду на полагање инструкторских испита.

Сви они мораће да прођу кроз одређене провере, али ће и њихово искуство бити веома. Организоваће се и посебне семинаре, на којима ћемо возачима инструкторима и будућним

У ДОЊЕМ ВОДИЧЕВУ КОД НОВОГ ГРАДА ОБИЉЕЖЕНА ГОДИШЊИЦА СРПСКОГ СТРАДАЊА ОД УСТАШКЕ РУКЕ 1941. ГОДИНЕ

КРВАВИ ВУРУНСКИ ИЛИНДАН

Тачно на Илиндан, 2. августа 1941. године у Горњем Водичеву, општина Нови Град усташе су убиле 75 недужних људи, жена и дјеце српске националности

На Илиндан, 2. августа 2006. године у засеку Вуруне, село Доње Водичево код Љешљана, општина Нови Град одржана је комеморација поводом 65 година од страховитог злочина, једног у низу који су се оних дана дешавали широм Крајине.

Испред скромне, старинске куће од дрвених греда, закривљене још за краља Александра, са металне плоче читамо натпис: „У овој кући и дворшћу, 2. августа 1941. године, усташе су убиле 75 недужних људи, жена и дјеце из Горњег Водичева. У знак сјећања на жртве овог тешког постојања, спомен-плочу подиже Удружење бораца НОР-а Добрилин. У Доњем Водичеву, 2. августа 1976.“

Госте је сачекао седамдесетседмогодишњи домаћин Бранко Вуруна. Окупило се свијет. Наши селаци, добродушни, срдачни, гостољубиви - сви, од старца, до њихових унука у праука. Весела

маице служе кафу, а мушкарци ракију, да се, веле, мало згријемо и окријепимо. Стижу и свештеник, начелник општине Нови Град, Борислав Вучковић, те професор историје у пензији Милош Вујановић, који годинама марљиво сакупља грађу о злочину који се десило управо ту, на неколико корака, у овом дворшћу, у кући и њеном подруму.

Како казује професор Милош Вујановић, партизани су после неколико акција у којима су накратко ослободили рудник Љешљане, те Добрилин и Костајницу. Међутим, усташе су допремили појачање и нагерале партизанске јединице на повлачење. Услиједила је сурова одмазда над српским цивилима, углавном женама, дјецом и старцима. У ту сврху, логорник у Новом, Ахмет Церих - Календарца, формирао је „усташке одреде за чишћење околних

сеосима Бујићи и Тадићи убијена 22 мјештана. Други дан покоља, на Илиндан 1941. године, неколико српских породица из засека Тадић склопило се у кућу комшије Иве Јелечана, надајући се да ће их он као Хрват моћи заштитити. И нису се преварили. Када су крволочне постројбе дошле до Ивине куће, честити и храбри домаћин их је сачекао ријечима: „Ово је мој народ с којим ми живимо и ако мислите нешто учинити њима, онда то прво урадите мени и мојој породици да не гледамо опет зло и срамоту коју смо јуче доживјели овдје“. „Жетеоци смрти“ - како их назива професор Вујановић - су устукнули, у намери да жеу за крвљу утоле у оближњем засеку Бујићи, гдје се, такође, склонило мноштво српске нејаче. Међутим, и тамо се нашао један праведник из реда хрватског народа. Рибјеч је у Марку Дујаковићу, који је „црнокошуљаше“ до-

Побједа живота: Бранко Вуруна са праунучићима у подруму у коме се десило масакр

укључујући и свих шесторо дјеце, од којих је најстарије имало петнаест година, а најмлађа су била једногодишња близанчад. На ред је дошао засек Вуруне, гдје се у кући Цвије и Мила Вуруне од усташке каме и олујног невремена склопио велики због жена и дјеце. Кућа породице Вуруна и данас пркоси времену. На том неживом свједоку људске трагедије, осим доминарног доката, мало се шта промијенило од оног кобног Илин-

ма, само озелењела падина. Жао му, каже, што га је срушило; можда ће га поново направити, истог онаквог. У подруму Бранко данас чува разне алатке, бурад и вучије, у њему меље жито... Око нас се све вријеме врзмају четворица његових праука; пењу се на млин, на бурад, задирују се... Живот се није дао затрти!

Жртве злочина у Вурунама покопане су у двије зајед-

тим двијема хумкама, данас, 65 година касније, одржава се парастос. Пада киша, као и оног кобног дана. Међутим, то није спречило многе робаке, комшије, представнике локалне власти, медије и петицију свједока крвавог Илиндана да одају пошту недужним жртвама. Након чинодејства двојице свештеника Српске православне цркве, ријеч узимају професор Вујановић, начелник Вуковић и Милан Ландуп, један од преживјелих.

Послије парастоса улазимо у кућу. Начелник општине Борислав Вучковић, уз помоћ тамошњег свештеника и професора Милоша Вујановића, излаже детаље плана изградње пригодног меморијалног центра. Велики дио тог посла изводиће бањолучко предузеће „Проект“, чији је директор Мирослав Вујатовић, упутио петочлану екипу архитеката, са којом смо и допutoвали у Вуруне.

Општина Нови Град, како казује начелник Вучковић, прошле године пробила је и насула пут до Вуруна, а ове ће, обећава, асфалтирати бар неколико стотина метара. Његова идеја и заједничка жеља свих мјештана је да се у наредних неколико година од овог мјеста начини скромни меморијални центар. У том смислу, уз даљу подршку општине, планира се да се достојно истраже, ексхумирају и обиљеже сва гробна мјеста, да се Бранку Вуруну и његовој породици направи друга кућа, а ова да се претвори у спомен-дом, у коме би се његовало сјећање на страдале, организовале уметничке радионице, посјете ђака... План је такође да се професору Милошу Вујановићу помогне у научној обради и примјереном публиковању сакупље-

Они су преживјели вурунски покољ

дјеца трчкарају по дворшћу. Не смета им ни прохладан дан, ни киша која све јаче добује по шатри. Пријатне до-

српских села“. Већ првог дана августа на удару бестијалних црнокошуљаша нашло се и село Водичево, гдје су у за-

чекао ријечима: „Шта ви тражите данас овдје? Ово су хрватске куће. Ту ми живимо и нема никог више. Можете слободно ићи даље“. Тако су усташе мимоишле и овај засек и камионом се одвезле до сљедећих српских кућа у Водичеву. Двојица поменутих Хрвата - Иво Јелечан и Марко Дујаковић - насла са тако многе недужне животе, а својим душама обезбједили вјечни мир, те заховали српских комшија и њихових потомака.

Настављајући пут ка Вурунама, целати су мецима, камама и бајонетима свирепе усмртили 21 лице у засецима Пувача, Зелини и Вуковићи, те 26-оро душа из кућа Пилиповић, Поповић и Вранешевић, Стошљевић, Јанчић... Том приликом Душану Пувачу су убили жену и петоро дјеце, а он је игром судбине преживио међу лешевима најближњих. Мирко Зелини је остао без жене и четворо дјеце. Затрпа је цијела породица Васе Поповића,

дана. Домаћин, Бранко Вуруна, један је од шесторо живих свједока крвавог пира. Он нам казује да је почетком Другог свјетског рата имао 12 година и како је добро видео и запамтио кад су злосрећно поподнева дошли колачи, обучени у црно, наоружани нишкарима, бајонетима, пиштољима и бомбама“. Сазнајемо како су ти „застрашујући ђаволи“ у кући, дворшћу и у препуном подруму свирепе убили 75 мјештана, који су се ту склонили бежећи од смрти и великог невремена. Само из Вуруна, свједочи Бранко, тог Илиндана 1941. године страдала је 31 душа, а из његовог дома чак 12 чељеди и то седаморо дјеце од 2 до 14 година и пет жена од 33 до 60 година.

Улазимо у омику просторију испод куће, гдје су усташе пронашле и бестијално усмртиле већину недужних жртва, не штедећи ни дјецу из колијевака. Бранко се, казује, спасао сакривши се под свјетло, одмах ту, на неколико корака испод куће. Свиња више не-

ничке гробнице. Прва, у којој је сахрањено 41 тијело, налази се у оближњем букувику,

ДОКУМЕНТА И СВДЕДОЦИ

Према казивањима професора Милоша Вујановића, масакр у Вурунама преживјела су петорица дјечака старости до 11 година и једна осамнаестогодишња дјевојка. То су: Милан Ландуп, Милован Вуруна, Млађо Милошевић, Бранко Вуруна, Милош Вуруна и Аника Гајић. О страховатама овог злочина веома потресно свједоче и забиљежене изјаве које су дали Млађо Милошевић (1938), Милош Бујић (1932), Милан Ландуп (1932), Милован Вуруна (1937), Босилка Шурлан (1929) и Бранко Вуруна (1929). Оне ће, свакако, наћи своје мјесто у будућој књизи професора Вујановића. Јединствени и посебно вриједни документ чини и неколико часова видео траке на којој су симфонијски разговори са преживјелима, као и емисија емитувана на Радио Новом Граду 2. августа 2005. године. Ипак, међу свим документима издваја се неколико потресних фотографија пронађених у георгалском Војном музеју на којима се виде масакриране жртве у Вурунама непосредно после злочина.

одмах изнад куће. Ту је 1980. године постављена скромна надгробна плоча са именима страдалих. Простале 34 жртве сахрањене су нешто даље, уз поток Кадинац. Над-

не историјске грање, чиме би се шира јавност коначно упознала са страдањима у Вурунама.

■ Зоран ПЕЈАШИНОВИЋ

СВДЕДОЧЕЊЕ МИЛАНА ЛАНДУПА

„... Било је четири часа после подне када су усташе изненада стигле у дворшће ове куће гдје смо се склонили. Било их је доста и сви су имали црне униформе, пиштоље и пушке са бајонетима. Међу њима сам препознао Замула Францику коју сам раније виђао у Љешљанима и Добрилину, гдје је радила код свог оца, усташког таборника Ивине Замуле, у његовим рађама и све нас је позвала. На себи је имала војну униформу, пушку са бајонетом и пиштољ у руци. Ушла је у горњи дио куће гдје смо били ја и мајка и још много других избијелица. Одмах је препознала моју мајку и упитала је: Гдје ти је Драган? - Отишао у шуму, одговори мајка.

За њом је ушло још неколико униформисаних и наоружаних усташа. Видио сам својим очима када је Франчица убила прву жртву, Вуруна Мару која је била трудна. Друга жена жртва била је моја мајка Марија. Послеје тога у кући је настао прави метеж, никуд се није могло пођејати, а пуцало се, викало, јукало, док су усташе немиле све одреда клале и убијале. Видио сам кад су заклали Гајић Спасе Драгана, дјете од 5 или 6 година и Ландупа Драгана Светозара. И остале су убијали из пиштоља и пушка, а многе су заклали избоји бајонетима. Усташки метајак је погодио и мене у десну страну плућа и изашао на плећа. Пао сам иза мајчиног леша и више нисам ништа знао...“

ПРИЈЕДОРЧАНИН ФИКРЕТ БАШИЋ, МОЗАК АУСТРИЈСКОГ „KABELXA“

ПАТЕНТ БЕЗ АДРЕСЕ

Стручњаци чувеног „Сименса“ покушали да украду Фикретову формулу производње специјалне хемијске супстанце, али нису успјели, па су све покушали да купе патент, али им је посао пао у воду

Када је Фикрет Башић (57), родом из Приједора, на Сајму изумитеља у Женеви 2005. године презентовао рецептуру за производњу специјалне хемијске супстанце која се користи за извлачење дотрајалих подземних каблова, стручњаци „Сименса“ и још неких западноевропских гиганата покушали су још једном дана да украду формулу, али нису могли да је дешифрирају.

Узалаз су се трудили и наредна три мјесеца, рецептура је остала заштићена, иако Фикрет свој изум није пријавио, нити заштитио као патент.

Није било потребе ни за каквом журицом, јер је мој патент сам по себи заштићен, иако нема адресу. Власник, боље рећи, један од сувласника фирме „Ка-

АМЕРИКАНЦИ

Послије Сајма изума у Женеви на адресу Фикрета Башића стигла је и једна занимљива понуда из Сједињених Америчких Држава. Извесна компанија га је звала да се пресели у Америку, да бира државу и град и кућу за себе и своју породицу, само да им уступи рецептуру, али је Фикрет понуду Американца глатко одбио.

Хоћу овдје у Приједору, где сам рођен, у БиХ нешто за живота да оставим, по чему ме моји суграђани памте. Није све у материјалном богатству. Можда је човјеку преце оно унутрашње задовољство. Нажалост, мало о томе водимо рачуна - вели Фикрет.

belx“ господин Алојз Пихлер ми је рекао:

Господине Фикрете, дајте мени свој патент, боље ће вам се исплатити, него да га продаје фирме „Сименсу“. Формално-правно господин Пихлер је послао патента, али тајну рецептуре ни, ком мена, не зна, нити ће зна-

ти. Добро сам плаћен и за ову врсту трансакције, јер мени није стало до медијског представљања јавности, а господин Пихлеру је и те како стало до угледа фирме. Вјерује ми, њемачки и аустријски новинари ми нису дали мира када смо извршили прво демонстративно извлаче-

ње кабла на дужини од 400 метара. Сви дотадашњи покушаји били су неуспјешни. Под земљом, само у Њемачкој, лежи преко девет милиона километарског кабла, а по новом Закону о заштити екологије сви ти каблови мораће бити извађени из земље, или пак стављени у функцију. Ми смо у Аустрији готово завршили са стављањем у функцију тих дотрајалих подземних каблова - каже Фикрет и објашњава да његова хемијска супстанца помаже да се бакарна жица у каблу мало ослободи и онда се без тешкоћа извлачи, а умјесто ње се увлачи оптички кабл, далеко, далеко веће пропусне моћи.

Уштеде су огромне, чак и 90 одсто, јер замислите да су Израелци, у појасу према Либиано-ну, вадиле старе каблове и постављале нове, колико би то коштало и колико би времена требало, а ми смо 900 километара реконструкције мреже, како то стручно називамо, завршили за двадесетак дана. Радил смо у свим земљама свијета, сем у Ал-

Фикрет Башић: Ни пријавио, ни заштитио

банији. Ја сам на одмору у Приједору, али активном одмору, јер припремам пројекат за Руску тежак милионе и милионе евра - прича Фикрет.

Фикретова супруга Биља нам рече да њихова деца Синиша и Саша, за сада, не показују неко велико интересовање за татине патенте, да је Синиша запослен у „Интерковесту“ у Приједору, продуженој руци аустријског „Kabelxa“, али да обојица воле Приједор, гдје љети највише времена проводе у Сану.

Ја сам текстилац, а још 1984. у Сиску у Хрватској смо

имали свој властити бутик, који је, богам, добро радио, толико добро да смо раширили посао и у Мађарској и Аустрији. Имамо погон у Оштрој Луци, гдје шијемо униформе полицијске, ватрогасне, комбинезоне и то све извозимо, односно шијемо за познате куће у Њемачкој, Аустрији, Белгији и другим земљама Европе. Могли смо бизнис и даље да развијамо у Европи, но вратили смо се у Приједор па смо сада мало овдје, мало тамо - каже Фикретова супруга Биља.

■ Стеван РИСОВИЋ

ЗАПИС ИЗ ДЕРВЕНТСКОГ СЕЛА БОСАНСКИ ЛУЖАНИ

ПРОШЛОСТ СА ОЖИЉЦИМА

Страдање Срба из Босанских Лужана и других села почело је у августу 1941. године. Усташе су ухапсиле све мушкарце од 17 година и зверски их побиле у Славонској Пожеги

Дервентско село Босански Лужани још вида историјске ране. Само у прошлomu вијеку, 1941. и 1992. године ово српско мјесто у обалу ријеке Украине засиделе су двије трагедије.

Иако је прошлост оставила, данас се село развија, а његови мјештани се надају да ће га зло убудуће обилазити.

Шта кажу историјски записи? За турска доба звало се Мулабегови Лужани, по бегу који је у кметовском односу држао становнике цијелог насеља.

себно за вријеме Аустроугарске монархије, када је мјестом прошла жељезничка пруга из Босанског Брода према Дервенту и макадамски пут који је повезивао Дервенту са Босанским Бродом. У селу је изграђена жељезничка станица за путнике и терет.

Читавам својом дужином, ријеч је о пет километара, село је настало на обале ријеке Украине која је богата рибом, шљунком и пијеском као веома важним грађевинским материјалом. Између Босанских Лужана и Нових Лужана које се налази са лијеве стране

јачке радње, берберница, обављан је откуп сијена, шљива и ракије, воћа...

У селу је била црква, а изграђена је и школа. За вријеме турске владавине, село такође није имало ништа, осим што су његови мјештани радили за бега, као његови кметови, записао је у својим „Записима о селу Босански Лужани“ Никола Чечавић.

Културно - забавни живот у селу се сводио на сеоске игранке и прјесму уз старе инструменте, тамбуру или шаргију. На овај начин су се забављали момци и дјевојке, а остали играли и пјевали на славама, свадбеним, веселима и пијанкама. Игранке су организоване дану, а ноћу прела. Обично је то било уз неке светковине и важније вјерске празнике.

Жене су веле, преле, плеле или чешљале лан и вуно, а мушкарци су се забављали играјући карата или скривања прстена. У Босанским Лужанима било је много добрих приповједача. На прелима су их мјештани пажљиво слушали, посебно када су рецитовали прјесме о српским јунацима на Косову и Метохији. Посебно су биле интересантне бајке о вилмама, вукодацима и приказима или приказанијама. Дјеца која су их слушала, од страха нису смјела да изађу напоље чим падне мрак.

На Украини је било доста вјерница о којима су посебно испричале приче како су млинаре посјећивале виле, а они им пошошкима остављали брашно како би их чувале од приказанија и ђаволских створова.

Поред Украине, виле су биле и нестале. Једне вечери у сумрак на четири коња су пројуриле поред млина на Украини. Имале су дугу златну косу која је падала по бедрима коња. На себи су имале бијеле хавлине провидне као паучина. Од њихове љепоте пут поред Украине је био обасјан кад су пројале на бијелим коњима и више се нису никад појављивале. Да ли је то истина не знам. Вољно сам да слушам ту причу о вилмама као дијете кад је причао отац - каже један од старијих Лужанчана - Миленио Којић.

Према записима Николе Чечавића, један заселак у Босанским Лужанима се назива Ађинић поток. Назив поточе још из турских времена. На њему у води су многи дотадашњи из прошлости. Ту је 1877.

Босански Лужани 1932. године: Фирма Јамни-Гвоздаревић

године вођена битка између 220 турских коњаника и устаника из ових крајева. Према записима, устаници су у крви угушени, а према становништву заведена стравохвала. Овај устанак се одвијао од планине Вучијак до Требаве и Крњина.

За вријеме аустроугарске владавине, ту је била смјештена караула са лужанске стране. Послије је епидемије заразних болести и на караули су уведена дежурства жандара, па су становници и за преуређивање дезинфекцији помоћу тачности званог карабола да се болест не би ширила.

Село је и поред свега напредовало и развијало се у праву варошицу. Међутим, почетком Другог свјетског рата догодила се трагедија. Прва жртва, одмах у почетку био је свештеник Милош Петровић кога су убиле усташе и кул-

наредили да се сви мушкарци одмах јаве у Жеравац код усташког табора. Тог дана, предвече су већ били доведени Срби из села Барича, Костреш, и Нови Лужани, који су смјештени у просторије предузећа Јамни - Гвоздаревић, гдје су затворени и чувани под јаким стражом. Нову су их усташе потрпали у теретне вагоне и отпремили за Босански Брод, а онда у Славонску Брод и Славонску Пожегу, гдје су наредних дана ликвидирани.

Према евиденцији, из четири наведена села је отјерано и убијено око 400 Срба, из Босанских Лужана 136, а осталих села 270 мушкарца.

Наредног дана, усташе су покиле још 170 мушкараца из Кулине, Поља, Вишњица, Грка и Жеравца. На мосту преко Саве у Славонски Броду, усташе су на

20 старијих и болесних мушкарца. Један је био у Њемачкој као заробљеник, а двојица су били одсутни из села.

Послије рата Босански Лужани ће доживјети економску стагнацију, што ради недостатка мушке радне снаге и тадашње власти која је једнострано опљачкала село. Предузеће Јамни - Гвоздаревић није преживјело производњу ни у рату.

Послије рата је промијенило име у „Борац“ и наставило пословане са 30 запослених. Крајем педесетих година је ликвидирано и распродано. Гатер је премјештен у Дервенту за дрвно индустријско предузеће „Јединство“.

Дно машина за текстил одезен је у Текстилу фабрику „Укрна“ Дервента. Прије Другог свјетског рата Дервента је имала мању индустријску производњу од Босанских Лужана, а укидањем жељезничке пруге половном шездесетих година, све развојне шансе села су пропале.

Остале нејасно како је једно село које је тако страдало и под чијом заповијешћу опљачкано, умјесто да је развијано и помогано да се опорави од ратне трагедије.

Нажалост другу своју трагедију село ће доживјети 1992. године. Тад је све што је било српско попалено и уништено, а народ протјеран од својих кућа, а 31 Лужанчанин је изгубио живот. Црква коју је Његова свјетост патријарх српски господин Павле освештано 1991. године је порушена.

Патријарх је тада позвао народе на слогу и јединство и заједнички живот. На темељима овог храма изграђена је нова црква Свих светих и освештана 2005. године.

Порушена је и више од 100 година стара црква као културноисторијски споменик...

■ Савко ПЕЊИЋ

Трагови безумља: Срушена православна црква

Име је промијењено послје Другог свјетског рата у Босанске Лужане.

По попису обављеном крајем 1940. године, село је имало 680 становника, од којих је 136 домаћинстава имало властите куће, док је деветоро живјело као подстанци у зградама жељезничке станице и у школи. Већина домаћинстава бројала је од шест до десет чланова.

Близу 94 одсто становништва у селу су чинили Срби православне вјере. Поред њих, било је Хрвата, Нијемца, Мађара, Пољака и Украјинаца католичке вјере, а једно домаћинство је било исламске вјероисповијести. Већина становништва на подручје села и шире је доселила са планине Чечаве. Вјероватно су по томе добили презиме Чечавић којих и сад има у Босанским Лужанима. Рангиновићи су доселили из Црне Горе, а ту су још Којићи, Маријановићи, Радовановићи, Илићи, Курпреси, Кресојевићи, Милојевићи...

Село Босански Лужани имало је веома значајан положај, по-

Украине био је дрвени мост преко кога су могли да прелазе пјешаци и запреге с колима и теретом.

Овај мост више не постоји, како је дотрајао тако је нестало и није направљен нови. Умјесто првеног постављен је жељезни више мост којеј држе челична ужа, а преко њега могу прелазити само пјешаци.

Пролазак жељезнице је створио услове да се село развија и постане значајан центар за развој бројних дјелатности у доба Аустроугарске владавине и касније за вријеме Краљевине Југославије.

У непосредној близини жељезничке станице, Нијемац Јан Јамни и Србин Александар Гвоздаревић основали су предузеће. У њему се мљело жито, резао обловина и грађа и производило водено стакло, а запосљавало је 15 људи из Босанских Лужана. Босански Лужани имали су неколико трговина и кафана, пекара, радioniца за израду кућног намјештаја, кро-

Да се не заборави: Споменик страдалим од 1941. до 1995. године

турбуноци. Страдање Босанских Лужана и других околних села са српским живљем започело је у августу 1941. године. Усташе су ухапсиле све мушкарце од 17 година и на вјерски начин их побиле у Славонској Пожеги.

Било је то у недељу 24 августа 1941. године. Рано ујутру, наоружане усташе из села Жеравац су обиле све српске куће и

ПРИЧА „ГЛАСА СРПСКЕ“

ДОМ НЕСТАЛИХ

„Угаси свијећу“, рекао је отац. „Врата пропуштају свијетлост“.

„Које је доба?“, упитала је мајка из таме.

„Не знам“, одговорио је. „Можда је јутро, а можда поноћ“.

„Јеси ли чуо кораке?“

„Нисам. Мислим да још није сишао“.

„Требало је да понесемо сат. Говорила сам то и онда, а ти си га бацио низ ливаду. Сад бисмо увијек знали које је доба. Био је тако тачан и весело“.

„Сат би нас одао. У овој пустињи чује се сваки звук. Ђути! Ево га. Силази. Слушај!“

„Чула сам, сад сам га чула. Отпишао је. Значи, брзо ће сванути“.

Миленко Јевђевић је рођен у Рогатици 1963. године. До сада је објавио четири књиге pjesама. За књижевно стваралаштво награђен „Песничком лудом“ из Звечана. Наградом за најбољу pjesму Видовданских песничких сусрета у Скопцу. Првом наградом за кратку причу и трећом наградом за поезију у Градишци. Недавно се из Вишеграда преселио у Бању Луку. Ради у МОБИС-у.

„Вријеме је да се и ми извучемо. Касније неко може видјети одакле излазимо. Пожури! Данас ове крпе треба сакрити на друго мјесто. Никакве трагове не треба остављати“.

„А он не скрива своје кораке. Свакога јутра и сваке ноћи чују се по степенцима. Остаје ли горе какав траг?“

„Греде, пријеп, дашчани под, паучина... Ни по чему се не може видјети да ноћу ту неко борави“.

„Не знам зашто се плашим тог човјека. Ми смо се у ову рувину населили прије њега. Ипак, страх ме“.

„Зато што се крије. Зато што он, можда, уходи нас. Можда му је наш син учинио неко зло и жели да се освети“.

„Он никоме није учинио зло“.

„То ти не знаш. Рат је и свашта се дешава. Ниси га видјела онога дана када је посљедњи пут дошао кући прије него што су јавили да је нестао. Дотрчао је блијед, рашчупан, са тамним мрљама по униформи. Ко зна хоћемо ли се икада више видјети, рекао је. А шта то значи? Шта је заправо рекао?“

„То не значи да је учинио зло. Био је на линији, а тамо је све... Тамо је све ужасно. Можда би требало да га тражимо негде друго. Раније је волио овај крај и често је овдје долазио, али...“

„Не знам“, рекао је отац, „али ми га морамо наћи. Њему нема ко да помогне осим нас“.

„А како ћемо му ми помоћи? Једва се сналазимо за мало хране и сна у овој напуштеној кућерини. Како ћемо да помогнемо?“

„Значи, ти не желиш да га нађемо?“

„Како можеш тако да мислиш? Увијек си говорио да треба да се стрпимо, да ће једном и нама да сване. А, ево, до чега смо догорули. Погледај нас. Ми смо авети“.

„А како ти можеш тако да говориш? Добро знаш, некада смо били срећни. И богати смо били“.

„Ми? Када?“

„Давно. Онда кад смо се надали. Очекивали смо срећу, а нисмо ни знали да смо срећни.“

Миленко ЈЕВЂЕВИЋ

ДРУГА НАГРАДА

Стручни жири „Гласа Српске“, који су ове године чинили др Зоран Берић, др Љубомир Милутиновић и др Душко Певуља, одлучно је да другонаграђена прича на конкурс „Младен Ољача“ буде „Дом несталих“ Миленка Јевђевића.

Нада је богатство. Можда, највеће. Вјеровано сам, био сам сигуран да ћемо нешто и остварити. Заправо, ко зна шта би било да није избио овај рат“.

„Ништа не би било.“

„То ти не знаш.“

„Знам.“

„Ђути. Поново коради.“

„Можда неко други.“

„Не, не, он је. То су исти коради. Враћа се. Можда је заборавио да уклони неки траг.“

„Је ли отпишао?“

„Стрпи се. Сад ће. Чујеш ли, већ силази?“

„Можда се и наш син тако негде скрива. Можда је то он.“

„Престани са глупостима. Можеш да полудиш.“

„Зашто? Можда је баш он.“

„Препознали бисмо га по дану. Ми овога човјека сигурно по дану сусрећемо, можда и разговарамо са њим. Прије бих рекао да он нас уходи. Ни ноћу нас не напушта. Боји се да му не умакнемо.“

„Зашто нам се онда не осветити? Шта чека?“

„Мисли да ћемо се састати са сином, па да се тако дочепа и њега.“

„Да ли уопште тај човјек зна да смо и ми овдје?“

„Да. Исто као што и ми знамо да је он ту. Али је боље да

(Илустрација Горан ДУЈАКОВИЋ)

се претварамо да ништа не знамо. Тако и он мисли.“

„Како ти то знаш? Све се више бојим. Бојим се и тебе.“

„Данас ћемо продати прстен.“

„Ти хоћеш да ме уништиш. Зашто ми то радиш?“

„Зато што тако мислиш од глади. Продаћемо га и купићемо храну. Хоћемо све потрошити, оставићемо нешто и за њега. Требаће нам кад га нађемо.“

„Можда и он тражи нас. Може се десити да нас нађе и тако упадне у ову клопку.“

„Шта то значи?“ - упита отац, „да се вратимо?“

„Добро знаш да се немамо гдје вратити. И ми смо нестали. Само да га видим. Да знам да је жив.“

„Жив је.“

„Како знаш?“

„Осјећам.“

„Као и увијек, снови и ништа друго. Сањала сам да по нашој кући пада снијег. Сипају крупне пахуљице. А на крову димњачар. Шта значи тај сан? Ти се разумијеш у то, ти читаваог живота сањаш.“

„Не знам, авети. Ја не сањам, надам се, вјерујем, а то је нешто друго. А ти си, значи, ипак спавала. Увијек тврдиш да си пробјела ноћ.“

„Нисам спавала. Гледала сам нашу кућу... Чујеш ли? Поново се враћа. Иде уз степенице. Чујеш ли? Застао је пред нашим вратима. Погледај! Помјера кваку! Аааа! Чујеш ли? Бјежи! Уплашио се мог вриска. Помози ми да скинем даске с прозора. Одатле ћемо га видјети... Ено га! Бјежи преко поља. Па, то је он! То је он! Жив је! Хвала ти, Господе. Како је лијеп! У

бијелој кошуљи и плавим панталонама. Никада није тако лијеп изгледао. Зови га! Зови га јер ја немам гласа. Пожури јер ће нестати, нестане нам из вида. Ено, застао је на ивици шуме. Гледа овамо. Како не види да му машем? Немој да бјежиш, сине мој! Не бој се! То смо ми. Зови га! Зашто га не зовеш? Сад је већ касно. Нестало је.“

„Смири се. Стрпи се још само мало.“

„Одмах сам га препознала док сам скинула прву даску с прозора. Жив је. Разумијеш ли? Жив!“

„Окрени се и погледај. Видјеш ли наједна даска није померена.“

„Зашто тако говориш? Добро знаш да сам га видјела.“

„Немој да плачеш. Све ће бити у реду. Данас ћемо продати прстен.“

МУЗИЧКИ СВИЈЕТ ЗОРАНА ЦВИЈЕТИЧАНИНА

БАС НА ЛЕЂА, ПА КРОЗ ЖИВОТ

Године су многе тешке, а леђа нејака... Тамо у далеку прошлости, 1968. године, започела је музичка одисеја Зорана Цвијетичанина. И готово 40 година Зоран са собом је носио контрабас, на леђа стављао хармоник, наштимаво жице за гитару, провјеравао ритмове на клавијатурама... Понекад, када је прилика тражила, а он, нараван и вада осмјехнут никада ту прилику није могао одбити, у руке је узимао и бас-гитару или палице за бубњеве.

И послје тих 40 година нешто је морало отићи у пензију. За сада су то само, Богу хвала, леђа, која све теже и теже трпе терет хармонике. Али, не мари. Док год може да у рукама држи остале инструменте и да њима „дира душу“, Зоран Цвијетичанин имаће осмјех на лицу.

- А све је почело почетком седамдесетих година прошлог вијека. Тада сам у Бању Луку дошао из Брчког и учланио се у Културно-умјетничко друштво „Васо Пелагић“. Прије тога моје знање се заснивало искључиво, иако сам знао прочитати и по који нотни запис, на слух. У „Пелагићу“ је, у једном тренутку, био потребан басиста. Нисам дуго размислио. Оставио сам хармоник, али сам јој се увијек враћао - извлачи прве податке о свом музичком путовању и сјећања Цвијетичанина.

Након три године прешао је у „Маслешу“. Вукло га је тамо, вели, усавршавање. Напредовање. Жеља за већим знањем. У „Маслешу“ се дочепало и бас-литературе. Тражио је и налазио све више извора из којих

- Окренем се уназад и видим океан pjesама који је нестао. Појавиле су се као висибаве, али - висибави ко висибави - лијепа је и мирише, али само десетак дана. Након тога увене. До следећег прољећа. Тако је и са pjesама, каже Зоран Цвијетичанин

је учио. Онда, како то већ бива, добоше друга времена, а с њима, руку под руку, и нови музички трендови оличени највише у гитарама и бас-гитарама. И то је студиозно проучавао. Онда су, као крајњи резултат смањивања све животне суштини

на“, сарађујем са великим именима народне и староградске музике. „Пратио“ сам Пунета Гојковића, Кваку, Лепу Лукић, Тому Здравковића. Да, заиста велика имена и заиста лијепе усмене - прича Зоран Цвијетичанин.

ка Балкана и, поготово, просто-ра бивше Југославије.

- Окренем се уназад и видим океан pjesама који је нестао. Појавиле су се као висибаве, али - висибави ко висибави - лијепа је и мирише, али само два мјесца. Након тога увене.

Из сјећања: Цвијетичанин на једном од наступа давне 1973. године

не, на ред дошле и клавијатуре. - Скромност је, знам, врлина. Али, морам, на тренутак, зазвучати мако несромно. Тај дар или знање које поседујем омогућили су ми да, у „она време-

Путовало се много. На све стране. Француска, Енглеска, Италија... Слушао се разна музика, али, каже Цвијетичанин, нигдје у свијету није нашао на сличну музику као што је музи-

До следећег прољећа. Тако је и са pjesама. Како жује, тако и данас. Међутим, много је, наравно и оних које су остале, које живе у народу, које имају душу. И управо је та „душа“ за

pjesму најважнија особина. Ако pjesма нема њу, душу, све је изгубљено. Бар за мене - каже Зоран Цвијетичанин.

Музички свијет је, настала она, данас постао лабораторија за прављење pjesама. Нит' знаш ко пише, нит' знаш ко плаћа! Али, и у тим лабораторијама настају велике pjesме, антологије. Најбољи примјер за то је pjesма „Ко те има тај те нема“, коју је, недавно, има томе година дана, отпјевао, у пратњи тамобурашког оркестра, Звонко Богдан. Многи су, прије њега, пјевали ту pjesму. Али, тек с њим, са Богданом, та pjesма је, ваљда истог дана када се појавила, постала велики хит. Хит који ће, то је сигурно, дуго трајати. Јер, то је pjesма која има „душу“...

Упоредо са данашњим музичким просторима, Цвијетичанин расвјетљава и ниво наше културне збиље. И каже оно што већ дуго сви знамо - да је култура, најалост, на маргинама. Срећом, култура све више оживљава. И у томе ју највише помажу многобројне културне манифестације које се организују широм Српске.

Сјећајући се давних времена и својих наступа у културно-

Зоран Цвијетичанин: Пjesма мора имати душу

умјетничким друштвима Зоран Цвијетичанин каже да би било добро када би Бања Лука имала међународни фолклорни ансамбл. То би била прилика да у град на Врбас дође сва сила фолклораша из свих крајева свијета и да ту, код нас, представе своје знање и умјешље, прошлост и културу. Јер, ништа није тако богато, нигдје се боље не расвјетљава прошлост и традиција једног народа, нигдје народ не показује себе, колико то ради у фолклору. А док се то не догоди, док Бања Лука не добије један такав фестивал, сценарио за неке будуће дане се зна - Зоран Цвијетичанин лагано, као и до сада, у релек своја аута ставља контрабас, гитару и клавијатуру и поставља своју одисеју. Ко зна - можда га и леђа, једног дана, попусте...

■ Горан ДАКИЋ

АЗБУКОВНИК

ДУХОВНО ОДГОНЕТАЊЕ ПОЕЗИЈЕ

(Давор Милчевић, ПЛАШТАНИЦА СТИХА, студија, ћирилица, тврди повез, 325 страна, тираж 500, „Завод за уџбенике и наставна средства“, Источно Сарајево, 2005)

Књижевна студија Давора Милчевића ПЛАШТАНИЦА СТИХА, о православном духу у савременој српској поезији, у нешто другачијем облику и под насловом „Православна духовност савремене српске поезије“, одбрана на је као докторска дисертација на Филозофском факултету у Бањој Луци новембра 2004. године.

Тако - отпочињући њену „мисионарску“ задаћу и пред широким читатељством - аутор и његов Издавач износи на дане свијетло резултате дугогодишњих књижевних истраживања „прелетене“ са спознајама о православној духовности, од древних времена до нашег доба, почесто заглављеног и слијепог пред очигледним: духовна димензија почесто представља „калуѓу“ значења поезије, али и сама поезија прилаже зрнице смисла на „грађевину“ свеопште творевине, по којој се тумачимо и постојимо. Тим значајније је регнуће да се једна у основи ускоспецијалистичка књига (књижевно-теоријска

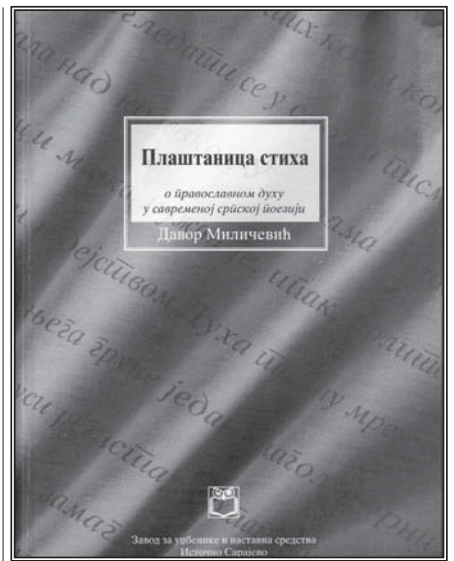
студија), по природи ствари усмјерена стручној и „фаховски“ заинтересованој публици, стави на увид свима онима што и дан-данас још увијек осјећају важност pjesничке ријечи али и њене духовне-религијозне „стране“. Писана језиком разумљивим и „гишким“ (уз обиле стихова - зналачки одабраних „илустрација“ ауторових теоријских увида), лаким стиллом, „читљива“ без напора иако понире у дубине и суштине (самих по себи) помало *апатријних* сфера, ова вриједна књига је истовремено и „водич“ кроз зачупасте путеве поетске и религиозне мисаоности, али и ПРОТУМАЧЕНИ документ о трајању и значењу pjesничке „мудке са ријечима“, Драгојци „приручник“ (и *уџбеник*)? у исти мах и „професорима“ и „џацима“, а почесто и неопходна *пропатрија* свима онима чија је рука посегнула за маслином и хартијом, да о себи остави трага.

Давор Милчевић рођен је 1960. у Сарајеву. Дипломирао је на Одсеку за општу књижевност, сценске уметности и би-

блиотекарство Филозофског факултета у Сарајеву, где је до 1992. радио у Институту за књижевност. Постдипломске студије завршио је на Филозофском факултету у Београду, а докторирао на Филозофском у Бањој Луци. Од 1997. секретар је у Српској православној епархији канадској и уредник епархијске издавачке куће „Источник“. Књижевнокритичке радове објављује у бројним часописима од 1985. године, а објавио је и збирку поезије.

У четири комплементарна поглавља (*традиција и вредновање*, потом *теолошко-поетичке синтезе и аналогје*, а *вредновање традиције до књижевнокритичких анализа*) испитује се систем православних вредности и непосредни књижевносторијски оквир савремене српске поезије, *етичко и естетичко у актуелизацији традиције*, уз маркирање кључне позиције *косовског поетичког упуришта* националне поезије у хришћанском концепту историје. Са којом на необичајним позивањем доминантних запад-

них поетика, Милчевић се указује као самосвојан ауторски „глас“, чијим тумачењима се и савремени српски pjesнички израз смјешта у контекст свјетске духовности и литературе, поред наглашеног истицања *духовне основе* уочених РАЗЛИКА. Пратећи досједно КОНТИНУИТЕТ српске лирике (од епског до савременог периода „деконструкције“), Милчевић највредније странице испишује у надахнутим анализама непосредних pjesничких дјела и укључених опуса аутора савремене поезије. *Разабирање нити плаштанице стиха нашег савременог pjesничтва открило нам је, дакле, да њено ткање чини чврсто испреплетена пређа налага националне традиције*, заклањује се, уз додатно свођење „судова“ да се *праћење тих трагова тешко може предузети без дубоког загледања у себе и преиспитивања сопствених критичких позиција*. А управо као плод таквог акрибијног и дубинског преиспитивања, ПЛАШТАНИЦА СТИХА Давор Милчевић се показује као изузетан допринос нашој теоријској и критичкој мисли у сагледавању и савремене поезије али и вјечно живе православне духовности. И. прилика је на

концу, да се - као круна и ове књиге - поново, стиховима који су и предмет „унутрашње“ ауторске анализе (са Ђорђом

Стадојем), запитамо: *Је ли то мало, Отаџино?*

■ Бранко БРЂАНИН

ЗАШТО СЕ КАЖЕ

СТАВИТИ ГЛАВУ У ТОРБУ

Израз ставити главу у торбу значи изложити се великој опасности, чак опасности по живот. Многи људи данас „носе главу у торби“: учесници у ратовима, новинари извјештачи са ратишта, чак и возачи аутомобила

Кад некога осумњиче да је урадио какво рђаво дјело, а ви у то не вјерујете јер сте сигурни да је тај невин, па сте спремни да јемчите за њега, рећи ћете метафорично, устањеним изразом, фраземом: *ставио бих руку у ватру* за њега.

Карађорђе: Одсјечена му је глава и стављена у торбу

ДРВЉЕ И КАМЕЊЕ

Израз бацити дрвље и камење вуче корјен такође из средњег вијека, када је био обичај (не само код нас него и код многих других народа: Египћана, Јеревеја, Грка, Римљана и др.) да се најтежи преступници, епископи, изјавници отаџбине, прељубници и с.б. кажњавују камењем. То се чинило по устаљеном ритуалу: осушени је - под стражом и у пратњи разјарене гомиле - изговен из грла, што је симболизовало и његов изгон из заједнице према којој је погрешнио.

Тамо негде, изван града, сви присутни су упорни и у заносу бацали на њега све чега су се дохватили (дрвље и камење) све до изгнањика не би издано. Затим су се сви, морално растерећени, враћали кући.

Данас се на прокаженог не баца, буквално, дрвље и камење, али се засипа бујицом ријечи, критике, напада, осуђује...

Стављање руке у ватру има дугу традицију, то сеже још у средњи вијек. Наиме, тада се вјеровало у божји суд, сам Бог је пресуђивао је ли неко крив или није. А поступак утврђивања кривиче сагласно се у томе да осумњичени из ватре или из вреле воде голим рукама вади усижано жељезо (мазију), па ако је крив - вјеровало се - опећи ће се, а ако није, проћи ће без опекотине. На основу тога је онда доношена и судска пресуда.

Стављање руке у ватру, тј. вађење усижаног жељеза из ватре или из вреле воде прописивао је и чувени Душанов законик као правдање по „божем суду“, а тај обичај се задржао у неким нашим крајевима - како је свједочио Вук Караџић - све до краја 18. и почетком 19. вијека.

Још горе и опасније од стављања руке у ватру је стављање главе у торбу. Шта значи израз *ставити главу у торбу* и како је настао?

Израз ставити главу у торбу значи изложити се великој опасности, чак опасности по живот. Многи људи данас „носе главу у торби“: учесници у ратовима, новинари извјештачи са ратишта, чак и возачи аутомобила. Али је овај израз настао много раније, још у средњем вијеку. Тада је, наиме, био обичај да се непријатељу одсјече главу и то је био доказ добијене битке или двобоја.

Одсјечање и ношење глава противника, поготову оних виђенијих, нарочито је било често за вријеме турске владавине у нашим земљама. Одсјечене главе су ношене вежирма у Београд и Травник, чак и султану у Цариград. Познато је да је то урадио Милош Обреновић са главом вође Првог српског устанка - Карађорђе. И Црногорци су посјеченим турским главама китили престоно Цеџине; највреднија међу њима била је глава чувеног тиранина Смаил-аге Ченгића.

Главе су обично ношене у торби или зобници, па је тако настао израз *носити главу у торби*. Док се ови фраземи заснивају на глаголу ставити, неки се заснивају на супротном глаголу - бацити. Такви су изрази бацити рукавицу и бацити дрвље и камење на кога.

Бацити рукавицу значи: изазвати кога на двобоју или оштро се супротставити некоме или нечему. Израз потиче још из средњег вијека, када су витезови - због повредe части и угледа - изазивали противника на двобој тако што би му бацили у лице рукавицу. Тако су - познато је - животи изгубила два највећа руска pjesника: Пушкин и Љермонтов.

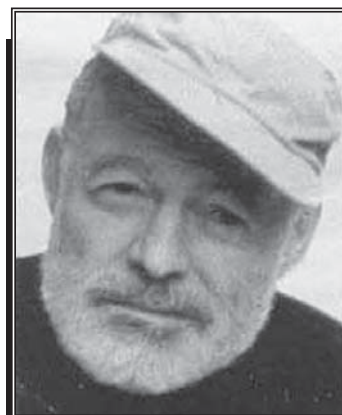
■ Милорад ТЕЛЕБАК

КЊИГЕ И ФИЛМОВИ - ХЕМИНГВЕЈ НА ЕКРАНУ

СНАГА У ПОКРЕТНИМ СЛИКАМА

Екранизације Хемингвејевих дјела радили су класици режије и зато су то веома добри филмови

У свјетској литератури можда нема књижевника чија је проза захваљива подлога за филм - Ернест Хемингвеј.

Ернест Хемингвеј: Ловац, риболовац, тореадор, писац...

Животне теме испуњене искуством, префињени хуманизам, јасни ликови, сувисли

животни заплет и најзад, жаролија Хемингвејевог једноставног, сведеног а моћног прозног казивања, која се у машти читаоца претаче у филмске слике.

Екранизације Хемингвејевих романа су се својевремено прихватиле реџије и класици Холивуда: Сем Вуд („Коме звоно звони“, 1943), Хауард Хокс („Имати и немати“, 1947), Хенри Кинг („Сњегови Килиманџара“, 1950), Џон Старџис („Старац и море“, 1958), Даглас Сирк („Авантура младог човјека“, 1961) и

многи други. Зато није необично што су сви филмови рађени по Хемингвеју, уз неизбјегне и пожељне преиначе и одступања, веома добри, чак одлични филмови.

Али оно што је још више проширило успјех ових филмова и допринијело њиховој популарности био је и промишљен избор глумца.

У већини својих романа, Хемингвеј је главни лик он сам, у првом лицу. Лик писца су на екрану тумачили Гари Кулер, Грегори Пек, Рок Хадсон и Ричард Бојмер. А славну екипу „каст“ (глумишта) допунили су и Спенсер Треси, Хемфри Богарт, Ингрид Бергман и Лорин Бекал.

Вјероватно најбољи филм по прози Хемингвеја је онај поодавно занемарени - Старџисов „Старац и море“.

Кубански рибар Сантјаго улови огромну сабљарку, рибу свог живота, а онда је изједо грабливе ајкуле. Прича подсећа на ону Мелвилову блиблиску басну о сукобу човјека и природе, у којој капетан Ахав бескрајно упорно гони бијелог кита именован Моби Дик. Али у Хемингвејевом приповједању има и још нешто - нека читалац гледалац одгонетне шта.

„Старац и море“, Старџисово ремек-дјело, је и врло необичан филм - филм за глумијониме. Дијалога готово и нема. Чудесна слика - фотографија и монтажа зборе оно што ни ријечи не могу. Једноставно, јасно а дубоко - Хемингвеј на екрану.

■ Велимир БОЈКО

БАМБИ И ВЈЕВЕРИЦА

Ловац и риболовац, тореадор, ратни новинар дописник, књижевник, Хемингвеј се женио пет или шест пута и из тих бракава имао дискутабилан број дјеце.

А један од његових синова је био Бамби. Тата Хемингвеј је Бамбију даровао једну од својих пушка „малокалибарка“. Али тек кад је Бамби стасао до петнаест година, тата му је повјерио и метке. И Бамбијев први улов:

- Тата, погледај, вјеверица!

- Сине, од сада, све оно што уловиш мораћеш и да поједеш.

КАЖУ ДА ЈЕ ИСТИНА

ПОСЉЕДЊА КРАЉИЦА ХАВАЈА

Хаваји су 1900. године проглашени америчком територијом, а 1959. године су проглашени 50. савезном државом. 1993. године председник САД Бил Клинтон се званично извинио због учешћа САД у свргавању Краљевства Хаваји

Становници хавајског архипелага вијековима су живјели изоловани од остатак свијета са својом културом, племском организацијом и обичајима. У вријеме када су из Европе почели долазити први истраживачи Хаваји су се полако почели отвртати према свијету и нудити му своја богатства, а прије свега шећер. Крајем деветнаестог вијека Хаваји су били моћно краљевство што није одговарало Сједињеним Америчким Државама. Тада, као и сада у разним дијеловима свијета, америчка администрација је одлучила да „уведе демократију“.

Када је крајем 1872. године умро краљ Камехахеа Пети, највише хавајско племство, које је било задужено за избор наслединог краљевског краља није никог именовало за наслединог краља, састало се да изабере новог монарха. Избор је пао на принца Вилијама Луналуа. Нови краљ се никада није оженио иако је неко вријеме био вјерен. Имао је много страних са-

Бескрајне плаже на Хавајима

и странаца. Али, бивша краљица Ема, удовица Камехахеа Петог, сматрала је да има веће право на пријестоло него Калакауа. Њене присталице нису биле задовољне из-

бором новог краља и покренуле су побуну. Краљ је у помоћ позвао британске морнарице и побуна је врло брзо угасила.

Калакауа је 1874. године отпугао у Вашингтон како би преговарао о новом трговинском уговору. Америци је требао хавајски шећер, а Хавајима је требао амерички новац. Новим уговором краљ је намјеравао да подигне углед монархије, али то није одговарало страним бизнисменима. Преговори су трајали годинама и све се поново враћало на старо стање. Човек по имену Роберт Вилкокс покренуо је побуну против потписаног новог названог „Бајонетски устав“. Побуна је сломиоена а Вилкокс је постао херој за хавајски народ. На суђењу је порота Вилкокса прогласила невиним.

Калакауа су његови поданици отијуживали да троши превисоко новца за проводе у стилу европског племства. Током његових дугих одсуствана из др-

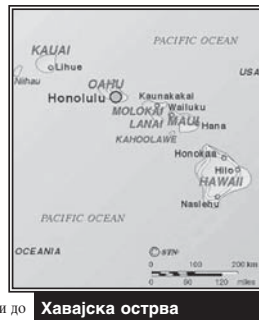
жаве као регент је владала његова сестра Лиљуокалани. Током посјете Сан Франциску 1891. године, краљ је умро од болести бубрега.

Наслједила га је сестра Лиљуа Лиљуокалани, посљедња краљица Хаваја. Олгарјама у највишим школама познавала је неколико језика а енгиски је говорила без нагласка. Волела је дахање а била је и изузетно музички надарена. Удала се за Џона Доминика, сина америчког поморског капетана, али брак није био сретан јер нису имали дјеце.

Када је постала краљица било јој је преко 50 година и до тада је имала искуство у владању током одсуства свог брата. Њен супруг је постао гувернер Оахуа и Мауаји, али није дуго уживао у

УСТАВ

Године 1887, неколико стотина странаца основало је тајно удружење „Хавајска Лига“ које је краља, пријетњама да ће се повући из посла на острвима, натјерало да потпише нови Устав, који је, због начина на који је потписан, назван „бајонетски Устав“. Овим законским актом краљ је изгубио дио својих повластица и постао је фигура а бијелима је дато право гласања на изборима. Јапанцима, Кинезима и другим азијским народима, који су годинама живјели на Хавајима, то право није било дато.

Хавајска острва

титули. Умро је неколико мјесеци након крунисања. Лиљуокалани се никада више није удала.

Као националиста, краљица је покушала да промени „бајонетски Устав“ и донесе нови, који би био од веће користи за хавајски народ. 1892. године потписала је закон којим је било дозвољено трговање опијумом, што је одговарало Кинезима али не и Американцима. Краљица се позвала на „бајонетски Устав“ којим је одређено да монарх нема право да укине закон него треба да потпише све што пред њега дође.

Американец Џон Стивенс је, заједно са другим странцима, организовао побуну и краљица је свргнута у јануару 1893. године. Привремена влада је преузела власт на Хавајима. Принцеза Канулаани је отишла у Вашингтон

како би од председника САД Гровера Кливленда затражила помоћ. Кливленд је у говору пред Конгресом побуну назвао „злупотребом у име и за моћ САД“ и општро осудио свргавање краљице. Када су му подијели приједлог за анексију Хаваја, одбио је да га потпише.

Године 1894. успостављена је Република Хаваји а већ идуће године Роберт Вилкокс је подигао буну и тражио повратак краљице Лиљуокалани. Побуњеници су ухапшени и осуђени на смрт али их је спасила интервенција америчке владе.

Краљица је ухапшена и оптужена за заверу. Осуђена је на пет година тешког рада и абдицирала је 1885. године. До смрти је живјела на Хавајима и присуствовала свим државним свечаностима. Одбила је да присуствује церемонији скидања хавајске и дизања америчке заставе чиме је обљежена анексија њене домовине.

Лиљуокалани је умрла 1917. године у Хонолулуу, у 79. години живота. И данас је памте по њеном музичком дјелу јер је написала и компоновала преко стотину pjesama међу којима је и позната „Алоха Ое“.

Хаваји су 1900. године проглашени америчком територијом а 1959. године су проглашени 50. савезном државом. 1993. године председник САД Бил Клинтон се званично извинио због учешћа САД у свргавању Краљевства Хаваји.

■ Припремио

Младен РАТЉОЉИЋ

НАПОЛЕОНОВ ТЕСТАМЕНТ - ДИОБА ЛИЧНИХ СТВАРИ (2)

ШИРОК КРУГ ДАРОВАНИХ

Наполеонова опорука свједочи о поријеклу његове материјалне оставштине - ратни плијен из покорених земаља Европе и из Русије

Да би мотор могао да се темељито испита, прво треба да се угаји и охлади. Што вријеме више протиче, трагови људских дјела и нејела су нечиљивији, али можда управо зато и непресушно врло интереса и изазова - не само за историјске, већ и друге анализе.

Како је млади капетан Бонапарта 1793. године тактичким распоредом своје артиљерије, изабацио Енгелте из луке-прљаве Гупонте и данас занимљиво, али само у војним академцима. А зашто је тај исти Наполеон 1812. године кренуо против Русије - ова инвазија је тема за историјаре.

Биографија историјске личности није само оно што је човек чинио или није, већ анализички, промишљени покушај да се домаћи мисаона позадина његових поступака.

Можда је тестамент, као и биографија било чија, компилација - синтеса добрих и злочестих мисли, жи-

Бивши император: Заточеник на Светој Јелени

вотних дјела и нејела. Духовна опорука коју је Наполеон оставио сићу-јединцу Орлују је гласила: „Доврши моје дјело у Европи или се ја одричем очинства.“ (?)

Материјални Наполеонов тестамент, опорука оне хриди у Атлантику, је вишеструк - сићу Орлују, мајци, супруги Марији Луизи, својим бившим официрима и војницима, једном лекару, који је, „иако доктор, најморалнији човек на свијету“. Наполеон је одређене ствари оставио и својим некадашњим саборима, куварима, конзуларима - и Енглезима: „Мене је уништила енглеска олигархија, али мене ће зато да освети енглески народ, који сам одувијех вољно и цијенио.“

На списку „уживалаца“ Наполеонове имовине, тестаментом су се нашле и не-

ке дојкиње са његове родне Корзице, као и онај стари генерал из Тулона, који му је повјерио праву команду.

Али у том даровању нису биле само Наполеонове личне ствари од вриједности, већ и све оно што је његова освајачка војска узгред „изузела“ из европских земаља и из Русије - златно посуђе и намјештај из Москве, један посјед на отоку Елби, сребро им Милана и Беча, жива из Словеније.

Посљедње ријечи императора на изданању бијаху ове:

„France... Tete darnee... Француска и њен први војник. Али шта је он у том часу мислио - питање не само за биографску, но за свеколику анализу.

■ Велимир БОЈКО

БАЊОЛУЧАНИН СТЕВО ШОЛАЈА ДОКТОР НАТЈУРОПАТИЈЕ У ПАРИЗУ

РЕЦЕПТИ ЗА ДУГ ЖИВОТ

Све болести почињу у пробавном тракту. Идеја о животу је изузетно важна, ако имамо веселу идеју, осјећање које пријамна мозак а уз то здраву храну на тањиру, имаћемо дужи живот, поручује Стево

Стево Шолаја, магистар филозофије и доктор *натјуропатије*, рођен је 4. септембра 1937. године у Бањој Луци. Године 1965. завршава Филозофски факултет у Београду, добија стипендију француске владе и одлази у Париз у којем је остао до данас. Почетком осамдесетих прошлог вијека окончао је петогодишње школовање на Европском колеџу за хиџијену и природну медицину. Од тада се бави *натјуропатијом* или простје речено *функционалном медицином*. Данас је запослен у једној приватној лабораторији у Паризу гдје студентима предаје функционалну медицину.

Крајем осамдесетих нисам могао држати кист, толико је моја болест, астма, узела маха. Морао сам прекинути многе велике љубавишњаке. Почеле су ме кести болети, главобоља је била неиздржива! Што су ме више лијечили све сам био болеснији, говорили су ми да је астма наследила. Тада је, изгледа, сам Бог хтио да откријем природну или *функционалну медицину*. Моје здравствено стање се много побољшало, након што сам промијенио начин исхране - прича Шолаја.

Након окончања студија, у САД је усавршио тајне вје *натјуропатије*. Харвард је нови тип у медицини-натјуропатији или *ортомолекуларну медицину* усвојио након чувеног предавања двојице врхунских натјуропата Жозефа Фрицера и Мајкла Муреа.

Функционална медицина почиња на четири принципа: природна лијечења, не уносити штетну супстанцу у организам, тражити узрок болести, а понекад чак и узрок узрока и учити људе здравом животу - прича Стево.

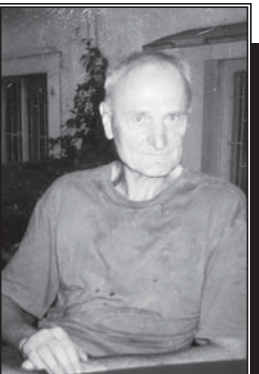
Назив ортомолекуларна предложио је Американак Линус Полинг двојструки добитник Нобелове награде, за хемију и за мир.

Његова теза је била што више Це-витамина уносити дневно у организам, односно 18 грама из воћа и по-

врћа, а посебно свјеже паприке! Дезвиза му је била „прави молекулу у правој дози на право мјесто“! Ортомолекуларна медицина се ослања на више наука, биохемију, физику, квантну физику, биологију, социологију, психологију, чак и космологију - каже Стево.

Натјуропати кажу да су мозак и пробавни такт у непрестаној, нераскидивој вези.

Мозак мијења хормонални систем, емоције одређују функционисање хормона, а опет хормони стварају супстанце прехранбених производа које уносимо у организам. Иначе, ниједан хормон се не гради од житарица.

Стево Шолаја: Четири принципа за здравље

Зато је потребно јести што више меса, ако је могуће више рибе, а посебно воћа и поврћа, што мање житарица. Све болести почињу пробавном тракту. У зависности од начина исхране добија се инфекција, болест, јер се у организам уносе нездраве, хемијске супстанце које ће активирати опа-

ПОДМЛАЂИВАЊЕ

Бројс сок прави се од 300 грама шекле, по 100 грама коријена целера, мрке и црне роткве и једног кромира величине јајета. Све то треба проијжити кроз соковник, а онда се добије чама сока. Треба пити три пута дневно по чапу у току 21 дана. Тај сок ће помоћи организму да избаци све токсичне, отровне материје које се уносе преко индустријске хране. Бићете млади психички овог сока. Иначе, Бројс терапеут *натјуропат* из Аустрије је крајем шездесетих и почетком шездесетих завршио на суду због свог сока. Отпуцао је за парламентарно, а сасио га је председник Аустрије који је посвећено да му је Бројс излјичио рак!!

Све ово с тањиром не би било од користи, ако у мозак уносимо лоше информације! Како је здрава храна важна за пробаву, тако су и здраве информације важне. *Ритотерапија* терапија са осмијехом постоји у многим болницама у Европи, гдје се болесници засмијавају. Идеја о животу је изузетно важна. Ако имамо веселу идеју, мисао, осјећање које прима наш мозак, а уз то здраву храну у тракту, живићемо дуго, поручује Стево Шолаја.

■ Дражен ГЛИШИЋ

ТОШИНЕ ПРИЧЕ

КАЖИ МИ, КАЖИ КАКО ДА ТЕ ЗОВЕМ

После армије Јован Кењало је живео у кући стрица Јована. На нову адресу поче да му стиже пошта, углавном љубавна, коју је имањак и презимењак стрица, по навици отварао. Синовцу (а и стрини) то је све више сметало, те он оде у општину да поднесе захтев за промену личног имена.

Службеница му пружи папир и објасни како се попуњава. Јован брзо унесе све податке и предаде попуњени образац. Службеница узде га провери, у рубрици „Име и презиме“ види да стоји „Стеван Кењало“, па му рече:

- Не знам зашто, али била сам убеђена да ћете мењати презиме.

ЧУДА ПРИРОДЕ

У једној општини радио је Бока познат по томе што је целог живота са својом венчаном супругом био на „ви“, а имао је с њом троје деце.

Општинари су то често препричавали. Тако је било и на некој прослави, где је причу први пут чуо један млађи колега. Он се грехотом наклепа и још главније рече:

- Колико би тек деце имали да су прешли на „ти“?!

ЗАШТИЋЕНЕ ВРСТЕ

Професорка музичког Ксенија била је апсолутни слухиста. Онако интровертно, каквом ју је Бог већ створио, јако су сметали звуци, било какав шум. За несрећу, живела је у згради испред које

је израсло огромно дрво чије гране је све тежише ударало у њене прозоре. После ко зна које по реду непроставане ноћи она се јави Градском зеленилу са захтевом да се дрво посече. Референт је пажљиво саслуша, упита за адресу, рече да сачека и убрзо саопшти:

- Нажалост, не можемо да вам изађемо у сусрет. Пред вањом кућом је раставић, законом заштићена врста...

Доведена до ојаја Ксенија реши да мења стан, те се пресели у оближњу зграду, али ни ту није имала среће, јер ускоро примети подстанаре - спеле мишеве. Уз помоћ пријатеља неколико пута је успела да их истра, али они би се увек вратили. Гадљива и уплашена причама како спели мишеви ноћу воле да сисају људску крв, јави се предузећу за дезинсекцију и дератизацију. Међутим, службеник је одмах прекину:

- Нажалост, не можемо да вам помогнемо. Спели мишеви су законом заштићена врста...

РЕЧИ УТЕХЕ

Пролетно поподне. Две временске професорке враћају се пешнице из школе, причајући о непослушној деци, умору, о предстојећем великом спремању стана. Једна од њих има принамештај и стално се жали да ће полудети од беле прашине, а друга је тешки речима:

- Ма, пусти прашину, средње се то само од себе... Још мало, па је нећеш видети...

■ Александар ШЕВО

Афоризми

- И Америка и Европа су испред нас. Пали!

- У рјешавање горућих проблема на Балкану Америка је ушла са толико жара да је одмах плануло.

- Ташта ми је право благо. Нећу се смирити све док је не закопам.

- Брак је најбољи начин да се помиристе са судбином.

- Некада се ратовало због жена, а данас се ратује с њима.

■ Недељко БЛАЖИЋ

- Послије завршетка суђења није саопштено колико је добио - судија.

- Дошло му је из дупета у главу. Сап су ствари на свом мјесту.

- Узела је ствар у своје руке. Биће напето.

- Алиментација је порез на минули рад.

- Не окрени се, сине! Немаш шта видјети.

■ Небојша БОРОВИНА

- Нисам видео батини крај, већ оном ко је добио.

- Сасецајмо криминал у корену. Од главе.

- Ратове смо увек водили на свом терену. Да жртве остану у својој земљи.

- Смртна казна је имала предност над доживотном робом. Осуђени је могао искористити и последњу жељу.

■ Даница МАШИЋ

- И кад градиш куле у области наплате ти земљарину.

- Борно сам се против „беле куце“ и сада плаћам алиментацију.

- Кад подавиш зајмодавце испливаћеш из дугова.

■ Владимир КУСОВАЦ

- Данас је такво време да човек може сасвим пош-

тено да живи од непоштене зараде.

- Да нам је неко рекао да не можемо главом кроз зид, могли смо одмах да ставимо шлемове.

- Нема ништа лепше него кад у браћа сложна - око поделе имовине.

- Још увек је најлакше упрети претом на мангупе у туђим редовима.

- Болестан оптимиста и у вамиру види за себе перспективу.

- Није истина да нам је кренуло. Само нас вуку за нос.

■ Никола СТАНКОВИЋ

- Во на челу државе је први међу једнакима!

- Воји су чак и на комеморативној седници викали „Живо“!

- Мито је део договорне економије!

- Научићу рибу да плива, јер ја сам експерт!

- Јесте бескичмењак, али је змија!

■ Игор ЖИВКОВИЋ

- Политичари своју идеологију намећу само онима који је не прихватају.

- Ни министарима није лако, са свих страна су их притисле привилегије.

- Код нас су постигнути највећи успеси тамо где се ништа не ради.

- У нашој држави постигнута је равноправност између народа и просјака.

- Од када је у Србији укинута рад, укинути су и штрафови.

- Није ништа чудно што их не разумемо, они се труде да буду неразумни.

■ Зоран МАТИЋ

(Карикатура Жан Луј ГОРС)

ДУГО ПАМЋЕЊЕ

Памтимо цезаре, калигуле, краљевске регале, загуле, памћења још биће за бушване, солалачице!

Док свирају симфонијски бомбардери кливонијски, милосрдни аубелачни, сећање ће и вас стићи!

Све сатране, хитларице, холбрушке вокерине, памћењемо, гајим наду, сто година и хиљаду!

Солана је српско име, памтимо то, побратиме! Ешдање, делпонице памћењемо понављајте!

Погажени војном чизмом, демократским цезаризмом, Срби кратко памте можда, вас ће дуго акобогда!

СТУДИЈА ИЗВОДЈИВОСТИ

Властодрнци из Србије, кад из неке недођије, мољакају, љубе стону! Примтите нас у Европу!

Европљани у Европи, биће сами себи гости, кад европска банда склопи студију изводљивости!

Па ће мало сачекати да Србија најзад схвати: све што траже мора дати, напола ће да се скрати!

После ће нам бити криво што смо стигли на тај ниво! Оно што је изводљиво може бити шкољиво!

■ Аиђељко ЕРДЕЉАНИН

- У рату су се неки борили као лавови. Одмах су се бацили на пљиген.

■ Недељко БЛАЖИЋ

АМЕРИКА

О Америци су причали бајке они који тамо никада нису живјели. Они рјеђи, који су живјели па преживјели, причају другачије. Али, кад ти није добро ту где си, другде ти се чини боље. Тако је и доктор Александријски да се пребаци преко баре да оде трбухом за хљебом, да тражи посао у Америци. Стиже у Америку и спусти врећу поред себе, кад стиже код једног газде да тражи посао.

- Шта вам је у овој врећи? - пита Амер.

- Дипломе - рече поносно наш школац.

- Цон, одмах овамо! - рече газда. - Хитно пронађите нашег Мачка!

- У реду, шефе, зашто вам треба?

- Да му вежете ове дипломе о реп!

- Уради Цон свој дио посла, а газда пита кандидата шта зна да ради, јер код њих није важно какве дипломе имаш, него шта знаш.

- Знам да музем краву и овцу, а понекад и козу, ако није много вртљива. Знате, кад сам био млад на селу, мајка ме је тјерала да то радим.

- Зашто само једну краву, једну овцу, једну козу? - Није ћања имао нише од једне - одговори као на испиту.

- Врло добро! Дакле, фармер сте, о-кеј! Да ли знате још нешто?

- Продајем на пијаци робу, цигарете, алкохол, а може и текстил без података о поријеклу... За наркотике газда рекао да не признајем.

- О.К., значи и трговац. Липјемо. Да случајно још нешто не знате да радите иако је и то превише за наше појмове?

- Знам да радим на два радна мјеста; једним дијелом у државном сектору, другим у приватном... Водим апотеку.

- Аух, много, много... Да случајно још нешто?

- Код Пере молера научно сам молерске, столарске, зидарске радове...

- Доста, доста, и преврше - хвата се за главу Амер. - Бићете примљени као фармер: гајите стоку, мусти, продајте, одржа-вати објекте. О-кеј?

- Али, ја сам и лекар - каже наш стручњак.

- Амер јурићу као да је испред себе угледео Илдијанце с кољима умоченим у смјесу отрова и оневијести се. Цон притрча гази, али овај ни да мрдне. Пшта онда Александрија шта је ријешено:

- Примљен сам да радим као лекар - одговори спремно.

- О кеј, увијек сам слушао свога шефа. Идите право на фарму! Тако је наш стручњак нашао посао у туђини.

■ Слободан ЈАНКОВИЋ

МАЈКА ПРАВОСЛАВНА

Мајка славна
Мајка православна
Мајка мила
Све нас је подојила
Све нас дигла
Све одгојила
Од Урала
Од Дрвара
Од Петрограда
До Београда
Од Владивостока
До Софије и Атине
Свуд су њене
Нити фиње
Каљинград, Нови Град
Њезин је рад

Мајка мила
Мајка славна
То је наша
Мајка Православна!

■ Горан КЉАЈИЋ

ФАБРИКА

Остала је суморна и сама не чује се радничка галама све је пусто, све је огољело директора наших то је дјело.

Све су живо растурили радницима откаже дали платити што смо зарадили у своје ценове стрпали

А сад се ти директори у фабрике враћају купују их к'о од шале једним евром плаћају.

Фабрике ће обновили и робину своју запосити све од зноја и наших плата а радницима затворити врата.

■ Бојин ГЛИГОРИЋ

Миниграми

ИСТЕРИВАЊЕ

Не можеш из вола
Истерати ђавола.

НАРОД

О, Боже,
Остадосмо без коже!

ХИРОВИТИ

Немамо мира
Због полицијског хира.

МЕТРОПОЛА

Град
Смрад.

ПАРЛАМЕНТ

Од речи
Све звечи.

ПОЛИЦАЈАЦ

Нема већих лепотица
Од службених лицаца

ПРИРОДНО

Постао луда
Без труда.

■ Мића М. ТУМАРИЋ

ЗАКЛЕТВА

Кроз завјесе неке димне одјекују звуци химне док регрети стоје мирно неки чудан вјетар пири'о.

Сад су такви дошли дани не зна војска шта да брани заклетва бр прошла чудна да нам војска није будна.

Сјећање нам још је тазе на заклетве што се газе кад се крене да се бије до заклетве ником није.

У чијој се лудој глави заједнички строј сад прави сваки редов у том строју заклетву ће викати своју.

■ Миладин БЕРИЋ

Припремио

Горан КЉАЈИЋ

ДОБРА ВИЈЕСТ ЗА ДОМАЋИЦЕ

И ВЕШ НА ДАЉИНСКИ

Американци рјетко су суше опран веш под ведрим небом. У земљи у којој је енергија јефтинија него у већем дијелу осталог свијета, док је вријеме знатно скупле, куће и станови обавезно су опремљени машинама за сушење веша.

већина Американаца обавља прање и сушење веша истога дана, у неколико узастопних тура, и да за то вријеме борава у кући, за компјутером или испред телевизора. Истраживачи сматрају да би рад био олакшан и убрзан ако би веш-машина, када заврши циклус, послала на екран телевизора или монитора поруку: „Прање завршено“, „Низак ниво детерџента“ или „Сушење при крају“.

Али, како је ријеч о уређајима који не могу да раде без команде власника, који опет може да буде забораван или презаует, конструктори одавно размисљају о томе како да омогуће даљинско управљање.

Америчка организација „Интернет хоум алијанс“ намјерава да ускоро организује истраживање о томе колико би потрошачи вољели да им савремена технологија олакша обављање досадног а неизбјежног кућног посла - прања веша. Машина за прање и сушење биће опремљене уређајима за слање и примљање порука путем кућног телевизора, мобилног телефо-

на и Инетрнета. Ранијим истраживањима установљено је да

за нову генерацију кућних уређаја.

АНКЕТА У ВЕЛИКОЈ БРИТАНИЈИ

Љепшим родитељима дјевојчица

Прворођено дјете лијепог пара биће у већини случајева дјевојчица, а не дјечак, показују резултати једне британске анкете коју је објавио лист „Санди тајмс“.

Према анкети, вјероватност да ће лијепог родитеља прво доћи кћерку за 26 одсто је већа од могућности да прво добију сина.

Образложење за ту теорију аутори проналасе у различитим „еволуцијским стратегијама“ које су полови развили током постојања људске врсте, како би преживјели.

Лијепог родитеља имаће више кћери од ружних родитеља, јер је тјелесна привлачност наследила, а кћерке од ње више профитирају него синови - каже вођа научног тима Сатоши Каназава.

Код мушког потомства, каже он, важнији је социјални статус оца, а код кћери добар изглед. Као познати примјер који потврђује теорију наводи се новорођена кћерка холивудског пара Аџелине Поли и Бреда Пита. Истраживање се темељи на подацима прикупљеним на више од 20 хиљада парова из Сједињених Држава. Као мјерила љепоте научници су применили критеријуме попут висине, тежине и животног доба. У анкети су узета у обзир само прворођена дјца.

КВИЗ

Провјерите своје знање

- Пријестоница пара Дунава била је у:**
а) Прилепу
б) Прилепу
в) Призрену
- Босански бан 1250. године био је:**
а) Кулин бан
б) Пријезда
в) Твртко
- Прва нога је:**
а) књига благајне у књиговодству
б) музичка ознака за понављање
в) први наследишник пријестола
- Хиљадити дио датог броја је:**
а) тефлон
б) микрон
в) промил
- Рабат је главни град:**
а) Марока
б) Туниса
в) Алжира
- Регата је такмичење у:**
а) бојању
б) групном пјевању
в) једрењу
- „На западу ништа ново“ написао је:**
а) Хемингвеј
б) Ман
в) Ремарк
- Ринологија је наука о болестима:**
а) носа
б) ушију
в) очију
- Средњовјековни витез или:**
а) риторело
б) ритер
в) риторно
- Косоугли паралелограм је:**
а) ромбоид
б) ромбод
в) ромбополид
- Први владар града Рима био је:**
а) Рем
б) Ромул
в) Ромул Августул

Рајко ПУШИЋ

- Рондо је термин у:**
а) вајарству
б) архитектури
в) музици
- Рубин је:**
а) дијамантни карбонат
б) алуминијум-оксид
в) угљеников пероксид
- Од шећерне трске прави се:**
а) шери
б) пунџ
в) рум
- Словенске митолошке демонске дјевојке су:**
а) Русалке
б) Весталке
в) Одалиске
- Бранко Радичевић је рођен у:**
а) Сремским Карловцима
б) Славонској Броду
в) Сремској Митровици
- Самсонова снага била је у:**
а) коси
б) очима
в) ногама
- Противници фарисеја били су**
а) Филитејци
б) Хебрејци
в) Садукејци
- „Критику дијалектичког ума“ написао је:**
а) Жан-Пол Сартр
б) Жан Кокто
в) Жак Офенбах
- Истраживање показује да овај протеин има неубијачену способност проласка кроз баријеру између крви и мозга, која већина хемикација онемогућава контакт с ткивом мозга.**
а) кентаур
б) сатир
в) минаотаур

Одговори:

1-в, 2-б, 3-а, 4-в, 5-а, 6-в, 7-в, 8-а, 9-б, 10-б, 11-б, 12-в, 13-б, 14-в, 15-а, 16-б, 17-а, 18-в, 19-а, 20-б.

НЕДЕЉНИ ХОРОСКОП

Ован (21.3 - 20.4)

Повољни околности утну на довршавање раније започетих ствари. Постоји шанса да добијете јавно признање за труд. Морална сатисфакција прија, а тек новчана...

Посоа: Многи Овови се у току ове седмице спремају за пут. Уколико тај пут не реализијете, контактирајте са иностранством. Комуникативан и успешан период.

Здравље: Нервни систем је напрегнут, па су пожељни опуштање и одмор. Проблеми са слухом и грлом пролазног су карактера. Не паничите!

Љубав: У вјечитој трици за послом, занемарујете вољену особу, па је емотивни живот прилично празан. Можда вас партнер не стимулише довољно? Нешто ту не штима.

Бик (21.4 - 20.5)

Функционишете изузетно добро, јер сте успјели да нађете златну средину између посла и провода. Биће свега помало. Није лоша ситуација ни на плану финансија.

Посоа: Конфликт са сарадницима више је него стимулативан. Виђејете да се ризик исплати. Постижете све што сте замислили, чак и више од тога.

Здравље: Нервоза, стрес, страхови и осјећај да вријеме удудо трахите - лоше се одражавају на здравље. Уколико се уразумите, избјећи ћете проблеме са срцем.

Љубав: Сексуална енергија је јака. Партнер вам спрема пријатно изненађење, а и ви њему. Пуно лијепих тренутака и радости.

Близанци (21.5 - 20.6)

Како бисте се извукли из кризе на најбољи могући начин, пожељно је да budete дипломатични. Све у знаку компромиса и завршетка. Са неким или нечим морате да се мирите.

Посоа: Више времена посвећујете хобију него сталном послу. Схватате да вам је он досадио, јер се ништа епохално не дешава. Близанци воле промјене.

Здравље: Проблеми су посљедица претјеривања у храни и пићу. Да ли сте можда размисљали о новом начину исхране? Ето промјене!

Љубав: Са сталним партнером постоји константно ривалство, уз вербална препуцавања. Али спонтана авантура вреба у потаји... Не одбијате такав изазов.

Рак (21.6 - 20.7)

Дивно се осјећате, фантастично изгледасте. Ваша предлија појава зрачи шармом и оптимизмом, и то захваљујући благонаклоном планетарним утицајима.

Посоа: Сарадници настоје да вас избаце из такта. За дивно чудо, то им не полази за руком. Довољно сте хармонични и јаки, тако да игноришете злонамјерне особе.

Здравље: Релативно се добро осјећате. Покушајте да задржите овај стил размисљања и понашања, па ћете бити не само здравији него и срећнији.

Љубав: На славу или сједиљни узнојате интересантну особу, чак се и залуљубјете. Ова седмица је у знаку романтичне љубави или маштања о њој.

Лав (21.7 - 21.8)

Тренутно сте у минус фази. Недостаје вам снага, па размислите о томе да од нечега одустанете. Сазнање о томе да сте одговорни за себе и друге заиста је болно.

Посоа: Завршаваате гомилу ситних послова који су вас оптерећивали. Смисао да пренесете другима знање тренутно је наглашен, па сходно томе и функционисајте.

Здравље: Малаксалост је посљедица нервирања и лоших планетарних утицаја. Покушајте да витаминском терапијом превазиђете проблем.

Љубав: Срећнији припадници знака „гугучу“ у загревање вољене особе. Они други маштају о томе. Главна покретачка снага је љубав.

Дјевца (22.8 - 22.9)

У фази сте експанзије креативних моћи. Пошто сте преплављени емоцијама, можда би окренутост позицији или чак писању pjesама било прави изазов.

Посоа: Нисте задовољни развојем догађаја на пословном плану. Сматрате да заслужујете бољи посао и размислите о томе како да га пронађете. Колете вас излуђују.

Здравље: Проблеми са кичмом или срцем. Уколико идете на пут, могуће су повреде. Будите опрезни, не нервирајте се.

Љубав: Партнер покушава да вас одобровољи ситном пажњом или поклоном. Сматрате да је његов потез неадекватан и доприносите захлађењу односа.

Вага (23.9 - 22.10)

У конфликтну сте са самим собом. Имате проблеме, али не знате како да се са њима изборите. Уравнотеженост је оно за чим жуде особе рођене у вашем знаку.

Посоа: Нестрпљивости сте у жељи да кренете у нове подухвате. Иако тренутно савладавате финансијску кризу, схватате да вам је неопходан боље плаћен посао.

Здравље: Здравствени проблеми имају везе са органима за варење. Даље од слаткиша и јаке хране. Бићете и здравији и љепши.

Љубав: Потребно вам је мало топлине ових дана. Односи са партнером тренутно су захлађени. Љубомора и жеља да шпијунирате партнера никуда не воде.

Шкорпија (23.10 - 22.11)

Сјајно изгледасте и исто тако се осјећате. Присуство на занимљивим догађањима чини вас још срећнијим и задовољнијим. Људо и незаборавно!

Посоа: Завршаваате важан пословни пројекат, што вас чини задовољним. Јавно признање вас инспирише да започнете нешто ново. Добра зарада на помолу!

Здравље: Заљубљен човек је срећан и здрав. Немате времена да се оптерећујете старачким проблемима. Зуби и кости тренутно су слаба тачка организма.

Љубав: Некоме полази за руком да на велика врата уђе у ваше срце и у вашу душу. Рјешаваје да зарад њега инвестираје у будућност. Уколико сте слободни, опрезно! Брак је на помолу.

Стријелан (23.11 - 20.12)

Уживате у лијепим и луксузним стварима. Ваша снобоуска природа тренутно је у елементу. Још ако вам материјалне околности дозвољавају да себи штошта приуштите, биће фантастично!

Посоа: Не можете да се покажете ни на посао, ни на зараду. Све се одија на задовољавајући начин. Уколико искрену проблем, кривај је брзоплетост.

Здравље: Здравље је релативно добро, ако се изуму проблеми везани за килажу. Холестерол и липиди, а можда и триглицериди, представљају вишњу хемијску начину живота.

Љубав: Страх од љубави заправо је страх од промјена. Лакије је тврдити пазар него бацити се у загревање вољеног бића. Инертни сте и недовољно активни на том плану.

Јаран (21.12 - 19.1)

Уколико сте свјетлији да љепота живљења лежи у малим стварима, на правом сте путу. Уколико нисте, шта да се ради? Бајда ћете се и ви опаметити.

Посоа: Налазите се у ситуацији када је тактичност потребнија него икад. Будите упорни и одмјерени, јер ћете само тако остварити задовољавајуће резултате.

Здравље: Наступило је побољшање. Лакиши хормонски дисбаланс је пролазног карактера. Секс је прави начин да успоставите равнотежу.

Љубав: Пуно лијепих тренутака налазите ако не у загревање вољене особе, оно барем у креативном раду. Пошто сте практични, покушајте да ове двије ствари обједините.

Водолија (20.1 - 18.2)

У свом сте елементу; дакле, што љубе, то боље. Браните се од негативних утицаја. Руковођени сопственим искуством, остварујете само дјелничан успех.

Посоа: Креативна машта помаже вам да постигнете завидне резултате. Морате се изборити са главним непријатељем - сујетом - уколико желите да успех буде комплетан.

Здравље: Кашица вам може доћи главе. Све што се тиче здравља везано је за исхрану, па не будите неуротични с тим у вези.

Љубав: Уживате у загревање вољене особе. Покушајте да мање причате, а више „радите“, јер у противном можете покварити лијеп емотивни период у ком се тренутно налазите.

Рибе (19.2 - 20.3)

Налазите се пред мноштвом значајних промјена. Не дозволите себи луксуса да „упрскате ствар“. Само директна акција води ка успјеху.

Посоа: Нисте задовољни послом или начином на који га обављате. Мислите да можете више и боље. Сарадници чине све да покажу супротно. Нервирају се.

Здравље: Проблеми са кувовима, жучном кесом, шпигласом, реуматизмом. Сијасет невоља превенцијом можете макар ублажити, ако не спрјечити.

Љубав: Уколико нисте у вези, неће вам пуно сметати сакоћа, јер сте задовољни сами собом. Али, уколико јесте, немојте покварити лијепе тренутке небитним ситуацијама.

ИСТРАЖИВАЊА АМЕРИЧКИХ ЉЕКАРА

ОТРОВ ЛИЈЕЧИ РАК

Синтетичка верзија протеина присутног у отрову шкорпије могла би да послужи у борби против рака мозга, показују прва тестирања америчких љекара.

Протеин назван „ТМ-601“ успјешно је преносио радиоактивни јод директно до тумора на мозгу, али чини се да посједује и властита својства примјенљива у третирању рака, кажу стручњаци. Истраживање показује да овај протеин има неубијачену способност проласка кроз баријеру између крви и мозга, која већина хемикација онемогућава контакт с ткивом мозга.

Протеин су развили научници са Универзитета Алабама, који су утврдили да овај протеин дјелује тако што онемогућава ћелије тумора да се шире на околино ткиво, користећи се принципном рада који отрову шкорпије омогућаје парализовање пилина. Досадашња тестирања спроведена на 17 пацијената показала су да је примјена овог протеина сигурна, те да може знатно да продужи живот особама код којих се развио тумор на мозгу. У сљедећим истраживањима научници ће проучавати дјеловање „ТМ-601“ на туморе дојке и дебелог цријева.

КОРАК ДО „КЛУБА 2600“

НА јулској рејтинг листи Србије и Црне Горе друго мјесто заузима велемајстор из Београда Иван Иванишевић (2.596). Већ дуго времена млади српски велемајстор је на граници магичних 2.600 поена, али никако да достигне ту магичну цифру.

Када можемо очекивати да пробијете ту баријеру?

- Када су ми у априлу требала само два поена (2.598), што је био мој и највећи рејтинг до данас, веровао сам да ће то десити већ у јулу, међутим сада ми требају још два. Ипак све је то ту негде, спортски речено имам висину коју сам само још треба да оверим. Надам се да ћу у 2007. годину ући као члан „Клуба 2600“.

Како сте почели да се бавите шахом?

- Преласка у школу отац ми је показао прве потезе и вероватно већ тада усадио љубав према овдешњој игри. Мој први противник је био некакав рачунар, односно један од шаховских про-

Реално је да ускоро пређем 2.600 поена, кад се то деси љествицу ћемо подићи на неку нову разумну висину.

каже Иванишевић

грама који сам успео да победим већ са седам година. Затим сам се уписао у школу шаха где ми је први професор био стари мајстор Владимир Соколов. Мајсторски кандидат сам постао већ са десет година, а прескочивши титулу ин-тер-мајстора, велемајстор сам постао у двадесет другој.

Значи све је нишло по некој замисленој путањи?

- Не баш све. Мој успон је био евидентан све до 1997. године када сам први пут значајно прешао 2.500 поена. У том тренутку је дошло до одређене кризе резултата тако да сам пуне четири године тајор на граници 2.450 поена. Када сам средњо неке ствари у животу и моја је игра постала квалитетнија тако да од средине 2001. године константно напредујем и ето ме на крају једне од запртиних етапа.

Највећи успех?

- Надам се да не звучи надмено ако кажем да га тек очекујем. Ипак враћајући се у прошлост мислим да бар могу рећи шта сам сматрао својим првим великим успехом. Имао сам тек деветнаест година када сам делио прво место на сениорској првенству Југославије

са три велике звезде: Велмировићем, Дамљано-вићем и Поповићем. Иако су ми сви успеси појединачно драги, можда ипак треба напоменути да сам са екским неколико пута био државни првак и остварјат кула. Да не набрајам јер би можда овако на брзину неку титулу и прескочио.

Добро, онда решите са...

- Последњу... Са мојим новим клубом Партизаном клубот Партизан сам недавно освојио куп Србије и Црне Горе за 2006. годину. Пошто су савези одлучили да се раздуже моја екипа ће остати задржана као последњи носилац тог пехара.

Ваша каријера у Републици Српској?

- У Републици Српској сам досад играо за два клуба и то за Обудовац и Гласинац. Прошле године наступајући за екипу Гласинаца, у Првој лиги Републике Српске, био сам и најбоља прва плоча.

Партија ваше досадашње каријере?

- Увек су то партије у коме Давид побеђује Голијат под условом да је у то време Голијат био у напону снаге. Рецимо да је то моја победа против Иље Смирнина који је у том тренутку имао преко 2.700 поена.

ШАХОРИЗМИ

Кад је схватио да је шах мисаона игра, престао је да га игра!

■ Зоран Т. ПОПОВИЋ

Све очи су биле уперене у даму мога противника. Сједила је у првом реду.

■ Миодраг СТЕПАНОВИЋ

Ако видиш мат у три, провери да ли противник има мат у два поета.

■ Владимир ЈОВИЋЕВИЋ ЈОВ

Иван Иванишевић: Узори Каспаров и Крамник

Ко су Ваш узори?

- Првенствено два данашња великана Гари Каспаров и Владимир Крамник.

Будућност српског шаха?

- Не видим много младог играча који би узромо могао да предводи репрезентацију. Додуше повратак Игорa Милadinовића на нашу рејтинг листу је мало поправило стање, али да би сви ми који смо у комбинацији за репрезентативни прес, а морам нагласити да Србија више није шаховска сила, игрални пуна срце и пуном снагом морају се променити неке ствари у самом Савезу.

Аудирате на отказе за Олимпијаду у Торину?

- Између осталог, да. Та изгубљена Олимпијада ће имати сврху само ако се ствари драстично промене, у противном се бојим да нас чека, да се нашалим, искључиво игра црним фигурама.

Ваша половина има разлику међу два честа одустајања?

- Наравно, иако се пуно не разуму у шах. Без њене подршке би све било много, много теже.

Тренутни ваш циљ?

- Реално је да ускоро пређем 2.600 поена, кад се то деси љествицу ћемо подићи на неку нову разумну висину.

СЦЕНЕ НЕЗАБОРАВА

Пад је понекад лет

ШАХ је, ма како то чудно изгледало, игра равнотеже ума, игра која не трпи било какву нестабилност и пад концентрације, игра у којој свако бжења од стварности може бити погубно, јер онај који први одлута обично и први положи оружје. Зато у шаху за врлијеме партије нема снова, него само најогољенија јавна која нас учи да се санати може, али тек када се потпине формулар и спунити завреса на нашу данашњу и никад исту представу.

Ако ипак имамо шеме? Потурити своје снове неспријатељу - можда ће погинути при њиховом остварењу, шапнуће ти из прошлости отац модерног афоризма, Пољак, Станислав Јержи Лец.

Равнотежа је у црно-бијелом надигравању чудно, јер је свако њено нарушавање, у противничкој глави, равно клатну избоченом из замислене путање и пуштеном да се склоти око ничега, а то је је већ пола победе. Тек, кад би се заврило у целокупну шаховску историју нашла би се безброј примера (од којих су неки за патент) успешних и неуспешних покушаја ометања противника. Од оних симпатичних, па до оних, напосто, безобразних. Било је ту и фик-

сирња, и дувања противнику у лице, и бијелог лука, и затамњених наочара, и штитника за очи, и подригивања, и ударања испод стола, и кривеленија, и... и све то био шах. Зато се некад за шаховским столом морало бити спремно на све. А побјеђивао је онај који је дужо могао да издржи, јер скоро да и није било правила.

Данас их, ипак, има. Данас је судбина на распалању, и жути и црвени картон, и контуманција једног, другог, или оба играча.

Ипак у историји игре ће остати и један бисер новијег датума каков ни су успјели да оспомне најновотијевнији мајстори старије генерације који су у име лакости, као што смо већ рекли, били спремни на све.

Наиме, једини који је покушавао да избаци друге из равнотеже, избацујући себе из исте, био је мађарски мајстор Андранд Адорјан. Код њега се редовно дешавало потогово на домаћем терену, да му се изненада „занебеса“. Да би дошао у такву инспирацију морао је да се десе још двије ствари: прво да буде у тотално изгубљеној позицији и друго да његов противник буде бар у благом цајтунгу. Ако би се све то поклопило старшину Адранд је потпао под сиљу пропале позиције, која је затим инцирала земљу тежу, па би успјешно изненадио сви са столице и завршавао у привидном првству снаге. Док би овај првств пута запретило посматрао шта се дешава са Адорјаном пјешчани шаховски сат би истурио и престава је била готова. Тај мађарски велемајстор доказивао је и пад, понекад, лет. Наравно, безобразник је био проваљен, али је увјек бити оних који о тој представи, народски речено, неће имати појма.

Тако је 1997. године младићан српски велемајстор Иван Иванишевић изгубио битну партију против Золатна Рибљица изгубио пар најдрагоценијих кнезита гледајући шта се дешава за сусједним столом за којим је „падавни тежар“ имао своју представу. Сви су, сем шокираног Србина, знали све. Чак и публици. Нико лежеж Адорјана није ни покушао да врати из одгумљеног царства снова. Његов противник, Суат Аталик, је очито знајући шта је све може снажи, смрсно у цајтунгу дотукао чојска са пода. И, и пад није више био лет, него пад.

А. АДОРЈАН - С. АТАЛИК МЕМОРИЈАЛ, СЕГЕДИН (8), 21.11.1997.

1.c4 e6 2.Sc3 d5 3.d4 Lb4 4.cd5 ed5 5.d4a4 Sc6 6.f3 Sg7 7.e3 0-0 8.Ld2 Lg4 9.Le2 Sg6 10.Db3 Te8 11.0-0 Sf4 12.Lf1 Sh3 13.Le1 Lc3 14.b3 Sa5 15.d4 c6 16.Td2 b5 17.Da3 Lf3 18.Df3 Sg5 19.Td4 Se4 20.Tc2 Sc4 21.Db3 Tb6 22.Ld5 Dd7 23.h3 a5 24.Tc2 c5 25.f3 Sf6 26.d6c5 Dc7 27.Lf2 a4 28.Dd4 Sf7 29.c6 Dc5 30.e4 Df6 31.Lg3 Sde5 32.Td1 Sd3+ 33.Td3 Dh3 0-1

ПРОБЛЕМ БРОЈ 309

М. ХРАМЦЕВИЧ, 1985. МАТ У ДВА ПОТЕЗА

Рјешење из прошлог броја: Л. Јаром, 1983.

1. a7 ab1D (1... ab1T 2. ab8T Tb2 3. Tb3 Kc4 4. Da4#);
1... ab1L 2. ab8L Le4 3. Lf4 La8 4. Le5#;
1... ab1S 2. ab8S Sd2 3. Dc1 Se4 4. Sc6#
2. ab8D Db2 (... Dd4 3. Tf4 Df4 4. Df4#)
3. Db3 Da1 4. Tf4#

СВЈЕТСКИ ШАХОВСКИ ПРВАЦИ: ОД ВИЈЕМА ШТАЈНИЦА ДО ГАРИЈА КАСПАРОВА (51)

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАСТВО, „МИСТЕР ИКС“

КАДА један председник болје свира саксофон него што игра шах, деси се да промаши такт. Музика његових неразумних и почесто криминалних одлука је довела његовог земљака, једину истинску шаховску звијезду, у савијешће решетака. Тако је једанаест свјетски шампион, Боби Фишер, у затвору провео тачно осам мјесеци и 11 дана.

Јапанци су, наравно, што прије жељели да се рјеше врућег шаховског кромпира, али се није смјело замјерити главном свјетском шерифу. У шаху се то зове пащерај, а у политици дипломатија. Када су пронашли покушај добијања јапанског држављанства, несубеним вјенчањем са Микоо Ватан, те азиј у Немачкој, и још кад је сплавнуло првогорско јуначенје и тренутни пркос новом свјетском поретку, појавила се једна мада, али врло храбра земља. Исланд. Земља која има процентуално највише велемајстора по броју становника, земља у којој је Фишер постао свјетски првак и земља која је једина ненаоружана чланица НАТО-а. У славу Фишера парламент Исланда, иначе најстарији демократски парламент на свијету, се састао преко ноћи, и за рекордних 12 минута изгласао Закон о држављанству, те послао своју високу делегацију у Јапан са пасомеом који је рјешавао све. Тако је највиши орган тог демократског острва показао да ниједна влада, без обзира колико била моћна, не може зауставити чојска да слободно примјењује своју умјетност тамо гдје на планети. Колико је сва ова прича на крају коштала исландску дипломатију најбоље знају саме дипломате, али је овакав „хепи енд“ донио тој малој

Једно вријеме се сумњало да се иза играча који се на интернету представљао као „Мистер икс“, и који је изванредно играо брзопотезне партије, крије лично Роберт Фишер

земљи непотијенје симпатије читаве свјетске јавности. На Исланду су Бобија дочекали као јунака, са букетима цвијећа, на тај начин му показивши колико нијесу његовој одлуку да „меч стољећа“ из 1972. године игра баш на њиховом тлу. Али Боби је и после затвора остао Боби. У свом првом интервјуу као држављанин Исланда узвратио је ударан: „Америка је једна досадна, празна и блугата земља, која је без културе и без укуса. У њој нема ништа изузев корупције, стероида у меду и загађене околине“.

Оно што је данас остало од Бобија Фишера су легенде. По једној која је можда и истинита Фишер је у тренутку хашења кренуо да посети сина који живи на Филипинима. Постојање Бобијевог наследица је потврдило и његова јапанска вјерница Маико Ватан, у интервјуу датом непосредно после утацинања непотијенје свјетског шампиона, наглашавајући да се ради о ванбрачном дјетету с чимом мајком њен вјерник нема ништа. По тој причи Фишер је замолио једног свог филипинског пријатеља да му донесе десет прелијесних дрвока. Са њима ћу да разговарам и да на основу тог разговора одлучим са којом ћу доћи наследица“. Пријатељ је довео дјевојке и оне су се постројиле како на избору за мис свијета. Није било никаквог симања јер је Боби одувјек избијегаво публицист. Вјероватно је тада био некакав договор, а још вјероватније и уговор, тако да данас можемо само наслути-

вати шта је бајка, а шта не. Једна друга прича је још занимљивија. Наиме, у августу 2001. године јавио свјетских масовних медија привукао је сензационална вијест по којој Боби Фишер, анонимно, игра он-лајн партије на Интернету. Ова непровје-

Роберт Фишер: На Исланду дочекан као јунак

рена информација је мјесецима кружила међу заљубљеницима у интернет шах, а пошто је долазила из више извора, односно од играча који играју на разним серверима, расла је попут котрљајуће грудве снјега. Наиме, једно вријеме се сумњало да се иза играча који се представљао као „Мистер икс“, и који је изванредно играо брзоп-

тезне партије, крије лично његово величаство Роберт Фишер. Поготово што је поменути шахиста у отварању вукао наоко бесмислене потезе покушавајући да избјегне било какву познату позицију, да би средишњицу и завршницу играо савршено и то тако што је проналазио предивне параде којима је напосто уништавао противнике, међу којима су били и неки познати велемајстори. Многи су овакав начин игре повезивали са патентираним Фишеровим шахом“ чија је главна карактеристика другачији распоред фигура у врху избојевања већ виђеног и наученог. Врхуна ове приче је настао у тренутку кад се у њу умиишао и велики енглески мајстор Најџел Шорт. По сопственом признању у серији партија са „Мистер иксом“ Шорт је изгубио осам, а није добио ни једну, а такав резултат приличи само највећем.

Ствар је још додатно замјетљиво долазила изјавом да је тајнаствени играч тачно одговорио на неколико Најџелових питања типа: „С ким је Фишер играо у трећем колу међузонског УСУ, које се отварање играло и колико потеза је трајала партија“. Све је оно покренуло читава лавину дискусија и анализа игре „Мистер икс“. Неки су сматрали да је у питању Боби, неки да се ради о пащери који сјајно зна да користи благодети најновијих шаховских софтвера, а неки да се ради о

РОБЕРТ ФИШЕР - СВЕТОЗАР ГЛИГОРИЋ

ТУРНИР КАНДИДАТА БЛЕД/ЗАГРЕБ/БЕОГРАД (4), 11.09.1959.

1.e4 c5 2.Sf3 Sc6 3.d4 cd4 4.Sd4 Sf6 5.Sc3 d6 6.Lc4 Ld7 7.Lb3 g6 8.f3 Sa5 9.Lg5 Lg7 10.Dd2 h6 11.Le3 Lc8 12.0-0 Sc4 13.De2! Se3 14.De3 0-0 15.g4 Dd5 16.h4 e6 17.Sde2! Tc6 18.g5 h5 19.h5 g5 20.f4 Tc8 21.Kb1 Db6 22.Df3 Tc5 23.Dd3! Lc3 24.Sc3 Sf4 25.Df3 Sh5 26.Th5! gh5 27.Dh5 Le8 28.Dh6! Tc3 29.bc3 Tc3 30.g6! fg6 31.Th1 Dd4 32.Dh7+ 1-0

партије у којима показује да и даље има високу висину игре и да му Олфсонски је дорастао противник. Зато ваљда једини велемајстор који није успио да побједи сам себе и данас представља свјетовник што повремено жмиркајући бада доволно свјетла на олуњу шаховског мора по којем бродови свјетски бродови у друштву супер модерних јахти којима је једино заједничко да без тог свјетла не знају наћи луку спаса.

Фишеров свјет и свјет свих осталих великих мајстора напосто није исти свјет и зато један дан кад не буде Бобија свакако то неће бити исти игра, а до тада... уживајмо у умјетности „Мистер Икс“.

■ Миладин БЕРИЋ